

Zrcadlo české politiky

Komentáře k Otázkám V. Moravce 2023-2025

Boris Cvek

Boris Cvek (1976 Krnov, Ph.D. chemie na Univerzitě Palackého a Ph.D. filozofie na Univerzitě Karlově) pracuje na Institutu sociálního zdraví Univerzity Palackého v Olomouci a živí se výzkumem protinádorových účinků antabusu (disulfiramu) proti rakovině. Tato léčba, pokud by se ukázala účinnou, by byla velmi levná (tisíce korun ročně), a tedy dostupná i těm nejchudším lidem na celé planetě (tzv. neziskové léky). Dosud existují dva klinické testy (Francie 1993, Izrael 2015), randomizované a dvojité zaslepené, které ukazují, že léčba metastazujících rakovin tímto způsobem funguje. Problém je, že disulfiram nelze patentovat, čili účinná léčba rakoviny by byla velmi levná (podrobnou odbornou analýzu situace lze najít ve Cvekově vědeckém článku „Multiple deadlocks in the development of nonprofit drugs“, *Drug Discovery Today* 2022). Cvek je jedním z hlavních autorů výzkumu, který v nejlepším vědeckém časopise na světě *Nature* (Škrott et al. *Nature* 2017) ukázal, jakým – zcela novým a unikátním – mechanismem disulfiram zabíjí nádorové buňky. Cvek také přednáší filozofii přírodních věd na Přírodovědecké fakultě v Olomouci (v letech 2009-2015 přednášel zároveň buněčnou biologii). V letech 2003-2008 vydával literární časopis *Téma*, kde publikoval mj. svůj výklad Goethova *Fausta*, Homérových eposů, Cervantesova *Dona Quijota* nebo Dantovy *Božské komedie* (jeho nejčtenější článek na *Britských listech* je právě reedice první části cyklu komentářů k *Božské komedii*). Jako neplacený autor píše už více než dvacet let (od února 2004) publicistické články pro *Britské listy* včetně vnitropolitických komentářů.

Úvodní poznámka

S několika málo výjimkami jde o komentáře ke všem Otázkám V. Moravce za období od 6. února 2023 do 7. prosince 2025. Zpravidla komentuji jen první hodinu pořadu. Data u jednotlivých článků odpovídají datu vydání komentáře v Britských listech. Článek i díl pořadu, který komentuje, lze snadno najít v archivu Britských listů, resp. České televize. Nedělám si nárok na objektivitu, nicméně i tak si neskromně myslím, že pro všechny lidi se zájmem o politiku může tento výsledek mého bezplatného, naprosto nezávislého úsilí o podrobné sledování politiky být zajímavým a užitečným přehledem. Ostatně nevím o tom, že by se kdy v české politické publicistice někdo byl jen pokusil o něco podobného. Chtěl bych zdůraznit, že mi nikdy nešlo o analýzu kvality pořadu nebo moderátora, nýbrž o to, co veřejnosti sdělují čeští politici a experti. Často se apeluje na to, že se lidé mají zajímat o politiku. Nuže, tady to máte. Vzal jsem to opravdu vážně. Ostatně o politiku se jako (mimo jiné) vnitropolitický komentátor Britských listů zajímám intenzivně už více než dvacet let. Kdyby si někdo kladl otázku, koho jsem volil, tak u sněmovních voleb jsem volil takto: 1996 ODA, 1998 ČSSD, 2002 ČSSD, 2006 zelení, 2010 ODS, 2013 ČSSD, 2017 zelení, 2021 PirSTAN, 2025 STAN. Možná čtenář nabyde dojmu, že nejvíce kritický jsem k těm, které jsem volil. Asi to tak je, protože do nich vkládám naději (pokud vůbec nějakou mám) a touhu po změně. Za nejvyšší zájem České republiky považuji, aby se tu žilo jako v Rakousku nebo Bavorsku, čili aby došlo k naprosté integraci ČR do západní Evropy. Celou knihu – ano, bylo by skvělé, kdyby z toho jednou byl kniha – lze přečíst podle mého odhadu za jeden večer a získat tak panoramatický pohled na českou politiku za poslední tři roky. Za přehlédnutí, tiskové chyby, chybně pochopené výroky se předem omlouvám. Věcné, dobře míněné kritické reakce pište, prosím, na cvekb@seznam.cz, budu za ně velmi vděčen.

6. února 2023

Švejnar vs. Hampl v Otázkách V. Moravce

Prognóza ČNB ze srpna minulého roku pro kurz české koruny vůči euru v roce 2023 byla na čísle 25,7. Kurz je dnes pod hodnotou 24 korun a ze včerejších Otázek V. Moravce jsem měl dokonce dojem, že to je záměrná politika ČNB, jak bojovat s inflací.

Pro mne osobně je silná koruna výborná věc, nicméně nevím, jak se na tuto politiku ČNB dívají exportéři, pro ty to může být obrovský problém. Ani ne tak číslo samo, ale právě naprostá nespolehlivost prognóz, které od ČNB dostávají pro své plánování a které jsou zřejmě podrývány záměrnou politikou centrální banky.

O nespolehlivosti prognóz mluvil včera ve zmíněném pořadu také Jan Švejnar z Columbia University. Tvrdil, že nástroje na děláni prognóz jsou v dnešní turbulentní situaci nespolehlivé a že bychom se měli řídit praktickým uvažováním a inspirovat se v Německu a Rakousku. Jeho hlavní spor se šéfem Národní ekonomické rady vlády Mojmírem Hamplem byl ale v něčem jiném a bylo vlastně šokující sledovat tuhle debatu.

Švejnar totiž obrátil celý český diskurs ohledně inflace vzhůru nohama. V Česku se stále dokola opakuje, že k boji proti inflaci slouží vysoké úrokové sazby, které nastavuje ČNB. A není to jen naše vnitřní prostředí, je to i Mezinárodní měnový fond, který doporučil další zvyšování sazeb. Proti tomu v české debatě stojí zájmy lidí a firem, majících půjčeno nebo potřebujících si půjčovat. Tohle je základní rámec české debaty a až do včerejška mi přišel racionální.

Podle Švejnara ovšem za naši vysokou inflaci, tu tzv. jádrovou neboli domácí, mohou právě vysoké úrokové sazby z konce roku 2021. Podle něj to lze jasně vidět na mapě: vysokou inflaci v Unii mají země s vysokými sazbami, tj. Polsko, Česko, Maďarsko (a zřejmě by tam patřilo i Pobaltí). Hampl na to reagoval velmi odmítavě, a ačkoli jsem dlouho mediálně masírován, abych rozuměl jeho argumentům, zdály se mi postupně stále méně přesvědčivé. Podle něj je Česko premiantem v tom, jak brzy a rázně začalo bojovat s inflací – ale kde jsou pak ty výsledky? Hampl sám až exaltovaně tvrdil, že situace u nás je špatná, že inflace u nás je něco jako mor a že se s tím musí něco dělat: podle něj je třeba zvýšit sazby.

Včerejší Otázky V. Moravce byly výmluvnou ukázkou toho, jak přední ekonomové, skuteční odborníci, nejsou schopni dosáhnout konsensu v tak zásadní věci, která postihuje miliony domácností a rozhoduje o kvalitě jejich života. Místy pořad připomínal až odbornou hádku (velmi slušnou a věcnou oproti hádkám politiků). Na čem byla jednoznačná shoda, to byly dvě věci: 1. inflace je špatná a je třeba ji minimalizovat (neshoda byla v pohledu na její příčiny a na způsob, co s ní dělat), 2. snížení daní při rušení superhrubé mzdy byla velká chyba (ale to už více patřilo do debaty o rozpočtu než o inflaci).

13. února 2023

Nad cenami potravin v Otázkách V. Moravce

V nedělních Otázkách V. Moravce probíhala těžko srozumitelná, ale přece jen výmluvná, debata o vysokých cenách potravin. Kdo za ně může? Debaty se účastnili kromě moderátora zástupce ministerstva zemědělství pan Fialka, zástupce obchodníků pan Prouza a zástupce zemědělců pan Doležal.

Všechno uvedla ekonomka paní Matesová tvrzením, že u nás na mnoha úrovních výroby a prodeje potravin neexistuje skutečná konkurence. A zmínila třeba veliký vliv Agrofertu. Ve studiu probíhal ale zejména střet mezi panem Fialkou a panem Prouzou o to, zda „za všechno“ mohou obchodní řetězce. Pan Doležal se do toho občas pokusil zamotat náznaky, že ty přicházejí z ciziny, ostatně sám pořad ukázal v přehledné tabulce obrát velkých řetězců a jejich zahraniční vlastníky.

Když pomínu vzájemné obviňování a řeči o kartelech a budu hledat okamžiky nějaké shody, musím vypíchnout dvě témata. Jednak tzv. máselnou krizi, kdy se podařilo na základě jasných dat prokázat, že na extrémně vysokých cenách másla neprofitovali ani zemědělci ani obchod, ale výrobci. Tuto interpretaci nikdo ve studiu nezpochybnil. Jenom pan Prouza obviňoval ministerstvo, že se snažilo tato zjištění utajit a zamést pod koberec. Pan Fialka naopak mluvil o zásluhách ministerstva na vypracování těchto zjištění. V každém případě se zdá jasné, že pokud by stát chtěl, může zajistit účinné prošetření vysokých cen potravin.

Druhý velmi zajímavý okamžik bylo naléhání moderátora na pana Fialku, aby sdělil veřejnosti, kolik podnětů k antimonopolnímu úřadu ministerstvo podalo v souvislosti s podezřením na nesmyslně vysoké ceny potravin. Pan Fialka musel připustit, že žádný. Přitom, a to na mne velmi zapůsobilo, pan Doležal tvrdil, že taková podání by měla smysl a že výrobci je nepodávají, protože se bojí řetězců. Že role antimonopolního úřadu by měla být klíčová, o tom zjevně neměl pochybnost ale ani pan Prouza.

Projevilo se to v jeho neustálém opakování požadavku, aby na plánované schůzce na ministerstvu, kde se budou řešit ceny potravin, zejména cukru, byl také účasten právě tento úřad. Pan Fialka ovšem vzdoroval, což při uvážení, že ministerstvo nepodalo zatím ani jeden podnět k ÚOHS, působilo dost podezřele. Pan Fialka neměl po mém soudu žádný vskutku přesvědčivý důvod, proč se ministerstvo vyhýbá zapojení úřadu do celého problému. Naopak když na něj moderátor tlačil, aby vysvětlil, co čeká od plánované schůzky, neuměl říci o moc více než to, že „karty se vyloží karty na stůl“. Zarazilo to i moderátora, který se chtěl ujistit, zda to je opravdu všechno, co ministerstvo od schůzky očekává.

Moderátor shrnul celkový dojem z debaty tím, že se zdá, že různé články tzv. vertikály, tedy postupu potravin od zemědělce přes zpracovatele a obchodníky až ke spotřebiteli, si chtějí při té či oné příležitosti utrhnout co nejvíce na úkor konečné ceny pro spotřebitele, a jednou to vyjde obchodníkům, jindy výrobcům, někdy snad i zemědělcům. Znepokojivé je, že stát zjevně dokáže do celé věci vnést světlo, pokud by ovšem chtěl, jak se ukázalo na příkladu tzv. máselné krize. Proč se to neděje a chce stát skutečně hájit práva spotřebitelů a veřejný zájem na fungující konkurenci bez kartelů a monopolů?

20. února 2023

Valorizace důchodů a očekávaný kolaps Sněmovny

Zdá se, že hlavním tématem veřejného prostoru po několik příštích týdnů se stanou důchody. Ministr práce a sociálních věcí Marian Jurečka tvrdí – naposledy v pondělí ráno v Radiožurnálu – že v důsledku lednové inflace je třeba snížit jednorázově valorizační schéma. Podle něj nebylo konstruováno pro podmínky tak vysoké inflace. Jde o desítky miliard ve státním rozpočtu. Důchody se také staly hlavním tématem první hodiny nedělních Otázek V. Moravce.

Především je třeba říci, a v Moravcově pořadu to jasně zaznělo, že výše inflace v lednu nebyla žádným překvapením, takže vláda nemůže hrát hru, že najednou z čistého nebe pochopila, že musí snížit valorizace. Navíc jde o jednorázový krok, který není důchodovou reformou a vyvolává ve veřejnosti zmatek, ba dokonce politický boj. Všichni hosté Otázek – Danuše Nerudová, Jiří Rusnok i Richard Hindls – se shodli na tom, že potřebujeme důchodovou reformu, která vydrží na mnoho let dopředu a bude konsensuální. To ovšem slyšíme stále dokola více než dvacet let. Pamětník Rusnok nešetřil skepsí a shrnul, podle mne velmi přesně, že je třeba především zajistit, aby lidé nepadali do chudoby.

V té souvislosti Danuše Nerudová upozornila na velmi důležitou věc: ve veřejné debatě se stále více prosazuje představa, že důchodci jsou na tom díky valorizacím velmi dobře. Vychází se – jak to dělá pořád dokola pan ministr Jurečka – z výše průměrného důchodu. Medián by asi byl jiný. Paní Nerudová tvrdila, že stovky tisíc důchodců jsou dnes pod hranici chudoby. Nepřímo o tom mluví i pan ministr, když varuje před rozevírajícími se nůžkami, chce je ovšem zavřít nikoli tím, že chudé vytáhne ze dna, ale tím, že lidem s vysokými důchody dá méně. To je vlastně celý smysl tohoto jednorázového kroku.

Má-li být důchodová reforma – jak upozornil pan Hindls – otázkou konsensu s opozicí, vláda dělá nyní pravý opak a riskuje možná dosud nevídané sněmovní obstrukce. Pokud zákon prosadí (musí to stihnout prý do půlky března, jinak bude zákon protiústavní), je velmi pravděpodobné, že ten se stane předmětem soudního sporu. Proti jsou samozřejmě také odbory. Jak se k problému postaví česká veřejnost, to se teprve ukáže. Nicméně teze, že inflace je příliš vysoká, tak budeme omezovat zvyšování důchodů, nezní příliš přesvědčivě.

K tomu je třeba připočítat na Seznamu publikovaný článek, pod nímž je podepsaný šéf Národní ekonomické rady vlády Mojmír Hampl. Sám titulěk je výmluvný (a je, což nebývá úplně zvykem, celkem v souladu s obsahem článku): „Nízké důchody si vybrali sami živnostníci, ale doplácí na ně všichni.“ Podle článku se na minimální hranici důchodu pohybuje 60 procent OSVČ.

Jejich důchody údajně jsou nebo budou kolem 11 tisíc měsíčně. OSVČ – pokračuje logika článku – si mohou vybrat, kolik budou odvádět na důchod, takže důsledky si pak musí nést sami. Naopak zaměstnanci si vybrat nemohou. Podle mě jde o selhání státu. Stát dobře ví, že nemůže nechat zaměstnancům volbu, jinak bychom skončili zpátky v 19. století. Nemůže jim nechat volbu, protože nese odpovědnost za sociální politiku. Stejně nemůže nechat na lidech, aby si volili, kolik dají na zdravotnictví, na policii nebo na školství. Jestli OSVČ končí

v chudobě kvůli nastavení odvodů, je to selhání státu, stejně jako by bylo jeho selhání, kdyby nechal odvody na volbě zaměstnanců.

1. března 2023

Boje o důchody a rozpočet teprve začínají

Čtenáře, kteří čekají na to, že zmíním něco z nedělních Otázek V. Moravce, jistě nepřekvapí, že si vyberu výrok paní Zamrazilové z ČNB, která ostatně všechno, co se dnes děje, dávno předpověděla, výrok o tom, že snižování daní během rušení superhrubé mzdy byla katastrofa. Ve studiu kromě ní seděl ministr financí z ODS Stanjura a exministřyně financí za Ano Schillerová, tedy představitelé stran, kteří za tuto katastrofu nesou odpovědnost. A vůbec jim to nepřišlo jako téma k debatě.

Debata v pořadu mezi oběma politiky byla naopak typicky politická, hašteřivá (na katastrofě by se naopak museli shodnout, že to bylo dobře, že k ní došlo), i když občas jsem měl dojem, že si nakonec rozumí až příliš dobře a veřejností vlastně pohrdají. Samozřejmě se oba, Stanjura i Schillerová, snažili vypadat, že jsou ochotní k jednání a k hledání kompromisů, když ale došlo na konkrétní věci, vždy se ukázalo, že to není možné.

Vláda má ostatně jasnou většinu ve Sněmovně a nemusí se na opozici, nota bene takovou opozici, jakou máme, ohlížet (opozice zase potřebuje vládu, která naštvě lid). Ministr Stanjura to dával najevo bohorovným klidem vůči jinak zneklidňující otázce, co by se stalo, kdyby omezení zvyšování důchodů neprošlo: tak je prostě zvýšíme podle současného schématu, peníze se najdou, žádný problém. Člověk si pak říkal: tak proč vlastně je celé to pozdvižení, když vyplatit současné schéma není problém? Spíše se ale zdá, že pan ministr si je prostě jistý, že novela, o kterou se právě ve Sněmovně vede tak urputný boj, projde. A je to tak bez ohledu na opoziční obstrukce.

Snad to divadlo přežijeme bez toho, že by se ve společnosti zvedla nenávistná nálada vůči důchodcům, kteří žijí pod hranicí chudoby, za to, že jim byla „dorovnaná inflace“. On politický boj občas metá kolem sebe pěkně ostré třísky. Bohužel téměř jisté je to, že boj o důchody a o rozpočet jako celek zmíněnou novelou nekončí, ale teprve začíná. Kdybyste čekali, jako jsem naivně čekal já, že ve vládě se začne nějak prosazovat „kultivovaná pravice“ proti ODS, tak to byl velký omyl. O roli pirátů, které jsem volil, nemluvě.

6. března 2023

Pár poznámek ke dvěma mediálním vystoupením premiéra

Premiér Fiala měl minulý týden dvě vystoupení ve veřejnoprávních médiích. Ve čtvrtek mluvil ve Dvaceti minutách Radiožurnálu, v neděli v Otázkách V. Moravce. Z toho prvního pořadu jsem měl pocit, že snížení valorizace důchodů je už předem domluvená věc dokonce i s novým prezidentem, ačkoli pan premiér se odmítal jasně vyjádřit, o čem mezi čtyřma očima s prezidentem jednal.

Stejně tak v Otázkách V. Moravce se premiér zdál být pevný ve svých názorech a spokojený, jak jsme u něj zvyklí, s činností vlády, která samozřejmě všechno řeší včas a rozumně. Jak také jinak. Nicméně pár věcí mne přece jen zaujalo. Jednak odmítnutí možnosti zavedení regulačních poplatků ve zdravotnictví. Předseda vlády pro mne překvapivě tuto cestu jasně odmítl s tím, že jsme mohli už jednou vidět, kam to vede. Otázka je, jak dlouho mu tento názor vydrží a zda za rok nebude říkat, že to myslel jinak. Když ho totiž moderátor konfrontoval s úpravou programového prohlášení vlády, v němž se závazek 130 procent průměrné mzdy má týkat už jen učitelů, nikoli všech pedagogických pracovníků, premiér řekl, že od začátku to bylo myšleno jen pro učitele.

Učitelé se podle předsedy vlády nemají bát o své živobytí a mají být součástí střední třídy, s čímž je jistě velmi snadné souhlasit. Je-li ovšem garance 130 procent průměrné mzdy, tedy dnes by to bylo asi 56 tisíc měsíčně, vstupenkou do střední třídy, musíme konstatovat, že valná většina zaměstnanců v tomto státě jsou chudáci. Většina nedosáhne ani na průměrnou mzdu. Zejména to číslo 56 tisíc může znít velmi zajímavě a pozoruhodně pro vysokoškolské učitele, včetně profesorů, na mnoha humanitních fakultách tzv. prestižních českých univerzit.

Jiná otázka je, zda zvýšená mzda povede ke zlepšení školství. Když jsem pracoval před téměř 20 lety jako učitel chemie a fyziky na gymnáziu, měl jsem hrubý plat kolem 11 tisíc korun, navíc jsem musel každý den dojíždět z Olomouce do Kojetína – nicméně hlavní důvod, proč jsem odešel, nebyly peníze, ale mentalita pojetí výuky a vztahu ke studentům (studenty, včetně těch „zlobivých“, jsem měl naopak rád, i práci s nimi, výuku samotnou). Když jsem tehdy nastoupil na univerzitu (únor 2005), můj plat byl dokonce ještě nižší než na gymnáziu, a to jsem pracoval na lékařské fakultě (pak se to časem zlepšilo).

Premiér v Otázkách V. Moravce také zmínil prohlášení odcházejícího prezidenta, že v roce 2013 chtěl jmenováním Rusnokovy vlády změnit tento stát v prezidentskou demokracii. Petr Fiala už tehdy jako nestraník to prý věděl, ostatně je politologem, a proto odmítl pozvání od premiéra Rusnoka pokračovat v práci ministra školství. Podle mne se Miloš Zeman snaží na sebe strhnout mediální pozornost, nic více. Na změnu Ústavy neměl v parlamentu v roce 2013 ani nikdy jindy většinu a jeho politický projekt, SPOZ, jehož zástupci působili právě ve zmíněné Rusnokově vládě, ve sněmovních volbách na podzim 2013 zcela propadl. Cílem, zdá se mi, instalace Rusnokovy vlády bylo především posílit postavení SPOZ, aby po sněmovních volbách došlo ke vzniku koalice ČSSD-KSČM-SPOZ. SPOZ ale získala ani ne dvě procenta hlasů. Miloš Zeman se to snaží zpětně zamaskovat tím, že se staví do role titána, který mění celý politický systém. Ve skutečnosti dosáhl jen debaklu SPOZ.

14. března 2023

Současná politická situace očima nových čísel z Otázek V. Moravce

Konečně po dlouhé době nám Otázky V. Moravce v neděli poskytly aktuální preference politických formací. Nejprve podle koalic, čísla jsou v procentech (a v závorce je uveden výsledek ze sněmovních voleb 2021): Spolu 31 (27,8), Ano 30,5 (27,1), PirSTAN 13 (15,6), SPD 9 (9,6), ČSSD 5 (4,7), Přísaha 2,5 (4,7) a KSČM 2 (3,6). Preference formací bez koalic

jsou následující (opět v procentech, v závorce jsou procentní změny oproti říjnu 2022): ANO 29,5 (+3), ODS 21,5 (0), Piráti 9 (-2,5), SPD 8,5 (-2,5), STAN 7 (+1), TOP09 5 (-0,5), ČSSD 4,5 (+1), KDU-ČSL 4 (+0,5), Příساha 2,5 (0), KSČM 2 (0).

Co z toho plyne? Především strany vládní koalice Petra Fialy mají stále velmi silnou podporu, zejména se drží Spolu, naopak PirSTAN je dlouho výrazně za svým volebním výsledkem, ostatně už tehdy neslavným. Koalice PirSTAN konsistentně v průzkumech, které zveřejňují Otázky V. Moravce, nedává znovu a znovu žádný smysl vzhledem k tomu, že součet obou formací, kdyby kandidovaly nezávisle, by byl výrazně vyšší (13 vs. 16 procent). Za zmínku snad stojí, že ze všech pěti formací vládní koalice je pouze ODS skutečně silnou stranou, která by se sama o sobě nemusela ani v nejmenším bát, že vypadne ze Sněmovny. Koalice Spolu nepřináší nic pro samostatnou budoucnost lidovců nebo TOP09, lidovci navíc musí počítat s tím, že příště se ODS nenechá o mandáty tak snadno připravit kroužkováním (je samo o sobě skandální, že formace s dlouhodobou podporou pod 5 procent má ve Sněmovně 23 mandátů).

Kdyby se někomu zdálo, že poslední rok byl ideálním prostorem pro vzestup levice, která se může vymezit proti pravicové vládě a využít téma chudoby jako větru do svých plachet, musí být zklamán politickou realitou. Levice je (aspoň zatím) mrtvá. Naopak roste ANO, nicméně zdaleka nikoli tak, aby ohrozilo vládní koalici – zdá se, že místo podrývání voličské podpory vlády se ANO snaží vyluxovat SPD nebo Příساhu. Možná tak zůstane po příštích volbách v opozici samo, ale do vlády se takto nejspíše nedostane. Navíc příklonem ke krajní pravici riskuje, že mnoho bývalých voličů levice přejde zpátky nebo nebude volit vůbec (to se stalo u prezidentských voleb Andreji Babišovi, že levicovní voliči z prvního kola k druhému kolu už nepřišli).

V nedělních Otázkách V. Moravce byla také prezentovaná analýza, velmi zajímavá, chování voličů v případě, že by Andrej Babiš přestal být předním představitelem Hnutí ANO. Současní voliči tohoto hnutí jsou podle Nikoly Kopáčové z Kantaru rozděleni takto: asi 46 procent z nich podporuje, aby se Babiš stáhl z přední pozice, 35 procent voličů je naopak proti. Pokud by Babiš z ANO odešel, pak asi 24 procent současných voličů ANO připustilo, že by svou volbu mohli změnit, včetně volby jiné formace nebo neúčasti ve volbách. Zdá se, že ANO by bez Babiše přežilo, aspoň tedy pokud jde o voliče (podle mne by zkolabovalo zevnitř, protože hlavní princip této formace je stále týž: jde fakticky o Babišův majetek), nicméně bylo by výrazně oslabeno.

Data preferencí politických formací, jak jsme je mohli vidět v neděli v České televizi, jsou také podle mého soudu dobrým kontextem pro pochopení sobotní demonstrace na Václavském náměstí. Nejde o projev celospolečenského pohybu, naopak na úrovni celé společnosti je situace až překvapivě stabilní a klidná. Sobotní demonstraci musíme chápat jako součást boje uvnitř krajně pravicového spektra, a to nejen s ohledem na oslabování SPD, ale především na boj uvnitř mimoparlamentních stran, ostatně pořadatel celé akce byl bývalý člen Trikolory.

20. března 2023

Jak se ANO stalo konzervativním i populistickým zároveň

Z nedělních Otázek V. Moravce (a jako obvykle píší o první hodině, druhou většinou nemám už čas sledovat, protože chodím v tu dobu na procházku do lesa) mi asi nejvíce utkvělo, jak se pan Vondráček z Hnutí ANO prohlásil za „konzervativního politika“ (a k tomu přidal, že je hrdý na to, že je populist). Podle něj se už politické mapa nedělí na pravici a levici, ale na progresivní a konzervativní. Nějak mu vypadlo, že levice je tradičně spojena právě s progresivní agendou a její voliči jsou na Západě typicky vzdělaní mladí lidé z velkých měst.

I když možná právě to měl pan Vondráček na mysli, protože typický volič ANO je u nás starší člověk z venkova, v Česku jde o dlouhodobě „typického voliče levice“, tj. voliče, jehož byli schopni lidé jako Zeman, Paroubek nebo Babiš oslovit. Pokud je Hnutí ANO skutečně tzv. konzervativní formací, tak spolu s ním je to také TOP09 – Karel Schwarzenberg prý kdysi naléhal na to, aby se TOP09 identifikovala jako konzervativní a nikoli jako pravicová – a ODS, v důležitém smyslu SPD, vlastně i lidovci, snad i STAN. Mezi tzv. „progresivní“ formace můžeme řadit jen čtyři poslance za Piráty, tedy snad. Ovšem i kdyby přece jen progresivní byli, i tak jsou zcela bezvýznamní.

Na samém pokraji obrovské technologické a společenské změny světa máme v ČR tedy u moci vlastně jen politiky, kteří se chtějí dívat dozadu. Hlavně žádný progres! Takto u nás lidé uvažovali na začátku 20. století (Velké dějiny zemí Koruny české, Dětství, str. 294: „Drtivá většina (BC: takoví tehdejší bělobrádkové) veřejnosti však ještě dlouho považovala ženské středoškolské a vysokoškolské vzdělání za nemístný a zbytečný přepych.“ Ano, to jsou ti konzervativci. Progresivní politické síly nás naopak dovedly k tomu, že máme univerzitní profesorky a pilotky letadel. Jenomže pokrok my ve dvacátých letech 21. století přece nechceme, že?

Další velmi zajímavé téma nedělních Otázek V. Moravce byl postoj prezidenta republiky ke snížení valorizace důchodů. Bylo patrné, jak opozice chce, ústy pana Vondráčka, použít pana prezidenta proti vládě. Předsedkyně Sněmovny, paní Pekarová, zjevně neměla jinou možnost, než podporovat pana prezidenta ve všem, co řekl, včetně apelu na zmrazení platů politiků. Je jasné, že tohle je pro vládní koalici cizorodá, možná příliš populistická agenda, naopak pan Vondráček se chlubil tím, že oni to chtějí už dávno (dodal bych, že s pocitem bezpečí, že to nelze prosadit – v tom ohledu bylo hezké sledovat spokojenost pana Vondráčka nad tím, že koaliční strany nejsou obecně schopné dohody na systémových věcech, takže zřejmě ani v této tematice se nic nestane – ostatně paní předsedkyně nabízela jen další zmrazení, které pak povede k dalšímu raketovému růstu).

Ve věci populistické povahy Hnutí ANO lze snad připomenout i to, že moderátor otevíral zmíněný pořad České televize tématem příliš levného „závodního stravování“ ve Sněmovně. Zde ovšem pan Vondráček nedokázal zaujmout ani populistický, ani konzervativní postoj, ba vymezil se vůči svému šéfovi Babišovi. Vondráčkovi se prostě téma nelíbí. Paní Pekarová zase hájila Sněmovnu tím, jak skvěle šetří peníze daňovým poplatníkům a jak ona osobně pomáhá charitě, ba dokonce řekla, že v době, kdy ona pracovala na humanitárních misích, pan

Vondráček vydělával na lichvě. Ocenil bych, kdyby paní předsedkyně z pozice své úžasné filantropie svolala média na tiskovou konferenci a zaujala jasný postoj k tématům, zcela konkrétně, která otevřel aktuální pořad České televize o byznysu kolem půjček a exekucí.

Poslední věc, kterou bych z nedělních Otázek V. Moravce zmínil, je tvrzení paní předsedkyně Sněmovny z TOP09, že tato strana chce snížit schodek rozpočtu o sto miliard, že se jí plán ODS na pouhých 70 miliard zdá málo. Těch 100 miliard až příliš připomíná manko, vyvolané snížením daní pro bohaté, které proběhlo v režii ODS + ANO + SPD, naopak TOP09 to tehdy odmítla podpořit. Bohužel ale o tomto tématu nepadlo ze strany paní předsedkyně ani slovo. Zůstává tedy otázkou, proč chce TOP09 zrovna 100 miliard a ne 70 miliard, jak toho chce dosáhnout a v čem se konkrétně liší od ODS.

27. března 2023

O politických kompromisech a realitě

O Otázkách V. Moravce, jak proběhly tuto neděli, je velmi obtížné psát. Hlavním tématem, jak se mi zdálo, bylo stavební spoření. Jeho zrušením by se ušetřily asi 4 miliardy ve státním rozpočtu (srovnejme to se schodkem sto miliard, způsobený snižováním daní během rušení superhrubé mzdy v režii ODS + Ano + SPD). V pořadu se k tomu vyjadřovali čtyři lidé: Ivan Bartoš jako ministr pro místní rozvoj za piráty, Klára Dostálová z Hnutí Ano, která dříve vedla stejný rezort, ekonom Petr Zahradník a výkonná ředitelka Svazu měst a obcí, paní Radka Vladyková.

Nejvíce mne zklamal pan ministr, šéf pirátů, které jsem volil v posledních sněmovních volbách. Mluvil chaoticky, neustále odbočoval, používal slangové výrazy, míchal páte přes deváté. V zásadě navrhoval stavební spoření zrušit, ale peníze nechat pro politiku bydlení. Paní Dostálová navrhovala naopak stavební spoření posílit, aby lidé měli peníze na různá zateplování, rekonstrukce, opravy. K podobnému názoru se klonil i pan Zahradník. Prý by se to dalo financovat částečně z unijních peněz atd. Žádný konkrétní závěr, v němž by se člověk vyznal, ale nepadl.

Snad ještě složitější situace nastala s přechodem k tématu nového stavebního zákona a otázce, zda opravdu pomůže rychlejší výstavbě bytů pro bydlení. Na jedné straně je třeba politiky napříč spektrem pochválit, že dokázali najít ve Sněmovně kompromis a shodnout se. Česká politika potřebuje takové signály, že politici protivníci spolu dokážou mluvit a řešit problémy. Zcela jiná otázka je to, zda se shodli na základě nějakých objektivních zjištění, která je donutila uznat realitu, nebo zda dohoda znamená pouze formální proces nějakých ústupků bez ohledu na realitu. Představme si, že je spor mezi dvěma stranami o to, zda se mají krávy pást na jedné ze dvou pastev: louka vlevo, nebo louka vpravo. Jedna z možností je zkoumat kvalitu pastvy na obou loukách, druhá možnost je v rámci kompromisu nechat trávy pást na rybníku, který je mezi loukami.

Z různých argumentů, které jsem ohledně tohoto zákona slyšel v Otázkách V. Moravce, na mne nejvíce zapůsobilo tvrzení paní Vladykové, že ve skutečnosti zatím není nic připraveno k tomu, aby zákon mohl reálně fungovat. Chybí prý úplně základní předpoklady, konkrétně

třeba digitalizace celého procesu stavebního řízení. Abych řekl pravdu, svírá se mi žaludek z toho, že politici ženou krávy do rybníka, a mou si ruce, jak se dokázali domluvit. Ostatně podobně kompromisně byl konstruován služební zákon za pana Sobotky a pana Kalouska. Shoda politiků byla dojemná, ale výsledek je strašný.

Ještě bych se vrátil k panu Bartošovi. Přiznám se, že někdy na jaře 2021 jsem snil o tom, že premiérem České republiky bude on, naopak na pana Fialu v čele ODS jsem se díval s jistým soucitem, protože ODS přece nemůže už nikdy mít premiéra. Dnes musím přiznat, že jsem rád, že premiérem je pan Fiala a nikoli pan Bartoš. Ne že by mi pan Fiala nějak konvenoval, to vůbec ne, ale ve srovnání s tím, co předvádí pan Bartoš a piráti obecně, jde o solidní, ba možná excelentní politický výkon. Přesto budu piráty asi volit znovu, protože nemám žádnou jinou alternativu.

3. dubna 2023

Proměna paní ministryně Černochové v holubici míru

V neděli jsem žasl při sledování Otázek V. Moravce. Rusko se ujalo předsednictví Rady bezpečnosti a paní ministryně obrany Černochová (ODS) na to ani slůvkem nereagovala. Místo toho mluvila o potřebě míru a diplomatických jednání, pokud jde o ruskou agresi na Ukrajině. Ujišťovala veřejnost, že na území ČR nebude žádná vojenská základna USA a tak medově podlézala opozici, až to vyráželo dech. Kde jsou ty doby, kdy chtěla vylučovat Rusko z OSN a kdy vzkazovala do USA, že tu bude jejich základna bez jakýchkoli předběžných konzultací s americkou stranou?

Dokonce jasně vysvětlila, proč by jí nevadilo, kdyby mír na Ukrajině zařídil čínský režim. Režim je to prý hnusný a nepřátelský, nicméně existují vyšší zájmy geopolitiky. Že by to Čínu mimořádně posílilo, jak ostatně je zřejmé už z jejího diplomatického úspěchu na poli jednání mezi Íránem a Saúdskou Arábií, to paní ministryně nezmínila. Dojemné bylo její velmi naléhavé ujišťování, že pokud by na Ukrajině Rusko použilo atomovou zbraň, pro Česko to neznamena žádné, vůbec žádné ohrožení. Opravdu žádné. Přeslechli jste? Žádné.

A samozřejmě museli jsme taky být ujištěni, že zbraně, které poskytujeme Ukrajině, jsou ty, které bychom už nikdy nepoužili (a pana prezidenta je prý třeba poučit, že takové zbraně ještě máme). Chraň Bůh, abychom tam přece posílali zbraně, které ještě používáme. Hlavní neuralgický bod, kolem něhož paní ministryně v debatě s moderátorem a bývalým ministrem obrany Metnarem (Ano) kroužila, byla ale česko-americká obranná dohoda, která se právě připravuje ke schválení. Pan Metnar si stěžoval, že znění smlouvy je stále neveřejné a že opozice nemůže dát stanovisko k něčemu, co nezná. Tím ovšem tlačil paní Černochovou citelně do kouta, protože ta chtěla slyšet souznění. Strach paní ministryně byl doslova hmatatelný. Když pan Metnar nebyl dostatečně vstřícný, dovolávala se souznění s paní předsedkyní poslaneckého klubu Ano Schillerovou.

Odkud se bere tato neuvěřitelná proměna paní ministryně? Je pravda, že když mluvila o míru a diplomacii, když na ně kladla tak velký důraz, neopomněla zdůraznit, že musejí být splněny požadavky Ukrajiny. Zároveň ale spolu s panem Metnarem připustila, že Ukrajina těžko může

dobýt zpět svá území do konce letošního roku, čímž se oba připojili k názoru vysokého představitele americké armády. Metnar i Černochová se shodli na tom, že je nutné vyšetřit a potrestat válečné zločiny Ruska na Ukrajině, to je také pravda, ale řekli to jen tak bokem v souvislosti s vysláním českých vyšetřovatelů na Ukrajinu. V celém pořadu, pokud jsem se nepřeslechl, nepadlo ani slovo o vítězství, vyloučení Ruska z OSN nebo o vojenském nebezpečí, které pro nás Rusko představuje (šéf generálního štábu naší armády mluvil v poslední době zcela jinak, dokonce ve smyslu nutnosti připravit se na velkou válku s Ruskem).

Můj první dojem, pokud jde o příčinu změny kurzu paní ministryně, je strach z proměny nálad ve veřejnosti. Zjevně se bojí zejména možnosti zneužití zmíněné obranné smlouvy s USA jako nástroje pro politický boj. Příklad Slovenska je jistě odstrašující. Možná také dochází, což by mne ale velmi překvapilo, k odklonu české vlády od polského pohledu na ruskou agresi na Ukrajině k pohledu americkému nebo západoevropskému. V každém případě ten důraz, jaký paní ministryně klade na to, že tu žádné americké základny nebudou a že jaderný útok Ruska na Ukrajinu není pro bezpečnost obyvatel ČR problém, je ohromující.

19. dubna 2023

Další absurdní debata nad státním rozpočtem

První hodina nedělních Otázek V. Moravce (druhou jsem nesledoval, ale možná se do ní ještě pustím, když tématem byly důchody a mezi pozvanými hosty pan Vladimír Bezděk, desítky let známý expert na tuto problematiku) začala oznámením výsledků průzkumu preferencí pro jednotlivá politická uskupení za březen.

Podle koalic (v procentech): Ano 29,5; Spolu 27,5; piráti 10,5; SPD 8; STAN 5,5; socialisté 5; Přísaha 3,5; PRO 2022 3; KSČM 2; – podle jednotlivých formací: Ano 29,5; ODS 20; piráti 11; SPD 8; STAN 5,5; socialisté 5; TOP09 4; Přísaha 3,5; lidovci 3, PRO 2022 3, KSČM 2,5. Propad SPD podle komentáře, která byl poskytnut k číslům v pořadu, je dán tím, že voliči SPD se přesunuli k straně PRO 2022.

Radim Fiala z SPD, který byl jedním z hostů Otázek, na to reagoval velmi klidně a naznačil, že to je problém agentur, které dělají ty průzkumy, zatímco SPD věří, že volby ukážou realitu. V každém případě na krajní pravici probíhá krutý boj o procenta a příspěvek ze státní kasy. SPD může doufat v to, že její konkurenti na ulici se požerou navzájem. Včera ten, zítra onen. Uvidíme, zda za půl roku bude ještě někdo vědět o organizátorech včerejší demonstrace na Václaváku. Na druhou stranu případná radikalizace krajní pravice může být jistě pro českou demokracii velký problém. Fiala ovšem odmítl, že by se SPD chtěla radikalizovat.

Další zajímavá věc na těch nedělních číslech je stále vysoká podpora pro ODS a piráty, zatímco ostatní vládní strany jsou na tom špatně. ODS oproti únoru spadla o půldruhé procento, piráti si naopak polepšili o dvě procenta. Možná jde také o projev nespokojenosti s vládou, kde piráti jsou přece jen ti, kdo by mohli pro voliče vládních stran představovat nejvíce něco jako přijatelnou opozici. ČSSD na pěti procentech není žádná sláva, ale přece jen

dostat se do Sněmovny by byl pro tuto stranu úspěch. Její mírný vzestup naznačuje, že pro Ano je nějakých 30 procent preferencí asi skutečný strop.

Tématem nedělních Otázek V. Moravce, jak jsem je viděl já, nebyly ovšem preference politických formací. Tématem byl státní rozpočet a možné cesty ke snížení rozpočtového schodku. Zaujalo mne několik věcí. Především konečně bylo ve veřejném prostoru otevřeno téma dotací a proměny české ekonomiky v dotační byznys. Bohužel nic konkrétního, vůbec žádná debata přímo nad zjištěními Nejvyššího kontrolního úřadu. Pan Bezděk jako poradce prezidenta republiky ovšem kladl důraz na to, že k přehodnocení dotační politiky bude muset dojít, rezort po rezortu, a bude to bolestné.

Příjemně mne překvapil, když řekl, že kromě toho je potřeba, aby Česká republika rychle naskočila do green dealu a využila tuto unijní politiku pro svou modernizaci a rozvoj. Čím později se to stane, tím hůře pro nás. Naopak nepříjemně mne překvapil, když mluvil o tom, že rušení poboček České pošty nebo státních úřadů je nutným důsledkem digitalizace. Přitom jasně řekl, že digitalizace je naše bolest a nejde nám to. Argument digitalizací má smysl jen tehdy, pokud digitalizace skutečně proběhne.

Dalším z hostů pořadu byl ministr práce a sociálních věcí Marian Jurečka. Vláda podle něj má vizi (Bezděk tvrdil, že vizi nemá), samozřejmě všechno dělá dobře a všechno bude fungovat. Vidět bychom prý, pokud jde o Úřady práce, v květnu. Ministerstvo práce a sociálních věcí je podle Jurečky na špičce v procesu digitalizace. Člověk by rád slyšel takovou chválu až ex post, až se věci skutečně podaří, a od nezávislých aktérů. V zásadě ale pan Jurečka neřekl nic moc překvapivého kromě jedné dosti děsivé věci: musíme přitvrdit v oblasti sociálních dávek, lidi musejí pracovat. Prý to ušetří jednotky miliard korun. Pan Bezděk ovšem tvrdil, že v sociální oblasti lze ušetřit desítky miliard korun, a dokonce řekl, jak to konkrétně udělat.

Nutná je podle něj digitalizace, a tam současnou situaci v oblasti sociálních věcí nechválil, a hlavně je třeba dostat lidi na legální trh práce. Bohužel nebylo podrobně diskutováno, co lidem brání pracovat legálně, problematika exekucí byla zmíněna jen okrajově (je šokující, že politici nejdou ke kořenu problému, ba že pan Jurečka místo toho vyvolává téměř fašistický dojem o líných lidech, které je třeba donutit pracovat). Bezděk se také zmínil o velkém množství dotací, které byly zavedeny za doby covidu a stále nejsou zrušeny, ač nesmyslně zatěžují státní rozpočet. Člověk žasne nad tím, že veřejný prostor je zaplněn zvyšováním DPH na vodu nebo teplo (Bezděk to odmítl jako krok, který by bránil poklesu inflace), zatímco skutečné problémy rozpočtu se neřeší, ačkoli třeba NKÚ na ně poukazuje už dlouho dobu.

Zvyšování DPH bylo v pořadu diskutováno v tom smyslu, že moderátor tlačil na pana ministra Jurečku, ať vysvětlí tuhle „balonkiádu“, zatímco pan ministr mluvil o tom, že jde jen o analytické materiály, nikoli o postoje vlády. Vláda prý bude své postoje s veřejností jasně komunikovat brzy, snad v květnu. Nezbyvá než doufat, že to bude jasné a srozumitelné. Květen by měl být vůbec zlomový měsíc podle slibů pana Jurečky. Aby to však nedopadlo jako s panem ministrem financí Stanjurou. V pořadu pouštěli jeho dřívější prohlášení, že výběr státu na tzv. windfall tax bude nejméně sto miliard. Dnes vláda má oficiální očekávání o 60 miliard nižší. Na květnové obrození Úřadů práce, slibované panem ministrem Jurečkou, jsem upřímně zvědav. Náš stát to potřebuje jako sůl. Snad to nedopadne jako obvykle.

24. dubna 2023

Kalouskův návrat – návrat mantry o škrtání

V první hodině nedělních Otázek V. Moravce jsme se, měl jsem takový pocit, tak nějak vrátili do roku 2010. Byl tam pan Kalousek a pan Rusnok a paní Schillerová. Kalousek opakoval svou mantru ze zmíněného období: škrtat, škrtat, škrtat. Bohužel nic opravdu konkrétního. A samozřejmě, dnes je to boj s inflací, ne boj s ekonomickou krizí jako minule. Asi proto můžeme zopakovat starý přístup, protože na případu inflace ještě neselhal.

Až do včerejška jsem si myslel, že po ekonomické krizi, která nastala po roce 2008, už je ustaven konsenzus, že se z krize nedá proškrtat.

To jsme ostatně mohli vidět za covidu, kdy všechny vyspělé státy lily obrovské peníze do ekonomiky. I česká pravice, i pan Kalousek, to chtěla a schvalovala. Více peněz pro podnikatele! To byl pořád omílaný požadavek tehdejší opozice na Babišovu vládu. Určitě se to přehnalo, ostatně NKÚ to jasně ukázal.

Bohužel místo debaty nad tím, co konkrétně ukazují zjištění NKÚ – ačkoli je třeba pořad pochválit, že téma otevřel – se mluvilo vlastně jen o „tupých škrtech“ jako účinném prostředku pro boj s inflací a se schodkem rozpočtu. Rusnok a Kalousek mluvili prakticky stejně. Nezvyšovat platy, vyhazovat lidi placené ze státních peněz, omezovat výdaje, jak jen to jde.

Paní Schillerová se svou obhajobou tradiční babišovské politiky byla ve značné defenzívě a už jí nepomáhalo ani vzpomínání dob Nečasovy vlády, která pomohla svou politikou dostat Babiše na koně. Obecná shoda ve studiu byla snad jen v tom, že by se nemělo hýbat s DPH a že by se mělo šetřit na ministerstvech.

Samozřejmě pan Rusnok ani pan Kalousek už nejsou v aktivní politice. Nenesou odpovědnost za sociální smír a konkrétní praktickou politiku. Rusnok sám o sobě řekl, že je špatný politik. Jeho vláda, instalovaná Zemanem v létě 2013, ostatně dovedla zemanovskou politiku ke krachu ve sněmovních volbách na podzim téhož roku. Kalousek zase sedí ve VZP, odkud se mu to dobře opakuje, že je třeba škrtat, škrtat, škrtat.

Největší zklamání pro mne bylo – a je to stále dokola – že debata nebyla konkrétní. Koho ze státních zaměstnanců vlastně budeme vyhazovat? Ptala se na to paní Schillerová. Budou to učitelé, vojáci, policisté? Nebo „úředníci“? A kteří? Ti na úradech práce? Nebo otázka dotací: určitě mi dává smysl, že vysoká inflace byla u nás spuštěna velkým množstvím peněz, které stát nalil během covidu do ekonomiky – ale kde to „velké množství peněz je“? Je-li někde velké množství peněz, je tam bohatství, nadbytek. Proč se nebavíme o škrtání nadbytku a dotování zbytečných absurdit? Zcela konkrétně. Proč po tom nejdou novináři? Možná proto, že tam, kde jsou peníze, je i vliv.

Uvidíme, na čem se shodne vláda. Kalousek a Rusnok možná roztočili rétoriku škrtů proto, aby tlačili na vládu, která podle nich nemá dost odvahy. Zajímavé bylo, jak Kalousek tvrdě zaútočil na tzv. výchovné. Lidovci se ho ale téměř jistě nevzdají. A to jsme zpátky u politiky a u toho, že vládu tvoří pět koaličních stran (většinu ve Sněmovně má vláda ale i bez pirátů).

Kalousek si může říkat, co chce, ale strany potřebují voliče, byť ta bídná tři procenta, která podporují lidovce. Nebo má být opravdu cílem české pravice to, že je třeba nějakou šílenou sociální katastrofou urychlit nástup populismu nebo přímo fašismu? Už se jim stýská po Babišovi nebo by chtěli ještě něco tvrdšího, nějaký fašismus? Pan Kalousek přece před lety proti Babišovi plamenně vystupoval ve Sněmovně, a to byla ta Babišova nejlepší léta. Nic více Babišovi nebo Okamurovi nepomůže než návrat pana Kalouska a rétoriky škrtů do veřejného prostoru.

30. dubna 2023

To se to hoduje, když stát zisky dotuje

Jedním z hlavních témat debaty ministra Síkely, exministra Havlíčka a ekonoma Zámečníka v nedělních Otázkách V. Moravce byla data Eurostatu o tom, jak jsou u nás drahé energie. Shoda byla na tom, že ta data neodpovídají realitě, že na tom zdaleka nejsme tak zle, jak by podle těch dat vypadalo. Problém je prý v tom, že český stát není schopen donutit distributory k poskytování aktualizací dvakrát ročně, ale to prý napraví novela zákona.

Ve stejném duchu vyznělo tvrzení pana ministra Síkely, že Německo masivně dotuje průmysl tak, že zavazuje ty své fabriky k ekologickým projektům, což prý český průmysl odmítl. Nikdo to nerozporoval. Spor byl naopak mezi Havlíčkem a Síkelou o to, jak se daří našemu výrobnímu sektoru. Zámečník se přidal k Síkelovi s tím, že tam jsou velké zisky.

Podle Zámečníka jsou největším problémem, pokud jde o státní rozpočet, dotace směřované do korporátu. Tvrdil, že firmy dostaly dotace od státu a vydělávají na tom, aniž by si byl stát schopen vzít ty peníze, které do toho vložil, zpět.

Když se nad tím člověk zamyslí, je to opravdu paradoxní situace: Kalousek s Rusnokem v minulém pořadu radili k „tupým škrtům“, ba k velkému vyhazování státních zaměstnanců, nezvyšování platů, pan ministr Jurečka dokonce v ještě o něco starším vydání OVM vyhlásil, že donutí lidi na pracáku k práci, aby tím ušetřil jednotky miliard. A srovnajte si to s tím, že stát masivně dotuje ziskové firmy, které mají díky tomu zisky ještě větší, aniž by vlastně bylo stejně razantním tématem, že si stát má vzít ty peníze zpět. Bohužel jsem zatím nikde nenarazil na žádnou analýzu, o kolik peněz přesně jde, kde vlastně jsou a jak je dostat zpět do rozpočtu. Snad s výjimkou rozhovoru Daniela Prokopa pro sobotní Lidové noviny, kde říká mimo jiné i tohle:

„U některých sektorů stát reguluje vstup sektoru jako u telekomunikací či je pokřiven dotacemi jako v zemědělství nebo v něm existují reálně nefunkční produkty založené jen na miliardových dotacích státu – jako u stavebního spoření nebo penzijního připojištění. Vysoké zisky jsou tvořeny kombinací dotací z peněz daňových poplatníků a tím, že v té omezené konkurenci nemusí s cenami tak reagovat na tlak spotřebitelů. Tam nejen mně přijde relevantní mít progresivní či sektorové daně a část těch zisků si brát zpět. A samozřejmě omezit ty subvence z našich daní. Jen na podporu stavebního a penzijního spoření dáváme přes 15 miliard ročně a banky to sbírají na vysokých poplatcích.“

A nejde jen o to. Do výrobního sektoru šly za poslední tři roky obrovské subvence prostřednictvím programů na udržení zaměstnanosti jako Antivirus a Kurzarbeit, pomoci v energiích. V Antiviru to byly firmy, které dostaly stamiliony až miliardy na podporách, a přitom v těch samých letech měly miliardové až desetimiliardové zisky. Takže vlastně generují zisky díky státní podpoře. A já si myslím, že tady musí být stát mnohem agresivnější (BC: ono se ale mnohem snadněji rázně postupuje proti pošťákům a starým lidem, kteří využívají poboček pošt). Že by měl po vzoru Ameriky chtít tyto peníze nějakým způsobem zpátky. V USA, když propouštíte zaměstnance často, tak pak firma platí větší příspěvky na politiku zaměstnanosti. Předplácí si to, že její lidé budou brát podpory. Stejně by to mělo být u Kurzarbeitu. Firmy, které ho využívají, by měly mít vyšší odvody či navýšenou daň z příjmu, a pokud prosperují, část vrátit.“

Rétorika škrtání, vyhazování, utahování opasků, zkrocení nefachčenků je mnohem snadnější a jako by byla magicky přitažlivá, možná má dokonce zakrýt právě realitu lukulských hodů na druhé straně stolu, kde se lijí peníze do soukromého byznysu, aby jeho zisky byly ještě větší. To se to hoduje, když peníze pěkně tečou ze státního rozpočtu. A běda! Schodek je příliš vysoký! Co si to ti státní zaměstnanci nebo dokonce nezaměstnaní vlastně dovolují takhle vyžírat stát!

Z rozhovoru Daniela Prokopa pro sobotní LN bych si dovolil ocitovat ještě některé další pasáže. Málokdy člověk v české politické vřavě a povrchnosti veřejné debaty narazí na něco tak konkrétního a logického (a neříkám, že bych neuvítal stejně kvalitní, věcnou, jasnou kritiku toho, co Prokop říká):

„Ostatně proti Německu, které firmám také hodně pomáhá, máme malé korporátní daně. Takže na nějakou revizi tyto daně také jsou. A to nemluvím o různých odpočtech z nich.

(...) Je důležité vzít v úvahu, že OSVČ se od sebe významně liší. Někdo, typicky manuálně pracující člověk na vesnici, si vydělá půl milionu ročně a má zcela konkrétní, dost významné náklady. Takový člověk už dnes platí docela dost. A to proto, že máme nízké procento odvodů, ale vysoké minimální částky odvodů. Velká část osob samostatně výdělečně činných platí tato minima – čistě přes ta procenta by platily méně. A pak máte takové, kteří pracují v kanceláři, jsou třeba experti na IT a v dalších oblastech. Mají příjmy až 1,5 milionu ročně, reálné náklady jsou často mizivé, využívají paušální daně a platí třeba 6200 korun měsíčně. Tedy méně než zaměstnanci s minimální mzdou. Takže bych se snažil hledat řešení, které nezvýší zátěž nízkopříjmových živnostníků s reálnými náklady. Ale zatíží vysokopříjmové a dnes zvýhodněné OSVČ, kteří jsou navíc na hranici švarcsystému. Existují tři cesty. Jednou je revize výdajových paušálů. Aby profese, jejichž výdaje představují desetinu výdělku, neměly paušál 60 procent. Dále zrušení anebo velké přehodnocení systému paušální daně, kde OSVČ třeba s příjmem 1,5 milionu platí pouhý 1,15 násobek minimálních sociálních odvodů a minimální zdravotní odvody. A za třetí – nesahat na minimum odvodů na sociální a zdravotní, ale spíše zvýšit vyměřovací základ.

(...) Šedá ekonomika je obrovský problém a má více rozměrů. Je třeba nějakým způsobem vyřešit takzvaný švarcsystém, o kterém mluvíme. Máme skoro nejvíce OSVČ v celé Evropě a přitom jsme průmyslová ekonomika. To není náhoda, ale důsledek našeho daňového systému.

Dále je důležité nezvyšovat zdanění spodní pětiny lidí s nízkými příjmy, protože ti se nejčastěji pohybují mezi prací na černo a zaměstnaneckým poměrem. A za třetí – k práci na černo motivují exekuce a náš dávkový systém. Protože když máte exekuci nebo jste v insolvenci, vyplatí se vám omezovat příjem. Nemáte srážky ze mzdy a navíc vám vznikne nárok na dávky, který se počítá ze mzdy před srážkami. Takže je třeba udělat efektivní oddlužení, dostat lidi z exekucí a vyžadovat, aby legálně pracovali. Stát by měl také udělat pořádek v dohodách o provedení práce a evidovat jejich řetězení. (...)

Jsou dva typy slev. Jeden druh – to jsou slevy na děti a na poplatníka – naopak navrhujeme zvýšit. Ulevují nízkopříjmovým a chudším rodinám. A pak jsou problematické slevy, a to je na nepracujícího manžela či manželku. Ta sleva stojí stát čtyři až pět miliard ročně, což je hodně. A vede k tomu, že se třeba mamince po mateřské nevyplatí vracet na částečný úvazek do práce, protože rodina tu slevu ztrácí. Což vede k dalším nákladům pro stát. Dále jsou tu daňové odpisy na hypotéku, životní pojištění či penzijní připojištění. To jsou slevy spíše pro movité lidi, kteří si tím dokáží zredukovat své daňové břemeno až o nižší desítky tisíc. Nízkopříjmový člověk bydlící v nájmu, který na tyhle investice neměl, má smůlu.“

7. května 2023

Jak vláda umí léky a tripartitu

V neděli jsem výjimečně sledoval téměř celé Otázky V. Moravce, zvládl jsem necelé dvě hodiny. Prvních asi 45 minut byla debata s ministrem zdravotnictví a šéfem Lékařnické komory o nedostatku léků. Pan ministr Válek mne ohromil svým tvrzením, že vlivní čeští politici a úředníci jsou placeni farmaceutickými firmami, aby bránili jejich zájmy proti zájmům veřejnosti.

Prý se při hlasování ve Sněmovně o jeho zákonech pozná, kdo je a kdo není zkorumpovaný. Je zvláštní sledovat, jak pravcoví ministři objevují, že trh je údajně zneužíván a křiven soukromým byznysem za bezmocného přihlížení úřadů jako ERU (ministr průmyslu), UHOS (ministr zemědělství) nebo SUKL (ministr zdravotnictví).

Prezident České lékařnické komory se s panem ministrem shodli, že je zapotřebí, aby české úřady, konkrétně úřad pro kontrolu léků a antimonopolní úřad, byly mnohem tvrdší ve věci boje se škodlivými praktikami farmaceutických firem. Ministr dokonce chystá zákon, podle něž budou muset farmaceutické firmy mít ve svých skladech rezervy léků, což ale podle představitelů těchto firem může mít katastrofální dopady na český trh s léky.

Kdyby vám z toho bylo nevolno, pomněte, že pan ministr už jako lékař zažil mnohokrát výpadky léků a vozil si je dokonce soukromě z Vídně, aby mohl léčit pacienty. Problém je prý celounijní a ani takové Švýcarsko, které v Unii není, nemá léků dost, naopak je tam situace údajně vůbec nejhorší. Navzdory vysokým cenám léků a navzdory tomu, že ve Švýcarsku sídlí farmaceutičtí giganti. Ale Unie prý už pracuje na nápravě. Díky Bohu a díky panu ministrovi. Jeho rozhořčení a nasazení bylo velmi autentické, škoda jen že nic z toho vůbec nezaručuje dobrý výsledek.

Větší část Otázek byla věnována diskusi o ekonomice mezi poradcem premiéra, šéfem největší odborářské centrály a viceprezidentem Svazu průmyslu a obchodu. I to bylo celkem divoké představení. Pan poradce začal tím, že inflace není hlavní problém, který musíme řešit. Tím se rozešel s oběma partnery v debatě. Podle něj je na tom ČR docela dobře: už jsme prý dohnali, pokud jde o kupní sílu, Španělsko (o španělské nebo francouzské inflaci ale ani slovo), máme nízkou nezaměstnanost a ohrožení chudobou je u nás velmi nízké (ve společnosti, kde by všichni umírali hladu, by bylo ještě nižší, dokonce nulové). Vládní balíček pro stabilizaci rozpočtu prý bude takový, že s ním budou všichni nespokojeni, což je zajisté, jak tvrdí pan poradce, důkazem jeho kvality.

Ačkoli bylo zjevné, že zástupce průmyslu jednoznačně podporuje škrtání a stojí v zásadě na straně vlády, ještě jasnější bylo, že mu vadí, že vláda neprojednává své reformní kroky právě se sociálními partnery v tripartitě. V tom se shodl se šéfem odborářské centrály. Spor se mezi nimi ovšem rozhořel, pochopitelně, o výši platů. Průmyslu vadí příliš vysoké platy ve veřejné sféře ve srovnání se sférou soukromou, prý to neodpovídá růstu produktivity práce.

Pan průmyslník ale zapomněl být konkrétní, měl třeba na mysli 130 procent průměrné mzdy pro učitele a jejich korelaci s produktivitou práce? Kupodivu v této tematice se pan poradce premiéra postavil za odboráře a kladl důraz nikoli na výši platů ve veřejné sféře, kde prý nelze skutečné odborníky nalákat na malé peníze, ale podle něj je třeba spíše snížit celkový objem prostředků na platy ve veřejné sféře. Představuji si špičkového učitele na dvě stovky dětí nebo špičkového policistu na celé okresní město, to bude krása. Špičkoví a ještě ušetříme!

Když se moderátor ptal na to, zda můžeme dělat reformy nebo rezignovat na sociální funkci DPH (poradce neodolal a ujel si na Dánsku a jeho jedné sazbě DPH ve výši 25 procent, aniž by zmínil, že je to mezi vyspělými zeměmi výjimka a že Německo, Francie, Británie a mnoho dalších zemí dělá pomocí DPH sociální politiku), když nám nefunguje sociální systém ani digitalizace, pokrčil pan průmyslník rameny s tím, že je třeba dělat reformy tak jako tak. Už zbývá jen rozdat mávátko a pustit se do proudu řeky s nadšenou oslavou mostu, který ovšem neexistuje, jak je tomu na konci slavného filmu Bílá paní.

Takže shrňme si to takto: vláda nekonzultuje připravovaný balíček spásy se sociálními partnery, ti mají být postaveni před hotovou věc. Podle zástupce průmyslu naopak vláda musí hledat řešení na základě kompromisu a konsensu se sociální partnery. Ti se ke vzájemnému kompromisu připravují svými na opačné strany přehnanými prohlášeními o výši mezd.

Odborář ukazuje na to, že dvě minulé vlády vypustily z rozpočtu stovky miliard (moderátor se ovšem odboráře ptal na to, proč hlavního strůjce tohoto nesmyslu nevyhnaly odbory ze své demonstrace, na což nedostal žádnou odpověď, odborář se vrhl do jiného tématu s o to větší vervou) a že to mají platit zaměstnanci. Poradce premiéra se diví, že odboráři vadí snižování daní právě pro zaměstnance (hlavně ty bohaté), které z rozpočtu vypustilo přes sto miliard. Do toho pak průmyslník oroduje za vyšší počet praceschopných lidí v české ekonomice, což ale není v jeho případě apel na oddlužení exekucemi postižených lidí, ale na otevření hranic regulované ekonomické migraci. A divák? Je vděčný, když může odejít od obrazovky do lesa.

15. května 2023

Vládní balíček drží pohromadě jen strachem z hledání kompromisu

Podle nových dat, prezentovaných v neděli v Otázkách V. Moravce, ODS oslabila o tři procenta na 17 procent. Její voliči prý odcházejí k Ano. Nicméně vidíme také určité posílení TOP09 a KDU-ČSL, už mají neuvěřitelných pět procent. Důvod k šampaňskému s jahodami. No, vlastně ne, jsou součástí jedné koalice Spolu.

Zajímavé je, že z průzkumu vypadla koalice PirSTAN, zůstává už jen Spolu. Spolu má 25 procent, tedy o 2,5 procenta méně než v březnu. Ano naopak vyrostlo o 1,5 procenta na 31 procent. Rostou taky piráti (+1 % 11,5 %), SPD (+1,5 % na 9,5 %), STAN (+1 % na 6,5 %) a dokonce ČSSD (+0,5 % na 5,5 %). Kdyby volby dopadly opravdu přesně takto, tak by o složení nové vlády rozhodovali socialisté. Kdo by to byl ještě před rokem řekl?

Hlavním tématem pořadu byl samozřejmě vládní balíček, který má zachránit rozpočet. Hostem byl jenom pan premiérem, šéf opozičního Ano odmítl přijít. I tak ale debata byla docela výživná a pro pana premiéra asi náročnější, než kdyby mohl vystupovat proti Babišovi. Moderátor byl neúprosný. Především se snažil z pana premiéra dostat omluvu za porušení slibu, že vláda nebude zvyšovat daně.

Premiér se ale nenechal rozhodit ve svém podle mne stále neuvěřitelnějším přesvědčení, že vláda nedělá chyby, že všechno bylo a je konsistentní a správné. Zvyšování daní prý vyžadovala situace, navíc celkové daňové zatížení prý neporoste, současný růst daní je prý vyrovnán dřívějším poklesem.

Pořád si říkám, zda je to osobnostní rys pana premiéra, že odmítá uznat jakoukoli chybu, nebo zda mu to někdo radí jako mediální strategii. V neděli mi opravdu pan premiér připadal jako člověk, který vyhlásí, že nikdy nepoužije hasicí přístroj, a když pak po něm sáhne při hašení požáru, reaguje na údivné otázky: ale vždyť je požár!

Samozřejmě „lidem“ bude dobře a lépe. Kterým lidem? Samozřejmě prioritou je sociální smír. A samozřejmě nebylo žádnou chybou nejednat s odbory. Kdo by přece dával do nějaké souvislosti sociální smír a odbory? Koalice jednala a vyjednala. Premiér pochopitelně připustil, že ne všechno je úplně šťastné, ale stejně tak bylo zjevné, že do vyjednaného kompromisu nechce sahat, on by se totiž taky mohl zhroutit.

Pozoruhodné bylo sledovat bývalého rektora, univerzitního profesora, jak čelí otázkám moderátora otázkám na vědeckou povahu bulvárních časopisů nebo pornočasopisů. Ale pan premiér neslevil: důvodem nižší sazby DPH pro časopisy, všechny časopisy, je snaha pomoci těm vědeckým.

Abychom byli spravedliví, přece jen se našla jedna oblast, kde premiér přislíbil změny do budoucna: zdanění tichých vín. Současná situace, jak přesvědčivě argumentoval moderátor, představuje podporu především pro vína z dovozu, takže našim vinařům by se mělo pomáhat nějak specifictěji. Předseda vlády připustil, že tohle se bude ještě řešit. Celkový dojem jakési zoufalé nehybnosti v dohodnutých pozicích ale nezmínil. Balíček je držen pohromadě vlastně

jen strachem z dalšího hledání koaliční dohody, to je naprosto zjevné. Proto k dohodě nebyly přizvány ani odbory, ani zaměstnavatelé. Jenže to je naprosto šílená situace.

Musí to být jistě těžké i pro samotnou ODS. Mnozí poslanci a straníci jistě jen s velkými potížemi poslouchají svého premiéra nebo také ministra financí, když hovoří o tom, jak jsou u nás nízké majetkové či korporátní daně. Na přímou otázku moderátora ovšem pan premiér odmítl, že by hrozilo vzbouření poslaneckého klubu. Co měl taky říct jiného? Uvidíme, co přinese jednání tripartity, pak hlasování ve Sněmovně – a hlavně pořád nevíme, co vlastně celý ten balíček má konkrétně znamenat.

Například na Seznamu můžete najít čerstvou analýzu Petra Holuba, že slíbené úspory na dotacích ve výši 50 miliard, jsou nereálné. Tím by se největší část balíčku proměnila v čirou iluzi nebo chcete-li lež. Jenže proč by proboha vláda chtěla takto lhát? To si myslí, že se na to nepříjde? Nebo je to výraz nekompetence?

22. května 2023

Potřebujeme skutečně, aby každý, kdo má ruce a nohy, pracoval?

Od začátku května neustále čekám na dvě věci: 1. jak jsou na tom úřady práce, protože ministr Jurečka slíbil, že od května budou perfektně fungovat, 2. jaké jsou výsledky šetření o příčinách vysoké ceny potravin, což mělo být ze strany vlády taky oznámeno v květnu. Pokud jde o první bod, v neděli jsem se dočkal, nebo spíše ne.

V Otázkách V. Moravce totiž mluvil, docela přesvědčivě, pan ministr Jurečka sám a ukazoval, jak velkého pokroku bylo dosaženo. Všechna čest. Jen bych chtěl slyšet analýzu situace na těch úřadech od někoho nezávislého. Nikdo, kdo by měl nezávislá data ovšem v pořadu nebyl. Poslouchat pak spor mezi panem ministrem a osobními dojmy jeho oponentek Maláčové (bývalá ministryně práce a sociálních věcí, nyní pracuje pro odbory) a Šafránkové (působí jako poslankyně za SPD) bylo celkem únavné a hlavně naprosto k ničemu. Tvzení proti tvzení.

Možná zajímavá shoda panovala na tom, že dávky na bydlení jsou zneužívány lidmi, kteří by je nemohli dostávat, kdyby se zkontroloval stav jejich majetku. Jinými slovy: žádné dávky ve skutečnosti nepotřebují. Pan ministr tvrdil, že situaci napraví. Spor o výši dávek nebo výši platů se mi nezdál moc srozumitelný. Naopak jsem měl sklon věřit panu ministrovi úspěchy v oblasti digitalizace, protože právě jeho ministerstvo nedávno v rozhovoru pro ČT chválil prezident Svazu průmyslu a dopravy Rafaj. Já totiž potřebuji, aby vládu hodnotil někdo, kdo je na ní nezávislý a kdo zároveň dokáže zhodnotit realitu a má zájem na jejím zlepšování, nikoli na udržení se (nebo vyšplhání k) u politické moci.

Naopak stále méně chápu posedlost pana ministra Jurečky tím, že všichni, kdo „mají ruce a nohy“, musejí pracovat. Když pominu to, že kvalitní práci mohou dělat i lidé bez rukou a bez nohou, pokud třeba mají dobré vzdělání a pracují intelektuálně (navíc úžasné obrazy lze malovat i ústy, jak asi všichni vědí), zdůraznil bych, že – jak ostatně řekla v OVM paní Maláčová – v ČR je už nyní velmi nízká nezaměstnanost a nemá příliš smysl tlačit ji ještě

dolů. V jiném vydání OVM pan ministr ostatně připustil panu Bezděkovi, hradnímu poradci v oblasti důchodů, že tak získá pro rozpočet asi jednu miliardu. Proč kvůli tomu šířit fašistickou náladu, že nezaměstnaní jsou nějací parazité?

Navíc průmysl nechce nucení nemotivovaných lidí bičem do práce, chce motivované lidi ze zahraničí, třeba z Tchaj-wanu, pro které je, jak to formuloval pan Rafaj nedávno, Česko stále nedobytnou zemí. Tam leží obrovské bohatství pro tento stát, pane ministře.

Představte si, že ti lidé u nás budou dělat vysoce kvalifikovanou práci, po které touží (nemusíte jim vyprávět o rukou a nohou a ponižovat je nucením do práce), za kterou budou dostávat vysoké mzdy (odvody do důchodového systému!), ty mzdy pak budou utrácet aspoň z části v českých obchodech, restauracích, službách atd. – tedy budou dávat práci dalším lidem. Nemluvte o tom, že průmysl díky kvalifikované práci cizinců zbohatne a bude moci více investovat atd. Navíc k tomu nepotřebujete žádnou fašistickou rétoriku, naopak musíte proti takové rétorice a mentalitě bojovat.

28. května 2023

Kvadratura kruhu poptávky

Nedělní Otázky V. Moravce mi připadaly jako debata o kvadratuře kruhu. Ústřední téma byla inflace a poptávka. Účastníci kromě moderátora: Tomáš Holub, člen bankovní rady ČNB, David Marek z Deloitte, poradce prezidenta republiky, Jan Švejnar z Kolumbijské univerzity a CERGE.

Dlouho se zdálo, že Švejnar vs. Marek a Holub žijí na jiné planetě. Švejnar opakoval svou (přinejmenším na české poměry) provokativní tezi, že za vysokou inflaci v ČR může rychlé zvedání sazeb, jak to udělala ČNB v roce 2021, naopak Marek opakoval, že vysokou inflaci máme proto, že ČNB sazby nezvedala ještě výše. Do toho bankéř Holub tvrdil, že inflace je způsobena hlavně růstem mezd, což Švejnar několikrát po sobě odmítl. Podle Švejnara máme tzv. ziskovou inflaci, která je způsobena tím, že podniky pod vlivem vysokých sazeb ČNB zvyšovaly ceny příliš.

Kupodivu téhle tezi se velmi přiblížil i Holub, když popisoval český trh jako něco, co jaksi z psychologických důvodů táhne ceny nahoru a zákazník prý „nemá kam utéct“. Normálně by nebylo podle něj možné ceny tak moc zvyšovat, ale dělají to všichni, takže kupující musí kupovat. Pak ale vznikla otázka, zda má kupující vůbec za co kupovat (když pomineme otázku, nakolik panuje na českém trhu vůbec konkurence – moderátor ji několikrát zvedal a zmiňoval dlouhodobé problémy s vysokou cenou telefonních služeb).

Švejnar upozornil na velký pokles poptávky, který poškozují růst ekonomiky. Marek naopak stále opakoval, že poptávka je příliš vysoká, což je prý přesně to, co žene inflaci nahoru. Není to ale tak, že by odmítal Švejnarovo tvrzení úplně. Argumentem pro tezi, že ve společnosti je příliš mnoho peněz, mu bylo to, že zájezdy cestovních kanceláří jsou prý vyprodány. Připustil, že naše společnost není homogenní a že tu jsou lidé, kteří nemají na to, aby si kupovali

zájezdy. O ty se prý má postarat sociální systém. Ty ostatní by tedy měla připravit o peníze, kterých mají zjevně nezdravě moc, ČNB úrokovými sazbami.

Měl jsem velmi silný pocit, že dokud se nezačneme bavit o bohatých a chudých, nikoli jen o lidech jako celku, tak se z kvadratury kruhu, co je to vlastně poptávka způsobující inflaci, nedostaneme. K tomu si přidejte, že v následující debatě o růstu HDP tentýž bankéř Holub, který za příčinu inflace pokládá příliš vysoký růst mezd (to Švejnara komentoval tím, že u nás mzdy rostou v zásadě jen proto, že zaměstnavatelé potřebují udržet lidi, zatímco odbory jsou slabé a nemají na to, aby dostaly a udržely lidi na ulici), optimisticky odhadl, že růst HDP bude až kolem tří procent, protože příjmy domácností porostou (sic!) a povzbudí poptávku.

Možná by se dalo hledat prolnutí mezi pohledy Marka a Švejnara, kteří v zásadě oba tvrdí, že v ekonomice je příliš moc peněz u některých vrstev obyvatel, v tom, že zisková inflace nese obrovské peníze těm, kteří na tom už předtím byli velmi dobře, takže to je důvod, proč tam, kde jde o základní potraviny, vidíme pokles poptávky (často na něj upozorňuje prezident Svazu obchodu Tomáš Prouza) – protože chudí lidé na ně nemají – kdežto zájezdy jsou vykoupené, protože bohatí mají mejdan. Nezapomeňme, že pro pana Marka právě zájezdy byly základním argumentem, že tu máme poptávkou inflaci. Sám ostatně řekl, že poptávková inflace je vlastně inflace zisková.

Není to vlastně docela jednoduché, jen nikdo nechce říci, jak jednoduché to je? Ti, kdo o tom veřejně mluví, asi nejsou ti, kteří by neměli na základní potraviny. Ostatně nejspíše už mají za sebou i před sebou několik zájezdů k moři. Nedej Bože, aby je někdo chtěl připravit o onen nadbytek peněz daněmi!

5. června 2023

O zlatém vejci, šetření toaletním papírem a čtvrt bilionu za ČEZ

V nedělních Otázkách V. Moravce se v zásadě všichni diskutující shodli na tom, že vládní balíček není dobře postaven. Miroslav Kalousek byl k vládě nejvstřícnější s tím, že prý něco dohodnout byt' jen ve třech koaličních partnerech je velmi složité, natož v pěti. Drobné změny by podle něj byly žádoucí, ale celková bilance musí být zachována.

Další shoda, zdá se mi, byla v tom, že rozpočet byl od začátku nerealistický. Kalousek tvrdil, že je třeba vyškrtat 65 miliard, aby se dal udržet plánovaný deficit. Prý to není nemožné, kdyby se s tím začalo dříve. Nejvíce se k hájení plánovaného rozpočtu blížil ekonom Petr Zahradník, který ovšem uváděl jako běžnou praxi ve vládních škrtech toaletní papír a tonery, což prý není efektivní cesta. Samozřejmě že by to chtělo digitalizaci a chytrou státní správu. To přece víme velmi dobře už tak 15 let. I o té ekonomice s vyšší přidanou hodnotou a taky rychlovlacích si vyprávíme nejméně stejnou dobu. A jede to jak po másle, že?

Obecně se v debatě ze všech stran, dokonce i od moderátora, projevovala nálada, že se u nás nic nedaří a že to je dlouhodobé a že všechny snahy končí jako vždycky. Zahradník mluvil několikrát o plánu národní obnovy (200 miliard), který je prý zlatým vejcem, které neumíme oloupat. Dvacet procent z těchto peněz bylo podle něj už vyhozeno z okna. Když moderátor

mluvil o tom, že máme po přepočtu na kupní sílu snad nejdražší elektřinu v Unii, Zahradník ho doplnil, že to platí dokonce nominálně.

Pominu-li tvrdou kritiku na adresu vlády ze strany odborového předáka Středuly a to, co v tomto smyslu tvrdil ekonom Richard Hindls, nejvíce mne překvapil náznak pesimismu také od Miroslava Kalouska.

Kalousek prohlásil, že pokud jde zestátnění ČEZu, nelitoval by ani jednorázového výdaje ve výši 250 miliard ze státního rozpočtu. ČEZ prý musí být v dnešní situaci státní, jako je státní armáda. Nicméně to by nebylo až tak překvapivé. On i další dávali za příklad Francii, kde podobný proces proběhl hladce a bez pochyb. A teď to přijde: Kalousek vyjádřil obavy, že u nás není jisté, zda to vláda zvládne udělat v souladu s právem, což by pak mohlo vést k obrovským problémům. Věru nic optimistického.

Velmi mne zaujalo také tvrzení pana Zahradníka, že zatímco naše ekonomika se už čtyři roky vzdaluje unijnímu průměru a roste u nás dramaticky zadlužení, což začalo prý v letech 2021 a 2022, Unie se v té samé době odrazila ode dna a Dánsko se Švédskem údajně po celou dobu covidu měly přebytkové rozpočty a snižovaly zadlužení státu. Takže, pomyslel jsem si, jsme best in covid, přinejmenším ve srovnání se západní Evropou, nejen v počtu mrtvých, počtu měsíců, kdy děti nemohly do školy, ale taky v ekonomických důsledcích. A růst HDP se zdá v nedohlednu.

Když to tedy shrnu, vláda by měla ušetřit letos 65 miliard, pokud chce dodržet od samého začátku nereálný rozpočet. Kromě toho by se neměla bát vydat 250 miliard na zestátnění ČEZu, což ovšem může skončit nedozírnou katastrofou. Za 250 miliard se to jistě vyplatí. K tomu máme zlaté vejce ve výši 200 miliard, které neumíme oloupat, ale už jsme 20 procent toho vejce vyhodili oknem. Můžeme se uklidnit jen tím, že máme dokonce i nominálně nejdražší elektřinu v Unii a naše ekonomika už čtyři roky „diverguje“ od unijního průměru.

A máme také odbory, byť to na suverénním projevu šéfa ČMKOS Středuly není poznat, které šermují stávkou, ačkoli se úporně bojí toho, že by se mohlo na Václaváku znovu ukázat, že za nimi nejde více než pár tisíc lidí. A levici? Tu nemáme pro jistotu vůbec.

13. června 2023

Vláda má velký problém s příjmy státního rozpočtu

Jestli se podle dubnových dat Kantaru, zveřejněných v Otázkách V. Moravce před zhruba měsícem, zdálo, že ČSSD přece jen může doufat v návrat do Sněmovny, květen přináší velmi studenou sprchu.

Sociální demokraté spadli z 5,5 procent o dvě procenta dolů (kdybychom vzali v potaz čísla průzkumu, v němž figuruje koalice Spolu, tak je to dokonce pád až na rovná tři procenta). Naopak roste Ano, které podle Kantaru bere voliče jakovládním stranám, tak SPD. Podle květnových dat má 33,5 procent.

Koalice Spolu má 24 procent, ODS 17 procent, piráti 11,5 procenta, SPD 8 procent, STAN 6,5 procenta, lidovci 4 procenta a komunisté stejně jako socialisté 3,5 procenta. Ano by se tedy ve Sněmovně nemohlo spolehnout ani na socialisty, ani na komunisty, muselo by asi hledat koalici na půdorysu spolupráce na rušení superhrubé mzdy, tedy s ODS a SPD.

V nedělních OVM mě ale zaujalo mnohem více konstatování paní Matesové (působila ve Světové bance), že pokud jde o rozpočet, výdaje jdou podle plánu, zatímco na příjmech vypadlo 148 miliard. Vláda má tedy velký problém s příjmy, což mi přijde výmluvné.

Navíc se v pořadu v diskusi paní Matesové, paní Horské (hlavní ekonomka banky Raiffeisen) a pana Hampla (bývalý viceguvernér ČNB a současný šéf Národní rozpočtové rady vlády) mluvilo o reálném riziku ztracené dekády, tedy že upadneme do deseti let nerůstu.

Upoutal mne také souhlas paní Horské a Matesové, že inflace v ČR klesne pod tři procenta až někdy v roce 2026. Trhy to prý takto očekávají. Paní Horská vyslovila názor, že slavit pokles inflace pod 10 procent, což se asi stane v červnu (květnové číslo je 11,1 procenta), je „smutná párty“. Neustále dokola se opakující debata posledních mnoha měsíců o zvedání úrokových sazeb centrální bankou mě naopak stále více unavuje a nudí.

Paní Horská měla v debatě odvahu použít slovo „rentiéri“ v kontextu tvrzení profesora Hindlse, že v západních zemích je mnohem vyšší zdanění bohatých lidí než u nás. Myslel jsem, že u nás je věci základní autocenzura taková slova nepoužívat. Nicméně asi jen tak, že si nalijeme čistého vína o distribuci a povaze bohatství v této zemi, můžeme naši ekonomiku ozdravit a získat peníze do veřejných rozpočtů civilizovanými daněmi, které pak můžeme použít na rozvoj vzdělání, infrastruktury atd.

Podle paní Horské totiž zahraniční firmy odvádějí své zisky z ČR z velké části proto, že tu nevidí možnosti je investovat. Chybí tu prý lidé na trhu práce, nejsou tu prý talenty, vzdělání, infrastruktura. Paní Matesová dokonce vyslovila názor, že potřebujeme, aby začaly krachovat firmy, které jsou uměle drženy nad vodou dotacemi.

Moderátor OVM konstatoval, že v ekonomice chybí zejména středoškolské a vysokoškolské profese s technickým vzděláním. A máme tu další evergreen: pracovní trh a migrace. Je pro mne stále méně pochopitelné, proč se neotevřeme migraci kvalifikovaných lidí (třeba z Indie a dalších zemí) jako Německo. Místo toho se u nás šíří představy, že mladí lidé by měli brát více zřetel na ekonomiku a netoužit tolik po všeobecném vzdělání, aneb stát se inženýrem z donucení a bez motivace. Tyhle profese ale vyžadují vysoce motivované lidi.

19. června 2023

Najíme se škrtů a budeme suverénní

Kdybych si měl vzít nějakou lekci z nedělních Otázek V. Moravce, zněla by asi takto: stát potřebuje obrovské peníze na svůj rozvoj. Když pominu, že Miroslav Kalousek v tomtéž pořadu nedávno prohlásil, že je veřejným zájmem dát 250 miliard na zestátnění ČEZu, ministr Kupka v neděli mluvil o dopravní infrastruktuře, konkrétně třeba o nestárnoucím hitu stavby vysokorychlostní železnice. Bez toho se prý nemůže naše ekonomika rozvíjet.

Prý je třeba najít shodu napříč politickým spektrem, protože půjde o dlouhodobý projekt. Zatím jde o dlouhodobé řeči. Už to bude možná dvacet let, kdy politici mluví o tom, že tu budeme mít vysokorychlostní tratě. A máme? Nemáme. Budeme mít v roce 2043? Těžko. Bude se moci naše ekonomika rozvíjet? Těžko. Ostatně spolustraníci v ODS jistě panu Kupkovi vysvětlí, že když budeme škrtat, budeme se rozvíjet. K čemu železnice? K čemu ekonomika? Najíme se škrtů.

Pikantní v nedělním pořadu byla snaha ministra za ODS půjčovat si velké peníze na železnice, zatímco sociální demokrat Netolický a exministr Havlíček z Ano hráli na šetrivou strunu. Na čem se asi tak mohou dohodnout? Pan Netolický to z role pozorovatele vystihl velmi přesně: jakmile jste v opozici, nemáte odpovědnost a jdete vládě po krku, jakmile ale jste u kormidla, musíte čelit reálné odpovědnosti a děláte podobné věci, za které jste předtím vládu kritizovali. Dovedete si za těchto okolností představit dlouhodobou dohodu vlády a opozice na rozvoji naší země? Vždyť o to politikům vůbec nejde.

K tomu si můžeme přidat rozhovor nového šéfa Hospodářské komory Zajíčka pro sobotní Lidové noviny. Prý bez velkých investic do elektrické sítě hrozí, že se ocitneme mimo unijní transfery elektřiny, na kterých budeme podle něj závislí, protože bez velkých dovozů elektřiny se neobejdeme.

To je asi ta suverenita, o které pořád dokola mluvil pan premiér. Suverenita asi bude spočívat v tom, že nebudeme brát elektřinu z Unie a zrušíme tedy náš průmysl, který beztak nepotřebujeme, protože se najíme přece škrtů. Pan Zajíček je strašně naivní na to, že byl ještě nedávno vysokým představitelem ODS. Tím, že ušetříme na rychlovlacích a nové elektrické síti, budeme mít sklady plné škrtů a budeme je moci jako výživnou stravu distribuovat lidem dokonce zadarmo. Je libo jeden nebo dva škrtky s knedlem, nebo raději brambor?

5. září 2023

Rakousko a českém potraviny

Když jsem v neděli poslouchal Otázky V. Moravce, podívoval jsem se, jaký význam má další debata o cenách potravin. Mohl tomu vůbec někdo rozumět? Pořád dokola ty samé argumenty a to samé přetahování mezi obchodníky, zemědělci, potravináři, ministerstvem. Člověk by mohl snadno nabýt dojmu, že nelze věřit nikomu a že by měl přijít nějaký diktátor, aby udělal konečně pořádek.

Pan ministr zemědělství sdělil národu, že Rakušané kupují většinou rakouské potraviny, ale Češi ne. Moderátor kontroval, že Rakušané nejsou zdaleka tak odírání obecně vysokými náklady na život a mají vyšší příjmy. Kromě toho, řekl bych, mají také asi větší důvod věřit veřejným institucím, trhu i kvalitě svých potravin. Pokud jde o náš stát, pan Mlsna, který vede antimonopolní úřad, nás v pořadu ujistil, že dokonalá konkurence neexistuje. Stejně tak ale, je třeba říci, neexistuje ani dokonalá bezpečnost potravin. Plyne z toho snad, že mohou být zkažené a jedovaté? Jde přece o praktické efekty, ne o dokonalost. Dokonalé vymýcení korupce neexistuje, ale není přec jedno, jaký praktický dopad má korupce na život v Dánsku vs. v Rusku.

Lidé z Otázek V. Moravce si dali práci a zjistili, že na letácích různých obchodních řetězců jsou ve stejné době do halře přesně stejné ceny kuřete. Není to divné? Pan Prouza, prezident Svazu obchodu a cestovního ruchu, tvrdil, že to je logický důsledek konkurence. Opravdu? Prý ten, kdo to nechápe, je ekonomicky ngramotný. Potrefená husa je agresivní? Osobně jsem v celém sporu stál vždy spíše na straně obchodních řetězců, ale tohle bylo i na mě moc. Důležité je, že všichni se nakonec shodli, že tu máme oligopolní prostředí, což v zásadě ale vůbec nevadí.

Ono kdyby bylo jen na pana ministrovi a na zástupcích zemědělců, potravinářů a obchodníků, asi by se nakonec nějak dohodli na tom, že všechno je v pořádku. Pan ministr přece není, jak by to mohlo někoho napadnout, ministrem cenotvorby. Napětí přináší fakt, že potraviny jsou moc drahé a lidem to vadí. Lidem. Co si to vlastně lidi dovolují, že? Tak jezdí do Polska a do Rakouska nakupovat levněji. Ostatně v médiích se objevují cenová srovnání a opravdu občas i v Německu a Rakousku (s jejich příjmy!) vyjdou potraviny levněji než u nás.

Jaký je tedy výsledek mnohaměsíčních debat a šetření o cenách potravin? Mohou si lidé udělat jasno a mít důvěru ve stát a jeho instituce? V ten stát, který tu chce v příštích letech utrácet na přání zaměstnavatelů biliony korun za rozvoj infrastruktury! Ano, to bylo další téma nedělních Otázek V. Moravce. Debatovali o něm prezident Svazu průmyslu a dopravy Rafaj a ekonomka Horská. A člověk opět žasl, jak najednou všichni procitli a bijí na poplach. Zaměstnavatelské svazy prý došly ke vzácné shodě, že země musí drasticky investovat do svého rozvoje. Rychle, rychle. Jsem na to zvědav.

Snad jen jednu perličku. Moderátor se na pana Rafaje obrátil s tím, že nám hrozí, že u nás bude elektřina dražší než v Německu. Pan Rafaj lakonicky odpověděl: „To už se stalo.“ Tak to je asi jako s tou cenou potravin. Nutno říci, že oproti debatě o potravinách, kde jsem měl tristní pocit ze zástupců jak zemědělců, tak obchodníků, o panu ministru nemluvě, mě pan Rafaj příjemně překvapil jakými náznamy sebereflexe, pokud jde o podíl odpovědnosti zaměstnavatelů na tom, že se „zaspalo“. Připustil třeba zaspání v oblasti budování zelených zdrojů elektřiny, ale hned připomněl, že by stejně nebylo kam tyto zdroje zapojit, protože stát selhal v rozvoji infrastruktury.

12. září 2023

Jak si čeští politici vědí rady s rozvojem ekonomiky a společnosti

Nedělní Otázky V. Moravce lze rozdělit do tří pohledů na fungování ekonomiky a státu. Kde se vzal, tu se vzal Vladimír Špidla a zopakoval, že zdroje jsou. Stačí prý více danit. Musíme mít podle něj odvahu dávat na důchody stejné procento HDP jako vyspělé země, což podle něj neohroží ani demografický vývoj, protože produkce se přesune z živé síly do síly mrtvé, tedy asi do strojů, jak to předpovídal Marx. Nechci se tomu vysmívat.

Možná je na tom více pravdy než na ostatních dvou pohledech. Nicméně faktem je, že v ČR není na politické scéně relevantní síla, která by Špidlův pohled chtěla realizovat. Tváří v tvář realitě, té ekonomické i té politické, by ovšem možná ani pan Špidla ze svých pouček mnoho nezachránil.

Druhý pohled představoval Karel Havlíček. Taky by zvýšil výdaje státu, ale snižování daní, jež proběhlo v režii ODS + Ano + SPD, hájil. Představitelé Ano ostatně tvrdě kritizují zvyšování daní, jaké zavádí současná pravicová vláda. Odkud tedy chce Havlíček vzít peníze? No přece z rozvoje ekonomiky a z lepšího výběru daní. Představte si, že EET by přineslo až 14 miliard ročně. To je úžasné číslo, že? Ve srovnání s 200 miliardami strukturálního deficitu opravdu olbřímí numero.

Havlíček kromě toho opakoval dokola, jak se za jejich vlády ekonomice prý dařilo a jaké velké investiční projekty měli, jak se stavělo atd. Problém je, že zaměstnavatelé se dnes shodují na tom, že za posledních mnoho let vlády nedokázaly zabránit nebezpečnému zaostávání této země, které hrozí přerůst v ekonomickou katastrofu.

Třetí přístup přišel do studia představit pan ministr Jurečka, který hájil politiku vlády. Je třeba šetřit, potřebným se pomohlo, digitalizace zjednoduší sociální dávky, kdo nepracuje, ať nejí. Oblíbenou agendou pana ministra, která míří proti těm, kdo mohou, ale nechťejí, pracovat, se má podle jednoho z dřívějších pořadů ušetřit miliarda. To je ještě větší eso než EET. Když pomíneme to, že podle zevrubné analýzy, která nedávno vyšla na Seznamu, není možné české sociální dávky prakticky nijak zneužívat.

Nechci ale být vůči panu ministrovi příliš kritický, protože nutnost investic a rozvoje ekonomiky nepopíral. Velmi správně proti panu Špidlovi upozorňoval na to, že nebude stačit dávat pouze 12 procent HDP na důchody, protože velmi porostou také výdaje na zdravotnictví atd. Možná na to vláda ušetří na růstu HDP, což povede k dalšímu alarmismu ohledně zadlužování, což povede k dalšímu škrtání, což povede k dalšímu nerůstu, ne-li poklesu, HDP atd. Nelze ale neuznat, že současným mírným zvyšováním daní je politika Fialovy vlády, jasně pravicové, blíže panu Špidlovi než panu Havlíčkovi.

Mezitím se nám nějak zasekla inflace. Její pokles zpomaluje. Z července na srpen klesla o krásné tři desetiny procenta na 8,5 procent. Brzy se můžeme dočkat zase růstu (inflace!), ať už kvůli ceně pohonných hmot nebo kvůli poplatkům za obnovitelné zdroje, které už – ve výši sto miliard – vláda nechce platit.

V kombinaci s nerůstem HDP v době, kdy máme prakticky plnou zaměstnanost (zdravíme pana ministra) je to opravdu znepokojivá podívaná. Nemluvě o tom, že proti Putinovi bojujeme tak, že držíme masy uprchlíků z Ukrajiny v bídě (a z bídy často rostou sociální patologie), zatímco odebíráme nejvyšší dodávky ropy z Ruska od roku 2012. Pokud vůbec debata ve studiu byla srozumitelná, rozhodně nedodala divákovi žádnou naději, žádný konkrétní plán na zlepšení naší budoucnosti.

18. září 2023

Tohle není Fialova, ale Blažkova vláda

Nedělní debata v Otázkách V. Moravce byla o spravedlnosti, nebo spíše měla být. Debatovali ministr spravedlnosti Blažek, poslanec Vondráček a senátor Láška. Všichni se shodli, že už dlouho potřebujeme nový trestní řád.

Debata o jeho podobě byla spíše nepřehledná, stejně tak debata o novém zákonu o státním zastupitelství. Šokující snad bylo jen tvrzení pana Lásky, že trestní řád se v praxi stejně nedodrží.

Že by ovšem člověk z debaty dostal nějaký obrázek spravedlnosti, za kterou je třeba jít, to se říci nedá. Spíše mnoho technikálií a odvolávání se na obtížnost dosažení odborného konsensu. Ministr Blažek s gustem zmínil, že ani na Slovensku se to nedaří. To se mi opravdu ulevilo.

Na druhou stranu Odyssea se zajišťováním náramků pro výkon alternativních trestů člověka musela uvrhnout do chmurné nálady. Pan ministr otevřeně přiznal, že neví, zda se také jemu nestane nějaká příhoda, která opět nákup náramků zmaří.

Ostatně kdybyste zbystřili už u zmínky o zákonu o státním zastupitelství, máte pravdu, že jde o něco povědomého. První návrh byl podán v době Nečasovy vlády. Podával ho tehdejší ministr spravedlnosti Blažek. Nejvyšší státní zástupce Zeman to tehdy komentoval v tom smyslu, že lépe nic než tohle.

Nejzajímavější částí nedělní debaty bylo bezesporu setkání pana ministra s panem Nejedlým. Předně je třeba říci, že ani pan Vondráček, ani pan Láška takové setkání nebrali jako vážný problém. Láška sdělil, že pokud by Nejedlý a Blažek chtěli dělat něco nekalého, sejdou se jinak. Blažek to odsouhlasil. Láška ovšem naléhal na to, aby pan Blažek zvážil, že svými schůzkami škodí vládě a ODS. Péče pan Lásky o ODS mě dojala.

Ministr Blažek si posypal hlavu popelem, sdělil, že forma mu nikdy nešla a že určitě neměl s Nejedlým sedět pět hodin. Ale pak přešel do protiútku. Až překvapivě otevřeně vyprávěl o tom, jaký měl vliv přímo na Miloše Zemana.

Na adresu pirátů sdělil, že pokud jim vadí, že vláda vznikla pomocí úzkých vazeb Blažka na Zemana a jeho okolí, neměli do ní vůbec ložit. To by podle něho bylo fěr. Ostatně musím připomenout, že pro vládní většinu ve Sněmovně piráti nejsou vůbec zapotřebí.

Blažek odmítl, že by se měl přestat kamarádit s Nejedlým jenom proto, že ho, tedy Nejedlého, vláda už nepotřebuje. Tím bych si ale nebyl jistý, že vláda Nejedlého nepotřebuje. Kdo ví, co nám pan Blažek bude vyprávět za rok nebo za dva o tom, jak byl Nejedlý důležitý pro republiku. Útěchu můžeme čerpat z toho, že kdyby Nejedlý a Blažek chtěli kout pikle jako něco nekalého, jistě by se sešli někde jinde než na veřejnosti v hospodě.

25. září 2023

Telenovela o novele novel

Pan ministr zdravotnictví nám v nedělních Otázkách V. Moravce sdělil mimo jiné to, že Státní ústav pro kontrolu léčiv má více zaměstnanců než ministerstvo samo a že do půl roku od nástupu nové ředitelky očekává velké změny, jinak by byl zklamán a musel by vypsát nové výběrové řízení na její místo.

Změny mají být v tom smyslu, že SÚKL prý konečně začne sloužit lékárníkům, lékařům, ale na prvním místě občanům. Dosud tomu tak podle pana ministra nebylo. Ted' už jen pamatovat

si to půl roku a zkontrolovat, co se vlastně stalo a jaký to má efekt. Bude si to někdo pamatovat? Pochybuji. Ale třeba si vzpomeneme, až pocítíme ty změny. Doufejme, že k lepšímu. Příjemné probuzení z hořkého snu: ejhle, to přece pan ministr před půl rokem sliboval! Díky Bohu za pana ministra.

Moderátor pořadu si ovšem dělal legraci ze schopnosti našich politiků. Ukázalo se totiž, že novela zákoníku práce, která vzbudila tolik rozhořčení mezi lékaři, zejména těmi mladými, vznikla omylem. Ve studiu přítomná paní poslankyně Štefanová (SPD) přiznala, že pro novelu hlasovala, protože mylně uvěřila, že je projednána se všemi zainteresovanými.

Novelu je tedy třeba novelizovat. Moderátor na tomto případě položil otázku, zda politici vůbec vědí, o čem vlastně hlasují, když hlasují. Pan ministr čelil těmto výsměškům řečmi o velkých změnách zákoníku práce, které chystá ve prospěch lékařů. Vyložene se pak rozdurdil při představě, že někdo mladé lékaře k něčemu nutí pod hrozbou zkomplikování atestace. Proti tomu prý bude pan ministr tvrdě zasahovat.

Z celého vystoupení pana ministra bylo zřejmé, že si dobře uvědomuje krizi, ve které zdravotnictví je, a že řešení této krize bude potřebovat velké úsilí a velké peníze. Zejména personální situace je zoufalá.

Místopředseda Lékařské komory si v pořadu stěžoval, že nyní po úpravách mezd lékařů na Slovensku hrozí, že slovenští studenti medicíny se od nás budou vracet domů. To bychom byli asi už úplně na dně. Pan ministr je ovšem odhodlán situaci čelit a uváděl také konkrétní kroky. Jen aby to nedopadlo jako s tou novelou novely. A vrtá mi hlavou: komu vlastně sloužil SÚKL, pokud ne občanům, lékařům a lékárníkům? Soukromému byznysu?

3. října 2023

Rekordní zisky firem a stropy na energie

Jak to vlastně bude s cenami elektřiny a energií obecně? To bylo téma nedělních Otázek V. Moravce, ale debata byla tak málo srozumitelná, že rezignuji na komentář.

Snad zmíním jen to, že vláda rozhodla, že daňoví poplatníci nemohou dotovat cenu elektřiny, takže ji zaplatí spotřebitelé (daňoví poplatníci a spotřebitelé nemají spolu nic společného). Cena elektřiny by se měla podle ministra Síkely zvýšit v roce 2024 maximálně o deset procent. Na inflaci by to mělo mít zanedbatelný vliv.

Argumentace je stále stejná: plošná opatření jsou drahá, sociální případy je třeba řešit cíleně. Nevím, nakolik to uspokojí kapitány českého průmyslu, zejména když pan Rafaj nedávno zmínil, že už nyní máme dražší elektřinu než v Německu. Podle čerstvého článku na Seznamu Německo masivně elektřinu dotuje ze zvláštního fondu.

Na druhé straně tentýž článek tvrdí, že mnoho firem v době krize, v době stropů na ceny energií, dosahuje rekordních zisků. Dokonce i firmy s vysokou spotřebou energií, jako jsou Třinecké železárny.

Je systém nastavený správně, když v době krize firmy hlásí rekordní zisky a když se zároveň řeší nedostatek peněz ve státní kase? Jak firmy k těm velkým ziskům přišly? Zdražily své produkty. A máme odpověď na jednu z příčin inflace. Zdražování je jistě legitimní v době krize jako cesta k udržení se nad vodou, výsledkem by měly být nižší zisky než obvykle. Ale ony jsou rekordní.

Zoufalý stav státního rozpočtu i vysoká inflace spolu jistě souvisí. Mnoho firem na tom pohádkově vydělalo. Pozoruhodné je přitom, že naše ekonomika s nejnižší nezaměstnaností v Unii je na tom v Unii zároveň nejhůře, pokud jde o ekonomický výkon – nejsme schopni se vrátit k číslům před covidem. Není to šílené?

Průmysl a zaměstnavatelé obecně bijí už nějakou dobu na poplach, že je třeba obrovských státních investic, aby naše hospodářství dlouhodobě neupadlo do role jakéhosi skanzenu. Neměli by ale ze svých rekordních zisků, vydělaných během krize, zajištěných z veřejných peněz placenými stropy na energie, nejprve sami sanovat státní rozpočet?

Nejhorší na tomto státě a veřejné debatě v něm je to, že je opravdu těžké vyznat se v tom, jak se věci mají. Člověk se až dojme nad plácem kapitánů průmyslu nad stavem hospodářství, ale kdo ví, co za těmi slzami vlastně je – rekordní zisky?

8. října 2023

Vládní koalice Antibabiš hraje Babišovi do karet, ekonomicky i politicky

Pečlivě jsem jako obvykle sledoval v neděli po poledni *Otázky V. Moravce*. A jako vždy v poslední době na mě mluvila z obrazovky těžko srozumitelná debata o tom, kde se škrtne, kde se ušetří, kdo má pravdu a kdo ne. Ani zmínka o rekordních ziscích firem, ani zmínka o 400 miliardách navíc, které za poslední rok získali nejbohatší Češi. Král je nahý, ale nikdo to neřekne.

Kdo seděl ve studiu? Paní Dostálová za Ano, které chce snížit korporátní daně. Majitel této politické formace zvýšil svůj majetek za poslední rok, krizový rok, o 62 miliard korun. No není to krásné? To se to utahují opasky v době krize! Kromě paní Dostálové seděl v pořadu taky šéf pirátů, ministr pro místní rozvoj Bartoš a ekonomický poradce prezidenta Marek.

Bartoš hájil vládní škrt, vždyť tak to přece s tím dluhem dál nejde. Paní Dostálová apelovala na lepší výběr daní. Marek mluvil o tom, že Dánsko má DPH 25 procent a že sociální politiku nelze dělat pomocí DPH (jiné země v západní Evropě to ale tak dělají, Dánsko je výjimkou... a zrovna se hodí! Británie má na potraviny DPH nula procent, ale to se ignoruje).

A 400 miliard bylo jako slon v místnosti, o němž se nemluví. Babiš je ovšem opravdu machr. Nejen to, že na vládní politice vydělal krásné peníze, které mu nikdo nechce zdanit, nejméně pak ODS, ale dokonce má podle nových dat, prezentovaných v pořadu, jeho hnutí krásných 33,5 procent podpory u voličů.

ODS ve srovnání s květnem klesla naopak o pět bodů na 12 procent. Koalice Spolu zase trátí ve srovnání s výsledkem voleb 2021 osm a půl procenta. Bartošovi piráti klesli o 3 procenta

na 8,5 %. SPD má 9,5 %, STAN 7,5 %, TOP09 5 %, Přísaha 4 %, KDU-ČSL 3,5 %. A levice? V době pravicové vlády, která nahrává levici na smeč snad každým svým rozhodnutím, má krásných 3,5 procenta – socialisté – a 3 procenta – komunisté.

To není všechno. Důvod, proč voliči odcházejí dokonce i od ODS – prý k Babišovi (jeho hnutí ale od května nerostlo) nebo SPD (růst od května o 1,5 bodu) nebo Přísaze (tentýž růst ve srovnání s květnem) nebo svobodným (růst o 2,5 procenta od května) – je ten, že už mají vládního chaosu dost. Důvody: nekompetentnost, nekoncepčnost, chaotičnost, neplnění slibů, vysoká inflace, pokles mezd, nečinnost, špatná komunikace. Dokonce i voliči ODS mají vlády plné zuby. To jsem, přiznám se, nečekal.

Takže si to sečtěme. Vládní politici se neustále, nesrozumitelně, chaoticky a na úkor běžných lidí hádají o to, jak ušetřit, komu škrtnout a komu ne. Reálné mzdy rekordně klesají, inflaci máme jednu z nejvyšších v Unii, zisky firem jsou na dobu krize obšénně vysoké a nejbohatší Češi se koupou ve svém majetku jako strýček Skrblik. Nejbohatší Češi zvýšili své majetky za poslední rok o 400 miliard, které jsou pro politiky tabu. Strukturální dluh rozpočtu, který chtějí prý všichni odpovědní lidé řešit, je 200 miliard. Prý chtějí řešit.

Samozřejmě se musí šetřit a škrtat a pořádat celý ten cirkus kolem toho a hnát obyčejné lidi ke dnu se suverénní útěchou, že jim pomohou „cílená opatření“, tedy něco jako žebračky. Mantru o cílených opatřeních stále dokola opakoval pan Bartoš i pan Marek. Znělo to jako vrchol sociální citlivosti a ušlechtilosti.

K tomu si přidejte do celkového obrázku zhrzené fanoušky levice, kteří se radují z toho, jak to miliardář pravici natřel, protože on je přece lepší než nějaká ODS nebo TOP09, byť chce snížit korporátní daně, které vláda, v níž premiér je z ODS, zvyšovala (i když jen mírně). Babiš je tak jakýmsi svorníkem všech zájmů a frustrací politiků napříč spektrem. Vládní koalice přezdívaná „Antibabiš“ mu dokonale hraje do karet, zhrzená levice mu drží palce proti pravici a jeho majetek a popularita vzkvétají. To kdybyste se jednou snažili svým dětem vysvětlit, jak v Česku skončila demokracie.

24. října 2023

O migraci a federální hranici Unie

V nedělních Otázkách V. Moravce probíhala zmatená debata o terorismu a migraci. Když pominu spory mezi ministrem Rakušanem a opoziční poslankyní Vildumetzovou, které nestojí snad ani za zmínku, zajímavá byla vyjádření experta na terorismus a pravicový extremismus z Masarykovy univerzity, pana Mareše.

Podle něj Unie prý nezvládá migraci a bude nucena použít tvrdé, nehumánní prostředky, aby tzv. nelegální migranty odstrašila. Do toho člověk čte čerstvé prohlášení kancléře Scholze, že je třeba mnohem rychleji a masově deportovat migranty, kterým byl v Německu odmítnut azyl. Ostatně růst krajní pravice v Německu je podle všeho spojen právě s migrací. Na druhé straně: proč má ta partaj tedy největší podporu právě v bývalé NDR, nejméně zasažené migranty?

Zdá se, že masivní migraci se Unie do budoucna nevyhne. Pikantní je přitom volání po lepší ostraze vnějších hranic od těch, kdo zároveň odmítají federalizaci, která jediné může vést k nasazení společných jednotek na společné hranici. Ale podívejte se na federální USA a jejich hranici s Mexikem. Dokázala by Unie chránit lépe tu „naši“ hranici na jihu Evropy?

Já osobně stojím jednoznačně za přijímáním uprchlíků a vstřícností k migrantům, dokonce a právě i těm údajně „nelegálním“. Ovšem je také jasné, že na azyl nemůže mít právo každý přichodící bez ohledu na to, odkud a proč vlastně přichází, stejně tak je jasné, že integrace přichodících má své limity.

Vidíme to dokonce i v Dánsku nebo ve Švédsku. Pořád si myslím, že správná odpověď Unie na migraci je lepší zvládnutí integrace než odrazování, nota bene brutálními prostředky, uprchlíků od jejich cesty do bezpečí a svobody. Téma je to ovšem velmi vážné a politicky zneužitelné.

Kdo dnes vlastně připomene Viktoru Orbánovi jeho neslavný plot proti migrantům, u nějž se nechal svého času fotit i šéf ODS Petr Fiala? Copak Německo, Česko, Polsko nezavírají hranice právě kvůli migrantům, kteří proudí na západ přes Maďarsko a Slovensko? Vidíme tak, k čemu jsou vlastně ty ploty.

K tomu, aby se u nich politici mohli fotit. Stejný význam mají výzvy Čechů k lepší ochraně vnějších hranic. Je to jen politicky příjemné plivnutí do tváře Italům, Řekům, Francouzům a Španělům. Buď jsou to hranice Unie, a pak potřebujeme federaci a federální řešení, nebo jsou to hranice národních států, a pak jim do toho nějací Češi nemají moc co mluvit.

Ty země nesou tíhu migrace nejtvrději, české vlády na ně dělaly jen dlouhý nos. Ano, důsledkem nezvládnuté migrace může být zavírání hranic mezi státy Unie a nakonec její rozklad. A pokud se dostanou do čela unijních zemí strany jako AfD, není vyloučen ani návrat k nacismu a válkám v západní a střední Evropě.

30. října 2023

Až Česko udělá ve světě pořádek podle svých národních zájmů

V nedělních *Otázkách V. Moravce* se debatovaly problémy zahraniční politiky, zejména migrace, válka na Ukrajině a situace na Blízkém východě. Tématem bylo také prohlášení paní ministryně obrany, že by Česko mělo vystoupit z OSN. To odmítl dokonce i pan ministr Lipavský, přítomný ve studiu. Společníky kromě moderátora mu tam dělali pan Rupnik a pan Zaorálek.

U paní ministryně obrany je zajímavé, že se nehodlá řídit příkladem našich spojenců. Z nich USA, Británie a Francie jsou stálí členové Rady bezpečnosti, tedy nesou přímou odpovědnost za vznik a fungování OSN. Paní ministryně už jednou nadiktovala Američanům, že nám tu mají postavit svou vojenskou základnu – neměla by jim nyní vzkázat, že jim poroučí, aby vystoupili z něčeho podle ní tak hnusného, jako je OSN?

Je jasné, že paní ministryně je mimo. Vlastně by nemělo vůbec cenu věnovat pozornost jejím prohlášením, kdyby se v nich jako v jakémisi zvětšovacím zrcadle nezobrazoval základní problém české debaty o zahraniční politice. Chceme prý silnou Unii. Na tom se shodli všichni hosté pořadu. Jenže stále mluvíme o českých zájmech. Bude silná a jednotná Unie vypadat tak, že všichni budou poslouchat Česko? Je přece naprosto neslučitelné budovat v Česku mentalitu národních zájmů a volat zároveň po silné Unii.

Exministr Zaorálek jako obvykle podlehl svému sklonu k rétorice tirád. Prý je třeba jednat a válčit zároveň. Prý diplomacie je k tomu, aby se jednalo právě s nepřáteli. Prý je třeba hledat důvody, proč různé země, globálně i v Unii, vidí stejné situace různě. Zejména se rozohnil, když přišla na přetřes otázka českého velvyslance v Rusku.

Prezident prý nechce napsat Putinovi dopis, aby tak mohl začít proces instalace nového velvyslance. Ministr zahraničí i premiér ho k tomu prý přemlouvají. Pozoruhodné ostatně bylo, že pan ministr Lipavský schválil Zaorálkovy tirády o důležitosti diplomacie (a já se mu vůbec nedivím, z hlediska trochu zběhlého znalce dějin to byly základní věci, u nás mnohým kvůli moralizování a řečem o dobru a zlu nepochopitelné). Proč vlastně prezident nechce psát Putinovi? Asi kvůli tomu, že ho má za vraha, tyрана, za čiré zlo. Jenže, jak řekl pan Rupnik, pevné morální hodnoty nemohou znamenat rezignaci na hledání reálných řešení. Není to výmluvná dialektika?

Určitou pachut' ve mně vzbudila sebechvála pan Zaorálka v souvislosti s jeho neslavnou cestou do KLDR. Prý jsme díky tomu mohli zjistit, co se tam děje. Už jenom kousek a mohl říci, že jsme díky jeho cestě byli nadosah řešení severokorejského problému. Odkud se bere ta posedlost českých politiků významem České republiky? Samozřejmě nechci zpochybňovat, že potřebujeme velvyslance v Rusku, má ho tam ostatně i Polsko. Nicméně asi ne proto, abychom dokázali radit Američanům, co se vlastně v Rusku děje.

Ale připusťme, že představitelé České republiky by jednou přece jen dostali do ruky kouzelnou hůlku, aby mohli vládnout světu. Shodli by se na tom, co vlastně chtějí a jaké české národní zájmy mají světu nadiktovat? Nedělní Otázky V. Moravce výmluvně ukázaly na konkrétních příkladech z minulosti, jak je česká zahraniční politika nekonsistentní a často zcela nesmyslná. Ostatně lze jen zopakovat, že pokud někdo chce silnou Unii a zároveň má Unii za prostor pro boj o národní zájmy, odporuje si a je zcela mimo realitu.

6. listopadu 2023

Jak premiér objevil Německo

Tak už i premiér Fiala objevil, že v Německu mají levnější potraviny. Sám si to ověřil na vlastním nákupu vybraných potravin, včetně nutelly. Bohužel ale neseznámil občany s tím, kde je vlastně problém. Prý bude apelovat na nadnárodní firmy. Ministerský předseda ovšem nezapomněl občany ujistit, že vláda nemůže mít na starosti cenotvorbu. Mohla by ale přece vědět, kde je problém, a občanům to vysvětlit. K čemu ji jinak máme?

Předseda vláda taky zapomněl zmínit, že v Německu jsou asi dvakrát až třikrát vyšší mzdy. A je tam, tedy v Německu, mnoho dalších věcí, které by vláda měla pečlivě zkoumat, aby se u nás dělo něco podobného. Není Fialova vláda tzv. prozápadní vládou? Neměla by civilizační a ekonomická úroveň Německa, zejména toho západního, být pro Česko vzorem? Pochybuji o tom, že by většina populace měla problém s tím, kdyby se u nás žilo jako v Bavorsku nebo Rakousku. Bylo by to naopak ohromné osvobození.

V tomto kontextu je třeba připomenout krátce nedělní Otázky V. Moravce, které se točily kolem tématu výstavby dopravní infrastruktury. Jsme v tom asi desetkrát horší než Polsko. Výmluvné byly obrázky polské a rakouské dálnice dostavěné k českým hranicím, kde na ně nenavazovalo nic. Prý by se mohlo někdy v roce 2026 začít stavět. Tak brzy? To snad ne. Možná 2036, ne? Ale vlastně my za pár let postavíme jaderné bloky, tak dálnice zvládneme levou zadní ještě dříve.

Exministr Havlíček přes moderátorovy protesty označil za hlavního viníka aktivistu pana Patrika, prý „pošuka“, který tu desítky let blokuje dopravní stavby. Týmiž ústy však lamentoval nad dlouhodobým nedostatkem peněz na tento druh staveb. To, co prý potřebujeme, vyžaduje nová řešení, hlavně plédoval za 30-50 leté dluhopisy. Pak se trochu dostal do pastí, když mu byla připomenuta dnešní výše sazeb.

Příznivě mě překvapil ministr dopravy Kupka svou věcnou a konsensuální pozicí. Nicméně ani z něj jsem neměl pocit, že by se Česko mohlo stát vyspělou zemí, ačkoli všichni ve studiu – včetně ekonoma Havránka – souhlasili s klíčovou rolí infrastruktury pro rozvoj ekonomiky i společnosti jako takové (výstavba další infrastruktury nemusí být prý tak přínosná v zemích, kde už ji mají, třeba ve Francii nebo Německu – další ukázka toho, jak zoufale na tom jsme). Havránek upozornil ovšem na to, že u nás úřady neumějí vyčíslit přínos plánovaných staveb.

Možná by Havlíček kontroloval, že za to může také pan Patrik. Havránek naopak chválili Ředitelství silnic a dálnic a apeloval na to, aby se využilo toho, že tu instituci konečně vede schopný člověk. Kromě toho nadhodil téměř všespasitelný plán, kterým zmátl oba politiky: prý je třeba investovat obrovské rezervy centrální banky do globálního technologického pokroku, a tak lze prý získat ohromné peníze. Prý to ale vyžaduje souhlas vlády i opozice.

Za zmínku snad stojí ještě skeptický postoj pana Havránka k tomu, zda někdy budeme mít v ČR rychlovlaky. Prý to nakonec ani nemusí být výhodné. Ministr Kupka se pak pokusil svým až dětsky didaktickým způsobem panu Havránkovi vysvětlit, proč vysokorychlostní železnice potřebujeme a že je mít budeme.

Výsledek debaty? Jako téměř vždy to samé: nesrozumitelný chaos návrhů a tvrzení. Snad se můžeme utěšovat nad tím, že aspoň premiér je schopen občanům podat jasnou zprávu o tom, že umí nakoupit kečup, mléko, máslo, nutellu, kolu a srovnat ceny. Udělal to přehledně a jasně. Představuji si, jak takto bezelstně, pomalu, klidně a s důrazem na to, aby neuniklo ani jedno slovo, prezentuje ředitel fabriky dozorčí radě, jak jeho fabrika je oproti konkurenci zcela neschopná. A k tomu ten vítězoslavný úsměv. Jen se na to podívejte, na rozdíl od Otázek V. Moravce to stojí opravdu za to.

14. listopadu 2023

Další debata o ceně potravin aneb všichni proti vládě

V nedělních Otázkách V. Moravce to vypadalo téměř tak, jako by se všichni – zemědělci, výrobci potravin, obchodníci – spikli proti panu ministrovi zemědělství Výbornému. Ano, tématem byla opět cena potravin v Česku. Normálně bývá člověk svědkem neustálého obviňování se mezi třemi výše zmíněnými skupinami.

V neděli se zdálo, že mají shodu: na vině jsou drahé energie a cena potravin bude dále růst v důsledku vládního ozdravného balíčku. Nejtvrdší v tom byl prezident obchodníků a viceprezident Hospodářské komory Prouza. Prý je třeba se více zadlužit, pokud chceme mít hospodářský růst. Mantra o snižování zadlužování prý nevede k ničemu dobrému. A mně se stále více zdá, že to je prostě pravda. Vláda svou politikou zničí naši ekonomiku, a tedy také rozpočet. Na Seznamu lze dnes najít článek s výmluvným titulkem: „Česko jako nemocný muž Evropy, píše Die Welt“.

Je pravda, že ministr Výborný stále dokola hovořil o probíhajících jednáních, která mají prý vést k tomu, že energeticky náročným výrobám (třeba pekařům) bude nějak pomoheno. Na zmíněné představitele byznysu to ale moc dojem nedělalo. Vrcholem byla debata o Řecku, které si pan ministr vzal jako příklad cesty k rychlému snížení cen potravin.

Prý tam k tomu stačilo zavést aplikaci do mobilů, která srovnávala ceny potravin v obchodech. Na to reagoval pan Prouza učitelským tónem, kdy panu ministrovi vysvětlil – s řečnickou otázkou, zda Řecko je opravdu ten stát, který chceme následovat – že to celé bylo jinak a že Řecko prostě natvrdo zregulovalo zákonem cenu potravin. Nechci soudit, kdo měl pravdu, ale pan ministr vypadal po celou dobu pořadu mimořádně hloupě a nekompetentně.

Rozzářil se pouze v okamžiku, kdy uvažoval o koalici Spolu. Zatím prý není jasné, zda Spolu půjde do sněmovních voleb 2025, ale spolupráci těchto stran chválil, dokonce se rozplýval nad tím, jak jsou lidovci silnou, suverénní stranou. Podle nových dat, zveřejněných právě v nedělních OVM, mají lidovci 2,5 procenta preferencí. Jistě důvod ke spokojenosti, když za těchto okolností jich ve Sněmovně sedí 23. Třeba jim ODS zase pomůže udělat za pomoci kroužků z 3 procent dvacet mandátů. No, musí se to umět.

Pokud jde o jiné strany, oproti září výrazně posílila ODS, o 3,5 procenta. Dostala se tak na 15,5 procent. Spolu mají 21,5 procenta. Všechny formace v procentech jsou v tomto pořadí: Ano 32,5 (růst nepokračuje, naopak došlo k poklesu o procento) – ODS 15,5 – piráti 10,5 – SPD 10,5 – STAN 7 – TOP09 4,5 – komunisté 3,5 – socialisté 3,5 (změna názvu strany zabrala jak bič) – Přísaha 2,5 – lidovci 2,5. Piráti rostli o dvě procenta a SPD o procento. Zdá se, že nějaký dlouhodobý přeliv voličů neprobíhá, že spíše jde o fluktuace přesunů jednou tam, jednou sem. O ceně potravin a budoucnosti české ekonomiky však tato čísla neříkají vůbec nic.

Jedna věc na těch debatách o ceně potravin mi přijde ale stále více šokující. Nejde o to, že vláda nejedná, jde o to, že stále nemá jasno v tom, kde je problém. Myslím, že je její povinnost, aby se svým aparátem zvládla dát občanům jasnou zprávu o tom, kde je problém s cenami potravin v ČR. Na tom se ostatně, pokud se nemýlím, všichni ve studiu shodli: je

třeba najít konkrétní fakta a na základě těch jednat. Je naděje, že se toho někdy dočkáme? Zdá se, že vláda ani netuší, že něco takového musí udělat. Ostatně poslouchat pana ministra, jak komentuje práci českých úřadů, pokud jde o kontrolu kvality potravin, bylo učiněné utrpení. Byl tam jako zoufalá figurka, která ještě nepochopila, že představuje exekutivní a jako poslanec a vysoký představitel sněmovní politické strany i legislativní moc. Jedno je jisté: pan ministr je schopný pořád dokola opakovat, jak jsou české potraviny kvalitní. Ještě že máme premiéra, který objevil Německo.

Možná jsem na skutečný zlatý hřeb pořadu vlastně zapomněl. Jde o pasáž, kde se moderátor neudržel smíchy, když paní Večeřová zastupující potravináře argumentovala, že na první pohled klamavé praktiky výrobců nejsou klamavými praktikami, protože výrobní linky to nedovedou vyrobit jinak – konkrétně obal od sušenek – než klamavě. Vítejte v ČR!

20. listopadu 2023

Vláda demokratů a důchody disidentů

V nedělních Otázkách V. Moravce byli hosty předsedové poslaneckých klubů za Ano, ODS, piráty a SPD. Debata byla jako obvykle nepřehledná, nicméně občas zazněl pozoruhodný konsensus. Třeba v případě, že s důchody bývalých disidentů je třeba něco udělat. Kdo by to ostatně zpochybnil? S tím jistě souhlasí naprostá většina už desítky let. Výsledek je takový, že pan Gruntorád drží hladovku před ministerstvem práce a sociálních věcí a vyžaduje demisi ministra. Ostatně většina lidí souhlasí i s gay marriage nebo sociálním bydlením. Co je ale politikům po nějakých lidech, že?

Uvažte ten paradox: zmíněné ministerstvo vede lidovecký předseda, tedy předseda strany, která se neustále hlásí k odporu proti bývalému režimu, k hodnotám disentu, k Chartě atd. To jsou plné pusy slov o tom, jak si musíme vážit protikomunistického odboje a úsilí našich předků o svobodu. A skutek utek. Koho by kdy napadlo, že chartisté budou požadovat demisi lidoveckého ministra za špatné chování k protikomunistickému disentu? Nota bene nikoli lidovce z doby Národní fronty, ale mladého, režimem nepokaženého člověka. Pan Gruntorád je ochoten jednat už jen s nástupcem současného ministra. Podá pan Jurečka ze studu demisi? To určitě ne, co je mu po nějakém Gruntorádovi.

Samozřejmě nejsou peníze, nejsou na školy, na zdravotnictví, prostě nejsou. Není HDP. Není nic. Tak co by ti disidenti vlastně chtěli, že? Ministerstvo spravedlnosti ušetřilo 4 miliony, považte, bylo to v médiích! Copak si z toho disidenti nevezmou příklad? Dostanou dobré slovo v televizi. Teď už můžou být přece spokojeni, když jim předsedové poslaneckých klubů před celým národem řekli, že se s tím něco udělá. Snad nečekají více.

Celý národ si utahuje opasky, zejména oligarcha a bývalý StBák Babiš. Třeba dissent něco dostane za 10 nebo 20 let, až bude zas „prosperita jako za Babiše“. Nebo jak jinak to má prostý občan vidět? Proč by vlastně současnou vládu „demokratů“ mělo zajímat nějaké HDP nebo dokonce financování demokracie? Rozloží se školství a lékařská péče? No a co.

U těch demokratů se musím zastavit. V nedělních Otázkách V. Moravce jsme se mohli také dozvědět, proč Babiš mluví o „nové totalitě“. Paní Schillerová, předsedkyně poslaneckého klubu za Ano, to řekla s odzbrojující naivitou – a přidal se k ní pan Fiala z SPD. Prý jde o to, že Ano a SPD jsou častovány nálepkami nedemokratických stran, tak se to Babiš rozhodl obrátit a obvinít z totality vládu současných demokratů. Není to okouzlující? Totalita i demokracie jsou vlastně pro politiky už jen prázdné formy, kterými na po sobě házejí jako malé děti na pískovišti. Co to udělá s veřejností, je jim vlastně jedno.

Ještě jedna věc mě zaujala: už zmíněný předseda poslaneckého klubu SPD Fiala horlivě vysvětloval, že kdyby se na Ukrajinu nedodávaly zbraně, tak je dávno mír. Je to jistě velmi zvláštní logika, protože reálně by Ukrajina bez západní vojenské pomoci byla dávno poraženou zemí. Fiala se ovšem odhodlal této námitce čelit tím, že by zbraně přece posílaly jiné země. Takže nakonec ta jeho logika zní takto: kdyby na Ukrajinu nebyly posílány zbraně z České republiky, tak by Ukrajina byla i tak podporována USA, přičemž absence zbraní z České republiky by vedla k jednáním a míru. Dokonalé, ne? Takové máme politiky.

26. listopadu 2023

Ministryně obrany chce vehnat národ do Putinovy náruče

Tak se nám po dlouhé době paní ministryně obrany Černochová rozohnila. Stalo se tak v nedělních Otázkách V. Moravce. Šlo o opravdu neuvěřitelný výkon. Paní ministryně byla prý nedávno nemocná, dokonce se nemohla účastnit zasedání klíčového sněmovního výboru, tak snad šlo o nějakou indispozici i nyní.

Oč jde? Paní ministryně se rozhodla hájit prohlášení pana náčelníka generálního štábu ČR, že se musíme připravovat na válku vysoké intenzity a velkého rozsahu s technologicky vyspělým protivníkem, vybaveným jadernými zbraněmi, takto: pan generál říká veřejnosti pravdu, opakuje pravdivě to, co mu říkají jeho kolegové z jiných zemí na mezinárodních setkání. Pravdu a nic než pravdu. Předně doufám, že pan generál neříká veřejně všechno, co se dozví od svých kolegů. Přes okouzlující důraz paní ministryně na pravdu, takhle určitě nemůže žádná obranná politika moderního, ale vlastně ani středověkého, státu přece fungovat.

Dále mě překvapuje, že paní ministryně si jako politička, nota bene když se na jaře stala na chvíli opatrnou holubicí míru, neuvědomuje, že řeči pana generála mohou veřejné mínění obrátit právě opačným směrem, než by oba chtěli. Už nyní je podle čerstvých dat OVM zcela jasný trend klesající podpory vojenské pomoci Ukrajině.

Vojenskou pomoc už podporuje méně než polovina (47 %) obyvatel ČR (a více než polovina je proti: 51 %). Začněte lidem vyprávět, nejlépe barvitě, explicitně, o tom, že nás čeká velká válka s jadernou velmocí, a Putin má veřejné mínění v hrsti. A bez veřejnosti nelze v demokracii dělat žádnou politiku, ani tu obrannou.

Často mám dojem, že největší, nejrozhodnější zastánci Ukrajiny dělají vlastně všechno pro to, aby Putin ovládl i střední a západní Evropu. Chápu ještě pana ex-velvyslance Ukrajiny, který v OVM apeloval na to, aby Západ přešel na vojenskou ekonomiku a společně s Ukrajinou

porazil Rusko. Chápu, že ve své situaci nedomyslel, že tento požadavek by západní veřejnost definitivně odcizil podpoře Ukrajiny a vehnal do Putinovy náruče.

Ale náčelník českého generálního štábu i ministryně obrany ČR, zejména ve jménu toho, oč jim jde, by měli být přičetnější. Jejich úloha je analogická úloze chirurga při velmi sofistikované operaci, chirurga, který nemůže, byť plný dobrých úmyslů, mlátit do srdce pacienta na stole pěstí, aby se rozběhlo.

5. prosince 2023

Jak ozdravný balíček uzdravuje aneb co by ti lidi ještě chtěli

Jak znovu a znovu opakuje – naposledy v nedělních Otázkách V. Moravce – ministr práce a sociálních věcí Jurečka, potřebujeme více dětí. Pan ministr se, zřejmě právem, ve zmíněném pořadu pochválil, jak vláda pomáhá rodinám s 5 až 7 dětmi. Na tom stojí populační politika tohoto státu, jak se zdá. Naopak firemní školky jsou podle vládního tzv. ozdravného balíčku zaměstnanecký benefit, který je nutno zdanit.

Je to asi odměna daňovým poplatníkům za to, že stát dlouhodobě selhává v zajištění míst ve školkách. Ono by se mohlo taky třeba stát, že ty ženy budou chodit do práce a podpoří růst naší ekonomiky, jak je to běžné ve vyspělých zemích. Mohly by taky, kdyby náhodou bylo školek dost, chápat mateřství jako něco, co jim nebude bránit v profesním rozvoji, takže by dokonce mohly mít více dětí. No, 5-7 to asi nebude, takže pana ministra tohle nezajímá, on má jiné priority.

Jeho stále opakovanou prioritou, opět zmíněnou v nedělním pořadu České televize, je přece udělat pořádek mezi těmi, kdo pobírají sociální dávky. Pan ministr na jedné straně plédoval za to, že pobírat tyto dávky nesmí být nadále stigma, na druhé straně chce zavést systém, kde se z těchto lidí stanou sprostí podezřelí, které je třeba všelijak hlídat a šacovat. Kolik na tom ušetří? Jednu dvě miliardy?

Zejména chce jakožto ministr práce vyřešit problémy s tím, že u nás chybí několik set tisíc pracovníků. Požene nezaměstnané, kteří by mohli pracovat, do práce. Že je u nás nejnižší nezaměstnanost v Unii a že firmy potřebují kvalitní, motivované zaměstnance, to je jedno. Jedno je taky, že při tak nízké nezaměstnanosti zažíváme historický propad reálných mezd. V polední publicistice Radiožurnálu v pondělí to jednoho ekonoma dostalo tak daleko, že se až zalekl, že šíří marxistickou propagandu o vykořisťování. Ministr má ale jistě jiné, vážnější problémy, zejména jako ministr práce a sociálních věcí.

Aby toho nebylo málo, ministr zemědělství je překvapen – jak čteme v pondělí na Seznamu – oznámením obchodníků o růstu cen potravin v příštím roce. Kdo poslouchal před několika týdny Otázky V. Moravce, překvapen být nemůže, protože prezident Svazu obchodu a cestovního ruchu to tam dávno řekl. A je to logické. Vláda zdraží energie zemědělcům, výrobcům, dopravcům i obchodníkům. Ozdravný balíček uzdravuje.

Žalostné je číst o tom, jak pan ministr zemědělství znovu a znovu hledá u obchodníků odpověď na rozdíl mezi cenami potravin u nás a v Německu. Státní aparát pod jeho vedením

asi jinou taktiku nezná, neumí, nemá na to. Na druhou stranu musíme přiznat panu ministrovi velký objev: někdo prý nakupuje kilo mrkve za 9,30 korun a prodává za 27,90 korun, což je marže 261 procent! Pojďme se pohoršovat nebo plakat s panem ministrem, neštěstí se totiž vždy lépe snese, když jsou lidi spolu, nebo vlastně Spolu.

Růst cen potravin a zřejmě i vzestup celkové inflace nás nemusí znepokojovat, protože ozdravný balíček uzdravuje tak jako tak. Prostě z definice. Cožpak se tak nejmenuje? A je úplně jedno, že ani vládní poslanci pořádně nevědí, co v tom balíčku vlastně je. Začali jsme příběhem školek. Zdá se, že pro mnohé vládní poslance je velkým překvapením, že k tomu ozdravný balíček vede. Prý si s tím neví rady ani ČEZ, považte! Abyste zajistili budoucnost tohoto státu, je tedy nutné, řečeno s ozdravným balíčkem, mít 5-7 dětí a jíst vzduch. Vláda dělá všechno pro to, aby vás k tomu motivovala a zajistila lepší život našim potomkům. Za to si zaslouží úctu a neskonale díky. Co bychom si jinak počali?

11. prosince 2023

Osmdesát procent občanů považuje politickou situaci za špatnou, za velmi dobrou nikdo

Do nedělních Otázek V. Moravce přicházel předseda Senátu Vystrčil z ODS v adventní náladě. Pořád plédoval za lepší komunikaci s opozicí, za spolupráci, za věcný přístup k řešení problémů. Na výpady místopředsedy Sněmovny Havlíčka z ANO nakonec ale musel reagovat ostře a adventní pohoda zmizela. Když se pak pan Vystrčil na konci pořadu dozvěděl, jak dopadly aktuální preference politických formací, bylo mi ho až líto, pokud jde o výraz v jeho tváři.

Jaká jsou tedy ta čísla? Oproti říjnu ANO vyrostlo na téměř historických 34,5 procent, tedy o dva procentní body. Zdá se, že politika vlády může dostat toto nedemokratické miliardářovo hnutí až ke 40 procentům. Zdánlivý strop může být proražen. Vláda pro to dělá všechno, včetně ozdravného balíčku. ANO se může jen těšit, až balíček začne uzdravovat.

Ozdravného balíčku prý mají podle šetření plné zuby už i voliči ODS, což se projevilo pádem o 3 procentní body na 12,5 procent. Pak následují piráti s 11,5 procenty (ti si o bod polepšili) a dále (v procentech): SPD 10 (pokles o půl bodu), STAN 7 (beze změny), TOP09 5 (plus půl bodu), socialisté 3,5 (beze změny), zelení 3,5 (o půldruhého bodu více), komunisté 2,5 (jeden bod dolů), Přísaha 2,5 (beze změny) a lidovci 2 (půl bodu pokles).

Lidovečtí politici se zřejmě svými vystoupeními a řízením svých rezortů rozhodli vést stranu k nulovému výsledku. Nicméně pořád jsou schovaní v koalici Spolu a mají přes dvacet mandátů, ačkoli brzy nebudou zastupovat už vůbec nikoho kromě svých příbuzných. To byl ostatně bonmot výše zmíněného pana Havlíčka, když komentoval nebývale nízkou podporu vlády ve veřejnosti: vládu prý už podporují jen příbuzní vládních politiků.

Podle šetření, které zveřejnily Otázky V. Moravce v neděli, nikdo v České republice nepovažuje politickou situaci za velmi dobrou. Veliký pokles byl pozorován zejména u mladých lidí v souvislosti s protesty ve školství. Celkově za spíše dobrou považuje politickou

situaci 16 procent lidí, za špatnou 35 procent a za velmi špatnou 45 procent. A opět je třeba zdůraznit, že ozdravný balíček ještě nezačal působit, tedy může být ještě mnohem hůře.

Kdyby se výsledky politických preferencí převedly na mandáty, ANO má 91 poslanců, Spolu 50, piráti 22, SPD 21, STAN 16. Levice by samozřejmě měla čistou nulu. Jaké by mohly vzniknout většinové koalice? Spolu s piráty a STAN by měli jen 88 mandátů. ODS nebo STAN by pak v zájmu záchrany země před SPD mohly udělat koalici s ANO. Nakonec by o ANO jako o velmi bohatou nevěstu mohl být veden mezi demokraty lýtý boj.

Máme demokracii bez demokratické opozice a tzv. demokratům je to jedno. Jejich politika vede hnutí bývalého Stbáka a miliardáře k historickému nárůstu preferencí a volebnímu triumfu, jaký jsme tu možná ještě nikdy neměli. A k tomu nám pan Havlíček ve zmíněném nedělním pořadu České televize sdělil, že v poslední době až 40 procent veškerého plynu, který proudí do ČR, je ruského původu – a vláda s tím prý nemá šanci nic nadělat.

18. prosince 2023

Víc než komunikovat má vláda problémy řešit

V nedělních Otázkách V. Moravce jsme mohli žasnout nad „koncertem“ ministra zdravotnictví Válka. Ostatní mu jen sekundovali. A nemyslím to zle. Naopak si dlouho myslím, že mnoho problémů v tomto státě vlastně nikdo nechce analyzovat tak, aby byly jasné jejich věcné příčiny, které mohou být ve skutečnosti docela banální. Co třeba takhle směnný provoz?

Ano, podle pana ministra lze vyřešit přesčasy ve zdravotnictví pouze směnným provozem, jak se to prý děje dávno ve vyspělých zemích a u nás třeba v nemocnicích v Plzni a Olomouci. A musí se toho prý účastnit všichni lékaři dané nemocnice. V opačném případě podle pana ministra hrozí další kolaps zdravotnictví zhruba za půl roku. Zajímalo by mě, kdy pan ministr objevil tento lék na přesčasy – a co si s ním počne. Zároveň totiž řekl, že vzhledem k tomu, že nemáme státní zdravotnictví, nemůže stát předvídat a už vůbec ne garantovat jeho vývoj.

Ale nebojte se! Zákony, které mají přinést reformy a zlepšit situaci jsou prý už připravené, během dvou let vládnutí Fialovy vlády na nich ministerstvo pod vedením ministra Válka pořádně makalo. Z toho, co pan ministr říkal v nedělním pořadu, nelze než udělat jasný závěr o tom, že hlavní problém je ve zdravotních pojišťovnách. Válek vzrušeně tvrdil, že dnes je vlastně jedno, u které pojišťovny člověk je, že pojišťovny nemají motivaci se starat o to, aby péče byla dostupná a smysluplně strukturovaná, naopak jejich přístup celou situaci ve zdravotnictví prý jen zhoršuje.

Musím říci, že je mi takový přístup sympatický, zabývá se věcnou stránkou problémů. Proti tomu pan prezident Pavel v rozhovoru pro Seznam radí vládě, aby vylepšila komunikaci. Prý máme v republice kvalitní odborníky na komunikaci, kteří mohou vládě pomoci. Vláda by měla asi, pokud panu prezidentovi správně rozumím, vysvětlit veřejnosti hlavně to, že za mnohé negativní jevy současnosti vlastně nemůže. Trochu jsem si oddechl, protože jsem se bál, že cílem bude vysvětlit lidem, že ty problémy vůbec neexistují. Ale nevím, zda

komunikace s veřejností může třeba pomoci lidem, kterým dramaticky poklesly reálné příjmy. Lidé si řeknou: dobře, nemůžete za to, ale my potřebujeme někoho, kdo by to řešil.

Ve druhé hodině pořadu diskutovali s moderátorem tři bývalí ministři financí: Mertlík, Rusnok (dříve také guvernér ČNB a dnes hlavní poradce superholdingu rodiny Kellnerových Amalar) a Pilný. Nechci jim vnucovat nějakou úplnou shodu, nedalo se však přehlédnout, jak se shodují na nutnosti danit vysoké zisky těch, kdo na současné krizi vydělávají. Zmínka byla třeba o zbrojařském průmyslu. Holt doba je taková, že potřebujeme ozdravit rozpočet a peníze musíme vzít tam, kde jsou.

Rusnok pomocí působivé gestikulace rukama ukazoval, že tady a tady je hodně peněz, tady peníze zase chybí, a my nemáme ten kanál, jak ty peníze dostat z místa, kde je jich moc, na místo, kde je jich málo. Ano, tak je to jednoduché. Žádné komunikační dovednosti tuhle prostou realitu nezmění. Naopak všichni, kdo se snaží svou komunikací zastříť věcnou povahu našich problémů, se podobají tomu, kdo by mluvil na zahnívající slepé střevo v těle pacienta v naději, že komunikací dojde k operaci. Pacient zemře.

Podobně jako nedávno prezident Nejvyššího kontrolního úřadu prohlásil, že hlavní problém této země je hospodářský růst, i ve studiu nedělního pořadu České televize byla shoda na tom, když pan Rusnok vysvětloval, že bez nadějných očekávání v růst HDP tohoto státu nelze čekat, že tu někdo bude chtít investovat své peníze, zejména ne banky, které posílají obrovské peníze do zahraničí svým matkám. Prý je možné po nich chtít, aby ty peníze investovaly u nás pouze za předpokladu naděje v hospodářský růst. I v tomto případě bude asi lepší místo nějaké chytré komunikace, která potahá banky za nos ve snaze jim vysvětlit, že naděje je tam, kde je ve skutečnosti beznaděje, něco s tím HDP reálně udělat.

9. ledna 2024

Rozpočet je uzdraven, demokracie umírá

Nedělní Otázky V. Moravce, první v novém roce 2024, byly překvapivým, aspoň pro mě, střetem mezi šéfem odborů Středulou na jedné straně a místopředsedou vlády Jurečkou spolu s viceprezidentem Svazu průmyslu Jahnem na straně druhé. Jurečku a Jahna postavil na stejnou stranu sám Středula hned při debatě o zavedení eura, v níž prohlašoval, jak obrovské náklady to přinese.

Začneme ale debatou o euru obecněji. Zástupci průmyslu a podnikatelů jsou dnes celkem jasně pro euro. Mnoho firem v euru už hospodaří. Jurečka i Jahn v pořadu tvrdili, že už v eurozóně vlastně z velké části jsme. Proti tomu stojí velmi mocná koalice ODS, Ano a SPD. Proti vlastnímu průmyslu.

Vezměme si to postupně: ODS je prý pravicová, podnikatelská strana, Ano vlastní oligarcha, SPD se také definuje jasně vpravo, ačkoli za svůj vzor dává Švýcarsko, kde vládou ve velkých městech levicové strany. Není to celé naprosto absurdní? Jak se to mohlo stát?

V tomto srovnání je odpor odborů k euro, jak ho prezentoval ve zmíněném pořadu Středula, přece jen pochopitelný. Přechod k euru by se neměl stát na úkor většinové populace. A jsme u

otázky důvěry: tolikrát jste nás oškubali, že i v zavedení eura vidíte příležitost, jak nás opět oškubat. Mohou lidé důvěřovat tzv. prozápadním vládním stranám a zástupcům průmyslu či podnikatelů obecně, že euro chtějí opravdu v zájmu celé země jako takové? Mně samému jako skalnímu zastánci zavedení eura je z této otázky úzko.

Přesně v tomto duchu se dalším tématem debaty stala otázka vývoje hodnoty reálných mezd. Moderátor upozornil na konkrétních datech na to, jak hluboce, otřesně reálné mzdy poklesly. To ale nijak nevykolejilo ministra Jurečku z jeho spokojeného úsměvu. Během dvou let prý bude tento propad vyrovnán.

Pan Jahn byl opatrnější, ačkoli chtěl ministra podpořit. A opět se nedivím, že odborář Středula vybuchl: žijete vůbec v této zemi!? Ano, žijí, ale patří zjevně mezi ty, kteří to – slovy pana premiéra – prostě zvládli, které ti, kdo to nezvládli, nezajímají. Mimořádně absurdní byl argument pana ministra ohledně minimální mzdy v Polsku. Prý jsou u nás průměrné a mediánové mzdy vyšší než v Polsku, tak se máme dobře. Ale z toho přece plyne, že také minimální mzda by měla být vyšší.

Co si mají lidé myslet? Je to tak trochu jako s tou oslavou na ministerstvu pana Jurečky v ten den, kdy došlo v hromadném vraždění na filozofické fakultě v Praze. To bylo vlastně úvodní téma nedělního pořadu a dnes jde asi o nejdůležitější mediální téma naší vlasti. Reálně je totiž všechno jinak než ve slovech a gestech. Prosperujeme, ale máme propad HDP o 0,8 procent. Vláda je skvělá, nepotřebuje žádnou rekonstrukci, plní své sliby, ale téměř už nikdo jí nevěří. Truchlíme nad obětmi, ale ve skutečnosti do rána jedeme předvánoční juchandu, byť přece jen v pouhých 30-40 lidech. A hlavně aby nikoho nenapadlo ptát se na to, jak je to ve skutečnosti. Chcete snad Babiše?

Ale skončeme pozitivně. Vláda podle pane vicepremiéra prý uzdravila rozpočet. Tak jo, konečně si můžeme vydechnout a nosit borce, kteří to dokázali, na ramenou. Lékaři a učitelé, kuchařky ve školách a školníci, všichni lidé by měli propuknout v jásot a být hrdí na to, že mohli přinést vlastní oběť na povinný oltář škrtů. Budou moci jednou vyprávět svým vnukům o tom, jak kdysi demokracie skončila ve jménu sanování rozpočtu. Pro ty vnuky to přece všechno dělali. Pro ně se starali o to, aby se sanování snad vážně nedotklo oligarchů a aby ti měli co největší politickou moc, návátou jim opatřeními ve jménu sanování.

15. ledna 2024

Zdroje jsou, peníze se najdou

V nedělních Otázkách V. Moravce byl ministr vnitra Rakušan vystaven kritice, pokud jde o policejní zásah proti vrahovi v budově filozofické fakulty v Praze, dvou tzv. expertů na bezpečnost z podivných krajín politického spektra. Konkrétně jde pana Šlachtu (Přísaha) a pana Pecinu (SPD).

Šlachta rozjel silný útok na pozici policejního prezidenta, Pecina byl mnohem umírněnější a občas řekl něco, co pan ministr musel odsouhlasit. Konkrétně problém s tím, že hasiči nemají stále, navzdory mnoho let trvajícím slibům, balistickou ochranu.

Shoda napříč diskutujícími byla, zdá se mi, v tom, že v České republice nefunguje pořádně sdílení informací, třeba mezi zdravotníky a policisty, a že celý systém bezpečnosti je zastaralý a podfinancovaný. Na to konto reagoval pan ministr sebejistým prohlášením, že peníze na tato opatření se prostě najdou. Najít se prý musejí. Jedná se konkrétně o tři miliardy korun.

To je pozoruhodný přístup, který do vládní posedlosti škrty a rozpočtem přináší hodnotu zřejmě ještě vyšší. Je to vůbec možné, aby pro vládní politiky bylo něco důležitějšího než škrty a rozpočet? A co by to mohlo být? Musí umírat lidé rukou vraha, aby se vládní politik v médiích vyjádřil, že peníze se prostě musejí najít? Ostatně pokud jde o zdravotnictví, peníze se také našly, když se premiér rozhodl čarovat s VZP.

Vladimír Špidla kdysi řekl slavnou větu, že zdroje jsou. Za to byl a je stále vysmíváný. Jenže ministr Rakušan neřekl nic jiného. Máme nějaké priority ještě jiné než škrty, nebo ne? Ministr správně mluvil o penězích pro armádu. Bezpečnost je prý prioritou této vlády. Peníze se pro armádu prostě najdou. Dobře. Co ještě je prioritou této vlády? Že by demokracie a důvěra občanů ve stát? A pak možná ta hlavní otázka: odkud se ty peníze vezmou? Utrhnou se od pusy důchodcům a chudým?

Co mě v neděli příjemně překvapilo, bylo to, že ani jeden z diskutujících nemá zbrojní pas a že všichni odsoudili propagaci zbraní českými politiky. Pan Šlachta tvrdil, že jako člověk, který zbraň měl, má ke zbraním velký respekt, že není možné se zbraněmi pózovat pro politickou kampaň. Zmínil také, že mnoho různých šilenců se podle jeho informací snaží v Česku dostat legálně k vlastnictví střelné zbraně.

Pan ministr mluvil ve zmíněném nedělním pořadu také o možnostech přísnější regulace dostupnosti zbraní. I to se mi zdálo jako docela velký průlom v politické debatě v naší zemi. Doufejme, že jsou nejen zdroje, ale také snaha ty zdroje efektivně využít pro větší bezpečnost. Musíme si klást otázku, jak má v budoucnosti vypadat naše země, pokud jde o masové vraždy.

Nechápu, proč diskutující opakovali trivialitu o tom, že útokům nikdy nebude možné zabránit na 100 procent. Ano, nikdy nebude možné na 100 procent zabránit dopravním nehodám. Budeme kvůli tomu rezignovat na bezpečnost na silnicích? Nikdy nebude možné vyléčit úplně všechna bakteriální onemocnění. Vzdáme se proto antibiotik? Nikdy nebude možné na 100 procent zajistit bezpečnost potravin. Zrušíme tedy dozor a normy v této oblasti?

22. ledna 2024

Průmysl by měl převzít odpovědnost za euro i dostavbu infrastruktury, vláda na to nemá

V nedělních Otázkách V. Moravce, jinak celkem nudných a prázdných, stálo pár věcí za pozornost. Nejprve to byla debata o korespondenční volbě ze zahraničí. Týká se to voleb do Sněmovny a já jsem jednoznačně pro.

Nicméně paní poslankyně Dostálová z ANO měla, myslím, v leccěms pravdu, když oponovala vládní koalici. Jednak upozornila na údajný dokument Evropské komise, podle

něž by změny ve volebním zákoně neměly být dělány rok a méně před volbami. A to se mi zdá logické bez ohledu na to, zda její informace je pravdivá. Další věc, v níž jsem jí musel dát za pravdu, je fakt, že tento návrh zákona nepřichází do Sněmovny přes standardní postupy, přes legislativní radu vlády, ale je to poslanecká iniciativa. To opravdu nepůsobí důvěryhodně. Nechci ale tvrdit, že mám pochopení pro opoziční obstrukce. Naopak zcela podporuji a chápu vládu v jejích argumentech, jen to podle mě dělá ve špatný čas a ještě špatným způsobem.

Další pozoruhodný moment debaty ve studiu byl střet mezi panem Špicarem, zástupcem průmyslu, a panem Kupkou, ministrem dopravy z ODS. Člověk by řekl, že ti dva si měli notovat, protože ODS přece, údajně!, hájí zájmy českého byznysu. Neshodli se ovšem ve věci eura. Špicar touží po tom, aby vláda aspoň obsadila post koordinátora pro euro, od něž by prý český průmysl, z velké části prakticky už euroizovaný, čekal předkládání nezpochybnitelných fakt ve veřejné debatě.

Podle Kupky ale vláda s ničím takovým nepočítá a mnoho mýtů o euru se prý vyjasnilo v posledních týdnech jaksi samo. Takovým mýtem podle pana ministra je teze, že euro by nás ochránilo před inflací. Špicar protestoval a ukazoval na inflaci v eurozóně i na Slovensku (euro ale mají také v Pobaltí, kde byla inflace dost příšerná). Podle něj jsme euro už schválili v referendu o vstupu do Unie v roce 2003. A překvapilo mě, že také pan ministr se k tomu závazku hlásil, ovšem s takovou neurčitou rétorikou o potřebě odborné debaty bez jasných plánů do budoucnosti.

Faktem je, že jasná většina občanů euro nechce (já patřím mezi tu menšinu, která ho chce jednoznačně a hned, ačkoli naprosto uznávám argumenty, že se to musí udělat tak, aby to bylo sociálně citlivé a aby to posloužilo pověsti Unie ve společnosti). Tento fakt dával pan Špicar do kontrastu se situací na Slovensku. Tam většina občanů chce zůstat u eura. Podle něj oni znají realitu, my jsme jen teoretici. V každém případě by se měl český průmysl, pokud opravdu euro chce, zamyslet nad tím, jak reálně přesvědčit veřejnost. Průmyslníci by měli mít smysl pro to, že řeči nestačí a že je třeba reálný efekt. Od vlády se zřejmě pomoci nedočkají, i když v ní sedí čtyři strany, které jsou jednoznačně pro euro, a jen jedna, která je docela nejednoznačně proti.

Konečně za zmínku, pokud jde o nedělní Otázky V. Moravce, stojí tematika stavění dálnic a silnic v Česku. Pan ministr podle mě velmi rozumně tvrdil, že nemá smysl předhánět se v tom, která politická strana staví víc. Ty stavby od doby rozhodnutí, zajištění financování až po dostavbu zahrnují často funkční období několika vlád. Tím spíše je ale za fatální selhání v této oblasti odpovědná politická reprezentace, pokud byla kdy u vlády, jako celek. Koho máme volit, aby to bylo lepší? Okamuru? Kde je tedy problém, když ne v partajích? Nebo je ve všech partajích ten samý problém? Pan ministr ujišťoval veřejnost, že do deseti let bude všechno, co potřebujeme, dostaveno. Kdo si za deset let ale vůbec vzpomene, kdo byl v roce 2024 ministrem dopravy? Říkat a slibovat může pan ministr, co chce. Jakou má vlastně za ty sliby odpovědnost? Prakticky žádnou. Navíc velmi znepokojivé bylo, když se ukázalo, že pan ministr nemá v oblasti stavění tolik potřebné infrastruktury (a podle pana Špicara ještě větší problém jsou železnice než silnice) v Česku vlastně žádný konkrétní plán. A tzv. PPP projekty prý budeme muset umět zvládnout, i když to zatím ostudně neumíme, jak ukázal NKÚ.

Budeme muset. Z toho bohužel neplyne vůbec nic, pokud jde o reálné schopnosti něco zvládnout.

29. ledna 2024

Další kolo debat o ceně potravin, nyní všichni proti výrobcům

A máme tu zase, pořád dokola, téma ceny potravin. Opět nedělní Otázky V. Moravce, opět stejné obsazení: ministr zemědělství a zástupci zemědělců, výrobců a obchodu. Co je nového? Ceny potravin proti očekávání, zdá se, nerostou. Zdá se. Data Českého statistického úřadu totiž zatím nejsou k dispozici. Do značné míry, když se budu soustředit skutečně na téma ceny potravin a nikoli na stížnosti zemědělců, výrobců a obchodníků na byrokracii, regulaci, green deal atd., se situace změnila poměrně zásadně.

Jestliže na konci minulého roku byli všichni proti panu ministrovi, nyní to byli všichni, včetně pana ministra, vrcholně spokojeného s tím, že „měl pravdu“, že ceny potravin v novém roce neporostou, proti výrobcům. Představitelka výrobců se zmohla na zvláštní argument, který vynášela jako trumf: i kdyby výrobci měli oligopol nebo dokonce monopol, obchodníci jim nedovolí zvyšovat ceny. Konečně se nám všem ulevilo. Pan Prouza za obchodníky k tomu přidal dojemné upozornění na to, že výrobci byli schopni během krize navyšovat své zisky tak, že zvedali ceny více, než to bylo nutné kvůli inflaci. Ze zisků se to prý pozná. Je škoda, že moderátor nevyužil situace, aby téměř dojatému panu Prouzovi připomněl zisky obchodního řetězce Albert, které se za rok 2022 zvýšily o více než 80 procent. Taký hodně vysoko nad inflací, nemyslíte?

Snad za zmínku stojí ještě jedna věc. Jde o jasnou a poměrně tvrdou kritiku antimonopolního úřadu ze strany pana ministra. Podle něj tento úřad nedbá dostatečně na péči o udržení a kvalitu konkurenčního prostředí v České republice, konkrétně v oblasti cen potravin. Bylo zajímavé sledovat, jak v tom má pan ministr jasno a jak s vervou oponuje zástupkyni právě potravinářského průmyslu, která současnou situaci, jaká je v České republice na trhu, bránila. Ministr mluvil o konkrétních krocích, jak činnost úřadu rozhoupat, což naznačovalo, že si uvědomuje, že za nastavení pravidel fungování úřadu i za jeho kontrolu a efektivitu odpovídá právě vláda. Třeba se dočkáme lepších časů. Argument zástupkyně průmyslu, že v Rakousku mají ještě větší monopoly než u nás, a přece to tam funguje, nezněl totiž moc přesvědčivě. Rozdíl mezi Rakouskem a Českem bude totiž nejspíše právě v kvalitě veřejných institucí a jejich ochotě a schopnosti hájit veřejný zájem.

Jaksi pod čarou zmíním ještě jednu věc, která se v nedělní debatě také objevila. Proč ty obchodní řetězce udávají cenu potravin v jednotkách haléřů? Pan Prouza za obchodníky to řekl logicky a jasně: takto se promítá snížení DPH do ceny potravin. Jako by chtěl říci, a v tom bych se obchodníků nedivil, že řetězce chtějí jasně demonstrovat zákazníkům, co pro ně vláda reálně dělá. Je to těch pár drobných. Když na nákupu ušetříte třeba 312 haléřů, máte jasně, černé na bílém, uvedeno, co je ta vláda vlastně zač.

5. února 2024

Jaderné bloky a péče o chudé

V nedělních Otázkách V. Moravce jsme se mohli od ministra financí dozvědět, jak je to vlastně s těmi čtyřmi bloky jaderných elektráren. Vláda prý chce závaznou nabídku na čtyři bloky proto, aby se pak mohla případně rozhodnout, že chce jenom jeden blok, nebo dva, nebo čtyři (chtít tři prý nedává smysl).

Z debaty ve studiu bylo zřejmé, že není vůbec jasné, jak by mělo probíhat financování, jaký bude osud ČEZu, kdo by měl ty elektrárny vlastně stavět atd. Zajímavý byl kontrast mezi panem ministrem a exministrem financí za ANO paní Schillerovou. Podle ní si musí Česká republika položit otázku, zda chce být jednou z nejméně zadlužených zemí, nebo zda se chce raději rozvíjet. Obojí prý nejde. Tedy ANO by chtělo financovat nové bloky zadlužením státu.

Ani Miroslav Kalousek, další exministr financí přítomný v pořadu, nezpochybňoval, že stát bude muset hrát při stavbě bloků klíčovou roli. Podle něj ale cestou není zadlužení, nýbrž škrtání a případně zvyšování daní. Kdybych ovšem chtěl napsat, že ve studiu byla shoda na tom, že chceme a budeme mít čtyři nové bloky, nepsal bych asi pravdu. Ministr financí se pod tlakem moderátora dostal dokonce do situace, kdy připustil, že stavba jaderné elektrárny je vysoce rizikový projekt a že dává smysl jen proto, že není jiná alternativa.

Ve zmíněném nedělním pořadu jsme taky mohli vidět vyjádření pana Míla, že čtyři bloky mohou stát zhruba dva biliony korun. Kalousek mluvil o výši jednoho státního rozpočtu. Když se podíváme na to, jak tyto stavby probíhají reálně, cena se může zvednout i pětikrát. A výsledek může být takový, že to ani nebude mít smysl vůbec spustit do provozu. Uvidíme, co si s tím počne vláda. Možná z toho nic nebude.

Nicméně mohli jsme se v Otázkách V. Moravce dočkat i péče o chudé. Kalousek si chválil nálezy Ústavního soudu, podle něhož je rozpočtová odpovědnost důležitá pro ochranu zájmů chudých lidí. Podle Kalouska to znamená tohle: velký dluh přinese kolaps sociálních služeb, zatímco bohatí si zajisti služby sami, ti stát nepotřebují. Máte pocit, že ve Francii nebo obecně v západních státech došlo ve srovnání s námi ke kolapsu sociálních služeb? Řekl bych, že tomu je naopak. Rozpočtovou odpovědnost lze ale chápat taky úplně jinak, než jak to ukázal pan Kalousek: když nemáme peníze na sociální služby, musíme zdanit bohaté. Věřím, že Ústavní soud měl na mysli tento aspekt.

Totíž ta představa, že bohatí nejsou závislí na fungování státu, že jim nakonec může být jedno, když chudí nebudou mít co jíst a budou umírat na ulici na tuberu, je neuvěřitelně stupidní a zcela mimo historickou realitu. Bohatým by pak nakonec nemuselo zbývat nic jiného, než zaplatit si nějakého Hitlera nebo přehnout před nějakým Leninem. Není lepší platit vysoké daně? V USA v 50. a 60. letech byly daně pro nejbohatší přes 90 procent. A měli tam demokracii, rozvoj, kapitalismus a blahobyť. Dnes tam mají Trumpa, který demokracii dost možná definitivně zlikviduje.

12. února 2024

O tom, jak nás Američané zachrání jadernou válkou, když přestanou být našimi spojenci

V nedělních Otázkách V. Moravce jsme mohli sledovat debatu předsedů sněmovních klubů Fialy (SPD), Bendy (ODS), Mračkové (ANO) a Richterové (piráti). Za vrchol pořadu považuji výrok pana Fialy, že pro nás bude dobře, pokud USA přestanou být naším spojencem. Útok Ruska na země NATO prý nepřichází v úvahu, protože by byla jaderná válka. Člověku z toho jde hlava kolem: budou Američané bránit země NATO jadernou válkou, nota bene když nebudou jejich spojenci?

K tomu lze přičíst apel pana Bendy z ODS, že každá země se musí především postarat o svou bezpečnost. No, kdyby to bylo jen na nás, tak i kdybychom se rozkrájeli, Rusku čelit prostě nezvládneme. Stačí se podívat na vývoj na Ukrajině. Představa, že jsme nějaká země, která se postará o svou bezpečnost, je zcela mimo realitu. Zdá se, že to začíná docházet i Polákům. Polský premiér chce prý zajistit, jak jsem včera slyšel v Radiožurnálu, aby spojenectví USA a Polska nebylo závislé na vnitropolitickém vývoji v obou zemích. To aby Polsko okupovalo USA, jinak to nejde.

Američané mají desítky let své jaderné zbraně a vojáky v západní Evropě (a dokonce i v Turecku). Není to tak, že by Francie nebo Británie měly po roce 1945 své vojáky v USA. Je to naopak. Takto to bylo a je postavené. Pokud USA chtějí přijít o sféry svého vlivu, je to jejich věc. Otázkou je, zda pustí Německo a Francii stejně snadno jako nás a Polsko. A zda by pro nás nebylo výhodné, aby se EU co nejdříve stala jedním federálním státem, takže by Američané museli chránit i nás, kdyby nechtěli pustit Francii a Německo. Nad tím by měl pan Benda přemýšlet, pokud se ovšem ve skutečnosti netěší na ruskou okupaci, která by sem přinesla tu pravou morálku.

V pořadu jsme mohli vidět čerstvá data preferencí jednotlivých politických formací. ANO má už 35 procent, ba při započítání koalice Spolu (ty by měla 22,5 %) 35,5 procent. Pana Bendu, jehož ODS vyrostla oproti listopadu o 3 procenta na 15,5 procent, to nijak nevykolejilo z rovnováhy. Prý to tak už bylo v roce 2020 a koalice Spolu ANO porazila. Porazí ho prý znovu. Určitě v podle něj podřadných volbách do unijního parlamentu. Tam je prý důvod jasný: malá volební účast pomůže vyhrát koalici Spolu nad ANO. Musí se uznat, že pan Benda je realista. Klíčové prý budou sněmovní volby 2025. A to má opět pravdu. I podle paní Richterové je třeba věřit v to, že občané nebudou poslouchat lháře Babiše. Z výroků paní Richterové člověk mohl obecně nabýt dojmu, že piráti se budou v brzké době slučovat s ODS.

Zato paní Mračková útočila na vládní koalici, jak to jen šlo. Podpořila výroky svého šéfa, který obvinil vládní politiky z prolhanosti. Konkrétně zmínila zvyšování daní a schválení migračního paktu. ANO prý získá peníze do státní kasy bojem proti šedé ekonomice. Snad nejzajímavější bylo poslouchat její úvahy na téma, že ANO musí získat takovou podporu u voličů, aby ho už nikdo nemohl vyřadit z vedení krajů, ze Senátu, vlády. Bude hodně záležet právě na tom, jak si všiml správně pan Benda, jaká bude volební účast. Unijní i krajské a senátní volby může ANO i s těmi obrovskými preferencemi snadno totálně prohrát.

Vraťme se ještě k preferencím. Když se to počítalo podle stran (tedy koalice Spolu jako tři samostatné strany), výsledky jsou takové (v procentech vs. změna proti listopadu 2023): ANO 35, ODS 15,5 (+3), piráti 9,5 (-2), SPD 9,5 (-0,5), STAN 6,5 (-0,5), TOP09 5 (0), SOCDEM 4 (+0,5), Přísaha 3,5 (+1), lidovci 3,5 (+1,5), komunisté 3 (+0,5), svobodní 2,5 (+0,5). Co z toho lze vyčíst? Naděje pro ODS a lidovce? Za předpokladu setrvalého trendu ano. Ale ono jde spíše jen o fluktuace nad propastí. Levice už nikoho nezajímá, i když socialisté třeba budou i těch pět procent nakonec mít. Jaký by to byl úspěch! SPD stagnuje a musí čelit Babišově snaze brát tyhle voliče. Možná by si mohl šéf ANO takhle vyluxovat další koaliční potenciál. Pan Fiala totiž jasně dával najevo, že by SPD s ANO do vlády šla. ANO by zase podle paní Mračkové chtělo jednobarevnou vládu. Modré z nebe. Nebo si skutečně sáhne na nějakých 40-50 procent preferencí, když se vláda bude i nadále snažit stejně úspěšně, jako se snaží dosud?

19. února 2024

Subalterní úředník Bartoš a realita z úst hejtmana Kuby

Nedělní Otázky V. Moravce gradovaly na konci první hodiny podivnou hádkou mezi ministrem Bartošem (piráti) a exministřyní Dostálovou (ANO). Nešlo o hádku principiální, politickou, ale o hádku dvou nižších úředníků o technikálie, kterým nemůže nikdo ze širší veřejnosti rozumět. Moderátor sám nevydržel a propadl záchvatu smíchu.

Téma bylo zásadní: je možné stihnout uvést v praxi nový stavební zákon v termínu? Lidé z praxe si to nemyslí. Veřejnost chce výsledek, nikoli roli arbitra detailů. Ministr by měl politicky reagovat třeba takto: stihne se to, jinak budu rezignovat na funkci.

Ministr Bartoš ale vlastně po celý pořad působil nikoli jako politik, ale jako úředník, který nesrozumitelnou hantýrkou subalterní sféry „řeší“ všechny problémy s podotknutím, že není snadné jednat v pětikoalici, že není dobré používat peníze už použité atd. Opravdu strašná vizitka pirátské strany (píšu to jako její volič). Co se z nich v té vládě stalo?

Nejzajímavěji v pořadu mluvil hejtmán Kuba z ODS. Když pominu jeho útok na ministra školství Beka (STAN), kterého obvinil z neumětelsví, a neustále opakovanou tezi, že škrtat a šetřit se musí, jen je nutné to jinak komunikovat, což obojí mi přijde jako volební kampaň do krajských voleb, za zmínku stojí jeho výroky související s výstavbou silnicí a krizí bydlení.

Když chtěl demonstrovat na konkrétním příkladu výstavby silnice, proč to vážně, mluvil o absurdních důsledcích přílišné ochrany soukromého majetku před vyvlastněním. Žádní zelení aktivisté, ale stěžejní pilíř dlouholeté politiky ODS, to je ten problém. Navíc tu obrovskou státní byrokracii kolem, to také nevymysleli aktivisté.

Kuba také k mému překvapení rezolutní prohlásil, že chce v Budějovicích stavět stovky nájemních, obecních bytů. A teď se podržte: pro učitele, doktory, policisty. Co je na tom šokujícího? Že pravičák, člen ODS, chce po střední třídě, aby žila v nájmech. To je velký průlom do české mentality a konečně i schopnost realistického myšlení. Kuba dokonce dával

za vzor Vídeň, město proslulé svým rozvinutým systémem obecního a sociálního bydlení. To od českého politika prakticky neuslyšíte.

Je pravda, že to pan hejtman celé spojil s poněkud asociálními řeči na adresu bydlení pro chudé, ale v zásadě neřekl nic, co by bylo proti. Chtěl říci hlavně to, že není možné stavět jen pro chudé (jako by se pro ně skutečně stavělo). Kde je problém se stavěním obecního bydlení pro střední třídu? Peníze. Podle Kuby se postavené byty samy už užijí, jen je třeba počáteční investici a stát by s tím měl pomoci. Tak jsem zvědav. Kdyby to měl komentovat pan ministr Bartoš, nedozvíme se ovšem nic kromě nesrozumitelné hantýrky subalterního úředníka.

26. února 2024

Rusnok o takzvaném bordelu v České republice

Těžko říci, za koho vlastně hosté nedělního pořadu České televize Otázky V. Moravce mluvili. Paní Maláčová jistě za odbory. Z tohoto pohledu neřekla nic překvapivého nebo zajímavého snad kromě toho, že snižování daní zaměstnanců je správné, čímž reagovala na téma rušení superhrubé mzdy. Zapomněla dodat, že to snížení daní se pozitivně dotklo jen těch lidí s vysokými příjmy. Správně ale upozornila, že tak vznikla v rozpočtu díra, která dosud nemá řešení, rozhodně ne to daňové.

Pak tam byla paní Horská, která měla zřejmě reprezentovat NERV a vládu. Sdělila nám především, že vláda nemá potřebné analýzy na to, aby dělala řádné hospodářskou politiku. NERV jako skupina brigádníků tohle za vládu prý dělat nemůže. Zopakovala to během pořadu několikrát. K čemu prý máme zemědělské výzkumné ústavy, když nedovedou dodat potřebné analýzy?

Jinak v zásadě hájila vládní politiku škrtů a zeštíhlování. Když přišla řeč na údajně kontraproduktivní vyhození 50 miliard ze státního rozpočtu během epidemie covidu na podporu pracovních míst, paní Horská přiznala, že tehdy rozhazovačnou politiku podporovala (a dodal bych, že po ní volala po ní celá dnešní vládní koalice), ale od té doby změnila názor. Můžeme si vsadit do loterie, co bude říkat za rok za dva.

Překvapivě nejzajímavěji mluvil pan Rusnok. Bývalý premiér Zemanem instalované vlády, která neměla žádnou oporu v parlamentu, bývalý guvernér ČNB a dnešní poradce té asi nejbohatší české rodiny. Musím říci, že jsem pana Rusnoka za jeho věcnost a střízlivost měl vždy rád. V neděli mě ale skutečně příjemně překvapil. Nejvíce na mně zapůsobilo jeho odmítnutí NERVem navrhované reformy trhu práce. Prý jako Dánsku, tvrdí NERV. Jenže Rusnok řekl, že chceme sice vyhazovat lidi z práce tak snadno jako v Dánsku, ale nechceme platit tam obvyklé daně a mít tam obvyklé standardy. Hlavně ale řekl tohle: podle jeho zkušeností je v Nizozemsku desetkrát obtížnější vyhodit člověka z práce než u nás, a přece Nizozemsko dobře ekonomicky funguje.

Problém české ekonomiky není podle Rusnoka v tom, že se tu nesnadno vyhazují lidi z práce. Problém je v tom, jak dlouho tu trvají administrativní procesy. A ty, míní Rusnok, nemohou fungovat, pokud jsou platy státních úředníků na úrovni „učitelky v Bruntále“. Nízké platy

znamenaají, že nikdo neudělá tu práci pořádně, takže ve výsledku je všechno nejen nefunkční, ale také dražší. Tohle by si podle mě měla vláda vytesat do kamene a třikrát denně si to promeditovat.

Paní Horská se snažila panu Rusnokovi oponovat, že je prostě třeba rozhybat trh práce, protože jsou firmy, které marně čekají na pracovníky, kteří jsou v jiných firmách zbyteční. Rusnok měl jasnou odpověď: ať nabídnou pořádné mzdy. Horská pak utěšovala diváky tím, že vyhodit člověka z práce vlastně bude podle nových pravidel obtížné, protože odstupné bude tak vysoké, že to bude zaměstnavatele odrazovat. Tak jak to vlastně je? V každém případě to podle ní pomůže jak zaměstnancům, tak zaměstnavatelům. Aneb jak říká pan Babiš: jsme tu pro všechny, pomůžeme všem!

A otázka výše mezd a příjmů je snad téma na sám závěr tohoto článku podle hesla „to nejlepší nakonec“. Možná by se jako to nejlepší dalo označit spíše Rusnokovo pohrdavé komentování zemědělských dotací jako „bordelu“ a vydírání, které provozuje malá, ekonomicky spíše bezvýznamná, skupinka na zbytku společnosti. Mě ale více zaujalo to, jak paní Horská vůči zaměstnancům vyjadřovala vřelou vděčnost za to, že se spokojili s nízkými mzdami. Pořád přitom začínal tím, jak lidé málo utrácí a jaký je to problém pro naše HDP. Na jedné straně tedy musíme rozjet naše hospodářství – a v tom ohledu nikdo z hostů nebyl vyloženě optimistický, dokonce padala slova o nutnosti rozsáhlé restrukturalizace a riziku návratu vysoké inflace – na druhé straně je skvělé, že lidé nemají na to, aby nakupovali.

Když se objevilo téma rady jednoho náměstka vlády, že odbory by měly více tlačit na růst mezd (tak už si konečně vyberte, co vlastně chcete – já myslel, že zemi pologramotných chudáků bez peněz), paní Maláčová neměla kromě kritiky na stranu vlády žádnou kloudnou odpověď. Možná s panem Rusnokem řečeno „bordel“ je u nás nejen v dotacích, ale ve vládě, odborech, tak nějak ve všem.

4. března 2024

Energetická politika jako fraška

Jako obvykle, když se ve studiu pořadu *Otázek V. Moravce* sejdou pánové Síkela (ministr průmyslu) a Havlíček (exministr průmyslu a dokonce i dopravy), bylo z toho i v neděli popichování a překřikování na hranici frašky. Sám moderátor občas podlehl pobavení nad tím cirkusem. Občan se nedozvěděl prakticky nic. Ministr Síkela veřejnosti sdělil v kontextu debaty o výstavbě jaderných elektráren, že pokud se dělají smlouvy, dělají se jen pro případ, že by něco nefungovalo. V očích měl smích a ve tváři cukání. Asi je mu jasné, že celé to stavění jaderných bloků je taky jen fraška.

Jediný, kdo to ve studiu myslel opravdu vážně a upřímně a kdo poněkud donquijotsky apeloval na jednotu vlády a opozice při řešení zásadních hospodářských témat, byl šéf Svazu průmyslu a dopravy Rafaj. Nejvíce na mě zapůsobilo jeho prohlášení, že je shoda na tom, že potřebujeme nové jaderné elektrárny, ale ne za každou cenu. Pozor: ne za každou cenu. Za jakou tedy? To nebylo řečeno. Rafaj ovšem chce, aby byly udělány analýzy přínosu těchto staveb pro celou zemi. Analýzy o tom, co bude v roce 2040-2050?

O úrovni debaty snad nejlépe vypovídala hádka o ruském plynu. Moderátor dával k dobru data Českého statistického úřadu, že k nám proudí asi 60 procent ruského plynu. Havlíček to bral jako důkaz, že vláda, ta jejich i ta současná, jakákoli vláda, nemůže s tím, jaký plyn k nám vlastně teče, nic dělat. Téma bylo podle něj politicky zneužito. Začal ovšem protirečit sám sobě, když mu z jeho rozjeté „logiky“ vyplynulo, že vlastně nelze ani poznat, odkud ty molekuly plynu, které k nám proudí v trubkách, jsou. Tím, jak ho upozornil moderátor, popírá data Českého statistického úřadu. Síkela na situaci reagoval návrhem, podle něž budou firmy – třeba i dobrovolně – veřejně přiznávat, odkud jejich plyn pochází. Je ovšem otázka, jak to vlastně mohou zjistit. Tak jako tak tento návrh je však věcí nějaké neurčité budoucnosti.

Řeč byla také o tom, co si počneme, až nám Tykač zavře uhelné elektrárny. Podle Síkely je tento problém „brnkačka“ ve srovnání s výzvami roku 2022. Obvinil minulou vládu, že se na situaci nepřipravila, zatímco Havlíček mluvil pořád dokola o uhelné komisi, zřízené právě minulou vládou. Kromě toho stihl obvinít Německo z toho, že zavřením jaderných elektráren způsobilo unijní energetickou krizi. Síkela v té souvislosti připomněl reálné příčiny, tedy ruskou válku a dočasné odstavení jaderných elektráren ve Francii. Spotové ceny elektřiny nyní už klesají a prý se dříve nebo později propíšou do cen spotřebitelů. Možná. Pokud jde o budoucnost, několikrát během celé debaty problesklo, že se budeme muset připravit na dovoz elektřiny ze zahraničí, patrně z toho ošklivého Německa, které na rozdíl od nás má ten vítr a to slunce.

Pan Rafaj tak optimistický nebyl. Jeho hlavní téma, které ale u politiků nemělo, pokud mohu soudit, patřičný ohlas, byl požadavek na regulaci cen povolenek. Ta je prý pro potřeby průmyslu příliš volatilní. Jenže komu z politiků vlastně záleží reálně na českém hospodářství? Rafaj také tvrdil, že je jasné, že potřebujeme zelenou ekonomiku, jenže děláme to prý v Unii špatně a hrozí nám, že se propadneme do vzájemného soupeření jednotlivých států, v němž budou mít české firmy těžké. Moderátor upozornil na to, že v Unii vzniká nový projekt hospodářské dohody a spolupráce, na což Síkela reagoval, že jde spíše jen o deklaratorní záležitost. Divák mohl odcházet s pocitem, že nějak to prostě všechno jede samospádem a nějak to prostě všechno dopadne.

10. března 2024

ANO a SPD směřují dohromady k ústavní většině

Nedivím se, že je to právě hlavní zpráva na webu ČT24: ANO má ve volebním modelu Kantaru skoro dvojnásobek toho co SPOLU. Babiš má 39 procent. Ve Sněmovně by měl sám téměř většinu, s SPD téměř ústavní většinu. S ústavní většinou by si tady mohli Babiš spolu s krajní pravicí přebudovat celý stát k obrazu svému – jako Orbán. Nic by je nemohlo zastavit, ani Ústavní soud, nic.

Data vypadají takto (v procentech): ANO 38,5 (v soutěži se Spolu, které je na 20 %, má ANO 39 %), ODS 14,5, piráti 9,5, SPD 9, STAN 7, TOP09 5, komunisté 2,5, socialisté 2,5, lidovci 2. Mandáty podle posledních tří šetření jsou: ANO 95, ODS 35, piráti 24, SPD 22, STAN 15, TOP09 9, ostatní nula.

Komentáře vládních politiků v Otázkách V. Moravce byly výmluvné. Pan ministr zahraničí si umyl ruce: piráti mají jasnou agendu a výsledky, voliči jsou s nimi spokojeni, protože výsledek pirátů se nemění a je kolem 10 procent (možná jsou ale ostatní voliči pirátů stejně zoufalí jako já, jen nemají koho volit). Po nás potopa (samozřejmě jsme od pana ministra mohli slyšet, že Babiš je bezpečnostní riziko pro tuto zemi). Křesla ve Sněmovně budeme přece mít, i když to tu ovládne ANO.

Pan europoslanec Vondra z ODS nejprve vytasil argument, že to je normální, že vláda je v polovině svého mandátu nepopulární, pak zpochybnil věrohodnost těch čísel, pak mluvil o tom, že podle čísel, které má ODS, může ANO unijní volby prohrát. V čem se oba politici shodli: problém je v komunikaci vlády, je třeba zlepšit komunikaci. Odříkali to jako svíčkové báby zdravas. Tomu se říká mistrovství v komunikaci.

Podle komentáře analytika, který je odpovědný za uvedená čísla, ANO bere hlavně od stran, které jsou pod pěti procenty (prý i od lidovců, možná se tedy konečně dočkáme, řekl bych, že lidovci dosáhnou nuly). Prý není jasný důvod proč, ale táhnout mohou hlavní osobnosti ANO jako Babiš, Havlíček, Schillerová. Pokud jde o malé strany, měli jsme ve studiu pana Zaorálka. Ten spustil tirádu o tom, jak není možné připustit, aby tu byla volba jen mezi ANO a Spolu, dvěma podle něj oligarchickými projekty. Není ale zrovna pan Zaorálek zosobněním debaklu levice? Jak je možné, že ČSSD má jen 2,5 procenta? Jak je možné, že její bývalí voliči jsou u Babiše? A jak je možné, že za levici mluví pořád ještě taková fosilie jako pan Zaorálek?

Ve srovnání s bombou, kterou představují výše zmíněná čísla, byla debata o zahraniční politice a válce na Ukrajině bezvýznamná. Ostatně sám Vondra řekl, že na výsledek konfliktu na Ukrajině země jako my nebo Slovensko nebudou mít žádný vliv. Kdo bude podle Vondry ten důležitý? USA, Británie a Francie, země s tzv. odstrašujícím potenciálem. Světě, div se. Kdo by to řekl? Velký prostor byl věnován debatě o česko-slovenských vztazích. Podpora pro V4 byla jasná hlavně od Zaorálka a Vondry. Vondra dokonce hned zmínil, co nás spojuje. Odpor proti zelené politice a proti vetu (oddechl jsem si, že nevytáhl migraci). V pořadu jsme přitom mohli slyšet prohlášení polského premiéra Tuska, že Unie nesmí být pořád jen ekonomickým obrem, ale musí se stát obrem geopolitickým. K tomu jistě trvání na vetu pro národní státy přispěje. Je přece jasné, že jediná cesta k opravdu silné Unii je federalizace.

Zajímavé bylo, že kromě ujištění ministra zahraničí, že ČR stále respektuje původní hranice Ukrajiny, se debata už nevedla o tom, že by Ukrajina měla dobýt zpět, co jí vzalo Rusko. Vondra opakoval, že je nutno Rusko zastavit, získat souhlas Ukrajiny a dát jí bezpečnostní záruky od států s odstrašujícím potenciálem (viz výše). Dokonce hájil, prý jako katolík (jako by katolíci nemohli kritizovat papeže), výrok papeže Františka o bílé vlajce, kterou by měla Ukrajina vyvěsit. Podle Vondry to myslel Svätý Otec na obě strany. Mohli jsme taky od pana europoslance slyšet uklidňující slova o Trumpovi. Prý nás jen nutí k tomu, abychom se jako Unie postarali o svou obranu samostatněji. Cílem americké zahraniční politiky, a v tom se shodli všichni hosté, je a bude potýkání s Čínou. Musím se přiznat, že mě to moc neutěšilo, protože pokud je cílem USA potýkání s Čínou, mohli bychom být dobré zboží pro budoucí usmiřovací obchod mezi nimi a Ruskem. Pokud navíc nedojde k federalizaci Unie, protože

právo veta je svaté, tak se to přímo nabízí. Globální politika je globální politika. V4 sedá na lopatu Putinovi. Ve jménu národních zájmů.

Ale přece jen pan Vondra občas v pořadu řekl něco, co by nás mohlo vést trošku na západ. Jednak se ostře vymezil proti putinovské propagandě z úst Václava Klause st. Jednak při debatě o protestech zemědělců, které chvíli bagatelizoval, chvíli zase nikoli (je pravda, že škodit by mohly tyto protesty hlavně lidovcům, ne ODS – a lidovci na nule jsou přece jen pro ODS jistotou, že kroužkování nebude problém, který jim vyřadí mandáty ve Sněmovně), připustil, že by vláda měla znovu prověřit danění nadměrných zisků a vrátit se k lepšímu výběru této daně. No ne, tohle je opravdu změna paradigmatu. Že by ODS opravdu chtěla danit bohaté, že by to neměla být jen fraška?

Jisté je jedno. Pokud jsme demokraté a chceme demokracii, o rozdělení politické moci v ČR rozhodují volby. Nikoli zbrojení, rozpočet, ale voliči. Pořád se mi zdálo a zdá, že vládní politici, byť údajně demokraté, tohle nechápou. Chrání majetky lidí jako Babiš před daněmi, aby Babiš následkem toho suverénně vyhrál volby a ovládl tuto zemi. Dokonalé. K čemu jim budou dvě procenta na obranu, když tu bude vládnout ústavní většina Babiše a Okamury? Pro koho chystají ten údajně tak ozdravený rozpočet? Voliči bohužel nejsou jen ti, kteří to spolu s panem premiérem všechno zvládli, ti, kdo se mají dobře, kdo jsou v pohodě. Proti vládě se už postavili zdravotníci, učitelé, zemědělci. Co bude příště? Je opravdu cílem dostat Babiše třeba nad 50 procent? Dosud se říkalo mezi politology, že 35 procent je jeho strop. Vláda možná dokáže dostat Babiš ještě mnohem výše.

Neříkám, že americký prezident Biden je nějaká hvězda, ale když jsem poslouchal jeho aktuální projev před Kongresem, žasl jsem nad tím, jak může vypadat politik a politik v dnešní době. Jak jasně spojuje obranu demokracie a právního státu s obřími investicemi do zlepšení kvality života lidí včetně zelených technologií. Nekompromisní řeč o tom, že bohatí se musejí podílet na nákladech na kvalitní život společnosti. Biden několikrát opakoval: fair share, férový podíl! Vzdělání, pozvednutí chudých, rozvoj společnosti, modernizace, budoucnost. U nás je místo toho jen mantra o rozpočtu, který je prázdný kvůli snižování daní bohatým, o lidech, kteří to zvládli, o komunikaci, absolutní lhostejnost k politické a společenské realitě. Za žvaněním o demokracii a vzdoru proti Putinovi se skrývají faktické kroky směřující k tomu, jak u nás zničit demokracii a přeměnit nás v Orbánistán.

18. března 2024

O přebytcích, spekulantech a venkovské idyle

Z nedělních Otázek V. Moravce jsem nabyl dojmu, že hlavní problém našeho zemědělství je nadprodukce obilí. A to zvláště v dnešní době, kdy je obilí prý celosvětově hodně, protože – podle zástupce organizace drobných zemědělců pana Šebka – v Austrálii a Americe se více hnojilo. Naše obilí, pokud se brzy nedostane ze sýpek, může blokovat uskladnění příští sklizně.

Jaká je varianta k tomuto neutěšenému vývoji? Pan Šebek ji nabídl naprosto jasně: platit drobné zemědělce za to, že vytvářejí dobré mezilidské vztahy na venkově a produkují mladé

lidi ochotné dělat prostřednictvím péče o půdu to samé. Proti tomu stála teze paní poslankyně Balašíkové z ANO, která kladla důraz na produkci a ekonomickou návratnost investic.

Do tohoto rozporu pak vstupoval moderátor s důrazem na to, že malé farmy jsou prý skupovány velkými investory – což ale pan Šebek popíral, na druhou stranu to připustil, když mluvil o tom, že vlastníci prodávají půdu kvůli vyšší dani – jimž vůbec nejde o zemědělství, ale o zisky. Že hrozí zneužití dotací pro zemědělce pouhými spekulanty, potvrzoval i pan Šebek za využití konkrétního případu.

A k tomu všemu se vyjadřoval pan ministr zemědělství, který proti sobě měl jak velké podniky v podobě paní Balašíkové, tak drobné farmáře v podobě pana Šebka. Šebek naléhal na plnění vládního programu směrem k zastropování dotací pro velké firmy. Ministr připouštěl, že v Česku vláda nemá nástroj na to, jak zjistit majetkovou provázanost firem. Prý je to důležité a vláda s přípravou takového zákona začne brzy, ale podle ministra to není možné stihnout do konce volebního období.

Paní Balašíková zase pana ministra obvinila na základě jakýchsi čísel, kterým jsem nerozuměl, jak moc vláda vzala zemědělcům peněz a jak málo jim je ochotna vrátit. Ministr připustil, že neví, zda zdanění půdy v Česku se nějak vymyká průměru Unie. Nicméně na tzv. ozdravný balíček, který mimo jiné zvedá právě daň z nemovitostí, se sahat podle něj nedá. Když moderátor tlačil na odpověď, co by se stalo, kdyby se ukázalo, že daň z půdy je u nás vyšší než v Unii, ministr neměl odpověď. Bylo zjevné, že počítá s tím, že se ukáže opak. V každém případě to, že obce mohou zvednout daně z nemovitostí, je podle pana ministra cesta k tomu, aby zemědělci pěstovali s obcemi dobré vztahy, takže obce pak třeba nebudou zvedat daně. To by ostatně dokonale odpovídalo koncepci pana Šebka.

Řeč přišla i na ruské obilí v Unii. Tam se všichni shodli, že nemá v Unii co dělat. Pan ministr nám prozradil, že to mohou Španělé a Italové. Prostě potřebovali obilí, tak si vzali... člověk by řekl, že by se jim mohly hodit přebytky v našich sýpkách. Ale ty asi nejsou tak levné. K tomu pan Šebek zdůraznil, že si velmi přeje, aby se ukrajinské obilí vyváželo do světa, ale v žádném případě ne do Unie. V souvislosti s ruským obilím stojí za zmínku snad i to, že moderátor se celkem neúspěšně snažil otevřít téma, nakolik by případné omezení dovozu obilí do EU z Ruska a Ukrajiny zvedlo cenu potravin.

Zakončit můžeme bizarní událostí, když moderátor a pak i ministr tlačili na paní Balašíkovou, aby informovala svého šéfa o tom, že šíří nesmysly o ukrajinském obilí. Šlo o reakci na video, kde je Babiš s kohoutem, o němž říká, že prý nežere ukrajinské obilí, ale jen české. O ruském ani zmínka. Paní Balašíková se kroutila, až vymyslela tohle: nebude Babišovi říkat, že šíří nesmysly, protože ona sama neví, co se může ukázat v budoucnosti. Touto sofistikou lze obhájit téměř jakýkoli nesmysl. Pokud by třeba někdo nařkl veřejně paní Balašíkovou ze zlodějiny, může se logicky bránit proti jejím protestům v jejím stylu: ano, nejsou žádné důkazy, ale co kdyby se v budoucnosti ukázaly?

Celkově jsem vlastně neměl pocit, že by situace v zemědělství byla opravdu napjatá, spíše podivná. Přebytky, spekulanti, neznalost majetkové provázanosti – a proti tomu dokonalá idyla v podání pana Šebka, kdy český zemědělec produkuje pohodu na venkově a mladé lidi

produkující tutéž pohodu do budoucnosti. A my můžeme konečně bez špatného svědomí jíst kvalitní potraviny ze západní Evropy, pokud se k nám ovšem vůbec dostanou.

26. března 2024

Bezpečnostní riziko jako nadávka

Bezpečnostní riziko je sousloví, které se v naší politice stává nadávkou. Přestává mít jakýkoli význam. Ukázalo se to v nedělních Otázkách V. Moravce. Ministr Kupka z ODS nás sice ujistil o tom, že mezi vládní koalicí a ANO je shoda na tom, že Rusko je agresorem, že je pro nás bezpečnostním rizikem atd., nicméně pak už jsme mohli sledovat spíše nechutnou debatu, která sama byla nejspíše bezpečnostním rizikem pro Českou republiku.

Exministr Havlíček z Hnutí ANO pořád dokola opakoval, že ANO je prozápadní, že jasně podporuje členství v NATO a EU, že hlasovalo pro obrannou smlouvu s USA atd., ba souhlasil jasně s tím, že Rusko je teroristický stát, nicméně také zarputile trval na tom, že vláda má mít jakýsi „plán B“ pro případ, že by Ukrajina už neměla sílu, třeba po stránce lidských zdrojů, bojovat s Ruskem. Prý je nutné diplomaticky jednat. Prý ale nikoli proti vůli Ukrajiny a na úkor jejích zájmů. Prý to nebude záležet na ČR. A prý sám poradce premiéra Fialy Pojar řekl, že udržení současného stavu – tedy ztráta okupovaných území – by pro Ukrajinu byl dobrý výsledek.

Ministr Kupka směle oponoval tím, je třeba zabránit tomu, aby Rusko na Ukrajině uspělo a že teprve to může být základem Havlíčkem tak vytouženého míru. Mír podle Kupky chce jistě také vládní koalice, ale nikoli mír na úkor Ukrajiny. Je prý třeba pro to něco dělat a nadějí v tomto ohledu je podle Kupky tzv. česká iniciativa, kdy Česko organizuje obrovský nákup munice pro ukrajinské potřeby. Takže na jedné straně tu máme Havlíčka, který apeluje na to, aby vláda měla scénář pro situaci, kterou, jak sám připouští, Česko nemůže ovlivnit, na druhé straně tu máme Kupku, který vytváří dojem, že Česko zachrání Ukrajinu svou iniciativou v dodávkách munice. Společnost se dost možná právě polarizuje v těchto dvou zcela nerealistických liniích, přičemž smyslem celé hry není bezpečnost země, ale volební kampaň na úkor bezpečnosti země.

Bezpečnostní riziko se jako téma explicitně vrátilo, když Havlíček začal náruživě vinit ODS ze zapletení do organizovaného zločinu v souvislosti s nechvalně známou záložnou, v níž měl premiér peníze. Havlíček popisoval, jak lidé napojení na tento údajně organizovaný zločin prorůstají stát jako rakovina, zatímco Kupka hájil situaci tím, že tito na záložnu údajně napojení lidé jsou skvělí odborníci. Jeden z nich je dokonce odborně publikující psycholog. Podle Havlíčka je Fialova vláda tedy bezpečnostní riziko. A stejně jako v debatě o Ukrajině divák nedostal nic důvěryhodného a smysluplného.

Je pravda, že ve studiu byla ještě paní Davis ze zelených. Různě tak či onak sekundovala debatě. Například podpořila možnost sněmovního jednání o oné záložně, která měla být podle Havlíčka centrem organizovaného zločinu. Vyjádřila se také vzorně k Rusku a k mé radosti zmínila, že pokud jde o důchodovou reformu, měli bychom se zabývat nejen snižováním výdajů, ale také zvyšováním příjmů.

Nestihl jsem zhodnotit, jak na ni zapůsobila shoda mezi Havlíčkem a Kupkou na tom, že občané si na důchod budou spořit investováním do výstavby nových jaderných elektráren a dálnic (zrovna čtu na Seznamu, že z D1 se stalo prý parkoviště a dopravci žádají prázdniny, pokud jde o platbu mýtného). Mě osobně trochu uklidnilo, že Havlíček podotkl, že by takové investice garantoval stát. Už beztak stát bez prostředků. Nicméně logika je jasná: stát nemá peníze, tak to zaplatí občané, a ještě na tom vydělají. Nebo taky nevydělají. Představa, že zástupci lidí, kteří prošťurovali své celoživotní úspory na investici do megalomanských, předražených, nerentabilních a nakonec zcela zbytečných staveb, budou místo důchodu dostávat žebračky, mi nedělá moc dobře. Ale tohle jistě není bezpečnostní riziko, to se přece nemůže stát.

8. dubna 2024

Porodnost a jaderné bloky jako idylické sny české politiky

V nedělních Otázkách V. Moravce se poslanec Radim Fiala z SPD několikrát rozohnil. Bylo to třeba v debatě o důchodové reformě, kdy se vehementně ptal, kde jsou peníze, které nám chybí ve státním rozpočtu. No, pane poslanče, vypustili jste spolu s ANO a ODS 100 miliard ročně pro bohaté. Vzpomínáte? A není to zdaleka jen to, pokud jde o podseknutí příjmové stránky rozpočtu.

Pozoruhodné bylo sledovat, jak se tento zástupce krajní pravice a odpůrce pokrokářů stále dovolával technologického a sociálního pokroku jako argumentu, že není možné lidem zvyšovat věk odchodu do důchodu. Odmítl samozřejmě i zvyšování odvodů a snižování důchodu. Debatě přítomný ekonom, poradce prezidenta David Marek, z toho byl zoufalý. Podle něj ale je třeba v debatě s opozicí na toto téma pokračovat, byť ANO ústy Andreje Babiše, který veřejně shodil už učiněnou dohodu, porušilo všechna dohodnutá pravidla.

Pan Fiala pro jistotu zapomněl na to, jaké konkrétní návrhy SPD předkládá, pokud jde o důchodovou reformu. Zvyšování věku odchodu do důchodu je podle něj pro SPD ale „červená linie“. Málem bych zapomněl na třetího hosta pořadu, Petra Hladíka, ministra zemědělství za KDU, která zastupuje nějaká dvě tři procenta voličů. Jeho sebejisté vystupování přitom bylo docela ohromující. V kontextu debaty o důchodech jsem si na něj vzpomněl proto, že se plně shodoval s panem Fialou na politice zvyšování porodnosti.

David Marek opět musel tyto pány upozornit na fakta: jde o přístup, který nemůže přinést žádné řešení. Marek v té souvislosti mluvil o tom, že lidé dnes mají jiný životní styl, že generace dnešních třicátníků a čtyřicátníků už více dětí mít nebude atd. Nechci ale panu ministrovi Hladíkovi křivdit, že by se zasekl jen u porodnosti. Mluvil také o jiných faktorech. Prohlásil, jako příklad, že za jejich vlády jsou konečně důchody spravedlivé, protože ženy dostávají výchovné. Také prý je třeba lidi zaplatit za to, že se starají o své staré a nemocné příbuzné doma, protože je to pro stát levnější.

Abych ale nezapomněl na moment, kdy se pan Fiala rozohnil poprvé, musím se vrátit na sám začátek Otázek V. Moravce, kdy se debatovalo o výsledku prezidentských voleb na Slovensku. Fiala téměř vášnivě tvrdil, že česká vláda musí se slovenskými a maďarskými

představiteli jednat, pokud chce dosáhnout změny jejich postojů, ale přitom se hned přidal na stranu těchto postojů, když kategoricky opakoval, že válka na Ukrajině prý nemá vojenské řešení a je třeba, aby se vyřešila jednání (zmínil jednání mezi USA, Ruskem a Ukrajinou). Je jasné, že lidé z SPD a ANO jsou na koni, když vidí úspěch pana Pellegriniho na Slovensku. A je dost možné, že spoléhají na to, že také lidé v Česku budou na kolovrátek o tom, že agrese Ruska proti Ukrajině nemá vojenské řešení, rádi slyšet, a to tím spíše, jak se postupně rozpadá sebevědomý narativ velké části českých elit o téměř jistém „vítězství“ Ukrajiny nad Ruskem.

Fiala také zaútočil na důvěryhodnost českých tajných služeb, a to dokonce i v případě Vrbětice. Prý nikdo nebyl potrestán u soudu, takže je vše pochybné. K tomuto závěru ho dovedl případ skandálu politika německé AfD, o jehož údajných vazbách na Rusko dala veřejnosti informace právě česká tajná služba ve spolupráci s dalšími podobnými službami jiných států. Argumentace pana Fialy je podle mě velmi nebezpečná, zejména pokud by se jí chopilo ANO a většina české veřejnosti. Doufejme, že Andrej Babiš zůstane pořád tím samým politikem, jakým byl v roce 2014, když musel jako premiér zaujmout postoj k informacím tajných služeb o tom, co se stalo ve Vrbeticích.

V čem se ale všichni tři hosté pořadu shodli, to byla výstavba jaderných elektráren. A opět nejvášnivěji to prožíval pan Fiala: ne zelené šílenství, ale jádro je budoucnost. Tato shoda byla o tom dojemnější, že jsme v neděli dosáhli historického rekordu: nikdy v dějinách měření u nás nebylo třicet stupňů překonáno tak brzy na jaře. Pan Hladík nás ujistil o tom, jak bude vypadat česká energetika v roce 2040, kdy bude pevně stát na nových blocích jaderných elektráren. Možná v tom roce bude třicet stupňů už v lednu a nebude ty bloky čím chladit. To ale pan ministr nezmínil. Proč taky, že?

Když si srovnáme jadernou idylku s debatou dvou expertů, zodpovědných za reálnou situaci v energetice, v druhé části Otázek V. Moravce, můžeme zažít otřes. Představitel ČEZu nám sdělil, že pokud budeme mít v budoucnosti ceny elektřiny srovnatelné s Německem, bude to úspěch. Dále vyslovil docela šokující slovíčka o tom, že cílem by mělo být nejen to, abychom elektřinu měli, ale také abychom ji měli za konkurenceschopné ceny, což prý u těch jaderných zdrojů není tak jisté. Podobně se nedávno v tom samém pořadu vyjádřil i šéf Svazu průmyslu a dopravy Rafaj. Politici namísto toho ve svém neotřesitelné idylce dokonce v první části pořadu uvažovali o tom, jak si lidé budou investicí do jaderných bloků zajišťovat hodnotu svých důchodů.

15. dubna 2024

ANO jednou provždy pro tuto chvíli říká NE

Nedělní Otázky V. Moravce přinesly čerstvá data o preferencích politických formací. A snad i úlevu. ANO už nemá téměř 40 procent, ale zase „jen“ 34,5. Je to skutečně úleva? Možná za rok budeme jako úlevu vnímat zprávy o tom, že má už „jen“ 40 procent. Pak už je to docela nuda: ODS 16, piráti 10,5, SPD 8, STAN 6,5, TOP09 4,5, socialisté 3, komunisté 3, lidovci 3. Musí se uznat, že vládní strany se celkem drží svého. Skutečné drama přinesl pořad v jiné souvislosti.

Hosty byli ministr Jurečka, poslankyně Schillerová a staronový předák odborů Středula. Prvním tématem diskuse byl íránský útok na Izrael, k němuž nemohl nikdo z diskutujících nic kompetentního říci. Mnohem zajímavější byla debata o důchodové reformě. Bombu odpálila paní Schillerová, která jednou provždy pro tuto chvíli vyloučila za celé Hnutí ANO jakékoli zvýšení odchodu do důchodů. K tomu se pochopitelně přidal také odborář Středula.

Naopak pan ministr byl zjevně bezradný a překvapený. Kromě telegrafického chválení vlády za prakticky všechno, co udělala (připomeňme, že ten pán mluví za 3 procenta voličů, což se od posledních sněmovních voleb prakticky nemění), neměl žádnou odpověď na argumenty, se kterými přišla paní poslankyně. Shodli se spolu na podpoře porodnosti, to je třeba zdůraznit. Ministr současnou velmi nízkou porodnost vysvětloval tím, že se kdysi narodilo prostě málo žen. Tak jich nemůže více родit. Mantrou porodnosti neotřese v české politice prostě nic. Ani realita. Ani odborné analýzy a výpočty.

Jaké ovšem byly argumenty paní Schillerové? Na jedné straně odmítla, že by zástupci ANO na hradních jednáních o důchodové reformě, tedy ona a pan Havlíček, kdy souhlasili s tím, že se má zvýšit věk odchodu do důchodu. Na druhé straně to byl právě jejich šéf Babiš, nikoli oni, kdo se (po návratu z dovolené) rozhodl popřít oficiální zprávy o dosaženém jednotném postoji. Babiš přitom v minulosti, jak jsme mohli v pořadu vidět na záznamech z jeho vyjádření, mnohokrát zvyšování věku odchodu do důchodu připouštěl. A je naprosto logické si myslet, že jen zneužívá opoziční role.

Ale Schillerová přece jen měla tři argumenty: 1. není pravda, že důchodci pouze z ekonomiky berou, ale také do ní přinášejí svou spotřebou, což je třeba započítat do bilance, jako se to prý udělalo v případě uprchlíků z Ukrajiny (bohužel je tu cítit podtón tvrzení, že současná vláda má raději „cizí“ uprchlíky než „naše“ důchodce), 2. naše výdaje na důchody budou i v případě nejhorší krize, kdy odejde do důchodu generace Husákových dětí, pořád jen kolem 12 procent HDP, což je srovnatelné s tím, co dává prý Rakousko dnes (kéž bychom byli Rakousko už dnes!), 3. lidé v ČR se dožívají ve zdraví průměrně jen asi 61 let, takže jak asi budou moci pracovat, když budou nemocní (argument běžně známý a běžně ignorovaný, podle mě ovšem velmi silný).

„Argumentem“ pana ministra byla řečnická otázka, zda by paní poslankyně chtěla být ministrem financí v roce 2050, na což ona reagovala rozpačitým úsměvem a tvrzením, že to se nestane. Pan Středula do toho přinesl argumenty nejistotou, co všechno se může za 30 let stát, z čehož vyplynulo takové velké prázdné nic. Nicméně je pochopitelné, že se mu stanovisko paní Schillerové líbilo. Schillerová dokonce zmínila, že pokud současná vláda prosadí svou důchodovou reformu, ANO, pokud se dostane k moci, ji zase zruší.

Trvání mnoha odborníků na tom, že v tomto tématu je třeba dosáhnout shody mezi opozicí a koalicí, je určitě moudré, ale narazilo na realitu. Nyní je jasné, že shoda možná není. Není vlastně možná ani debata. Třeba to souvisí s volbami. Třeba to souvisí s tím, co dnes na Seznamu píše pan Havránek: tento stát nemá pořádné analýzy pro své projekty, dokonce ani pro velmi nákladný projekt stavění tratí pro rychlovlaky. Podle něj jedinou skutečnou cost-benefit analýzou tohoto biliónového projektu je, podržte se, diplomová práce, která ukazuje, podržte se znovu, že společenská návratnost je mínus 24 procent. To se máme, co? Je

zajímavé, že se pan ministr Kupka se o tomhle ve svém nezlomné, veřejně jako kolovrátek omílané víře, že rychlovlaky brzy budou, ani slovem nezmínil, natož aby zjednal nápravu. Můžeme těmto lidem vůbec něco věřit? Nejsou na tom pan Jurečka a paní Schillerová podobně?

22. dubna 2024

Vondráčkově Česko na obláčku vlastní suverenity

Nedělní Otázky V. Moravce byly v lecčems unikátní. Asi ještě nikdy jsem neviděl mluvit poslance Vondráčka z Hnutí ANO s takovým nasazením, s takovou naléhavostí. Skoro jsem uvěřil tomu, že to myslí vážně. Pak se ale začal smát, když moderátor naznačil, že mluví jako politici z SPD.

Stejně tak ale i moderátor byl bez sebe, když senátor Láška mluvil o lidech, kterým se vypne mozek při zmínce o migraci, a když obvinil moderátora a jeho pořad z přístupu, jenž znemožňuje rozumnou debatu na tohle téma. Ano, uhodli jste: tématem byla migrace, lépe řečeno tzv. pakt o migraci, tedy dohoda členských zemí Unie o novém, tvrdším přístupu k migraci. Ve studiu byl kromě Vondráčka a Lásky také ministr vnitra Rakušan.

Vondráček situaci vykreslil tak, že migrace je největší problém Unie i světa a že nám hrozí naprostá katastrofa, zejména ztráta tzv. suverenity, pokud bude zmíněný pakt platit. Z jeho řeči se mohlo zdát, že kdyby nebylo paktu, tedy dohody mezi členskými státy, jak migraci řešit, tak Česká republika zůstane na obláčku v nebi, kde bude mít svou suverenitu, kde se nebude muset starat o žádného migranta a už vůbec nebude muset věnovat pozornost situaci v jiných zemích.

Senátor Láška podle mě velmi správně upozorňoval na nezbytnost dohody mezi členskými zeměmi Unie (ale také uvnitř těchto zemí) a na to, že pokud se někdo neumí a nechce dohodnout, má z Unie odejít. Ministr Rakušan hájil migrační pakt v zásadě tak, že souhlasil s Vondráčkem, jak velký problém migrace je, jak je třeba k ní přísně přistupovat, ale pakt právě podle jeho mínění znamená pokus o její řešení, tedy především přísnější postup vůči migrantům, tedy zlepšení naší situace. Jeho implementace v členských zemích má trvat dva roky a třeba se pak podle ministra dočkáme zrušení nákladných kontrol na vnitřních hranicích.

Hádka se vedla o tom, zda jsou v paktu povinné kvóty, kolik budeme muset platit, zda je tam pro nás nějaká výjimka. My, my a jen my, pupek světa. Výjimku z povinnosti přijímat migranty bychom podle pana ministra mohli mít na základě toho, že je u nás mnoho uprchlíků z Ukrajiny. A člověk by právě řekl, že už bychom na základě této skutečnosti mohli mít za sebou hysterii z migrační krize roku 2015. Moderátor ale ujasnil divákům zřejmě zásadní aspekt celé české optiky: je prý rozdíl mezi migrací ze zemí kulturně a etnicky blízkých a tou jinou migrací.

Humanitární hledisko, ohled na situaci v jiných zemích, které potřebují s migrací pomoci, to v debatě prakticky chybělo. Ostatně také u ukrajinských uprchlíků se kocháme tím, jak nám

vynáší jejich často téměř otrocká práce, aby se náhodou neukázalo, že jim zcela nezištně pomáháme. Jako by ani nebylo v možnosti české veřejnosti něco takového jako humanitární ohledy vůči uprchlíkům pochopit. Jako bychom byli opravdu v potápějící se lodi, kde nezbývá než sekat do prstů ty, kdo vypadli z lodi, aby se už nemohli vrátit.

Pozoruhodná byla také kakofonie o postoji zemí tzv. V4 ke zmíněnému paktu. Vondráček přístup k migraci zemí V4 oslavoval a prý se s nimi ANO spojí, pokud bude ve vládě, a bude proti paktu bojovat třeba i soudní cestou. Pakt je největší zlo, armagedon. Možná pan Vondráček měl na mysli bezvýchodnou situaci Maďarska za poslední migrační krize, kdy záchrana přišla od paní Merkel, která nechala ty lidi přijít do Německa. Na druhou stranu ministr Rakušan tvrdil, že nejsou žádné náznaky, že by země V4 chtěly platnost paktu nějak ohrozit, ba dokonce Maďarsko je velmi dobře připraveno na jeho implementaci.

Vondráček také odmítal sousloví „povinná solidarita“, prý je to nesmysl. Co třeba takové povinné zdravotní pojištění? Pro něj prostě ostatní státy Unie nejsou členy jedné komunity spolu s námi, ale je tu Česká republika se svými hranicemi, se svou suverenitou, která si rozhoduje o tom, jací migranti sem přijdou. Tak jsme se zřejmě suverénně rozhodli i o tom, že k nám přijdou stovky tisíc Ukrajinců, stejně tak se rozhodli Řekové a Italové nebo Američané, že k nim proudí tolik lidí z jiných zemí. Nebo vlastně suverénní je jenom Česká republika, ne USA, ty vůbec ne. Kdyby přece byly suverénní, nebudou mít žádný problém s jižní hranicí, ne?

Naše suverenita je samozřejmě posvátná, nedotknutelná. Sami si vycucáme ropu i plyn z prstu, k dostavbě jaderných elektráren nepotřebujeme nikoho, námi vyrobené zboží vyvezeme na skládky za humna a proti Rusku se, na rozdíl od Ukrajiny, ubráníme sami. Stejně tak si sami zajistíme pracovníky pro český průmysl, který už 15 let volá, že mu chybí 400 tisíc lidí, protože k nám ti lidé nemohou dostatečně svobodně migrovat.

30. dubna 2024

Česká veřejnost je prý zdravotnický negramotná

Nedělní Otázky V. Moravce byly docela klidné, pokud jde o charakter debaty, ne už tak klidné, jde-li o téma. Tématem bylo zdravotnictví a hosty byli ministr zdravotnictví Válek (TOP09), senátorka Procházková (ANO) a profesor Prymula. Zdá se, že shoda byla na tom, že krize z konce minulého roku, která se týkala přesčasů, není zažehnána, že dohody byly porušeny a že nás čeká možná další kolo protestů.

Podle ministra lékaři porušili dohodu tím, že slíbili, že všichni budou sloužit v nemocnicích, což se prý dosud nestalo. Reagoval tak na námitky, že ministerstvo samo dohody neplní. Zástupce protestujících lékařů ale ve studiu nebyl. Profesor Prymula se vyjádřil, že problém dosud vyřešen nebyl a že přidávání peněz do mezd řešením není. Podle ministra Válka je řešení možné jen třísměnným provozem. Paní senátorka ovšem upozornila, že jsou pracoviště, kde jej zavést prostě není možné.

Tématem debaty byla také situace v hygienické službě, její reforma, odchod paní Svrčinové z postu hlavní hygieničky atd. Pan Prymula tvrdil, že paní Svrčinová měla být odvolána, a to už na začátku roku v souvislosti s „epidemií“ černého kašle. Hosté pořadu diskutovali různé hypotézy, pokud jde o příčiny nezvykle silného šíření této nemoci u nás.

Podle pana Prymuly je česká populace už prakticky promořená. Podle paní Procházkové je zase pozornost, která je věnována černému kašli, přehnaná, protože zde máme mnohem vážnější problémy, jako je třeba cukrovka, které jsou ve srovnání s černým kašlem prakticky ignorovány. Tématem diskuse bylo i očkování a hledání odborného konsensu, jak a kdy a koho vlastně očkovat proti černému kašli.

Odborný konsensus ovšem nestačí, pokud jde o koncepci zdravotní péče jako takové do budoucích let. Pan ministr přinesl do studia materiál, na němž prý pracoval jako odborník s mnoha dalšími lidmi, včetně konzultací se zahraničními odborníky a institucemi, a stále zdůrazňoval data a nutnost se na nich shodnout. Paní senátorka jej ovšem upozornila na to, že data jsou jedna věc, ale rozhodnutí, co se má dělat dále, bude muset být politické. Příkladem je už mnoho trvajících volání po posílení následné péče v našem zdravotnictví.

Vrcholem pořadu z mého hlediska ovšem bylo konstatování paní senátorky, které ani pan Prymula, ani pan ministr nerozporovali, spíše naopak, že česká populace je po zdravotnické stránce negramotná. Nebylo úplně jasné, co je tím míněno, ale ono si stačí vzpomenout na doby covidu, aby člověk pochopil, jak vlastně probíhá „edukace“ české veřejnosti ze strany zdravotnických autorit. Uvedu nicméně jiný příklad.

Často se mi stane, že potřebuji najít solidní informace o nějaké nemoci. Když se kvůli tomu dostanu na web té či oné české odborné společnosti, většinou jsem nucen kliknout na prohlášení, že jsem odborník, což odmítám. Je pro mě mnohem snazší si najít veřejně dostupné informace na stránkách amerických nemocnic, jako je Mayo Clinic nebo Cleveland Clinic, případně na stránkách Harvardovy univerzity.

Jak je možné, že něco takového, solidního a přístupného každému řekněme středoškolsky vzdělanému člověku, neexistuje u nás? Česká veřejnost vlastně neví, komu věřit. Proti zástupům šarlatánů a různých akademických odborníků, kteří se pod vlivem mediální pozornosti rádi nechají strhnout vlastní důležitostí, není žádný obecně uznávaný, solidní zdroj informací, veřejně přístupný a nezávislý na osobním vystupování toho či onoho jedince v médiích. Aspoň já o něm nevím.

6. května 2024

Plody vzývání V4 jsou tady

Myslím, že se v nedělních Otázkách V. Moravce ukázaly plody minulých deseti či více let, kdy se česká politika téměř unisono vázala na V4 a na problém migrace. Přišla ruská agrese na Ukrajině a možná by dnes už tzv. demokraté chtěli něco jiného, jenže ta koule na našich mentálních nohách už je tu. Neříkám, že neodstranitelně, ale o to pevněji, oč absurdněji.

V pořadu stála poslankyně Pošarová z SPD proti eurokomisařce Jourové a ministroví pro evropské záležitosti Dvořákovi. Pošarová se rozhodně nebála a házela intuitivně jednu bombu za druhou. Těžko říci, co bylo vrcholem, možná nápad, aby se předsedou příští Evropské komise stal Viktor Orbán. Ale není to z hlediska dlouhodobé české politiky logické? Není z hlediska té samé politiky a mentality logické, když Pošarová navrhovala, abychom spolu s Polskem a Maďarskem a Slovenskem vystoupili z Unie a vytvořili vlastní blok? Příště už může stejně logicky navrhnout vstup do Ruské federace.

A co na to Poláci? Spojí se s Orbánem a Ficem, jejichž rétoriku vůči Ukrajině naše SPD opakuje? Zdá se, že Poláci začínají chápat důležitost integrace a pracují na ose Varšava-Berlín- Paříž. Už mají V4 dost. Pochopíme to někdy taky v ČR?

Podle Pošarové je pro ČR členství v Unii nevýhodné dokonce i ekonomicky. Podnikatelské a zaměstnavatelské svazy opakují mnoho let pravý opak. Na druhou stranu ministr Dvořák i komisařka Jourová k mému zděšení připustili, že nemají žádnou analýzu, o níž by se mohli opřít, aby Pošarové oponovali. Dvořák řekl, že výhody členství jsou tak jasné, a rozhodně ne jenom ty ekonomické, že nikdo takovou analýzu nedělal.

Pošarová tvrdila, že pokud bychom vystoupili z Unie, mohli bychom vyřešit to, že nám z ČR odcházejí dividendy firem se zahraničními vlastníky. Prý bychom mohli konečně dělat vlastní zákony. Situaci líčila výslovně tak, že jsme se stali v Unii kolonií Západu, který drancuje naše ekonomické zdroje. Padl argument, už si nejsem jistý, zda to byl ministr Dvořák, že přece koloniální mocnosti s koloniemi nevyjednávají u jednoho stolu, ale celkově mi přišla Pošarová sebejistá právě tím, že ví, ke komu mluví, že ví, jak tu byla mentalita veřejnosti politiky formována – zdravím sociální demokracii – přinejmenším od roku 2015.

Samozřejmě migrace byla samostatným tématem nedělní debaty. Podle Pošarové bychom tím, že západním zemím pohrozíme vystoupením ze Schengenu, mohli Unii donutit, aby zabránila lodní přepravě uprchlíků ve Středozemním moři a aby dělala pořádně návratovou politiku. Něco podobného chtěla prosadit i současná italská premiérka Meloni, avšak zjistila, že to prostě není možné. Za chvíli bychom mohli od SPD také slyšet, že je třeba Středozemní moře vysušit. Bylo by to podobně realistické.

Komisařka Jourová připustila, že pokus o zavedení migračních kvót byl katastrofou, tedy země V4 měly pravdu. V4 mají vždycky pravdu, ne? Chápu, že paní komisařka chtěla mluvit opatrně a věcně. Na jedné straně připouštěla, že migrační politika, včetně té návratové, a zejména té návratové, v Unii nefunguje, na druhou stranu chtěla představit migrační pakt jako pokus o řešení a popisovala chystané sankce vůči třetím zemím, pokud nebudou chtít přijímat migranty zpátky domů. Jenže co si z toho měl divák vzít? Co si měl vzít z tvrzení ministra Dvořáka o tom, že naše členství v Unii je důležité pro demokracii a západní hodnoty? Je V4 lepší než zbytek Unie?

Překvapilo mě, že ústy paní Pošarové už pro SPD tím vzorem není ani Švýcarsko. Pokus moderátora o to připomenout, jak je Švýcarsko vázané na Unii, skončil právě tím, že paní Pošarová začala fantazírovat o vystoupení ze Schengenu, což by podle ní měl být ten bič na západní země. Francie, Německo, Benelux, Skandinávie, všichni se z toho přece pokakají, když Česko pohrozí vystoupením ze Schengenu. Pokakají se a lusknutím prstu migraci vyřeší

– a opět se ukáže, že země V4 měly pravdu. Na chabou námitku moderátora a komisařky Jourové, že Češi přece chtějí volný pohyb po Unii, Pošarová odpověděla, že bezpečnost chtějí více. Jourová to musela připustit. Ano, to je ten obraz: bezpečí rovná se zavřené hranice, odstříhnutí se od Západu a hra na suverenitu a autarkii. Nepřipomíná vám to něco? Husáka? Ani ten nebyl tak mimo. Měl přece SSSR a RVHP.

Vrcholem bizarnosti je pak debata o tom, zda v textu migračního paktu je výjimka pro Česko. Nejde přece o to, abychom společně a podle volných kapacit jednotlivých zemí řešili migraci jako reálný jev, jak se to ostatně stalo v případě migrace z Ukrajiny, kdy nešlo hrát si na ideální svět nějaké vlastní suverenity, naopak jde o vyvolávání dojmu, jak jsme suverénní a jak nám na realitě vůbec nezáleží. Stejně by se v USA mohla migrace „řešit“ třeba tím, že si Kongres odhlasuje, že Mexiko neexistuje.

Mimochodem, napadlo vůbec někdy paní Pošarovou a lidi její mentality, že návratová politika vůči třetím zemím může fungovat jenom tehdy, pokud vůbec, když Unie bude jednotná a když na ty třetí země budou tlačit globální hráči, jako je Německo a Francie, a nikoli globálně tak bezvýznamné země, jako jsou země V4?

13. května 2024

Jaderný kufřík ve Sněmovně a peklo a peklíčko

Jednou z nejnudnějších a snad nejzbytečnějších podívaných v prostoru politických debat u nás jsou debaty mezi poslanci o dění ve Sněmovně. A na tom také byly založeny nedělní Otázky V. Moravce. Pořád dokola: kdo za co může, kdo komu co udělal.

Sněmovna v minulém volebním období fungovala snad lépe? Bylo to díky vstřícnosti tehdejší vlády k opozici nebo rozumné opozici? A víte, že máme ve Sněmovně jaderný kufřík. Ne, vlastně se z toho během debaty ve studiu stal svačinový nebo piknikový kufřík. Jde o to, že vládní strany mohou omezit délku vystupování opozice.

A pak je tu i peklo a peklíčko. Takto prý lze charakterizovat to, co opozice chystá vládní koalici v souvislosti s hlasováním o tzv. důchodové reformě. Podle poslance Havlíčka z ANO bude opozice prostě tvrdá. Celkový dojem z debaty jsem měl ale takový, že ve skutečnosti jde o takové vzájemné láskování.

Naprostou fraškou byla debata o etickém kodexu, který, jak se ukázalo, vlastně Sněmovna ani nepotřebuje, protože by stačilo, kdyby se řídila platným zákonem, tedy jednacím řádem. V tom ohledu by se snad mělo řešit i to, že pan Okamura zcela nesmyslně označoval pana Bartoška jako Hitlera a obvinil ho z pogromů. Zaujalo mě, že by Okamura mohl přijít o svůj plat. To by mohlo snad konečně zabrat, on v té Sněmovně stejně z jiného důvodu není.

Kdo se vlastně debaty účastnil? Kupodivu to není až tak důležité. Kromě pana Havlíčka to byli poslanci Bartošek (lidovci), Michálek (piráti) a Rozvoral (okamurovací). Dvou až tří procentní Bartošek nešetřil suverénním vystupováním, jako by snad zastupoval nejméně třicet procent voličů. Michálek mi připadal naopak velmi umírněný a vstřícný.

Piráti to v těch čtyřech poslancích musejí ještě nějak přetrpět do příštích voleb, to je jasné. Mají prý nový program o tom, jak má být Česko v pohybu. Přes hlubokou skepsi k vládnímu angažmá této strany musím pochválit zejména Michálkovu zmínku o tom, že je třeba konečně dostat lidi z exekucí na legální trh práce.

Pan Rozvoral byl ve studiu jen do počtu, což je nakonec to nejlepší, co může poslanec za SPD udělat. Mohl totiž taky říkat mnohem horší věci než nicotné. Za vrchol pořadu, když pominu Havlíčkovu „řešení“ důchodové reformy pomocí EET a HDP jako jakýchsi čarodějných nástrojů, považuji téma možného odvolání ministra školství Beka, které prý navrhuje předsedkyně TOP9.

TOP09 chce asi nějak zakrýt frašku, kterou předvedla s odvoláním paní Langšádlové a kandidaturou pana Tuleji. Jenže stejně jako nechápu tuhle frašku, nechápu už vůbec to, že si TOP09 vybrala jako cíl zrovna pana Beka, kterému se skutečně, viditelně, podařilo udělat historickou změnu k lepšímu v digitalizaci přijímacích zkoušek. Nebo je to snad právě proto? Podle vyjádření tříprocentního pana Bartoška na adresu čtyřprocentní TOP09 se ale zdá, že nic jako ingerence do personální politiky jakékoli vládní strany ze strany sesterských stran vládní koalice nepřichází v úvahu. Tak si můžeme oddechnout. Langšádlovou i celé to divadlo po ní si TOP09 upekla sama. Tak ať si to taky sní.

20. května 2024

Proč solidní politická debata není možná

V neděli jsme mohli zase po měsíci vidět čerstvá data volebních preferencí jednotlivých politických formací. V tomto modelu ANO ztratilo oproti březnu 2,5 procenta. Důvodem je prý populismus, nereálné sliby, nejasná stanoviska. Zdá se, že pan Babiš se rozhodl lidi přesvědčovat o tom, aby ho nevolili. Kéž by se mu v tom začalo skutečně dařit!

Pojďme se ale nejdříve podívat na ta data (v procentech): ANO 32, ODS 15,5, piráti 11, SPD 9, STAN 7,5, TOP09 5, lidovci 3,5, Přísaha 3,5, socialisti 3, komunisti 2,5 (v modelu, kde se počítá s koalicí Spolu je to 32,5 ANO vs. 22,5 Spolu).

Ve studiu byli tito hosté: ministr financí Stanjura z ODS, poslanec Fiala z SPD a odborářka, bývalá ministryně práce za socialisty Maláčová. Reakce na právě zmíněná procenta byly výmluvné. Pan Fiala naznačil, že jde o nedůvěryhodný průzkum, pan Stanjura zase sdělil, že společnost je trvale rozdělená, na což se dá reagovat jen pokrčením ramen. Oba postoje měly svůj kontext v předcházející debatě o tom, jaké poučení bychom si měli vzít z atentátu, který se minulý týden stal na Slovensku.

Shoda byla na tom, že je třeba vést politiku na základě věcných, daty podložených debat. Diskuse ve studiu ale sama ukázala, že to není možné. Jednak máme ve veřejném prostoru obecně problém s dostupností nebo vůbec existencí solidních dat, o která by bylo možné se opřít. Jednak politici nutně, logicky tíhnou k různé interpretaci těchto dat. A konečně politická soutěž vede tak či onak ke kampani, verbálním útokům, takže je pak těžké hledat viníky, když obě strany mívají máslo na hlavě. Akce a reakce.

Pan Fiala věnoval hodně prostoru tomu, aby dokázal, že SPD není extremistická, natož fašistická strana. Nezapomněl taky obvinít média veřejné služby z toho, že slouží nějaké oligarchii, nejspíše řízení z Washingtonu. Tahle konspirační mentalita by se ovšem velmi líbila Hitlerovi i Stalinovi. Jenže co s tím? Můžeme vůbec někoho označit za fašistu, když k tomu nemáme nějaká akademická, vědecká data? Nemělo by se spíše mluvit o tom, že na nikoho, vůbec nikoho, se nemá z politických důvodů fyzicky útočit, natož střílet?

Cílem politiky je práce s voliči. Pan Stanjura měl podle mě pravdu, když na levicovou, naléhavou, možná až vyhrocenou rétoriku paní Maláčové, která měla podle mě v mnoha věcech pravdu, odvětil, že socialisté mají tři procenta a chtějí mistrovat vládu. Kdo ví, co by říkala paní Maláčová, kdyby měli socialisté 20 procent a čekala by je vládní odpovědnost. Stanjura v tomto kontextu logicky poukazoval na nečinnost socialistických vlád v minulosti, pokud jde o chronické problémy české společnosti.

Témat v nedělní debatě bylo mnoho, včetně sektorové daně a naprostého selhání výběru tzv. windfall tax. Pan Fiala naléhal na to, že je prý třeba najít sofistikované řešení a mluvil o bankách jako o někom, kdo u nás vybírá peníze a posílá je za hranice. Jako by to nebyly zisky za poskytované služby. Jenže pokud jde o to, že musíme více danit tam, kde je hodně peněz, má Fiala určitě pravdu. Umíme to? Chceme to? Paní Maláčová, která by to jistě chtěla (aspoň dokud není ve vládě), téměř vášnivě apelovala na zmírňování sociálního napětí a respektování zájmů nízkopříjmových lidí. Proč tu tedy nemáme silnou levici? Kde jsou její voliči? Proč volí miliardáře Babiše? Jakou vlastně mají podporu odborářské demonstrace?

Jisté je, a vidíme to i na Slovensku, že využít atentátu na premiéra Fica k politickým účelům je pro politiky těžko odolatelné pokušení. Někde to má jistě své hranice. Můžeme se začít hádat o to, kde ty hranice jsou, a rozhádat se ještě více. Pro opoziční strany může být těžké zdůrazňovat, že v demokracii se rozhoduje volbami, protože volby prohrála. Pro vládní strany může být stejně tak obtížné nevyužít atentátu k tlaku na opozici, aby byla vstřícná a krotká.

Paní Maláčová volala a volala, ale bez procent je to jen surfování na vlastní bezvýznamnosti, jak odborů, tak socialistické politiky. Zatím pořád nepochopili, totiž socialisté a odbory, že jejich největší nepřítel je Babiš a jemu musejí vzít ty voliče. Možná jim v tom pomůže sám. Pan Stanjura naproti tomu mohl být naprosto klidný, i když tak úplně nebyl, protože Maláčová ho tvrdě napadala – mohl být klidný v dalším prosazování vládní politiky, ostatně ODS může příště vládnout právě s Babišem. A to je to, oč tu běží.

Na konec se chci ještě vrátit k údivu pana Fialy nad tím, jak dopadl na začátku zmíněný průzkum volebních preferencí. Jeho „argument“ pro závěr, že průzkum nemohl být kvalitně udělán, byl ten, že tak asociální vláda přece nemůže mít tak vysokou podporu. Možná je to ale tak, že vláda sice dělá všechno, co může, aby lidi nahnala opozici do náruče, jenže opozice je tak neschopná a tak vsadila na primitivní populismus, že ty lidi ani tahle snaha vlády neokáže přesvědčit, aby volili ANO a SPD. Taková hra na „blbý a blbější“.

27. května 2024

Vyhráli jsme... jen v hokeji, zatímco skutečné problémy hnijí dále bez řešení

Vyhráli jsme. Škoda, že hokej nerozhoduje prakticky o ničem podstatném. Škoda, že nám nedělní Otázky V. Moravce přinesly zcela jiný obrázek naší země než ten vítězný. Ve studiu se sešli tři bývalí premiéři: Topolánek, Rusnok a (slovenský) Heger.

Pokud jde o Hegera, ten jen přizvukoval. Zajímavé bylo sledovat snad jen to, jak se kroutí, když byl konfrontován s nenávisným vystoupením pana Matoviče, kterého nedokázal jako svého šéfa vyhodit z vlády. Matovič je opravdu katastrofa. A svého času to byl přece on, kdo jasně vyhrál volby jako demokratická alternativa k Ficovi. Reálně je ale pro demokracii horší než sám Fico. A na jeho příkladu můžeme otevřít hlavní téma debaty: krizi politických a společenských elit.

Nejvýraznější postavou ve studiu byl bez překvapení pan Topolánek. Občas si užíval své typické plácání a provokování. Matovič prý nikdy neměl v politice být. Topolánek by se do politiky naopak asi klidně vrátil, ale prý by musel mít podporu ve volbách přes 50 procent. Prý by si Babiš a Fiala měli dát pusy a najít to, co společnost sjednocuje, ukázat cestu dopředu. Obojí je dost nerealistické (ODS si možná dá s ANO pusy, ale jinými ústy a s jiným směřováním, než by chtěl pan Topolánek).

Jako realitu naopak živě popisoval beznadějnou situaci, ve které náš stát je, dokonce došel až k něčemu, co lze snad nazvat nadáváním na české vysoké školství. Mluvil o žebříčcích, o tom, že ve vládě jsou sami akademici, kteří si svůj rybník nevypustí. Ale mluvil také o dotační ekonomice, o drogové závislosti lidí na okamžité spotřebě a nutnosti probudit se z tohoto marasmu, což prý bude velmi bolestné.

Mnohem strážlivější byl pan Rusnok. Připomeňme, že v současnosti pracuje pro rodinu Kellnerových, asi nejbohatší lidí v Česku. O to překvapivější bylo jeho prohlášení, že je třeba postupovat krok po kroku od nejpálčivějšího problému, a tím je podle něj problém, že byly sníženy daně bohatým. A představte si, že Topolánek souhlasil. Ten pravičák Topolánek byl pro. Jen polohlasem.

Rusnok naopak u tohoto tématu mluvil s jasnou naléhavostí a setrvalostí. Vracel se k němu. Zejména šlo o téma snížení daní během rušení superhrubé mzdy. Ale tématem bylo i danění nejbohatších. Tam varoval nikoli před tím, že nám v důsledku danění bohatí utečou, že dojde k těm či oněm fatálním škodám na ekonomice, ale před tím, že pro záchranu rozpočtu danění bohatých nebude stačit, bude třeba více zdanit i střední třídu.

Jenže jak bylo z celé diskuse jasné, v Česku vlastně – dokud se nezačnou Fiala s Babišem líbat – nelze nic rozumného prosadit. Topolánek využíval mnoho námětů k vyvolání beznaděje. Např. se rozohňoval nad tím, jak mnoho máme obcí a jak snadné by bylo tohle napravit. Technicky ovšem, ne politicky. Nic není možné. Když data České televize ukázala, že jasná většina obyvatel chce zeštíhlení státu a vyhazování úředníků, Topolánek reagoval tím, že to chtějí jen potud, pokud se nebude týkat jich.

Navíc je jasné, a bylo to zmíněno hned na začátku pořadu, že politici sami mají vliv na to, co lidé chtějí a myslí, a že v tom politici selhávají. Ostatně téměř každý politik u nás mluví o tzv. národních zájmech. Co to vlastně je? Není to jen floskule, jak manipulovat lidi, aby se vůbec nezajímali o skutečné problémy této společnosti?

Jistě bychom na tom byli lépe, a řekněme si tomu třeba národní zájmy nebo suverenita, kdybychom měli moderní, fungující ekonomiku a hodně peněz na veřejné služby, jako jsou zdravotnictví nebo vzdělání, jistě by bylo dobré, kdyby naše vědecké instituce produkovaly špičkové inovace a ne jen balast (ostatně máme tu mnoho vědců s patenty a stálo by za to se podívat na to, jak ty patenty vydělávají... třeba patenty na léky proti rakovině, kterých může mít průměrný vědec v tomto oboru třeba i pět nebo deset, takže by vyléčil vlastně už celý svět). Jenže chceme to opravdu?

Co bych snad označil za trochu osvěžující stránku nedělní sešlosti v Otázkách V. Moravce, je marné hledání nějaké tzv. středoevropské nebo postkomunistické identity. Topolánek se pouštěl až k Trianonu a k carskému Rusku, Rusnok zmínil gramotné dělníky v českých zemích, kteří už v 19. století vytvářeli společnost jiného typu, než byla ta uherská.

Oba se ale vyhýbali tématu podobnosti těchto zemí, tedy Česka, Slovenska, Polska, Maďarska, v jejich postkomunistickém dědictví. Oba nicméně připustili, že nás západní Evropa může vnímat jako jakýsi postkomunistický skanzen. Rusnok apeloval na to, že bychom měli být více sebevědomí, protože jsme přece jen dosáhli nějakých úspěchů: jsme prý středně vyspělá ekonomika, která se už dokáže podobat jihoevropským zemím. No, nevím. Podle posledních zpráv, které jsem zaznamenal, mají prý ve Španělsku mnohem modernější železniční síť, takže se to od nich snad začneme učit. Kéž by to byla pravda, tedy s tím učením.

Možná by stálo za to také zmínit, že pan Rusnok se nebojí o demokracii v Česku, ba nakonec ani na Slovensku. Na Slovensku mu dává naději to, že Fico není prý tak schopný jako Orbán. V Česku sází na politický systém a na instituce, jako jsou Ústavní soud a ČNB. Tak třeba přece jen máme nějakou naději, že to tu neskončí jako v Rusku, resp. že neskončíme přímo v Rusku.

3. června 2024

Proč ty stovky miliard nejsou ve mzdách?

Nedělní Otázky V. Moravce byly věnovány především důchodové reformě. Vyjadřovali se k tomu tři hosté: ministr Kupka z ODS, ekonomka Matesová a odborářský předák Středula. Myslím, že hlavní téma nastolil právě Středula. Z Česka podle něj odchází stovky miliard, které posílají firmy, vlastněné zahraničními vlastníky, do ciziny. Zároveň vydáváme na náš důchodový systém velmi nízké procento HDP ve srovnání třeba s Rakouskem.

Pan ministr k tomu prakticky neměl co říci. Moc nechápu, co v tom pořadu vlastně dělal, protože kdykoli moderátor chtěl jasnou a konkrétní odpověď, pan Kupka uhýbal s odkazem na to, že to není jeho kompetence (je ministrem dopravy) nebo že to musí projednat vláda. Co

však pan ministr uměl výborně, to je opakování frází o tom, jak vláda zachraňuje Česko tím, že prosadila ozdravný balíček. Dokonce jsem ho snad poprvé v životě viděl trochu rozčileného. Stabilizace rozpočtu znamená prý nadějnou budoucnost. A basta!

Paní Matesová toho také hodně namluvila, ale není jasné, co si z toho vlastně vzít. Prý bude třeba zvyšovat daně, ale to se podle ní dělává těsně po volbách, na začátku mandátu, takže je už pozdě. To je úleva, že? Růst mezd je podle ní hlavní proinflační faktor, zároveň je ale třeba zlepšovat podnikatelské prostředí. Jak jinak si to přeložit než jako apel na to, aby zisky rostly a mzdy klesaly?

Připomeňme, že máme za sebou historický pokles reálných mezd, které jsou nyní zhruba na úrovni roku 2017, zatímco zisky firem byly rekordní. Proto asi může za inflaci růst mezd. A proto asi v zemích západní Evropy, kde jsou mzdy mnohem vyšší než u nás, měli inflaci tak nízkou. Na otázku, proč se u nás dává tak málo z výkonu ekonomiky na důchody, nedovedla paní Matesová srozumitelně odpovědět.

Samozřejmě pan Středula měl pravdu, když tvrdil, že vyšší mzdy znamenají více peněz pro důchodový systém, ale i pro celou českou ekonomiku a veřejnou sféru. Vnucuje se mi však otázka, co udělaly odbory pro to, aby ty mzdy byly skutečně vysoké. Je-li na tom naše ekonomika tak skvěle, že ročně dokáže poslat stovky miliard za hranice, proč z těchto peněz není velká část dávno ve mzdách? Protože inflace? Nakonec bychom asi měli firmám, které posílají své zisky za naše hranice, děkovat, že nás chrání před inflací. Měli jsme tu inflaci přece od roku 2019 jen 40 procent. To jsme rádi, jak to funguje: nízké mzdy a vysoká inflace, co bychom chtěli více?

Debata se místo toho vedla o tom, co udělat, aby firmy měly motivaci více reinvestovat tyto zisky do naší ekonomiky. Po roce 2009 tyto reinvestice prý dramaticky poklesly. Podle Středuly by to měla být otázka ekonomické diplomacie vlády, podle Matesové musíme zlepšovat podnikatelské prostředí. Pokud jde o podnikatelské prostředí, mohli jsme slyšet mnoho návrhů, jimiž paní Matesová přímo hýřila. Nejvíce mě zaujalo tvrzení, že Česko má příliš mnoho škol (měla na mysli asi školy základní), takže by bylo dobré školy sloučit do velkých institucí, čímž by se prý zvýšila efektivita, a učitelé by mohli jít pracovat jinam, asi do fabrik.

S fabrikami souvisí také odzbrojující reakce pan Středuly na to, když paní Matesová otevřela chronicky diskutované a neřešené téma částečných úvazků. Středula prohlásil, že jsme průmyslová země a ve fabrikách nelze pracovat na částečný úvazek. Ale máme naději: podle paní Matesové po roce 2050 a nejpozději kolem roku 2090 už bude demografická krize za námi. Konečně bude dobře. Možná jen střední Evropa v té době už bude kvůli změně klimatu neobyvatelná, o Africe a jižní Asii nemluvě. To je ale jen takový detail. Hlavně že máme průmyslové fabriky, které budou fungovat hladce do roku 2090.

A jak je to tedy s těmi důchody? Odbory podle pana Středuly nemají data. Vláda je prý podle pana ministra dodá. Paní Matesová je měla z veřejných zdrojů. Moderátor se ptal, zda by přece jen odbory neměly k jednání dostat data nějak přímo, což Kupka připustil. Tím snad mohla debata být ukončena do doby, než data budou. Ostatně účastníci debaty se shodli na tom, že férové je debatovat nad solidními a společně uznanými daty. Takže třeba někdy příště.

10. června 2024

Sedm set poslanců a česká revoluce v režii Turka a Konečné

Svůj komentář k nedělním Otázkám V. Moravce nemohu začít jinak než výsledky unijních voleb. A konkrétně jedním číslem: 1,86. To je totiž podpora, kterou ve volbách získal pan Zaorálek a jeho „socdem“. Musím tím začít proto, že Zaorálek v neděli v České televizi, ale do značné míry i v pátek v Radiožurnálu v debatě lídrů, diktoval agendu pořadu a svými rétorickými tirádami se pasoval do role centrálního mozku lidstva.

Mám-li pokračovat tím, že budu psát o debaklech, musím pokračovat piráty (6,2 procent). Debakl utrpěla SPD (5,73 procent). Ale i STAN (8,7 procent). Vlastně celá vládní koalice. Nejvíce však utrpěli piráti. Největší překvapení voleb není ale debakl vládních stran, nýbrž úspěch podivných mimoparlamentních uskupení pod vedením pana Turka (ve štábu byl údajně gratulovat Václav Klaus st.) a paní Konečné, celkem přes 20 procent. Další velké překvapení je asi také poměrně vysoká volební účast. Ale kdo vlastně přišel k volbám? Možná hodně těch, kteří nikdy nevolí a jsou politicky negramotní.

Uvnitř koalice Spolu (22,27 procent), když vezmeme relativní sílu všech tří partnerů, se podařilo uspět kandidátům TOP09. TOP09 má tak v mandátech paritu s ODS, tedy dva mandáty. Ostrouhali lidovci s jedním mandátem. Možná by to pro Spolu měl být budiček, že vládní kámošení nemůže zabránit kroužkovacímu bratrovražednému boji. V minulých sněmovních volbách na tom brutálně vydělali lidovci (za 3 procenta přes 20 mandátů). Příště už to může být jinak. Na druhou stranu je třeba říci, že na to, jak je vláda údajně nepopulární, koalice Spolu dosáhla dobrého výsledku. Naopak piráti podle mě šeredně doplatili na to, že nejsou v opozici. A doplatila na to celá země, protože tu žádná prodemokratická, prozápadní opozice není a nebyla.

Ano, ještě jsem nezmínil ANO. ANO vyhrálo s výsledkem 26,14 procent. Ve sněmovních volbách by to byl debakl. Velká část voličů ANO zřejmě k volbám nepřišla. Možná i volili pana Turka nebo paní Konečnou. Na podrobnější data jsem velmi zvědav. Tak jako tak je třeba se vrátit právě k Turkovi a Konečné. Proč vlastně uspěli? Podle mě jde o toxickou náladu pěstovanou ve společnosti většinou politiků a médií. Suverenita, národní zájmy, auta na benzín, prostě Česko jako ostrov. Ostrov, který bude diktovat oceánu v jeho okolí. My máme benzínová auta a budou je mít všichni, copak Unie, Čína, USA nevědí, co my chceme? My změníme Unii. Ne, celý svět! A proto je tam Turek a Konečná. Naštěstí nezmění nic, jen si pořádně vydělají.

V Unii podle předběžných výsledků získaly prounijní strany jasnou většinu: lidovci 184 mandátů, socialisté 139, liberálové 80 (patří tam i ANO a je jistě zajímavou otázkou, jak vlastně budou poslanci ANO hlasovat ve srovnání s většinou liberálů), zelení 52 (zelení utrpěli velký debakl, ale pořád mají v Unii více než dvojnásobek mandátů vzhledem k celé ČR). Celkem jde o 455 mandátů z celkových 720, což je přes 63 procent. Zbytek parlamentu je navíc roztržštěný. Jsem zvědavý třeba na to, jak vlastně bude paní Konečná se svým hnědým nacionalismem zapadat do frakce radikální levice (celkem 36 mandátů).

Vraťme se ale ještě na chvíli k nedělním Otázkám V. Moravce. Témata a způsob vedení debaty do značné míry diktoval už zmíněný pan Zaorálek. Pan Vondráček z ANO z toho měl legraci a v zásadě se mu líbilo, když Zaorálek plival své tirády o globální politice, které vykreslovaly zejména ukrajinskou politiku Fialovy vlády a celé Unie jako nekompetentní a hloupou. Prý potřebujeme novou politiku a nové lidi. Třeba někdo pana Zaorálka navrhne na šéfa Evropské komise. Proč ne?

V Radiožurnálu paní Gregorová z pirátů, jediná úspěšná z jejich kandidátky, sdělila, že piráti budou na místo českého komisaře prosazovat pana Kolaju, který nezvládl ani být zvolen jako poslanec. Do toho mi krásně zapadá tvrzení paní Pekarové, předsedkyně Sněmovny a TOP09, ve zmíněném nedělním pořadu, že nominace kandidáta na nového českého komisaře je věcí koalice PirSTAN. Žasl jsem nad tím, když to pořád opakovala. PirSTAN přece neexistuje. STAN chce mít jako komisařku paní Nerudovou. Piráti pana Kolaju. Nevadí, paní Pekarová prostě věří v neexistující entity a předhazuje to veřejnosti jako samozřejmé pravdy.

Kromě toho jsme museli v nedělních Otázkách V. Moravce vytrpět téměř hystericky pojaté téma možného teroristického útoku v Praze. Samozřejmě ruské útoky v Unii jsou velmi vážné téma. Pan Zaorálek nás ujistit, že si toho musíme uvědomit, co nám hrozí. Co s tím, to ale neřekl. Zdálo se však, že každou chvíli začne mluvit o tom, jak je třeba dohodnout se s Putinem. Prý je třeba umět jednat, vláda neumí jednat, nikdo neumí jednat a nechápe nic kromě Zaorálka. Zaorálek zase umí získat necelá dvě procenta podpory. Komu čest, tomu čest. Ale v tématu bezpečnosti excelovala také paní Pekarová, která nám sdělila, že Evropa má být velmoc, ne kořist. Hezká fráze. K tomu by ale bylo zapotřebí federalizovat se. Pan Vondra a paní Vrecionová ze společné kandidátky TOP09 a ODS nám v tom jistě pomohou.

Když pomínu dlouhou debatu o vyšetřování masakru na filozofické fakultě v Praze, což je téma, které nadiktoval pořadu opět Zaorálek, za zmínku stojí snad ještě poznámky pana Vondráčka na účet Unie. Zejména ta o migračním paktu, který prý nechce migraci bránit, ale dělá z nelegální migrace migraci legální. Vondráček jako mnoho českých politiků vnucuje veřejnosti zcela nerealistické nesmysly, například ten o tom, že lze Unii uzavřít tak, aby tu nebyla žádná nelegální migrace. V tom, ale nejen v tom, byl realistický Zaorálek, když zdůrazňoval, že k řešení migrace potřebujeme mluvit s Afrikou, kde má stále větší vliv Rusko a kde se s námi asi nikdo bavit už nebude (měl-li na mysli, že by Česko samo vyřešilo jednáním s africkými zeměmi unijní problémy s migrací, měl jistě pravdu). Vondráček a jemu podobní by se měli podívat na jižní hranici USA, silné federální supervelmoci.

A kdo jsme vlastně ti „my“? Dokážeme konečně jednou myslet na to, že to je těch 720 poslanců v unijním parlamentu? Zástupců ČR je tam 21. Turek a Konečná nic nezmění, nebudou ani součástí většiny. Ale vyšlo jim to, prachy jsou na cestě. A teď mohou zase na pět let zmizet z veřejného prostoru a užívat si veřejných peněz.

17. června 2024

Jak senátorka Kovářová chce rozložit demokracii

V nedělních Otázkách V. Moravce dominovala nezařazená senátorka Daniela Kovářová. Potřebujeme opravdu divadla a hřebčiny? To byly její úvahy na téma financování justice. Jak to spolu souvisí? Fungování justice musí zajistit stát. Peníze na to ale musí získat tím, že bude škrtat na tom, co zajistit nemusí.

Ministr spravedlnosti Pavel Blažek (ODS) několikrát tento princip paní senátorce odsouhlasil. Jednoznačně. Na druhou stranu přes veškerou snahu a pohoršení moderátora nebylo možno z něj dostat informace o tom, jak chce justici vlastně financovat. Dozvěděli jsme se jen to, že zná dobře ministra financí Stanjuru (ODS) a ví, jak na něj. Také nám pan ministr spravedlnosti řekl, že vláda přišla s inovativním přístupem k rozpočtu: jednotlivým kapitolám se naplánují raději nižší výdaje, a ty se pak doplní. Prý to vede k šetření. Útěchou nám může být to, že pan ministr si je dobře vědom nebezpečí, které plyne pro společnost z toho, kdyby bylo nutné zavírat soudy a rušit věznice z důvodu šetření.

Ani bývalý předseda Ústavního soudu Pavel Rychetský nevystoupil proti principiálnímu postoji paní senátorky. Navrhl ovšem šetřit a škrtat na dotacích. Tam je prý hodně peněz. Nesdělil ale nic konkrétního. Konkrétní naopak byla reakce ministra spravedlnosti, který veřejnost informoval, že s rušením dotací je to těžké, protože zemědělci bez dotace neráčí ani zvednout motyku.

Příznačné přitom je, že úvodní téma pořadu bylo nebezpečí, které nám a potažmo Unii hrozí ze strany Ruska. Zejména pan Rychetský se do toho opřel plnou silou, čili popisoval Rusko jako vážné ohrožení právního státu, demokracie, hodnot. U paní Kovářové jsme mohli vidět spíše důraz na svobodu slova a kritiku přístupu vlády vůči nebezpečí ruského terorismu.

Moderátor se několikrát celkem bez úspěchu snažil otevřít téma rizik, která nám hrozí ze sociálních sítí. Pan Rychetský navrhl inspirovat se Německem a Francií, kde prý stát tlačí na soukromé společnosti, které tyto sítě provozují, aby si tam udělaly pořádek. Pokud jde o pana Blažka, docela mlžil, ale možná ta debata opravdu nemohla vést k nějakým srozumitelným závěrům. Na moderátorovu otázku, zda je překvapen tím, že islamisté a Rusko používají podobné metody verbování teroristů, odvětil celkem pochopitelně: nepřekvapuje, protože používají prostě současný nejefektivnější standard.

Co ale mnohem více překvapuje, to je kontrast mezi vážností nebezpečí, kterému musíme čelit, a dogmatem o škrtání a šetření. Paní senátorce Kovářové se nedivím. Rušení divadel a hřebčinů, možná i univerzit (v jejím pojetí by třeba i jejich poslání zvládl soukromý sektor) a veřejné sféry jako takové, by jistě potěšilo její voliče a vedlo ke kruté deziluzi dokonce i u těch segmentů společnosti, které jsou Fialově vládě ještě věrné jako prozápadní, civilizované alternativě k Babišovi a Okamurovi.

Ostatně zdá se, že dlouhodobě a veřejně vyjevované hodnoty paní senátorky (v roce 2022 podpořila spolu se senátorem Doubravou prezidentskou kandidaturu pana Hrančíka) lépe garantuje Putin než západní Evropa. Kdo totiž myslí obranu proti Putinovi vážně, potřebuje vysoké veřejné výdaje, a tedy i vysoké daně, nejen na armádu, ale také na společenskou

kohezi, důvěru v instituce a fungující stát. Překvapilo mě, že pan Rychetský, bývalý sociální demokrat, na toto téma neřekl ani slovo, ačkoli se na první pohled zdá, že bere ruskou hrozbu velmi vážně. Fakticky to ale není pravda. Slovy ani škrtáním v dotacích demokracii zachránit nelze. Demokracie je prostě nákladná, příliš nákladná na to, abychom po vypuštění 100 miliard z rozpočtu ve prospěch bohatých mohli hovořit o tom, že nezbývá už nic jiného než škrtat.

1. července 2024

Debakl Zemana a Klause ve srovnání s Havlem

Hlavním hostem nedělních Otázek V. Moravce byl prezident Petr Pavel. Hned na začátku mě udeřila do tváře slova Václava Havla z roku 2000 o strašné situace v naší zemi plné korupce, zlodějiny, bezpráví. Ačkoli prezident Pavel řekl, že tato slova platí plně i dnes, uvědomil jsem si svůj pocit, že jsme se opravdu od dob opoziční smlouvy posunuli hodně dopředu.

Ještě více na mě zapůsobily výsledky průzkumu hodnocení českých prezidentů. Nejlépe dopadl právě Havel, pak následuje Pavel, pak Zeman a nejhůře je na tom Klaus. Klaus a Zeman získali přitom srovnatelných 13 vs. 11 procent. Havel 43 a Pavel 21. Pro mě je výsledek Zemana a Klause velmi příjemným překvapením. Oba patří k sobě a oba patří do minulosti. Havel by se naopak měl stát naší budoucností.

Pokud jde o prezidentova slova, dotkl se pod vedením moderátora celé palety témat od situace v chudých krajích, školství, milosti, sporu mezi ministryní obrany a náčelníkem generálního štábu, až po velvyslance v Rusku a českou muniční iniciativu. Co mě zaujalo, je pár věcí. Jednak Pavlovo prohlášení, že opozice měla pravdu ve své kritice rozpočtu, který podle prezidenta není transparentní, manipuluje výši schodku a neplní vládní prohlášení. Hrad chce do nového rozpočtu vstoupit aktivněji, než tomu bylo naposledy.

Dále poměrně obsáhlá byla debata o školství, zejména o zřízení nové vysoké školy právě v Karlových Varech, odkud byl pořad vysílán. O situaci v Karlovarském kraji byla ostatně s prezidentem širší debata. Nový vysoká škola by měla podle prezidenta kraji pomoci. Musí to být ale veřejná vysoká škola a musí se na ni najít peníze. Kde je ale najít?

Bylo zřejmé, že prezident není bezvýhradný příznivce navyšování podpory vysokým školám. Vyžaduje, aby došlo k revizi systému, aby bylo jasné, jakou kvalitu vlastně platíme. Stejně tak se podařilo moderátora dotlačit prezidenta k tomu, aby se připojil ke kritice ministra školství, a to v tom smyslu, že se nedaří realizovat plány na reformu školství jako takového. Všechno ve státě se podle pana prezidenta, logicky, odvíjí od kvality školství.

Konečně mě zaujalo prezidentovo tvrzení, že spustil proces instalace nového velvyslance v Rusku. Prý jej k tomu přiměla mírová konference v Švýcarsku, která nakonec povede k jednání s Čínou a Ruskem. S Ruskem bude podle něj nutné jednat v každém případě, ačkoli zatím Ruska trvá na kapitulaci Ukrajiny. K takovým jednáním pak bude prý třeba koordinovat postup západních velvyslanců v Moskvě, mezi nimiž bude důležité mít i toho našeho. Prezident také sdělil, že na Ukrajině už je padesát tisíc nábojů z tzv. české muniční iniciativy.

26. srpna 2024

Jak je těžké politikům věřit byt' nos mezi očima

Po letní přestávce se na obrazovku vrátili v neděli Otázky V. Moravce. Hlavním tématem, které zabralo skoro celou první hodinu, byla digitalizace stavebního řízení. Celá ta debata probíhala absurdně. Místo toho, aby nejprve promluvil někdo pokud možno nezávislý a znalý, museli jsme půl hodiny poslouchat politicky motivované žvanění ministra Bartoše i exministra Havlíčka.

Ve studiu byl ještě přítomen ekonomický poradce prezidenta republiky Marek, ale ten řekl, že k tématu nemá mnoho co říci, ačkoli se nakonec Bartoše neurčitě zastal. Takže zajímavý začal být celý pořad až ve chvíli, kdy se ke slovu dostal šéf Komory architektů Kasl, který zpočátku mluvil vůči Bartošovi velmi smířlivě, ba vstřícně. Bylo vidět, že nechce jít na ruku Havlíčkovi v jeho zjevně účelové kritice digitalizace stavebního řízení.

Nicméně pak se Kasl trochu rozpovídal. Ministr Bartoš prý na jaře dobře věděl, že nový systém nebude v létě fungovat, přesto ho nechal zavést. Podle Kasla, a také podle šéfa Komory autorizovaných inženýrů a techniků činných ve výstavbě, měl být ponechán starý systém nějakou dobu, možná dokonce roky, paralelně v chodu. Největší problém vidí ovšem Kasl v tom, že nefunguje tzv. geoportál, takže i když se prý stavbu podaří schválit, nebude možné stavět. Všechno ostatní, co ve studiu k tématu zaznělo, nebudilo důvěru a nebylo často, zejména od ministra Bartoše, ani srozumitelné.

Navzdory tomu, že Kasl ani Marek nechtěli Bartoše potopit, právě naopak, fakta, která sdělil Kasl, by měla bohatě dostačovat k Bartošově rezignaci, kdyby tušil, co je to odpovědnost. Rozhodně debata měla být vedena tak, že nejprve se vyjádří Kasl, a potom až Bartoš a Havlíček. Jestli měl někdo dostat půl hodiny prostoru, byl to Kasl, případně další nezávislí znalci problému, nikoli ti dva politici, jímž nebylo možné věřit téměř nic.

Vrcholem pořadu bylo však vystoupení europoslance Turka v druhé hodině. Podle něj nikdy v Evropě nebudeme schopni vyrábět elektromobily tak levně jako v Číně a lidé ta auta bez dotací nebudou chtít kupovat. Pořád si říkám, za koho ten člověk vlastně mluví. Tohle je přece téma pro kapitány automobilového průmyslu. Shodou okolností na serveru lidovky.cz lze najít s datem 24. srpna tohoto roku rozhovor se šéfem Škodovky. Cituji titulek: „Šéf Škodovky slibuje elektromobil za půl milionu. „Z čínských aut nemáme strach, konkurenční boj vítáme““. Jak se vlastně pan Turek vyrovnává s tím, že hlavním zdrojem energie pro náš průmysl nejsou už dávno větrné a vodní mlýny?

1. září 2024

Ne práce, ale původ je cestou k dobrému životu v ČR

Nedělní Otázky V. Moravce začaly opravdu výmluvně: sociologický výzkum prý ukazuje, že český sen je narodit se do dobře situované rodiny, nikoli vydělat si vlastní práci. Lidé asi vycházejí z reálného života současného českého tzv. kapitalismu. Tomu dobře odpovídal

obsah debaty. Málokdy v Česku uslyšíte ekonoma, který by kladl důraz na to, že došlo k historickému poklesu mezd, zatímco firmy na krizi vydělaly.

Ještě více mě pan ekonom Havránek, který ve zmíněném pořadu diskutoval s odborářem Středulou a ministrem Jurečkou, překvapil tím, že podle něj platy ve státní sféře jsou neudržitelně nízké ve srovnání se sférou soukromou. U nás se většinou opakuje pořád dokola pravý opak. Havránek několikrát opakoval, že by bylo dobré ty státní zaměstnance hodnotit pomocí dotazníků, aby bylo jasné, komu dát více. Na druhou stranu je potřeba vůbec nějaké ty zaměstnance mít, což je, jak uznal sám ministr Jurečka, často problém, a to právě proto, že stát nedokáže nabídkou platů soutěžit se soukromým sektorem.

Otázka je také, kdo je vlastně státní zaměstnanec. Ministr Jurečka by do toho čísla nepočítal třeba učitele, jejichž množství, zejména v době rostoucího počtu žáků, prý nelze redukovat. Na druhou stranu Jurečka tvrdil, že na svém ministerstvu úspěšně snižuje počty zaměstnanců, aby mohl ty zbylé platit lépe. Určitě nejvyšší platy tam budou, až tam nebude nikdo.

Pan ministr připustil, že navýšení prostředků pro státní zaměstnance je podle současného návrhu nízké. Prý byl při jednání na vládě velmi naštvaný. Moderátor se ho zeptal, proč v té vládě lidovci vlastně zůstávají. Ale Jurečka má vládu za sociální, jak deklaroval už na začátku pořadu, a za velmi úspěšnou dokonce i v této oblasti. Jako důkaz udával údajně historický růst minimální mzdy v příštím roce.

Ulevilo se mi, že podle Havránka k růstu mezd bude muset dojít jaksi zákonitě. Prý to musí uznat i pravicový volič. Škoda že ten přírodní zákon o růstu mezd neplatil už za inflace, když došlo k historickému poklesu mezd. Potěšilo mě taky, že pan Středula chválil úřady práce, jak fantasticky fungují, a dokonce i pana ministra. Ale Středula si rozhodně nemyslí, že by vláda byla sociální a že vládní politika, jak dnes vypadá, může vést k sociálnímu smíru. S jistým pobavením jsem sledoval, jak šéf odborů zdůrazňoval, že ze země odchází stovky miliard, které se tu vydělají, a že je třeba s tím něco dělat. Neměly by s tím „něco dělat“ na prvním místě odbory?

Když byl Středula na začátku pořadu dotázán, zda hrozí masové protesty, odpověděl, že to záleží na zaměstnancích. To bylo výstižné přiznání, že odbory vlastně nevědí, jestli jim někdo na demonstrace nebo do stávek vůbec přijde. Zajímavější byla shoda mezi Středulou a Havránkem, že kdyby u nás daně byly stejně vysoké jako „na západě“, měli bychom nějakých 200 miliard ve státní kase více (myslím, že to je ale vlastně banální, protože jen návrat k výši daní před reformou v režii ANO-ODS-SPD by přinesl přes 100 miliard). Havránek ale tvrdil, že by to zase odnesli zaměstnanci (tím nepřímou potvrdil Středulovo tvrzení, že rozpočet plní z velké většiny zaměstnanci a důchodci) a že je třeba najít jiné zdroje, ideálně z nové investiční politiky ČNB, která má obrovské množství volných prostředků (a to se prý už děje).

V druhé hodině pořadu na mě zapůsobila debata o sociálních dávkách. Už jsou zase špatné. Několik minulých let jsme slyšeli, že lidé se nemají stydět žádat si o dávky, přičemž naprostá většina lidí, kteří mají na dávky nárok, si o ně ani nepožádá. Havránek má naopak strach, že by nedej Bože mohl růst počet žadatelů a výslovně řekl, že je dobře, že se lidé stydí si o dávku požádat. Středula samozřejmě akcentoval případy, kdy lidé pracují, a přesto musejí být na

dávkách. Jurečka nás ale uklidnil, že dalšími reformami, které se nestihnou, bude vše vyřešeno.

9. září 2024

Extrémně nízké majetkové daně, extrémně vysoké daně pro nízkopříjmové a extrémní počet daňově optimalizujících

Větší část první hodiny Otázek V. Moravce tuto neděli byla věnována celkem nezajímavé debatě mezi europoslankyní za ANO Dostálovou a ministrem pro evropské záležitosti Dvořákem.

Dozvěděli jsme se od paní Dostálové, že rušit green deal je nesmysl, ale prý je třeba jej změnit s ohledem na zájmy občanů a firem. Dvořák, který uznal, že politická nálada se mění proti zeleným tématům, upozorňoval, že jakékoli změny budou jen odkladem, který povede k větším bolestem do budoucna. Cílem je ochrana klimatu, což je něco, čemu se nebude možné vyhnout.

Ochod ANO z liberální frakce Dostálová vysvětlovala tím, že frakce po unijních volbách trvala na federalismu a přijímání uprchlíků a odmítala přijmout jakékoli návrhy ANO. ANO tedy odešlo a hledalo a našlo Orbána. Dojemný příběh. Tak hlavně že se našli.

Za zmínku asi stojí i to, že asi konečně víme, jaké portfolio bude mít český komisař Síkela, nebo vlastně nevíme. Prý to má být obchod, ale proslýchá se, údajně, že to bude možná ještě velmi komplikované. Pro Dostálovou je učiněná katastrofa to, že se komisařkou pro energetiku má stát Španělka. Prý je to „Timmermans“ v sukních.

No jo, ve Španělsku je socialistická vláda a socialisté mají velkou sílu v unijním parlamentu. Podle Dostálové předsedkyně komise „políbila prsten zelených“, záchrana ale může přijít od Evropské rady na základě národních voleb. Jak zmínil Dvořák, možná se paní Dostálová těší na AfD.

Mnohem zajímavější, ale vlastně stále dokola, byla debata mezi ekonomy Rusnokem, Horskou a Švejnařem o rozpočtu. Zpočátku jedině Rusnok zmínil otázku daní, podle něj vláda je zbytečně ideologicky zablokována, pokud jde o zvyšování daní z příjmu. Švejnar řekl, že cílem státu má být zvyšování životní úrovně, ne schodek rozpočtu, a za příklad dal Polsko. Viděli jsme také, že za obsluhu dluhu budeme platit 100 miliard příští rok a v dalších letech dokonce až 118 miliard. A to by se dalo snadno vyřešit daněmi, jenže ono je vlastně pro ty samé lidi dobré mít nízké daně a půjčovat státu. Těch 100 miliard neskončí na Marsu.

Rusnok si stěžoval na nízkou nezaměstnanost a celkové zablokování společnosti, která už prý chce jen zůstat u toho, co zbylo. Od Horské jsme zase slyšeli, že důchodový systém, ale také zdravotnictví a tak dále jsou neudržitelné, totiž stárneme, vymíráme, nemáme růst. Problém jsou prý agendy státu, které se mají škrtat, přitom Rusnok zdůraznil, že s ohledem na krizi a válku role státu musí logicky růst. Státní zaměstnanci je třeba zaplatit. Shoda byla na tom, že je třeba dělat reformy, dokonce radikální, ale nikdo, kromě odborníků, je nechce. Shoda byla i na tom, že by bylo dobré dostat lidi ze zbytečných agend státu do soukromé sféry.

A konečně se v druhé hodině dostal pořad i k daňovému systému. Slyšeli jsme komentář odborníka z PAQ Research, že náš daňový systém zvyšuje nerovnost a zátěž hází na střední třídu a chudé. Švejnara zmínil snižování daní, které je podle něj hlavním problémem rozpočtu, a nejen těch 100 miliard, které byly vypuštěny z rozpočtu při rušení superhrubé mzdy.

Nejostřeji to ale řekla Horská: daně byly výrazně snižované pro vysokopříjmové a odnesli to ti nízkopříjmoví, na které stát pak musí dávat peníze přes sociální systém. Podle ní máme extrémně nízké majetkové daně, máme extrémně vysoké daně pro nízkopříjmové, máme extrémní počet OSV. U těch OSVČ jde prý zejména o optimalizaci odvodů státu, což povede k tomu, že budeme mít velmi nízké důchody a že chybí peníze ve zdravotnictví.

Rusnok vnímá jako hlavní problém nízké daně pro vysoce vydělávající OSVČ. Podle něj by bylo dobré zavést více daňových pásem. Když se moderátor ptal na to, zda vláda nemá také takové voliče, kteří jsou tím poškozovali, protože zjevně dělá politiku pro vysoce vydělávající OSVČ, dostal od Rusnoka a Švejnara odpověď, že tito voliči prostě nevědí, jak dobře se těmto vysokopříjmovým OSVČ, typicky bílým límečkům, žije.

Ještě jedna věc se mi na tom, co říkal Rusnok, zdá pozoruhodná. Připomenu, že jde o bývalého guvernéra ČNB. Rusnok totiž naprosto odmítl, že by zvyšování platů lidem s nízkými příjmy mohlo vyvolat inflaci. Ti lidé podle něj budou utrácet za své běžné potřeby, což nemá na inflaci vliv. Nepřímo tím řekl, že příčinou inflace jsou ti, kdo mají vysoké příjmy, čili snížení daní při rušení superhrubé mzdy podpořilo tu děsivou inflaci, kterou odnesli chudí lidé a na které vydělaly bohaté firmy.

23. září 2024

Babiš se vrací a stará ODS s ním

Hejtman Kuba to v nedělních Otázkách V. Moravce řekl jasně. Co je cílem Fialovy vlády? Zabránit návratu Andreje Babiše k moci. Co se děje reálně? Babiš se vrací. Kuba prý ví, jak na to, aby byl Babiš zastaven, ale zatím se ho nikdo neptal. Vždyť dostal v krajských volbách jen necelých 50 procent hlasů. Jestli bude Kuba ve své útočné rétorice proti vládě pokračovat, možná ji rozloží.

Zato piráti, ti se – podobně jako kdysi ČSSD – drželi ve vládě s tím zdůvodněním, že v opozici by na ně nebylo vidět. Tak mají, co chtěli, a je na ně vidět. A takový debakl se jen tak nevidí. Co si vymyslí teď, aby mohli zůstat u koryt? Musí dokončit práci, no jasně. Ministr Bartoš říkal, že kdysi, když se dařilo, byli v opozici. No ne, to je objev. Ve volbách 2017 jako neparlamentní strana dostali téměř 11 procent. Asi nebyli vidět.

Hvězdou krajských voleb je bezpochyby vedle hejtmána Kuby hejtman Grolich. Ministr životního prostředí Hladík z KDU-ČSL se už nechal slyšet, že Grolich by měl být předsedou lidovců. Což o to, kdyby lidovci byli grolichovci, mohl bych je konečně jako volič pirátů (a bývalý volič převážně ČSSD) volit. Grolichovi fandím a mám radost z toho, jak podrážděně na něj reaguje ANO (zato Kubu Babiš pochválil, to je jeho člověk). Jenže Grolich je lidovec, ta strana má celostátně jen asi tři procenta. Těžko bude chtít někdo v ODS prodávat jako

úspěch to, že je vede lidovec. Je to ale pech, tedy pro Spolu. Grolich se šéfem ODS stát nemůže, Kuba ano.

Kuba si v nedělním pořadu užil roli prognostika a prý když jemu odhad voleb vyšel, zvládnou to i jiní. A vedení ODS prý musí nést odpovědnost. Proč se proboha nezeptají Kuby, jak se dělá 50 procent ve volbách? Ani by k tomu nepotřebovali lidovce a topku, ti přece na jihu Čech dohromady nedali ani pět procent. Ale jde aplikovat Kubovy recepty na celou ČR? Jedno mu věřím: volili ho i ti, kteří by ODS nikdy nevolili. Chce vůbec ODS tyhle voliče?

Za neúspěch vládní koalice označil krajské volby také ministr vnitra a šéf STAN Rakušan. Piráti si to prý musí vyhodnotit sami. STAN přijde s novým jménem do vlády. To už vypadalo skoro jako senzace, ale pak se ukázalo, že jde o náhradníka za Síkelu. Rakušan jako hora, která porodí myš. Tak je to vlastně s celou vládou. Hejtman Netolický, také host Otázky V. Moravce, si na účet vlády přisadil: taky jsme si v ČSSD dlouho říkali, že to přece není tak hrozné.

Pan Netolický mě ale úplně odrovnal, a možná jde o nejlepší číslo celého pořadu, tvrzením, že důležitá je v krajích kontinuita, dokonce tak důležitá, že stojí za to udělat koalici, za níž stojí osmdesát procent voličů. Myslel jsem dosud, že o kontinuitě mají rozhodovat voliči. Kdyby to byla ta nejvyšší hodnota, tedy kontinuita, volby by se měly zakázat. Ideální k tomu, aby byla kontinuita zajištěna naprosto jistě za současných podmínek, kdy je tu to otravné ústavní právo volit, je držet koalici, která má v součtu sto procent voličů, takže žádný volební výsledek nebude moci změnit koalici v opozici a opozice ani nebude existovat.

Ale vraťme se k současné politické situaci, jak ji ukazují volby (moc nechápu, proč Otázky V. Moravce ukazovaly zrovna dnes sociologické výzkumy, když nejdůležitější data jsou čerstvé výsledky voleb). Co prognostikoval pan Kuba před volbami? Říkal prý na setkání u pana prezidenta, kde by i pan Netolický, který Kubova slova dnes potvrdil, že ANO uspěje, piráti propadnou a do krajských zastupitelstev „naskáčou“ komunisté a krajní pravice, takže obejít ANO už nebude tak snadné jako před čtyřmi lety. Hejtman Červíček by mohl vyprávět. Pan Kuba samozřejmě s nikým na jihu Čech koalici dělat nemusí, povládne sám. A může vedení ODS i koalice Spolu ukázat, jak hloupé je obviňovat jej z toho, že chce koalovat s ANO, když přece poslal ANO jednoznačně do opozice.

Jenže afinita ODS a ANO je podle mě nepopíratelná. To křídlo ODS, které stojí za projektem Spolu, dostalo citelnou ránu. Co postaví proti Kubovi? Lidovce Grolicha? I kdybychom panu Kubovi věřili, že netáhne k ANO, nakonec možná nic jiného nezbude a on se tomu určitě nebude bránit. Stačí se podívat do Středočeského kraje. Tam vidíme výmluvné drama. ANO může na rozdíl od STAN nabídnout ODS (a to dokonce i kdyby ODS opustila Spolu) pevnější koalici a k tomu asi i místo hejtmána, zatímco končící hejtmanka Pecková ze STAN považuje ODS za minoritního partnera, kterému ve veřejném prohlášení nenabízí ani hejtmána, ani většinu, a to mají STAN se Spolu v součtu zastupitelstvu jen jeden mandát navíc nad opozicí. Pecková dokonce veřejně urážela ODS jako stranu o deset procent slabší. Zajímavá byla reakce hejtmána Netolického, který sice chce kontinuitu, ale stejně tak se hrozil většiny jednoho mandátu. Že by tady najednou diskontinuita nevadila?

Bez pirátů je to skládání koalic těžké, jak připustil hejtman Kuba i ministr Rakušan. Kuba by si prý do koalice i někoho přibral, ale nemá koho. To nemohly koaliční strany vysvětlit pirátům už před rokem, že mají okamžitě odejít do opozice a zachránit tak koaliční potenciál tzv. demokratů? Ale nechme piráty být, ti už se ze smetiště dějin asi nevrátí. Místo nich stojí za to zmínit „úspěch“ komunistů a SPD. Ono záleží na tom, jak nastavíte škálu. Je-li tím měřítkem výkon sociální demokracie, komunisté a krajní pravice uspěli, i když není dobré zapomínat na sociálního demokrata Netolického, který asi zůstane hejtmanem. Je-li tím měřítkem reálný vliv na věci veřejné, jde u komunistů i SPD o naprostý debakl. Ale nějaká koryta mít budou, to zase ano.

Dlouho jsem přemýšlel, zda lze krajské volby (k senátním se vrátím po druhém kole) označit za volební tsunami, jak se to kdysi podařilo ČSSD i ODS, když byly v opozici. Tsunami nyní v bledě modrém. A myslím, že tomu tak skutečně je. ANO nejen vyhrálo, ale už nebude snadné, ba někdy ani možné, ho obejít jako před čtyřmi lety. Výjimkou jsou tři kraje, kde nevyhrálo. Ale ani v jednom z nich nelze hovořit o dobré zprávě pro vládu. Ve všech třech krajích jsou to silní hejtmané, kdo vyhrál, ne vláda. Nejbližší vládě má hejtman Grolich, jehož vítězství je fakticky ponížením pro ODS. Žádný potenciál pro stabilitu vlády a její úspěch u voličů z toho neplyne, spíše naopak.

Pan Netolický v Otázkách V. Moravce naléhal na to, aby si politici dokázali přiznat realitu. A myslím, že pokud jde o vládu, trefil hřebíček na hlavičku. Ta vláda totiž funguje tak nějak jako hoši od bobří řeky, Fiala je jejich náčelník a drží to pohromadě právě bez ohledu na realitu. Buďme k sobě slušní, nehádejme se, děláme to přece pro demokracii. Ne, pane Fialo, ne, děláte to pro Babiše. A pro Kubu. A pro Skopec.

PS z pondělí: Hlavní zpráva polední publicistky Radiožurnálu říká, že předseda pirátů Bartoš rezignoval na vedení strany. Ministrem samozřejmě zůstane. Jak jinak. Má hypotéku nebo něco podobného? Prý jim jde o lidi. Tomu snad nevěří už nikdo, nejméně oni sami. Výmluvné je, že o post předsedy není velký zájem. Musel by stranu vyvést z vlády, jinak jsou mrtví.

29. září 2024

Co si ODS myslí o pirátech a koaliční smlouvě

Při sledování nedělních Otázek V. Moravce jsem jen žasl. Ve studiu byli přítomni ministr financí a první místopředseda ODS Stanjura a exministerně financí a místopředsedkyně ANO Schillerová. Přes telemost se připojil i předseda pirátů v demisi a odvolávaný ministr pro místní rozvoj Bartoš. Nejdůležitější bylo to, co říkal Stanjura.

Tvrdil, že se minulý týden zeptal Bartoše, zda může veřejně brát za uzavřenou věc, že piráti odcházejí z vlády. Bartoš mu řekl, že tak tomu je, takže Stanjura bere hlasování pirátů o odchodu z vlády za jejich vnitřní věc, která se vládě netýká. Takže na jedné straně premiér tvrdí, že musel Bartoše hned odvolat, protože neměl možnost jednat s legitimními představiteli pirátů, protože ti, kteří tu jsou, jsou v demisi, na druhé straně Bartoš podle ODS funguje jako pirátský autokrat, zatímco demokratické rozhodování je jen nějaká dětská hra.

Moderátor zmínil, že pravděpodobnost, že piráti rozhodnou v hlasování, že odejdou z vlády, je osmdesát procent, což Bartoš potvrdil. Co by se tedy dělo, kdyby se rozhodli, že zůstanou? ODS by jim asi vzkázala: na co si to hrajete, Bartoš už rozhodl! Jistá je zatím a už celý týden jedna věc: ODS nemá nejmenší zájem, aby piráti ve vládě zůstali, právě naopak.

Bartoš v Otázkách V. Moravce tvrdil, že piráti nemohou jen tak vypovědět koaliční smlouvu, že to je složitá právní věc. Stanjura naopak řekl, že piráti prostě koaliční smlouvu vypovědí a už není jejich věc, co se bude v koalici dít potom. Pohrdání, se kterým mluvil Stanjura o tom, co je to koaliční smlouva, bralo dech.

Je to prostě jen formalita, program vlády se měnit nebude a ve Sněmovně bude mít vládní koalice stále většinu (přesto Stanjura opakovaně odmítal možnost, že by si vláda řekla ve Sněmovně o důvěru). Koaliční partneři jsou hadr, se kterým si ODS udělá, co chce. Jenže lidovci a STAN nejsou ve Sněmovně malé kluby. V součtu jsou mnohem silnější než ODS (23 + 33 vs. 34).

Když si vezmu vyjadřování Bartoše a Schillerové, neřekli v Otázkách V. Moravce nic překvapivého. Bartoš vypadal dost špatně, otřeseně, i přesto se jako obvykle držel toho, že diváky utopí v technikáliích, kterým nemůže téměř nikdo rozumět.

Zastával se svých projektů a lidí, což působilo až zoufale. Vrcholem zoufalství ale bylo prohlášení o tom, že piráti budou, a hlavně už byli, konstruktivní opozicí. Stále asi nepochopil, že vláda se bez jejich poslanců obejde a že pokud chtějí mít ve sněmovních volbách 2025 více než 5 procent, budou muset být opozicí tvrdou, viditelnou, s vládou nezaměnitelnou.

6. října 2024

Další měsíce budeme sledovat, jak digitalizace padá vládě na hlavu

Kdybych koncipoval Otázky V. Moravce tuto neděli, začal bych informací, že podle Indexu prosperity jsme se jako Česká republika propadli o šest místo kamsi úplně na konec žebříčku v oblasti digitalizace. Místo toho většina první hodiny byla věnována zcela zbytečným tématům: 1. zda vláda požádá o důvěru ve Sněmovně, 2. zda Lipavský je dobrý, samostatný ministr. Digitalizace dostala jen poslední čtvrt hodinu a pak další prostor v druhé hodině.

Pokud jde o důvěru, naprosto souhlasím s ministrem Kupkou, který byl ve studiu s ministrem Rakušanem, senátorkou Mračkovou a poslancem Fialou (SPD), že vláda ověřuje svou většinu každým hlasováním, zejména blížícím se hlasováním o rozpočtu. Tím je téma vyřešeno.

Pokud jde o Lipavského, nedozvěděli jsme se, za koho je ministrem, ale Kupka i Rakušan jej velmi chválili. Prý dokázal sjednotit českou zahraniční politiku. Když je místo Zemana na Hradě Pavel, když máme složení Senátu a Sněmovny, jaké máme, jde to samozřejmě samo. To by zvládla i loutka Tomáše Pojara, což je podle moderátora podezření, pokud jde o pozici ministra zahraničí, které je hodno otevírat v jeho pořadu. Moderátor vytáhl i téma hlasování ČR, které blokovalo jednotný postoj Unie k Izraeli. Tady má ale vláda pohodlnou pozici, protože nemá v parlamentu faktické protivníky, což potvrdila i Mračková nebo Fiala.

Nejdůležitější téma bylo ovšem digitalizace stavebního řízení. Bohužel moderátor netlačil výsledky Indexu prosperity, aby se k nim politici vyjádřili. Na druhou stranu mě potěšilo, že se moderátor snažil pochopit, jak to vlastně s digitalizací je. Podstatné jsou dvě zprávy. Ta první je ta, že horkou fází problémů s digitalizací stavebního řízení má na starost ministr Kupka, studenou fází ministr Jurečka. Moderátor prý chápe, co to znamená. Já ne.

Do toho přijde nový ministr pro místní rozvoj za STAN Kulháněk, který má mít hlavní odpovědnost. Druhá se týká pana Trpkoše, který byl náměstek u Jurečky na ministerstvu práce (MPSV), ale nyní je politickým náměstkem na ministerstvu pro místní rozvoj (MMR). Není prý jasné, jaký bude jeho osud. Moderátor jen žasl nad tím, že Trpkoš nejprve veřejně sdělil, že na MPSV má moc práce, a pak najednou odešel na MMR.

Pozoruhodné bylo, jak Kupka i Rakušan mlží obecnými, chaotickými výlevy o tom, co vlastně bude s digitalizací. Kupka se jí zároveň do konce října zbaví, ale zároveň se jí nezbaví nikdy. Prý perfektně funguje příprava změny legislativy, protože, to je objev!, digitalizace musí být v souladu s legislativou. Fakticky to znamená návrat do starého systému. Trpkoš by podle Rakušana měl zůstat na MMR, ale nový ministr je prý suverén a odpovědnost jde za ním.

Samozřejmě je hezké pořád opakovat, jaké plody digitalizace přinese, a dokonce už přináší. Jen jedno je ovšem jisté, totiž to, že 16. října bude analýza. Tak uvidíme, zda výsledek analýzy nebude závěr, že bude nová analýza. Vždyť jsem měli nedávno novou analýzu, zničila Bartoše. Koho položí další analýzy? Taky se zdá už nyní jisté, abych nezapomněl na zprávy z médií, že systém by mohl začít fungovat někdy za dva roky. Vláda si tedy do voleb užije.

13. října 2024

Lipavský by nikdy nešel na Úřad práce a další bída české politiky

Nedělní Otázky V. Moravce připomínaly ve vrcholných momentech cirkus. Uplatnil se zejména ministr Lipavský. Začalo to tím, když poslankyně (unijního parlamentu) Konečná za komunisty tvrdila, že zradil ty, kdo ho politicky udělali, a že měl jít na úřad práce. Lipavský to nevydržel, důvodem nebyla ani tak zmínka o zradě, ale o úřadu práce.

Skoro jako by ho někdo obvinil z vraždy. Chodit na úřad práce, to přece pro slušného člověka jako Lipavský nepřichází v úvahu. Nikdy tam prý nebyl, poctivě pracoval. Tímto výstupem dodal pan ministr důvěryhodnosti svému tvrzení, že neusiluje o to stát se diplomatem, že to jsou jen fámy. Diplomatem by byl jistě pan ministr zahraničí velmi špatným.

Další skvělé číslo pořadu byla debata pan Lipavského s moderátorem o zvyšování platů politiků. Moderátor Lipavskému nedal pokoj: máte nějaký názor? A ne a ne a ne. Lipavský kličkoval, jak mohl. Prý bude ve vládě shoda, jednotné hlasování, on se prý přidá právě k té většině. Situace je od začátku komplikovaná, jak moderátor správně zdůraznil, protože sám Ústavní soud odmítl, že by politici museli zvyšovat své platy.

A to je, slovy pana Lipavského, opravdu extrémně složitá věc, neboť pan ministr financí Stanjura předtím sdělil veřejnosti, že politici musejí zvyšovat své platy kvůli rozhodnutí

Ústavního soudu. Lipavský nakonec pod tlakem moderátora připustil, že se platy politiků nemusejí zvedat vůbec, ale dodal, že to je extrémně složité. Opravdu extrémně. Moderátor se ne nadarmo ptal na to, co zda vláda nenahrává extrémistickým stranám.

Ani paní Konečná ale nevydržela v klidu. Tu zase vytočila Lipavského zmínka o tom, jak vysoké mají platy unijní poslanci. Konečná začala téměř křičet. Prý navrhovala už vícekrát snížení platů na polovinu, ale pravice to nepodpořila. Tak jsme ji mohli politovat za to, že musí mít vysoký plat. Věřím, že mnoha divákům stekla po tvářích slza.

Méně srozumitelná, chaotická byla zbývající část debaty, zejména o migraci a pobytu ruských diplomatů v Unii. Pokud se nemýlím, shoda, dokonce i mezi Konečnou i Lipavským, byla na tom, že migrační pakt je něco, co se musí rychle změnit, co ohrožuje naši bezpečnost. Paní Konečná si to vyložene užívala. Levice jak bič. Lipavský byl střizlivější. Na Konečnou, která v rauši razila heslo „ted“, anebo nikdy“, reagoval tím, že příprava migračního paktu trvala deset let a že je otázka, jaký postoj budou mít země jihu.

V tématu ruských diplomatů Konečná razila tezi, že pokud nedůvěřujeme jiným státům Schengenu, který ostatně fakticky už neexistuje, v tom, že nebudou použiti do Unie ruské špiony, můžeme to přímo rozpustit. Nikdo na to bohužel neměl odpověď. Nakonec jsme mohli sledovat hádku mezi Lipavským a Konečnou o tom, co udělal Lipavský pro konec války na Ukrajině. Člověk se při Lipavského zásluhách divil, že válka ještě pokračuje.

Zmínit musím ještě pana Landovského (ještě nedávno náš vyslanec u NATO), který byl ve studiu také přítomen. Postěžoval si, jak mnoho let trpěl v sociální demokracii, jak ale nepropadá zoufalství a možná někdy zase vstoupí. Jeho hvězdných pár minut přišlo ale téměř úplně na konci první hodiny pořadu.

Takto shrnul situaci ve válce na Ukrajině: svět nedodává dost zbraní, aby mohla Ukrajina vyhrát (dokonce předtím zmínil sobectví západních států, které ziskuchtivě stále kupují ruský plyn), zároveň ale Ukrajina neprohráje, tak je třeba hledat kompromis. Zmínil „finský scénář“ a upozornil na to, jak je dnes Finům skvěle. Na to reagoval pan Lipavský tím, že zahraniční politika musí být principiální a Ukrajina musí rozhodnout sama. Asi tím neměl na mysli, že už nepotřebuje západní zbraně. Kdyby bylo na jejím rozhodnutí, jistě by už dávno vyhrála, ale rozhodnutí samo zjevně nestačí. Ale zase má Lipavského, to je pravda.

20. října 2024

Jak piráti prošli minovým polem plni úspěchů k pěti procentům

Skutečným premiérem, dokonce premiérem pro ekonomiku, je ministr financí Stanjura. Prý rozhoduje o 90 procentech agendy premiéra. Sdělil nám to v nedělních Otázkách V. Moravce na České televizi předseda poslaneckého klubu pirátů Michálek. Pro piráty byl pobyt ve vládě každodenní utrpení, pochod minovým polem. Nabízí se otázka, proč tam vlastně lezli, proč neodešli sami.

Tak se moderátor skutečně několikrát ptal. Michálek byl natolik v úzkých, že když mluvil o tom, co piráti ve vládě prý všechno dokázali, zmínil i digitalizaci stavebního řízení. Prý to byl

úspěch. Opravdu, úspěch v podání pirátů. Hlavní důvod vyhození pirátů z vlády byl podle Michálka ten, že šli proti dotacím pro kmotry. Proto je ODS vyhodila. Na to reagoval pan Vystrčil, a to několikrát, že odchod pirátů z vlády byla chyba, že Bartoš jako člověk a manažer selhal a že na tom mělo zůstat. ODS prý pirátské ministry ve vládě podporovala a chová se slušně a korektně. Michálek si to zjevně nemyslí.

Dadaistickou dimenzi celé debatě ve studiu dal pan Havlíček, který jel jako kulomet. Mimo jiné označil piráty za neomarxisty, což pana Michálka velmi pohoršilo, dokonce se jej to osobně dotklo (asi neví, že jde o respektovanou filozofickou školu ze západního Německa). Na vystoupení pana Havlíčka byla nejzajímavější pasáž, ve které vysvětloval, jak ANO bude stabilizovat rozpočet lepším vybíráním daní, které by – jak sám uznal – přineslo asi 20 miliard. Havlíček ostře odmítl možnost zvyšování daní. To už Vystrčil z ODS zvyšování daní fakticky připustil, pokud se nepovede nastartovat ekonomiku, což se ale podle něj povede. Koho ale asi tak bude ODS danit?

Havlíček připustil, že ANO chce menšinovou vládu s podporou Stačilo! a dokonce se v obraně Babišovi tvrzení, že ANO nejsou komunisti, dostal až v připomenutí, že také prezident byl komunistka. Zmínil se také o údajném řádění pana Foltýna, který je vládou určeným člověkem pro nálepkování. Moderátor občas v debatě neudržel smích. Překřikování politiků a kvalita jejich argumentů byly opravdu často odporné divadlo. Moderátor právem připomněl, že rekordní nedůvěra občanů v politiku by také mohla klesnout až k nule. S tím souvisí i skandálně trapný postoj vlády ke zvyšování platů politiků, což bylo téma, které uzavíralo první hodinu pořadu.

Skončím tím, čím obvykle začínám, totiž novými preferencemi politických formací. Konečně máme první data po skončení prázdnin od Kantaru. Piráti jsou na pěti procentech (to je ambiciózní cíl pro socdem). Voličům prý vadí zejména jejich odchod z vlády a sami odcházejí k ODS, STAN a ANO. Voliči ale údajně odcházejí také od ODS, která je nyní na 14,5 procentech (přesto, že získala pirátské voliče). ANO má podporu (v procentech) 35,5, STAN 13, SPD 6,5, piráti 5, topka 4,5, lidovci 3,5, komunisté 3, šlachťovci 3, motoristé 2,5 a socdem taky 2,5. Koalice Spolu má 20 procent, což je od volebního výsledku z roku 2021 pokles o 8 a proti červnu 2024 o 2,5 procenta.

No, co k tomu říci. Na menšinovou vládu ANO s podporou komunistů to zatím moc nevypadá. Možná si spíše budou muset plácnout ANO s ODS. Michálek v pořadu správně upozornil na to, že tyto dvě formace – spolu s SPD – vypustily snížením daní při rušení superhrubé mzdy ze státního rozpočtu v součtu už asi 400 miliard korun. Spojují je určitě i kmotři a dotace. To mi připomíná jedno z tvrzení senátora Čunka na lidoveckém sjezdu, za které bych ho rád pochválil. Řekl, že jemu osobně toto snížení daní přineslo peníze, ale jeho sousedka, stará vdova, nezískala nic, naopak musí platit vyšší daně z nemovitostí za svůj běžný byt.

27. října 2024

Rusnok označil ujišťování politiků o nezvyšování daní za pohádky z mechu a kapradí

V nedělních Otázkách V. Moravce debatovali Jiří Rusnok, Jan Skopeček a Jana Maláčová. Nedožvěděli jsme se nic, co by mělo nějaký smysl. Ale to není nic zvláštního. V čem se shodli Maláčová a Rusnok?

V tom, že kdyby politici skutečně chtěli, své platy by dávno vyřešili v souladu s Ústavou. Rusnok mluvil dokonce o ústavním zákonu. Maláčová zase upozornila na to, jak politici dokázali rychle snížit důchody, zatímco se svými platy si stále nevědí rady. To bylo asi to jediné, co se jí podařilo. Když začala s tím, že by platy politiků navázala na minimální mzdu, Rusnok poukázal na to, že o té rozhodují politici sami, že lepší by byl medián mzdy. Při té příležitosti podle mě velmi správně poučil diváky, že průměry mohou ve srovnání s mediánem hodně deformovat realitu.

Maláčová a Rusnok se shodli i na tom, že snížení daní při rušení superhrubé mzdy bylo zásadní chybou (Skopeček to samozřejmě hájil) a že zdanění chudých je příliš vysoké. Rusnok obvinil sociální demokracii, že souhlasila se snížením daní při rušení superhrubé mzdy, když neodešla z vlády.

V čem se shodli Rusnok a Skopeček? Především v chvále vlády za konsolidaci rozpočtu. Dále také v tom, že když Maláčová tvrdila, že za vlád sociální demokracie byl mnohem vyšší růst než za vlád ODS, neříká to nic nebo málo o schopnosti politiků, protože růst závisí na globální situaci. Maláčová v tom byla podle mě až trapná. Opravdu si myslím, že tím někoho osloví?

Rusnok řekl, že je nesmysl, abychom tu měli 5 procent, když v Německu je nula (prý i Polsko má kvůli Německu problém, tak hlavně že máme tu suverenitu). Připustil ale, že vnitřní politika může růstu škodit, nebo prospět. Bohužel jsme se nedostali k tomu, co by se mělo vlastně dělat, abychom si aspoň neškodili.

Rusnok souhlasil s kritikou rozpočtu ze strany Národní rozpočtové vlády, ale zastal se proti Maláčové toho, že rozpočet předpokládá, že růst v roce 2025 má být 2,7 procenta, byť je to podle něj už nerealistické. Rozpočet, jak připustil po tlaku moderátora, je nepravdivý ale z jiných důvodů, totiž stojí na dosud neschválených zákonech.

Hádání či spíše škádlení mezi Skopečkem a Maláčovou nebylo vyloženě nepříjemné, ale celkem k ničemu. Skopeček jako kolovrátek hájil vládu a Maláčová neméně stupidně opakovala sociální témata bez realistického řešení. Jako obvykle nejvíce jsem si dokázal vzít z toho, co říkal Rusnok. Bylo zjevné, že má už dost Babišových pohádek (podle něj „pohádky z mechu a kapradí“) o nezvyšování daní a neustálém rozdávání. Rusnok jednoznačně trval na tom, že daně budou muset růst, konkrétně kvitoval růst majetkových daní.

Přece jen bych za něco pochválil i Maláčovou: na konci pořadu otevřela téma majetkové nerovnosti, která je u nás podle jejích čísel vyšší než v USA. Rusnok (který dělá pro Kellnerovu rodinu) připustil, že to je zajímavé téma. Škoda, už nebyl čas.

3. listopadu 2024

Nové světlé zítřky: za deset let bude mít každý praktického lékaře, možná i děti

Nedělní Otázky V. Moravce byly věnovány situaci ve zdravotnictví. Slyšeli jsme dobrou zprávu: už do deseti let, pokud vše půjde dobře, bude moci každý občan ČR mít svého praktického lékaře. No tak dobře, možná do dvaceti let. Není to úžasné? Podle ministra Válka, který byl ve studiu se šéfem organizace praktiků Šonkou a poslankyní SPD Štefanovou, máme všechny trumfy v rukou. Taková paráda.

Uvidíme, zda ti ministři, kteří přijdou po něm, budou stejně jako on upozorňovat i za dalších deset dvacet let, že to nejde, protože jejich předchůdci selhali. Šonka upozornil, že je třeba udělat rychlé zásahy do systému, které budou fungovat v řádu let. Nezanechal nejmenší pochybnost o tom, že mu jde o rušení nemocničních oddělení, která jsou podle něj často zbytečná. Lékařů je prý dost, ale dělají zbytečné věci nebo nedělají nic.

Podle ministra, jestli jsem mu správně rozuměl, je problém spíše v pojišťovnách. Ministr by jejich počet rád redukoval, ale zabránil mu v tom Senát. Šonka se pojišťoven zastal. Na jeho názor, že klíčem ke stabilitě by měl být tlak na domluvu pojišťoven s poskytovateli, reagoval Válek tím, že potíže je právě v tom, že některé pojišťovny jsou na tom špatně dokonce i během „tučných let“. Pro mě je fascinující, že pojišťovny vůbec mohly připustit, že milion lidí v ČR je bez primární péče. Nevěřím ani vteřinu, že jim jde o klienty.

Nebudu se zabývat detaily debaty o tom, jak zajistit dostatečné množství praktiků, jen zmíním, že u pediatriů to dost možná bude ještě těžší než u praktiků pro dospělé. Na dětech ostatně zjevně státu nezáleží. Asi 130 tisíc dětí podle dat uváděných v pořadu nemá svého lékaře. Tohle samo by mělo způsobit pád vlády, pokud rozumíme slovu „dítě“. Ale vadí to někomu? Je to žhavé téma politického zápasu? Zavřít školy za covidu šlo hladce, dát dětem lékařskou péči naopak nejde. K čemu děti, že?

Dalším důležitým tématem pořadu byl rozdíl v hodnotě téhož úkonu, provedeného v různých nemocnicích. Válek se jednoznačně hlásil k tomu, že tuto propast snižuje a dostane se na úroveň Německa. Stejně tak ale proti Štefanové hájil, že IKEM musí prostě za pacienta dostávat více, protože má pacienty komplikovanější než malé nemocnice. Když Štefanová trvala na tom, že rozdíl mezi opravdu stejnými úkony zůstává, řekl Válek napřímo, že IKEM by bez toho zkrachoval.

A pak samozřejmě téma prevence a obecně, jak apelovala Štefanová, jak zavřít černé díry ve zdravotnictví. Opět máme málo praktiků, pojišťovny by mohly dělat více, ale hlavně můžeme hledět ke světlým zítřkům digitalizace, kdy konečně lékař bude vědět – jak už podle zákona má i bez ohledu na to, zda mu pacient donese papír – zda nedělá pacientovi vyšetření, které je zcela zbytečné. Digitalizace zdravotnictví má být spuštěna příští rok (třeba to půjde rychleji než stavení řízení, které má fungovat v roce 2028). Ministr Válek byl ovšem zjevně nervózní a optimismus mírnil. Snad to nebude další blamáž. Spadnout by to mělo ostatně až na příští vládu, která to nejspíše svede na ministra Válka.

Kolik by se ale dalo celkově ušetřit na ucpání černých děl v systému? Podle Válka 60 procent výdajů jde na mzdy, 10 procent na provoz. Skvělé bylo vnímat pana ministra, jak ujišťuje, že

počet geriatrických lůžek bude stoupat. Představte si tu skvělou představu, jak ležíte na lůžku s těžkou Alzheimerovou nemocí a lůžko se o vás perfektně stará. Konečně nějaká útěcha.

10. listopadu 2024

Všechno je dobré, ale nevíme, co si počneme, abychom dohnali Polsko

Nedělní Otázky V. Moravce přinesly debatu, jako obvykle obtížně srozumitelnou a ještě méně ověřitelnou (kdo má pravdu?), debatu o důchodech a mzdách. Ve studiu byl ministr práce a sociálních věcí Jurečka (KDU), poslanec Juchelka (ANO) a poslankyně Šafránková (SPD).

Co mě zaujalo nejvíce, bylo tvrzení pana ministra, že vláda zvýšením minimální mzdy, prý zcela bezprecedentním, zvýší mzdy v celé ekonomice. Vlastně klasická levicová agenda. Překvapila mě shoda mezi politiky ve studiu na tom, že je dobré mít vysoké mzdy, protože pak jsou také z nich vysoké daně a odvody. To je podle mého soudu ve veřejném prostoru obrovský objev. Ale pak jsme viděli, jak bídne jsou na tom u nás průměrné reálné mzdy. Medián by byl ještě nižší.

Co se s tím dá dělat, to vlastně nebylo vůbec tématem. Pan Juchelka několikrát tvrdil, že nás předběhlo Polsko po stránce HDP i mezd. Z toho podle něj plyne špatná hospodářská politika naší vlády. Neřekl ale, co by se mělo dělat jinak, tedy kromě EET. EET jako univerzální spása. Moderátor ovšem upozornil, že 200 miliard z toho asi nebude. Pořád dokola. V čem je tedy to Polsko lepší?

Jurečka tu kartu nezvedl, aby českou vládu před polským srovnáním hájil. Jenom se zmohl na to, že všude v Evropě reálné mzdy klesaly. Na Juchelkovo tvrzení, že nás to ale zasáhlo neobvykle silně a že máme nejvyšší ceny energií v Unii, což omezuje možnost zaměstnavatelů zvyšovat mzdy (pikantní jsou v tom ohledu obrovské zisky mnohých firem vytěžené z inflace), a zároveň zvyšuje náklady na život, tedy reálné mzdy, neřekl prakticky nic.

Pokud jde o reformu důchodů, všechno je samozřejmě podle Jurečky skvělé, historický výkon. Podle opozice je tomu právě naopak. Proběhla diskuse o tom, co je vlastně jen opoziční rétorika a co vládní odpovědnost. Problém je ale hlavně v tom, co navrhli poslanci Benda a Jakob, což bylo asi překvapením i pro vládní koalici. Podle Jurečky se ale všechno zvládne. Debata o tom, co vlastně čeká lidi z náročných profesí, jichž se právě Benda-Jakobův návrh týká, nebyla pro mě přehledná a srozumitelná. Škoda, že ve studiu nebyl jejich zástupce nebo nějaký nezávislý odborník. Snad všechno bude skvělé.

Zajímavým momentem bylo Jurečkovu tvrzení, že když se vezme v potaz zdanění důchodů ve vyspělém světě, dáváme v ČR na důchody srovnatelné procento HDP jako tyto země. Juchelka a Šafránková byli, jako když do nich střelí. Co kdybychom v tak vážných věcech měli jasnou věcnou shodu danou odborníky? Pokrok je podle mě v tom, že ministr práce a sociálních věcí se chce v těchto parametrech srovnávat s vyspělými zeměmi.

Nakonec se moderátorovi podařilo dotlačit pana ministra Jurečku, aby uznal, že něco, co je v programovém prohlášení vlády, pokud jde o důchodový systém, nebylo splněno. Jde o to,

čemu se běžně říká druhý pilíř. Jurečka připustil odpovědnost vlády, ale rozhodně ne svoje, jde prý o selhání ministerstva financí. Co z toho?

17. listopadu 2024

Když bude Fiala premiérem a nebude pršet, budeme mít prý za čtyři roky mzdy jako v Rakousku

Mirek Topolánek dnes v Otázkách V. Moravce kritizoval Českou televizi, že do studia pozvala jenom muže, prý mu to hodně vadí, prý jsme se nezměnili od Listopadu. Prohlásil se dokonce za feministu! A výslovně zmínil, že to je pod vlivem jeho ženy. Topolánkům feministický coming out asi bylo třeba vypíchnout na začátek. Ale největší bomba pořadu bylo zjištění, že za čtyři roky tu budeme mít rakouské a německé mzdy. Pokud bude Petr Fiala premiérem.

Říká to sám pan premiér Fiala. Vybavuji-li si správně, nikdy předtím o tomhle nemluvil. Jeho téma nebyly německé / rakouské mzdy nebo směřování k Rakousku a Německu. Prioritou premiéra a vlády je pořád dokola státní rozpočet, vlastně nic jiného. Najednou jsou to mzdy. Pikantní je, že když se moderátor ptal tří expremiérů, Topolánka, Fischera a Ódora, co jsou dnes hlavní problémy české a slovenské společnosti, ani jeden nezmínil rozpočet.

Naopak padala témata jako inovace, demografie, podle Ódora je největší problém Slovenska to, že z něj odcházejí mozky do ČR. Na Slovensku prý lidé chtějí anglosaské daně, ale zároveň skandinávský sociální stát a balkánskou korupci, což prý nejde dohromady. Podle Topolánka se musíme zbavit závislosti na Německu a dělat ekonomiku s vysokou přidanou hodnotou. Ale jak?

Prý, tvrdil Topolánek, jenom bohatá a prosperující společnost může vyřešit demografické a klimatické, nepřepsal jsem se, problémy. Prý potřebujeme inovace a vědu a dobré univerzity. Ale nic konkrétního, co vlastně dělat. Naopak premiér Fiala tvrdil, že školství je velký problém, že to nejde hned, ale za další čtyři roky to zvládne. Ódor říkal, že podle hesla Fordova potřebujeme ne lepší koně, ale auta. Asi proto stavíme jaderné bloky.

Ale musím se vrátit k předsedovi vlády Fialovi. Je neuvěřitelné, jak energicky, až šíleně opakoval, že stačí další čtyři roky jeho vlády a všechno bude dobré, všechno bude jako v Německu a Rakousku. Považuje své voliče už skutečně za idioty? Je jasné, že jiné voliče tímto nemůže oslovit, právě naopak. Ale co na to řeknou jeho vlastní voliči? Možná to, co opakoval taky pořád dokola: nemáte jinou možnost, pokud chcete západní směřování, protože jinak Babiš. To je aspoň docela realistické.

Jde-li o to, že pokud bude Fiala premiérem i další čtyři roky, budeme tu mít poměry jako v Německu a Rakousku (kdo ví, zda ty státy už nebudou v té době ovšem v rozkladu pod vlivem krajní pravice), premiér nedal vůbec žádný argument, jak konkrétně toho chce dosáhnout. Dokonce měl velký problém zabývat se realisticky tím, co jeho vláda dosud dělala, přitom to by měl být hlavní předpoklad výhledu do budoucnosti. Připustil, že vláda

nesplnila všechny sliby, a to prý proto, že byla v podobné situaci jako zahradník, kterému do jeho plánů prací na zahrádce začne pršet. Pršet ale asi už nebude.

Fiala reagoval na tlak moderátorův také tím, že jednak svou vládu chválil jako vůbec nejvíce úspěšnou od roku 1938, ale pak zároveň tvrdil, že se věci daří měnit moc pomalu, že by to chtěl jinak, a proto potřebuje silný mandát.

Premiér nám taky sdělil, že chápe, že lidi se nemají dobře. Jak by se podle něj mohli mít dobře, když je přece válka! Přece nemohli. Ale budou se mít už dobře v roce 2028 (to by mělo být i digitální stavební řízení!), ačkoli mír není jistý, musí být v souladu s tím, co chce Ukrajina, což bude podle předsedy vlády nesmírně těžké. Tak snad nebude pršet.

Nechtěl bych úplně pominout velkou pozornost, kterou dnešní Otázky V. Moravce věnovaly polistopadovému vývoji, třeba i panu Koženému, kuponové privatizaci jako zlodějině (podle Topolánka a Fischera šlo o zlodějínu, ale nešlo to prý udělat lépe) a slibům, že za 10 let na tom budeme jako Rakousko. Nevím, jestli si pan premiér uvědomuje, že ty sliby, že tu budou mzdy jako v Německu a Rakousku, nedává za těch 35 let jako první. A že lidem z toho už může být na blití. Nota bene když premiér neudělal za čtyři roky nic (nebo to aspoň nevysvětlil jinak než deštěm, resp. válkou), co by dávalo konkrétní základy pro takovou naději. Třeba ale nebude pršet.

24. listopadu 2024

Spíše se dočkáme tunelu na rozpočet než německých mezd

Jak by vláda vlastně chtěla zvyšovat platy, naznačil ministr financí Stanjura dnes v Otázkách V. Moravce, když byl konfrontován s tvrzením, že platy policistů jsou relativně nejnižší za celou existenci ČR. Prostě by zrušil nebo omezil výsluhy a dal by ty peníze těm, kdo aktuálně slouží.

Jistě ho za to hasiči a policisté ocení. Je vlastně strašné, že to musel být poslanec SPD Fiala, kdo upozornil na to, že výsluhy jsou velká motivace pro nové lidi (sám Stanjura připustil, že by se to muselo udělat tak, aby všichni policisté a hasiči najednou neodešli) a že je třeba splnit sliby, které jim byly dány. Pokud jde o sliby, Stanjura řekl, že nešlo o slib vlády. O to více pochopitelné je, že demonstranti pískali na ministra vnitra, když sliboval nárůst platů v letech 2026-2027. Kde to vlastně žijeme?

Nakonec ale debata, které byl účasten za průmysl i pan Špicar, dospěla k tomu, že potřebujeme lepší ekonomiku. Ministr dospěl až k tomu, že veřejnost ujišťoval, že pokud firmy budou mít peníze, podělí se se zaměstnanci. K čemu mají v té západní Evropě a USA ty odbory, že? Přece k ničemu. Firmy se nemohou dočkat, až se podělí. Co ale potřebujeme k tomu, abychom měli výkonnou ekonomiku? Aby se firmy mohly volit? Pořád dokola to samé. Chybí pracovníci, máme nízkou robotizaci a digitalizaci, složité schvalovací procesy (Špicar zmínil hlavně schvalování zelených zdrojů elektřiny, ale můžeme se radovat, že stavební řízení budeme mít digitalizované už v roce 2028). Za pět deset let se budeme nejspíše bavit o tom samém, stejně jako jsme se bavili před pět deseti lety.

Fiala vytáhl vyčpělé téma dotační ekonomiky, které bývalo v módě. Splývá mu to s green dealem. Špicar upozornil, že pokud bychom, jak naléhá Fiala, udělali v tomto ohledu jednostranné kroky bez synchronizace v Unii, zničí nás to. Další problém je cena energií. Ministr nás ujistil, že ruský plyn, který k nám proudí, není objedнан vládou, ale byznysem, a prý už nejsme na ruském plynu závislí, protože byznys si může vybrat. Vybírá si podle ceny. Špicar tvrdil, že naděje je v tom, že Ukrajina zavře kohoutky. Ministr jej upozornil, že by to mohlo zvýšit ceny plynu. Není to celé šílené?

Ale to nebyl vrchol dnešních Otázek V. Moravce. Vrcholem byla debata o kapitálovém trhu, což Špicar považuje za nezbytnou podmínku pro dohánění USA, a o kryptoměnách. Jakkoli byl Špicar vstřícný vůči vládě a chválil si novelu zákoníku práce, kterou vláda podporuje, zde bylo vidět zcela jasně, že je zklamán. Problém připustil i Stanjura. Prý došlo v novém zákoně, pro který hlasovali všichni přítomní ve Sněmovně, ke smíchání dvou problematik, což byla chyba. Snad bude opravena. Špicar na rozdíl od Stanjury zjevně vnímá kapitálový trh jako akutní a zásadní potřebu.

Na závěr zmiňme kryptoměny. Prý je konečně třeba regulovat byznys s nimi. Na tom asi není nic kontroverzního. Moderátor ale vytáhl informace o tom, že hrozí dramatický propad příjmů státního rozpočtu a že před zákonem varuje i policejní protimafiánský útvar. To ministr připustil, dokonce sám zmínil námitky tajných služeb. Zmínil také to, že v důsledku může dojít ke zhoršení hodnocení Česka, pokud jde o boj s organizovaným zločinem, což by bylo fatální pro bankovní sektor a v důsledku celou ekonomiku. Přesto ministr nedokázal jasně říci, co si o novém zákonu myslí. Má prý svá pro i proti.

Znamená to, že pro vypuštění rozpočtu a zničení české ekonomiky není dost pro jasné NE? Bohužel na základě minulých zkušeností, třeba s tím, jak se prosadily dotace na solární byznys na úkor českého rozpočtu a české ekonomiky, si myslím, že to je mnohem reálnější scénář, a velmi brzy, než německé mzdy byt' i za dvacet let. Mimochodem ekonom Štěpán Jurajda zveřejnil pře pár dny data, že za dvacet let se české mzdy nekvalifikovaných pracovníků v McDonalds nepřiblížily těm německým, ba jsou jedny z nejnižších i ve východní Evropě. Zajímavé je, že výrazné přiblížení bylo někdy v letech 2000-2004. Zajímá to někoho?

1. prosince 2024

Destrukce Sněmovny a Richterová jako toustovač z Červeného trpaslíka

Už dlouho se dívím, jak se v Otázkách V. Moravce stále vrací nikomu nesrozumitelné téma o tom, jak funguje Sněmovna. Většinou z toho vyjde nevábny obrázek žvanírny, někdy za dobré nálady a souznění všech přítomných ve studiu. Slovo žvanírna se dnes na adventní neděli opakovalo v pořadu mnohokrát.

Dostali jsme ale ke žvanírně i pořádnou porci osobní nenávisti mezi předsedkyní Sněmovny Pekarovou Adamovou (TOP09) a senátorkou a hejtmankou v jednom Mračkovou Vildumetzovou. Především bych ale chtěl zdůraznit, že řešení technikálií sněmovního

provozu a kdo komu co udělal v minulosti i v současnosti, kdo má a nemá právo se komu mstít, nedokážu ani při svém vzdělání a dlouhodobém zájmu o politiku pojmout.

Když bylo otevřeno téma odvolávání předsedkyně Sněmovny, považoval jsem to za naprostou nudu, protože opozice nemůže uspět. Jenže místo toho, aby koalice byla v klidu, protože má ve Sněmovně jasnou většinu, chce se pomstít opozici odvoláváním pana Havlíčka z ANO z čela Sněmovny. Možná by se mohli navzájem odvolat všichni.

Moderátor ostatně na konci první hodiny pořadu konstatoval, že nejlepší by bylo, aby Sněmovna prostě už přestala jednat (ostatně jedna schůze, jak řekla paní předsedkyně, čtyři miliony). Prý je to závěr plynoucí z těch desítek minut, jak jsme je mohli vidět ve studiu. Člověk se těžko bránil souhlasu. Samozřejmě všechny političky ve studiu se oháněly zájmy lidí. Dýchají a žijí jen pro lidi.

A když mluvím o všech političkách, musím zmínit ještě jedno jméno. Olga Richterová z pirátů. Koncentrovaná bezvýznamnost. Pořád vracela na stůl velmi rozumný pohled, že změna jednání Sněmovny, která je skutečně destruovaná, může nastat jen změnou zákona o jednacím řádu. Jenže ODS ani ANO to prostě nechtějí. Bez toho pirátům nepomůže ani to, že s nimi souhlasí předsedkyně Sněmovny z TOP09. Takové hezké cvičení z politické reality, ne? Možná z budoucí vládní koalice.

V jednom momentu se ze svého povýšeného, usměvavého klidu, který doháněl paní senátorku k hněvu, paní předsedkyně Sněmovny probudila a začala ze sebe chrlit, jak vláda bez ohledu na destrukci Sněmovny ze strany opozice, skvěle vládne, jak se daří investice atd. Takové automatické cvičení v tom, jak vláda slouží lidu. Pár minut a byl klid.

Objevovala se i jiná věcná témata, zejména ze strany paní senátorky, která v bezvýhodné argumentační situaci otočila kdekterý kámen, zda něco nezabere. Asi i proto ta témata jen míjela, zatímco Richterová jako toustovač ze Červeného trpaslíka vracela stále téma konkrétní, nachystané změny jednacího řádu. Problém je, že ANO drtivě vyhrává v předvolebních průzkumech preferencí a paní senátorka (a hejtmanka v jednom) je jedním z jasných vítězů krajských a senátních voleb.

Okamžik napětí jsme mohli zažít, když paní předsedkyně slíbila moderátorovi, že mu sdělí, kolik schůzí Sněmovny bude třeba ke schválení důležitých zákonů, s nimiž počítá rozpočet na rok 2025. Chvilé napětí: nevím. Ale prý se vše zvládne.

8. prosince 2024

Solární tunel a vládě už nevěří ani děti, nechtějí tu žít, budoucnost se otevírá fosiliím

Ještě před Otázkami V. Moravce mě na Seznamu a Novinkách udeřily do očí dva články. Vláda slíbila postavit deset tisíc nových bytů a nic z toho nebude. Bydlení je v Česku už několik let nejhůře dostupné ze všech zemí EU a velmi rychle přibývá lidí, kteří musejí žádat o příspěvek na bydlení. Mohou se utěšovat tím, že v roce 2028 bude digitalizované stavební řízení. Ale tomu asi nevěří už ani děti.

Druhý článek totiž referuje o datech, která ukazují, že stále více mladých lidí a dětí nechce zůstat v Česku. S tím, jak nabírají rozum, nevěří, že se něco zlepší, nevěří vládám. Přitom, připomněl bych, premiér Fiala jim slibuje do pěti let německé platy. Raději asi půjdou přímo do Německa. Slibů a slov se nenají. Je pravda, že já, už téměř padesátník, ještě po naději občas lapám, třeba nad slovy ministra Jurečky o digitalizaci agendy zaměstnavatelů vůči státu jsem plesal... ale mohu tomu opravdu věřit? Není to jen zase nějaká lež?

Kdo u nás může věřit v lepší budoucnost, to je spíše než děti strana fosilií (a zejména fosilních paliv), která měla nedávno sjezd, na němž se objevil exprezident Klaus, senátor Čunek, místopředseda (zatím) Sněmovny Havlíček a divoké devadesátky v různých provedeních (třeba Renata Vesecká, vzpomínáte?). Škoda, že se nemohli zúčastnit František Mrázek, Ivan Jonák (ale přišel, v kabátku z krokodýla, miliardář Richard Chlad, který k němu měl prý blízko) a Radovan Krejčíř. Tyhle tři odstavce, myslím, poskytují výstižný kontext dnešním Otázkám V. Moravce.

Ve studiu byl ministr průmyslu Vlček (STAN) a exministr průmyslu Havlíček (ANO). Debata byla překvapivě věcná a konsensuální. Například na začátku druhé hodiny pořadu Vlček souhlasil, že dokud nebude v EU embargo na ruský plyn, tak se ho nezbavíme. Ale, pravda, kladl důraz na to, že kdyby Rusko plyn zastavilo, máme alternativu. Zmínil i to, jak ruský plyn putuje až na druhou stranu Evropy do Španělska. Byznys je byznys. Vlastně Havlíček zpochybnil i to, že by zákaz mohl fungovat, prý by se to obcházelo přes Balkán.

Zajímavá shoda ve studiu, dokonce včetně moderátora, byla i na terminologii solární tunel a solární baroni v souvislosti s tím, co se stalo v letech 2009-2010. Havlíček ale upozornil na to, že za Babišovy vlády za souhlasu tehdejší opozice prý byla udělaná tlustá čára, že dnes už nejde o ty původní barony a že krácením plateb (asi dvacet miliard), jak to chce ministerstvo financí, budou trestáni nevinní lidé a ohroženy další investice.

K mému překvapení s tím Vlček fakticky souhlasil. Prý dojde k dohodě s opozicí. Zásadní je ochrana investičního prostředí. Dohoda s opozicí má být také na podpoře paroplynových elektráren. Tak snad nebudeme za 15 let mluvit o paroplynovém tunelu. Záruka shody mezi koalicí a opozicí bohužel nic neznamená, jak se to ukázalo i u solárního tunelu (na němž byla shoda náramná!), ačkoli v dnešní sněmovní situaci by šlo o pozitivní, osvěžující změnu k lepšímu.

Neshoda mezi oběma politiky byla v odhadu cen elektřiny v příštím roce, ale i tam se zdálo, že Vlček připouštěl, že by mohla výrazně růst regulovaná složka, ale prý nemůže mluvit za ERU. Havlíček ERU kritizoval za to, že dopouští spekulací ohledně budoucích cen, které nemusejí vyjít. Pak také došlo ke sporu ohledně green dealu, ale Vlčkův přístup svou věcností podle mě držel Havlíčka překvapivě úspěšně na uzdě. Řeč přišla i na to, jak obrovská je propast v cenách elektřiny a plynu mezi EU a USA. Podle Havlíčka to současné vedení Unie nezvládne, podle Vlčka je naděje. Podle mě je snad až neuvěřitelné, že EU už dávno nezkrachovala.

Úplně na konci jsme mohli v OVM vidět video z výše zmíněného sjezdu strany fosilií. Moderátor Havlíčkovi, který tam řečnil, připomněl, že Marie Benešová (ministryně spravedlnosti Babišovy vlády, proti níž masivně demonstroval Milion Chvilek) označila

Renatu Veseckou za justiční mafii a že Roman Šmucler prosazuje placení za lékařskou péči. Havlíčka to dost rozohnilo, protože ANO se prý nedívá na hodnoty, na minulost, na nenávisť, ale na koaliční potenciál. Havlíček se oháněl programem, odmítáním kompromisů. Vlček samozřejmě spolupráci s fosiliemi odmítl.

Tak nevím, jestli mám jásat nad tím, že se konečně ukázalo, že politici mohou v Česku debatovat věcně a konsensuálně. Asi ano. Ale vzhledem k tomu, jaká je reálná situace u nás, je to dost málo. Ostatně tématem druhé části nedělních Otázek V. Moravce, bylo téma nedostatku praktiků a zejména pediatriů. Chápete to?: děti (130 tisíc!) nemají lékaře a vláda se chlubí svými výsledky. Mimochodem kolik miliard jsme asi tak vyplatili za ty roky na solární tunel? To se to bohatne a hoduje, když politici lifrují desítky, stovky miliard daňových poplatníků do soukromých kapes. Na co děti? Na co budoucnost? Po nich potopa.

15. prosince 2024

Klausovo áčko a pracovní morálka Ukrajinců

Dnes v Otázkách V. Moravce byli senátor Šlachta (Přísaha) a ministr vnitra Rakušan (STAN). Rakušan odmítl, že by STAN nadbíhali ANO, prý je ANO pro ně nepřijatelné populismem, unijní a ukrajinskou politikou. Mnohem zajímavější bylo vyjádření pana senátora ke sjezdu tzv. Klausova áčka (strana fosilií Motoristé), na kterém byla i paní Vesecká.

Šlachta z Klause a hlavně z Vesecké zjevně moc šťastný nebyl. Paní bývalou nejvyšší státní zástupkyni označil dokonce za pro sebe nepřijatelnou, pokud by měla být političkou. Prý ale probíhají jednání mezi Přisahou a Motoristy. Šlachtu zjevně neodrazuje od takových jednání fakt, vypíchnutý moderátorem, že v době sjezdu Klausovo áčko čítalo sedm členů, z nichž ani všichni nebyli přítomni, a ti přítomni si odhlasovali vznik politické strany, která pak přijala jedním rázem přes tisíc členů. Rakušan připomněl, že Václav Klaus byl vždy zastáncem standardních politických stran. Dnes má tedy výstavní áčko.

Dalším důležitým tématem byl Lex Ukrajina a ukrajinští uprchlíci. Ministr Rakušan „natvrdo“ přiznal, že Lex Ukrajina, který má prodloužit práva ukrajinských uprchlíků na území ČR, ve Sněmovně vážně kvůli poslaneckému návrhu, který má umožnit lepší stíhání těch, kdo vynášejí citlivé informace státu nepřátelským mocnostem. Rakušan by prý tento návrh připojil k zákonu věnujícímu se trestní problematice, kam patří, pokud by mu ovšem poslanci ANO slíbili, že to podpoří. To ale neočekává. Vyznělo to tak, že poslanci ANO hájí agenty nepřátelských mocností (jeden takový člověk prý je spokojeně v důchodu a není na něj žádný nástroj).

Debate o uprchlících byla tlačena Šlachtou zcela v tom duchu, že jde o podezřelé osoby, nad kterými je malá kontrola. Šlachta dokonce požadoval kontrolu jejich pracovní morálky. Zpochybnil, že by ukrajinští uprchlíci splnili požadavky vízové povinnosti, která platila před válkou. Podle něj nemá policie a stát kontrolu nad těmi uprchlíky. Řešila se i otázka, co bude, až skončí válka, což vyznělo jako blížící se samozřejmost a návrat normálu.

Shoda byla na tom, že jde o vážné téma ve smyslu migrační politiky. Rakušan kladl důraz na unijní řešení. Šlachta strašil slučováním rodin. Prý to byl velký problém pro naši zemi už za jugoslávské války. Rakušan byl během celé debaty o uprchlících spíše v defenzívě. Vlastně nepadlo slovo o tom, že pomáháme lidem v nouzi a že bychom neměli klást důraz na to, že nám dávají více, než od nás dostávají. Prostě chovný dobytek. A hlavně pořádná kontrola. Priorita je podle Šlachty chránit naše občany.

Konečně bych zmínil ještě diskusi o střelbě na Filozofické fakultě UK před rokem. I tady mi přišlo, že byl Rakušan v defenzívě, naopak Šlachta tlačil na to, jak je prakticky všechno špatně. To, že zpráva sněmovní vyšetřovací komise dosud neunikla na veřejnost, považuje ministr vnitra za mimořádný úspěch, nicméně je to věc komise samotné, že jí to tak dlouho trvá. Takže Šlachta střílel mimo terč. Jeho hlavní téma, pokud jsem správně pochopil, byla střelba v Uherském Brodu, u které byl prý osobně, a bilancování, co se od té doby nepovedlo. Zejména útočil na současného policejního prezidenta. Ministr Rakušan policii naopak, pro mě docela přesvědčivě, hájil.

5. ledna 2025

ANO a ODS se shodnou na tom, že nás zachrání nástup krajní pravice v Evropě

První letošní Otázky V. Moravce byl hostily pány Havlíčka (ANO), Skopečka (ODS), Fialu (SPD) a Michálka (piráti). Hned na začátku mě zaujalo vyjádření posledního, který tvrdil, že měl více kontrolovat dodavatele v procesu digitalizace stavebního řízení, aby je nevodili za nos.

Prý kdyby celý projekt byl odložen o půl roku, bylo by možné ho úspěšně rozjet. To je, pokud vím, první pokus o analýzu reálných příčin. Jenže proč to vláda tedy odložila až na rok 2028?

Michálek taky zmínil, že snížení daní v procesu rušení superhrubé mzdy vzalo státní kase už 650 miliard. Proti tomu se postavil Skopeček, protože prý část těch peněz jde přes domácnosti zpátky do státní kasy.

To vidíme, jak je státní rozpočet na tom skvěle. V této věci snižování daní bohatým na úkor chudých samozřejmě jsou ANO, ODS a SPD na jedné lodi. Ale to nebyla ta agenda, kde se ve studiu tato koalice projevila v plné síle. Co ve studiu způsobilo úplnou bouři souhlasu, jsou individuální povolenky.

Michálek jako jediný hájil model, který podle něj funguje v Rakousku. Ostatní to tvrdě odmítli jako nesmyslnou dotační politiku. Fiala se dostal až k tvrzení, že Pařížská dohoda je zlo a že je třeba Unii donutit k tomu, aby se podřídila Česku tím, že budeme hrozit vystoupením.

Havlíček nešel tak daleko, ale rázně odmítl zavedení individuálních povolenek, byť by to znamenalo platit pokutu. Skopeček, byť na stejné vlně, byl realističtější. Platit pokuty by se prý nevyplatilo, reálná politika politických stran je prý jiná ve srovnání s tím, co říkají v opozici, a zatím jediný spojenec v Unii je prý Polsko. Takže to, co nám tihle politici prodávají jako naprosté zlo, naprostá většina zemí Unie chce?

Skopeczek doufá, že se to změní. Kromě Michálka, který upozorňoval na boj proti změně klimatu, byla shoda na tom, že za strašlivé ceny energií v Unii může green deal a zelená politika obecně. Takže vlastně jediná naděje pro ANO, ODS a SPD na prosperitu (a tedy i obranyschopnost a demokracii) je vítězství krajní pravice v Unii.

Nejvíce na mě zapůsobilo ovšem Skopeczkovo tvrzení, že za inflaci, jejíž následky jsou vážným problémem i v USA, může to, kolik peněz se nalilo do ekonomiky během covidu. To jistě skvěle vysvětluje, proč v Německu, Španělsku nebo Francii měli mnohem nižší inflaci než u nás, v Maďarsku a Pobaltí.

Ještě lépe to vysvětluje, proč firmy během strašlivého nárůstu inflace, jejíž důsledky trvají dodnes a jsou zcela logicky stále destruktivnější, měly mimořádně vysoké zisky. Podle odhadu vydělaly na inflaci v letech 2022 a 2023 téměř 150 miliard.

Skopeczek samozřejmě hájil tezi, že situace České republiky není špatná. Hovořil o budoucím růstu HDP. Takže to, že nejsou peníze na armádu, policii, školství, zdravotnictví, není měřítko skutečného stavu naší země. A zachrání nás krajní pravice, až zruší green deal. O Ukrajině nepadlo ani slovo.

Občas se setkám s tvrzením, že nejlepší naděje pro nás v souvislosti s ruskou agresí je Skandinávie. Co si o nás asi budou Skandinávci myslet, až zjistí, jak se díváme na green deal nebo daně a celkové fungování státu? Že tu vládne Putin.

12. ledna 2025

Topolánek v zrcadle amerického plynu nahlédl Trumpovu mysl a jak byl Hitler panslovanský

Na čem se v Otázkách V. Moravce shodli tři expremiéři Topolánek, Fischer a Špidla, je to, že není žádná naděje v dohledné době na lepší ceny energií nebo lepší ekonomiku. Ze všech tří expremiérů mají přitom dva otevřený střet zájmů, třetí tomu vlastně nerozumí.

Fischer je zapleten do korejského projektu výstavby nových bloků, ale i přesto byl skeptický k termínu dostavby prvního nového bloku v roce 2036. Topolánek zase mluvil za plynovou lobby, sám se k tomu přihlásil.

Samozřejmě podle Topolánka je špatná unijní zelená politika, je třeba více nakupovat americký plyn, problém je, že obnovitelné zdroje v létě budou u nás vyrábět dvakrát více elektřiny, než potřebujeme (výslovně zmínil, že budeme mařit elektřinu), zatímco v zimě nebude mít elektřinu prý ani Německo. Ale, jak zmíním níže, Topolánek je optimistický ohledně geopolitiky. To je krásná budoucnost, když ani Německo nebude mít elektřinu, že?

Ostatně debata o energetice a zejména o plynu byla otravná, nesrozumitelná (nebylo ani jasné, zda je ruský plyn levnější a proč se v Unii masivně nakupuje), nota bene když jsme byli od začátku ujištěni o tom, že naděje na zlepšení není. Špidla a Karel Hirman, bývalý slovenský ministr průmyslu, který mluvil přes telemost, se snažili do debaty vnášet geopolitiku. Pro mě je naprosto nepochopitelné, že to nebylo hlavní téma pořadu.

Dokonce i Fischer tvrdil, že Fico se v Moskvě jistě bavil hlavně o budoucím uspořádání Evropy, ne o plynu. Špidla (historik) opakovaně poukázal na to, že pro USA není nic za hranicí Odry a Nisy prioritou, zatímco Putin se chce vrátit k mocenskému vlivu SSSR. Prý podle Špidly bez integrace do západní Evropy není záruka, že neskončíme na východě.

Pokud jde o geopolitiku, Topolánek fungoval jako čtenář Trumpovy mysli: Trump vysvětlí Orbánovi a Ficovi, že Rusko je fuj, když Trump prý říká pět procent na obranu, myslí prý tři, Trump prý vysvětlí ukrajinskému prezidentovi, že se musí vzdát Krymu a Donbasu, ale jinak uzbudí Rusko jako Reagan SSSR. A samozřejmě podle Topolánka Čechům na rozdíl od Slováků nehrozí cesta na východ, protože my Češi jsme prostě západní lidé, ne panslovanští, ne proruští. Ani Babiš prý nikdy nepůjde na východ.

Jak upozornil slovenský exministr Hirman, Babiš je v unijsním parlamentu ve stejném klubu jako Orbán (což není ani Fico), komunisté v roce 1946 vyhráli v českých zemích, nikoli na Slovensku. Navíc mě hned napadlo, že přece v Německu uspěl ve volbách výrazně Hitler. Že by Německo bylo za Hitlera více panslovanské než Česko?

Celkově se zdá, že Topolánek kromě plynu a energetiky, kde lobuje, vlastně vůbec neví, o čem mluví. Jen má jakýsi dnes pro konzervativce typický tik: malovat Trumpa a celkovou geopolitickou situaci na růžovo. A samozřejmě nepochybuji, že mu strašně moc mu záleží na demokracii, možná dokonce stejně jako na americkém plynu.

19. ledna 2025

Děti bez pediatrií, Juchelkovo absurdní zneužití Draghiho zprávy a bilion korun z Unie nevyužito

Kdyby člověk dal na vystoupení ministra Jurečky v nedělních Otázkách V. Moravce, tak by si mohl myslet, že vláda dělá všechno dobře a že tato země nemá větší problém – při nejnižší nezaměstnanosti v Unii – než lidi, kteří sedí doma s nohama na stole a obohacují se na dávkách.

Opravdu nedokážu posoudit všechna tvrzení pana ministra, ve kterých se často chlubil, ale když tvrdil, že už deset let probíhá úspěšně řešení situaci v primární lékařské péči, vzpomněl jsem si na aktuální článek na iRozhlase (odkaz je níže). Tedy fakticky dětí bez primární péče je stále více. Možná pan ministr obecně chápe jako úspěch činnosti vlády tohle: čím hůře, tím lépe.

Ve studiu byli kromě ministra Jurečky ještě dva hosté: pan poslanec Juchelka z ANO a paní Maláčová jako šéfka sociální demokracie. Jurečka vysvětloval, proč už nechce být nikdy ve vládě s Babišem, odstrašující případ je prý osud sociální demokracie. Na to reagovala Maláčová tím, že preference lidovců jsou dnes ještě nižší než socialistů.

Maláčová byla velmi ostrá, ba až agresivní, upozorňovala pochopitelně na sociální problémy, ale žádné řešení kromě apelu na realistický rozpočet nedala. Dokonce moralizovala o tom, jak vláda má šetřit sama na sobě. Zmínka o daních, pokud jsem to nepřeslechl, nezazněla.

Vynikající, myslím, ale bylo její upozornění na to, že nás v leccems předbíhá Polsko, takže problém není v Unii, ale v nás.

Shoda ve studiu byla ovšem i tak na tom, že zásadní pro naši ekonomiku je Německo a Unie. Podle Juchelky je hlavní problém green deal, Unie nic podle něj nedělá, nejedná s Trumpem, ale jen šlape po vlastním průmyslu.

Juchelka se dvakrát dovolával Draghiho zprávy, aniž by zmínil její skutečný obsah, tedy apel na federalizaci a masivní investice po vzoru Číny a USA. Podle Juchelky se z Unie stává skanzen, ze kterého se budeme dívat na záda Číně a USA. Řešení? Podle Juchelky reformovat green deal, ačkoli Draghi ve skutečnosti naléhá na jeho realizaci v plném rozsahu. Podle Juchelky by Unie měla Německu říci, aby zastavilo zavírání jaderných elektráren.

Když pak člověk vyhodnotí Juchelkovu reakci na moderátorovo naléhání, zda nám hrozí slovenská debata o vystoupení z Unie, není si jistý, zda ANO nakonec nebude chtít s Ficem a Orbánem Unii zničit. Podle Juchelky je totiž sice zakotvení ČR v Unii nezpochybnitelné, ale Unie se prý musí zásadně reformovat v souladu s programem orbánovské frakce v unijsním parlamentu.

Pozoruhodné bylo také sledovat naléhavou reakci ministra Jurečky na moderátorův dotaz, jak je Česko připraveno na to, že Trump případně zavede cla. Podle Jurečky to nemá smysl řešit na úrovni České republiky, ale musí se jednat na úrovni Unie. Na to reagoval právě Juchelka tím, že Komise nic nedělá, že už dávno měla jet za Trumpem a jednat s ním. Ono, Orbán už tam přece byl, tak by nám mohl říci, co vlastně bude. To nám pan Juchelka zatajil.

Tématem pořadu bylo mimo jiné i to, jak je to s unijsními dotacemi pro ČR. Celkem za dvacet let šlo o bilion korun. Nedošlo ovšem k tomu, že bychom jich využili efektivně. Podle NKÚ stát nezajímalo a nezajímá efektivní využití těchto peněz. Samozřejmě chyba není podle našich politiků u nás, ale v Bruselu. Podobně jako s fénováním oblohy: chyba není ve státu, ale v těch, kdo vyrábějí hodně levné elektřiny. To je přece jasné. Selhal Brusel, že nám vůbec něco dal.

V pořadu zaznělo (vyjadřoval se k tomu šéf NKÚ Kala) i to, že digitalizace stavebního řízení byla tlačena tak rychle hlavně kvůli tomu, aby na to mohly být využity unijsní dotace. Víme, jak to skončilo: měl to být červenec 2024 a bude to, možná, leden 2028. V lednu 2028 se možná už úplně zapomene na to, že nějaká digitalizace kdy měla být. A nová vláda bude za úspěch vydávat stav, kdy už žádné dítě nebude mít pediatra.

Šéf NKÚ nám v Otázkách V. Moravce ukázal křivky, podle kterých Česká republika konverguje stále pomaleji k životní úrovni západních zemí ve srovnání s Polskem, ačkoli na tom byla před vstupem do Unie mnohem lépe. Podle Kaly se u nás pořád mluví o tom, jak budeme skvělí, už mnoho let, ale skutek utek. Moderátor se ptal, zda jde o promrhané dvě dekády, což Kala odsouhlasil.

26. ledna 2025

Orbán jako suverénní státník zastupuje méně suverénní státy EU

V Otázkách V. Moravce jsme mohli dnes sledovat debatu mezi třemi europoslankyněmi (a moderátorem): Kateřinou Konečnou (komunisté), Danuší Nerudovou (STAN), Klárou Dostálovou (ANO). Konečná se těší na to, až si svět rozdíl Rusko, USA a Čína, přičemž je prý velké selhání EU, že nebude sedět u stolu. Dostálová se nemůže dočkat, až Evropská komise uzná, že s Trumpem za EU mají jednat Orbán a Meloni. A Nerudová chce zajistit mír a prosperitu v ČR rozumnými výdaji na obranu.

Výdaje na obranu byly zásadním tématem diskuse. Nerudová to podávala tak, že dojde k dramatické změně výdajů Unie na obranu. Pořád opakovala číslo 500 miliard eur na příští rozpočtové období, v současném to bylo prý 13 miliard eur. Jenže není jasné, odkud se ten nárůst prostředků vezme. Dostálová podotkla, že možná z kohezní politiky. Podle ní je však jisté, že jsme součástí kolektivní obrany a budou nás chránit jiné státy. A Musk prý říkal, že stíhačky nebudeme v roce 2035 potřebovat.

Pikantní je, že Nerudová tvrdě odmítla, že by chtěla navyšovat příspěvky z národních států do Unie. Konečná se rozjela, že Unie vydává peníze na nesmysly, zejména zmínila nevládky a green deal a výdaje v době covidu. Nechce prý žádného cizího vojáka na území ČR, dokonce ani francouzského. Její radost z toho, že Trump chce stahovat americké vojáky z Evropy, byla nelíčená. Shoda, opět výmluvně, byla na tom, že nebude žádná unijní armáda. Snad se hodně peněz podle Nerudové ušetří na společných nákupech a vzájemných redundancích.

Pozoruhodné bylo pohrdání ze strany paní Dostálové Evropskou komisí: to jsou jenom úředníci, zatímco Orbán je představitel suverénního státu, ten bude tedy skvělý na to, aby jednal s Trumpem. Suverénní politik suverénního státu má zřejmě tedy jednat za ostatní státy Unie, které nejsou dostatečně suverénní, protože jejich politici nemají blízko k Trumpovi.

Připomeňme (odkaz níže), že Orbán po návštěvě u Trumpa loni v březnu prohlásil, že Trump nedá Ukrajině ani penny, čímž tu válku podle Orbána ukončí. Dostálová vyjádřila přesvědčení, že když budou silné USA, bude silná i EU, ačkoli pochválila dánského europoslance, který poslal v souvislosti s Grónskem Trumpa do řiti.

Konečná rozjela debatu o tom, že nás Bidenova vláda s ohledem na bezpečnost využití čipů pro AI zařadila do východní Evropy. Ta hranice bezpečných a nebezpečných zemí vlastně kopíruje železnou oponu. Konečné to strašně vadilo, ale myslím jen proto, aby si užila, jak beznadějná je snaha českých vlád stát se před USA důvěryhodnými. Nerudové a Dostálové to taky vadilo.

Zajímavá shoda byla ve studiu také na tom, že žádné další sankce proti Rusku nechceme, dokonce také podle Nerudové nefungují a jsou masivně obcházeny. Dostálová ale vyjádřila přesvědčení, že Orbán a Fico nakonec nebudou protiruské sankce blokovat, protože Ukrajina pustí přes své území plyn z Ázerbájdžánu, což podle Konečné bude beztak ruský plyn. Ale když jsme viděli na obrazovce vyjádření slovenského premiéra, měl jsem spíše dojem, že se těší na to, až Unie bude rozložena. Tak uvidíme.

Na závěr pořadu došlo k nepřehledné, zcela absurdní hádce. Rád bych se ale ještě poznámkou vrátil k začátku, kdy paní Nerudová, a řekla to opakovaně, zmínila, že její kolegyně nejsou součástí reálného rozhodování v Unii.

Bohužel ale paní Nerudová, která je údajně součástí té skutečné, reálné moci v Unii, neřekla divákům nic konkrétního, co vlastně bude, kromě obecných slov, odkazů k budoucím debatám a požadavku na 500 miliard eur na obranu a dalších peněz na blahobyt. Škoda, že nepožadovala také to, aby už nikdo neumíral na rakovinu nebo aby klobásy rostly na stromech. Jednu věc je třeba uznat naopak paní Dostálové: nikdo z unijních politiků nemá k Trumpovi tak blízko jako Orbán. A Orbán řekl jasně, že Trump dosáhne míru tím, že nepošle Ukrajině pomoc. Paní Dostálová ovšem pevně věří, že Trump chce Rusko oslabit.

2. února 2025

Jak se podle Kalouska Dánsko stane Spojenými státy, aby zachránilo Unii před daněmi

Pan premiér Fiala byl po nějaké době zase v Otázkách V. Moravce. Opět se ukázalo, že rozlišuje pouze mezi růžovou pohádkou o skutečnosti a prodavači strachu. Jako prodavače strachu smetl hned také prognózu dánského průmyslu o drtivém dopadu případných Trumpových cel na Českou republiku. Odhad je do roku 2027 až mínus tři procenta HDP.

Pak předseda vlády přece jen uznal, že každému musí být jasné, že případná americká cla pro nás budou velkou komplikací. Ale prý je třeba jednat, ideálně o zrušení cel jako takových. Moderátor marně upozorňoval na to, jak dopadla snaha kanadské vlády jednat s Trumpem právě o clech. Fiala chce bezcelní svět, a basta.

O čem nás ovšem premiér zcela jasně poučil, to je to, že o clech nemůže vyjednávat ČR, ale jediné EU. Bez znalosti postoje EU a případných unijních kompenzací postiženým ekonomikám prý nemá smysl dělat prognózy o dopadu amerických cel na Českou republiku. Kdepak je ta naše úžasná suverenita?

Dojemné bylo také, jak náš premiér spojil zájmy České republiky s tím, aby se nekritizoval Brusel více než Putin, a to je prý ta jediná půda, na které se on bude vymezovat proti slovenskému premiérovi Ficovi, tedy české zájmy. Vydírací potenciál Maďarska a Slovenska v rámci Unie je podle pana Fialy poměrně malý, takže můžeme být v klidu. To jsou ty suverénní státy v plné kráse. Státy měřící si svůj vydírací potenciál.

Velmi optimistický byl premiér také v otázce dostupnosti plynu. Ostatně jako obvykle nezapomněl vyzvednout vlastní zásluhy. K nám přece tekla v listopadu prakticky jen ruský plyn. Plynu je v Unii podle předsedy vlády hodně a cena není problém, i když Unie by měla prý být otevřena jednání se Slovenskem o tom, jak mu pomoci s případnými dopady uzavření ukrajinské plynové cesty. Že Draghiho zpráva říká, že v Unii je plyn dražší o 345 procent než v USA, to je jistě jen detail z pera prodavače strachu.

Podle předsedy vlády, na to nesmím zapomenout, se vláda stará vzorně o armádu, modernizuje ji a zvedne výdaje na obranu v příštím roce možná až na 2,2 procenta. Do dalších čtyř let prý bude možné, třeba snad možná, dostat se až na tři procenta, protože zejména není

snadné najít smysluplné využití těch peněz. Jen, dodal bych, že za čtyři roky podle dánské prognózy můžeme mít o tři procenta HDP méně. K této prognóze se v druhé hodině přihlásil i pan Kalousek, který byl spolu s odborovým předákem Středulou a ekonomkou Horskou dalším hostem pořadu.

Pominu jiná témata jako bitcoin v rezervách centrálních bank nebo tzv. flexinovelu zákoníku práce, problém mobility atd. a jen stručně se zmíním panu Kalouskovi, který prohlásil, že máme v Unii oproti USA velmi vysoké ceny energií a velmi vysoké daně. Zajímavé je, že na ceny energií se nikomu ve studiu reagovat nechtělo, ačkoli moderátor na to tlačil. Podle Kalouska se ceny energií nikdy nevrátí před rok 2019, prý si to firmy musejí uvědomit. Čili asi mají odejít do USA.

Kalousek by si dokázal představit, že on sám by žil v USA ve smyslu nižších daní a deregulace. Problém je, zda i ostatní občané EU chtějí žít v USA. Třeba Dánové. Středula upozornil na příklad Dánska, kde ty vysoké daně opravdu jsou a kde společnost a ekonomika fungují dobře.

Kalousek ale vidí Unii jako celek, jako my. Prý si musíme vybrat, zda zkrachujeme jako Unie, nebo budeme něco dělat s daněmi. Co když si západní Evropa prostě řekne, že to raději chce zvládnout bez nás? Nebo opravdu někdo čeká, že se Dánové kvůli východní Evropě s ruským modelem daní budou chtít stát asociálním státem typu USA?

9. února 2025

Zachráníme se rychle a efektivně pomocí fikcí

Tak jsme se zase po nějaké době *mohli v Otázkách V. Moravce dozvědět* něco o stavebním řízení. Podle viceguvernerky ČNB Zamrazilové, která byla hostem pořadu spolu s ministrem financí Stanjurou (ODS) a stínovou ministryní financí za ANO Schillerovou, je problém v úřednicích, kteří pořádně nepracují.

Stanjura má jednoduché řešení: fikce souhlasu. Prostě pokud úředník nestíhá do určené lhůty, bude to bráno, jako by rozhodl. Co tohle aplikovat na digitalizaci stavebního řízení. Měla být k 1. červenci 2024 kompletní. Ale není. Nemůžeme žít tedy raději ve fikci, že dávno funguje? Jako na konci filmu Bílá paní s tím mostem. Znáte to.

Ministr financí na dotazy, proč fikce souhlasu není dávno zavedena, odvětil, že proti tomu byl aparát všech ministerstev. Všech. Kde je tedy problém? Navrhl bych zavést fikci, že fikce souhlasu platí. Ale zpět k úředníkům: s nějakou čistkou hlavně na nejnižší úrovni by souhlasila i Schillerová. Co kdybychom všechny úředníky vyházeli? To by pak byla rychlost v rozhodování! Nebo úplně stavební řízení zrušit, když už ho neumíme digitalizovat. Proč ho neumíme digitalizovat? To už nikoho nezajímá.

Velkou část pořadu zabraly hádky mezi Stanjurou a Schillerovou o tom, co kdo udělal a neudělal. Schillerová věří v to, že EET zachrání až tři procenta HDP, prý to řekl náš nejcitovanější ekonom Havránek, se kterým osobně konzultovala. To bylo hodně i na Zamrazilovou, která jinak k mému údivu EET chválila, zejména ve službách, kde podle ní

nevíme, co se děje se šedou ekonomikou. Zamrazilová tedy odmítla, že by EET mohlo zachránit dvě nebo tři procenta HDP. Stanjura zase odmítl, že by EET mělo nějaký vliv na šedou ekonomiku. Debata byla ostatně bizarní v mnoha ohledech.

Pokud jde o bytovou politiku, Schillerová tvrdila, že budou mít všechno připraveno před nastoupením k moci, ale neřekla nic konkrétního. Stanjura zase sliboval, co všechno se do konce roku stihne schválit a jak se budou stavět zanedlouho desítky tisíc bytů ročně. Na Zamrazilovou to neudělalo dojem, prý to slyší poprvé, ale prý by to asi pomohlo. Větší problém je podle ní pomalost stavebního řízení, proto investoři odcházejí do Polska. A pokud jde o stavební řízení, jak zmíněno výše, za vše mohou úředníci. Zamrazilová by „absolutně souhlasila“ s fikcí souhlasu.

Snad za zmínku stojí debata o inflaci. Mohli jsme vidět spor, jak je to vlastně s cenami potravin. Dost možná inflaci táhnou spíše ceny alkoholu a tabáku. Shoda byla naopak na tom, že příliš rychle rostou ceny ve službách. Máme tu prý vysokou jádrovou inflaci a máme také inflační podhoubí. Zamrazilová tvrdí, že to je hlavní důvod, proč ČNB nesnižuje sazby odvážněji. Srdce by prý chtělo, ale rozum vidí, že situace je stále špatná. Podle ní jsme se odtrhli od cenové hladiny v Německu už v roce 2018.

Na závěr se musím zmínit o čerstvých volebních preferencích zveřejněných na stránkách ČT24. Jako obvykle jde o data Kantaru, ale nezvyklé je, že v Otázkách V. Moravce to nebylo zmíněno. ANO oproti listopadu kleslo o 3,5 procenta na 33,5 procent, naopak motoristé vzrostli o celých pět procent na 7,5 procent, tedy na stejnou hodnotu jako piráti (ti rostli o půl procenta). Spolu má 19 procent, čili o dvě procenta méně. STAN získalo 12,5 procent (růst o půl procenta). Jisté se zdá jedno: je-li ještě nějaká naděje na vládu demokratů po podzimních volbách, bez pirátů to nepůjde. Růst motoristů může být docela silnou zprávou, zejména pokud se potvrdil i na jaře, na prvním místě pro Babiše, jež to může hnát do ještě většího běsnění proti green dealu a Evropské unii.

16. února 2025

Mír musí být spravedlivý a za ceny potravin může ministr Vlček

Prezident Pavel v dnešních Otázkách V. Moravce vyslovil pochybnosti nad tím, zda jednání USA-Rusko v Saúdské Arábii je reálné. Prý sama hostitelská země byla překvapena tím, že se něco takového má stát. Navíc brzy bude Ramadán.

Kromě toho podle pana prezidenta bude jednání, pokud vůbec bude, velmi dlouhé a náročné. Evropské země mohou prý své zájmy, byť nebudou sedět u stolu, uplatnit přes Američany podle logiky, že pokud máme mít odpovědnost, musí být zohledněny naše požadavky. Bojím se, že náš pan prezident je na realistické pochopení pana prezidenta Trumpa a jeho ochoty vyjít vstříc Putinovi moc racionální. Nebo možná veřejně nemůže mluvit jinak.

Vyjádril se jako bývalý vysoce postavený voják k procentuálním výdajům na obranu: debata o procentech nemá smysl, smysl má debata o tom, zda jsme vybaveni k reálné obraně. Za

procenta se může nakoupit leccos, to nemá smysl. Přímou pan prezident přímou řekl, že pokud dojde k válce, bude se válčit nikoli tabulkami na papíře, ale reálnými zbraněmi.

Pikantní přitom je, že v další části pořadu mluvil ministr zemědělství Výborný v tom smyslu, že zvyšování výdajů na obranu je a priori v zájmu všech občanů. Odmítl přitom říci, zda vláda něco tak prospěšného udělá. Když už jsem u druhé části Otázek V. Moravce, musím sdělit, že podle poslance Fialy (SPD) a ministra Výborného (KDU-ČSL) konečně víme, v čem je problém s vysokou cenou potravin: nízké pokuty pro obchodní řetězce!

Hlavně za to prý může podle Výborného ministr průmyslu Vlček, který se ale – a v tom je velká naděje – konečně rozhýbal. Samozřejmě ministerstvo pana Výborného funguje ve všem skvěle. Škoda, že jsme nemohli slyšet vyjádření pana Vlčka.

Bylo taky výmluvné, než se vrátím k prezidentovi republiky, jak si pan poslanec Fiala užíval, že tzv. Evropa (tedy vlastně asi EU + UK) je slabá a bezvýznamná, což prý lze napravit jen tím, že poslechneme rady poskytnuté nám americkým viceprezidentem Vancem v Mnichově, zatímco ministr Výborný opakoval poučení z Mnichova 1938 a že prý mír musí být (jak jinak) spravedlivý a že nelze postavit v jednáních o míru Ukrajinu stranou. Prostě nelze. Nelze. A nelze. A pokud jde o cla, dohodneme se. Výborný to asi všechno zajistí. Třeba zvládne i toho Vlčka a ty pokuty řetězcům.

Ale zpět k prezidentovi Pavlovi. Mírové síly na Ukrajině jsou podle něj nereálné, rozhodně nejsou možné bez souhlasu Ruska. Uvažovalo se o tom už v roce 2014 na úrovni OBSE a Pavel, tehdy vysoce postavený představitel NATO, už tehdy viděl nereálnost těchto návrhů. Klíčový je jasný mandát. Určitou nadějí pro Evropu je ale, jak řekl, tzv. evropský pilíř NATO, který by mohla Evropa převzít poměrně rychle, naopak společná evropská armáda je podle prezidenta během na dlouho trať, pokud vůbec má nějaký reálný smysl.

Konečně bych chtěl zmínit téma podezření na trestnou činnost v naší armádě související s transferem zbraní z ČR na Ukrajinu. Pozoruhodné na tom je, že zde stojí ministryně obrany proti vlivným členům armády, přičemž celý spor probíhá tak, že to podle pana prezidenta podřívá důvěryhodnost ČR jako takové. S ohledem na to, že naše armáda je už tak v kritickém stavu, je to opravdu další skvělý příspěvek do budování případné společné evropské obrany.

Je vlastně fascinující, jak tady v ČR chceme společnou evropskou obranu, ale vlastní armádu neumíme uživit a udělat obranyschopnou. Podle šéfa generálního štábu Řehky, který taky byl nakonec hostem Otázek V. Moravce, česká armáda není platově konkurenceschopná a nejlepším řešením bude zřejmě povinná vojenská služba.

V Paříži má být neformální setkání evropských lídrů na pozvání prezidenta Macrona, pokud jde o řešení současné bezpečnostní situace v Evropě. Prezident Pavel sdělil, že nemá informace o tom, že by někdo z ČR byl pozván. Možná se to změní. Zjevně ale nejsme tou zemí, která by bylo oslovena mezi prvními. Divíte se?

23. února 2025

Jak kážeme z labyrintu našich tunelů takzvané Evropě

Stále slyšíme, jak se tzv. Evropa má vzpamatovat a stát se velmocí. Evropa, jak říkal senátor Láska dnes v Otázkách V. Moravce, už je ekonomickou mocností, ale ne politickou nebo vojenskou. Jaké státy asi tak, říkám si, mohou za to, že Evropa je ekonomickou silou, že má tak vysokou kvalitu života?

Ono ale není jisté ani to, zda Evropa skutečně je ekonomickou velmocí, podle poslance Havlíčka z ANO dokonce je na tom ekonomicky velmi špatně. Podobně mluvil i šéf Senátu Vystrčil z ODS, který kladl velký důraz na tom, že Evropa má jiné, vlastní hodnoty a způsob života než USA.

Podle Vystrčila nám Draghiho zpráva a řeč amerického viceprezidenta Vance v Mnichově dala budíček a my to zvládneme. Zároveň ale na adresu výroků prezidenta Trumpa vůči Ukrajině zdůraznil, že není důležitý jen cíl, ale i cesta, kterou se k němu jde. Na cíli se všichni hosté pořadu shodli: důstojný mír pro Ukrajinu.

Neshodli se na tom, jak hodnotit, co dělá Trump. Podle Havlíčka je sice hrozné, co říká, ale Evropa prý zcela selhala, protože Havlíček považuje za jasné, už více než rok, že s Putinem se musí jednat. Plán B a bude mír.

Láska považuje Trumpa za šířitele dezinformací a byznysmena, který chce jenom vydělat. Za jeho úspěch v USA prý mohou liberálové, kteří byli moc radikální a necitliví. Ale teprve uvidíme, kdo skutečně Trumpa mezi americkými voliči podporuje. Americká společnost prý projde v osobě Trumpa vážným testem. Vystrčil považuje za zvláštní, že Trump chce větší roli Evropy, ale nepozve ji ke stolu při jednání s Ruskem. Havlíček upozornil, že podle něj Trump nemá v Evropě partnera, snad kromě Orbána a Meloni.

Za všechno podle pana Havlíčka může samozřejmě green deal. Upozornil, že to, že nacionalismus je všude, musíme brát jako novou realitu s pokrčením ramen, včetně toho, že v Rumunsku je volena strana, která popírá holokaust. To padlo v souvislosti s diskusí nad hajlováním Steva Bannona. Ale Havlíček by prý po takovém gestu celou akci opustil. Vondra už také, ke spokojenosti Vystrčila, označil Bannona za magora. Je ovšem otázka, co si Havlíček opravdu myslí, protože podporu Trumpa ze strany politiků Hnutí ANO prohlásil za marketing. Kdo ví, co bude marketing diktovat za pár měsíců. Co když hajlování?

Když byla řeč o výdajích na obranu, byl předseda Senátu Vystrčil opatrný, prý je vůbec problém ty peníze utratit v řádných výběrových řízeních. Ale navrhl, že bychom mohli procento výdajů vyřešit velmi snadno tím, že bychom odváděli peníze místo do EU přímo do naší armády. Tak proč přímo EU nerozpustit? To bude Evropa velká a silná lusknutím prstu.

V souvislosti s výdaji na armádu Havlíček zmínil, že to může znamenat prostě jen to, že peníze půjdou do kapes byznysu, jehož zisky už tak prý závratně stoupají. Ale na nutnosti rozvíjet a podporovat armádu byla ve studiu naprostá shoda.

Stejně byla shoda na tom, že by nebylo dobré, aby ČR odešla z OSN, ačkoli všichni tři hosté byli k OSN velmi kritičtí. Jak upozornil senátor Láska, není jasné, zda návrh některých

amerických zákonodárců na vystoupení USA z OSN, je přáním Trumpa nebo excesivní aktivitou patolízalů.

Ale ještě bych se vrátil je green dealu a ekonomickým základům Evropy. V druhé hodině Otázek V. Moravce jsme mohli vidět debatu o energetice a zejména tzv. mařičů elektřiny pomocí fénů. Dana Drábová ze Státního úřadu pro jadernou bezpečnost maření naprosto odmítla, prý je třeba to prostě zarazit. Co kdyby ekonomika Unie záležela na Česku a jeho odbornících a politicích? To by byl jeden velký tunel.

Následující debata s paní Drábovou a dalším hostem, Ladislavem Mikem, poradcem prezidenta republiky, jasně ukázala, jak hlavní problém naší energetiky je zanedbanost infrastruktury a nekvalitní zákony.

Prostě to všechno padá na hlavu českých politiků. Paní Drábová docela brutálně naznačila, že bossové české energetiky ovládají poslance, dokonce všech dvě stě. K tomu bych dodal, že tohle není kvůli green dealu nebo odpovědnost Bruselu. A je šokující, jak v takovém prostředí může stát vůbec pomýšlet na toky stovek miliard do nových jaderných bloků.

2. března 2025

Putin jako slon v místnosti aneb Turkův doublethink

Bývalý eurokomisař Pavel Telička řekl v Otázkách V. Moravce, že obranyschopnost nejsou jen zbraně a výdaje na zbrojení. Prý jde také a snad hlavně o politiku. Tvrdil, že Ukrajině musejí být poskytnuty bezpečnostní záruky, což prý v navrhované smlouvě s USA o minerálech není. Když pan Telička zmínil, že Ukrajina nesmí přijít o naději na členství v NATO, europoslanec Turek na to reagoval tím, že na to Putin nikdy nepřistoupí, a válka by tak trvala věčně.

Bohužel právě Putina nikdo nejen ve studiu, ale ani v širší veřejné debatě nebere v potaz. Buď slyšíme, že Putin chce mír a bude jednat, což je i názor pana Turka, nebo řešíme mírové sbory, tzv. evropské záruky pro Ukrajinu pro jednání o míru. Jenže Putin prostě jednat nechce. O čem by taky jednal? Ostatně ani jednání v Rijádu nebyla začátkem, ale jen předběžným kontaktem. Co kdybychom začali diskutovat mírové sbory, až budeme znát, zda Putin na něco takového vůbec přistoupí?

Ministr Dvořák, který byl taky součástí debaty, sdělil, že problém je se zdroji: kde vzít na vyšší výdaje? Odkázal na pohádku o království, kde došlo k radikálnímu přehodnocení priorit. Prý je smutné, že to politici neumějí vysvětlit lidem. Oceňuji, že aspoň naznačil to, že bez podpory veřejnosti a dobrých výsledků ve volbách to nepůjde. Nota bene fungující ekonomiky a průmyslu. Pan Telička v druhé hodině plédoval velmi silně za zvýšení výdajů na obranu na tři procenta (česká vláda plánuje na příští rok 2,2 procenta) s tím, že si utáhneme opasek jinde. Neřekl ale nic konkrétního.

Pozoruhodné bylo sledovat, jak pan Turek stojí jednoznačně za USA, za americkou vojenskou přítomností v Evropě, chválil viceprezidenta Vance za jeho projev v Mnichově, protože ten projev byl prý v našem zájmu. Prostě: Putin chce mír (ale Turek uznává, že jde o agresora),

chce jednat a tzv. Evropa, až se vzdá green dealu a progresivismu, tak bude dobře. Na druhou stranu: když Dvořák tvrdil, že Rusko chce zpátky celý Ostblok, Turek prohlásil, že chce být na západní straně nové železné opony.

Konečně bych rád zmínil debatu o situaci v EU. Telička trefně zmiňoval, že ti, kteří tak dlouho bránili integraci, si nyní stěžují na to, že Evropa je slabá, že jde o skanzen atd. Co si ale počneme s Orbánem a Ficem? Politická situace v Německu a Francii nebyla vůbec tématem, ale podle Teličky se tam rodí nový projekt obrany Evropy. Pan Telička nás ubezpečil, že současný formát EU je lépe zničit a vytvořit jinou Unii, než se nechat v důsledku politiky Orbána a Fica rozparcelovat Putinem. Ministr Dvořák, který by měl mít jako člověk ve vládě odpovědný za vztahy s EU ponětí o tom, co si počít s Orbánem a Ficem, řekl, že neví, jak dopadne Evropská rada, před kterou Maďarsko a Slovensko požadují okamžité zahájení jednání s Putinem, jinak prý budou blokovat jednání.

Kouzelným momentem byla reakce pana Teličky na Orbánovo prohlášení, že jenom slaboši chtějí válku, zatímco silní chtějí mír. Telička řekl, že nečekal, že Orbán bude takto kritizovat Putina. Turek na to reagoval, že není nic divného, že Orbán Putina kritizuje. Tak jak to pan europoslanec má: chce Putin mír, nebo je agresor? Nebo obojí? Doublethink. Budeme se někdy konečně bavit o tom, že když Putin nechce jednání, nechce mírové sbory, nechce mír... tak celá ta Trumpova bajka praská jak mýdlová bublina?

9. března 2025

Obrana v ústech politiků je jen slovo, realita je situace rodin s dětmi a česká daňová zručnost

Tématem Otázek V. Moravce měla být dnes odpověď na otázku, kdo zaplatí vyšší výdaje na obranu. Nic konkrétního jsme se nedozvěděli. Ostatně bude to na příští vládě. Ve studiu byli tři hosté: expremiér (a zároveň exguvernér ČNB) Rusnok, odborový předák Středula a ministr práce Jurečka (KDU-ČSL).

Shoda snad byla na tom, že výdaje na obranu bude nutné prudce zvýšit, asi o 0,2 procenta HDP ročně. Podle Rusnoka by to neměla nést jen jedna část společnosti, ale náklady by se měly rozdělit na třetiny: třetina zvýšení daní, třetina zvýšení dluhu, třetina úspory. Na to reagoval Jurečka, že vláda chce zároveň zvyšovat výdaje na obranu a snižovat zadlužení. Moderátor nedokázal dostat z pana ministra, zda je to realistické.

Středula pochopitelně opakoval, že klíčovou otázkou je životní úroveň. Rusnok si ovšem nemyslí, že zvyšovat výdaje na obranu půjde bez vlivu na životní úroveň. Ale čím životní úroveň? Upozornil, že máme extrémní zdanění nízkopříjmových a málo daníme majetek a vysoké příjmy. A to je podle mě ta zásadní otázka, zda bohatí budou chtít platit, nebo zda jim nakonec není jedno, zda tu bude demokracie, nebo Putin. Žvanit o tom, že musíme chránit demokracii, můžeme stále, ale bez zdrojů to nebude k ničemu.

Dojalo mě, když pan ministr Jurečka připomněl, že vláda zvýšila zdanění majetku. Podle dat PAQ Research toto zdanění dopadlo ale především na chudé lidi. Chápete to? Ždímat majetek

chudých? To říká o vládě všechno. A pan Jurečka zdůraznil, že je třeba chránit rodiny s dětmi. Asi proto v Česku podle společného výzkumu Univerzity Karlovy a Masarykovy univerzity přibývá mladých lidí, kteří odkládají založení rodiny, protože se bojí chudoby.

A samozřejmě, k úspěchům naší vlády je třeba přidat tvrzení, že pro lepší zbrojení potřebujeme modernizaci stavebního řízení. Neslyšeli jste to už někdy? Stavební řízení! Moderní, digitální. Nebo to byl nějaký paralelní vesmír, divoký sen? A co říkáte na tvrdou realitu, že mladé rodiny nemají kde bydlet? Mohou se utěšovat tím, že mají ve vládě lidovce, který za ně bojuje. Nebo bojuje proti nim, ne?

Nejzajímavější v Otázkách V. Moravce ale byla dnes ostrá reakce pana Rusnoka na Středulovo omílání toho, jak máme v ČR nízké mzdy proto, že peníze z naší ekonomiky odcházejí za státní hranice. A také jak hrozný je green deal. Rusnok reagoval dvěma myšlenkami. Co udělaly odbory pro růst mezd z těch peněz, které jdou za hranice? Nic. ČR opravdu došla tak daleko, že velice vlivný finančník musí odborům vyčítat, že nedělají nic pro to, aby si vzaly peníze na mzdy z peněz, které naše ekonomika evidentně produkuje a nevyužívá pro rozvoj naší země.

Dále, to je ta druhá myšlenka, Rusnok Středulovi připomněl, že green deal byl schválen národními státy a že je třeba si to vyřešit na této úrovni. Aspoň někdo v ČR má odvahu postavit se té odporné demagogii. Zajímalo by mě ostatně srovnání, jak jsou na tom z hlediska mezd a životní úrovně země se zelenou ekonomikou, např. skandinávské země. Určitě jim ta zelená ideologie strašně moc škodí.

16. března 2025

Jak se Foldynovi a Vondráčkovi hodí Trump

Poslanec Foldyna (SPD) v Otázkách V. Moravce řekl mnoho děsivých, nesmyslných věcí ve prospěch ruské propagandy. Občas se do těch pitomostí ale sám zapletl.

Například na začátku druhé hodiny mluvil o tom, že Rusko je sice agresor, ale že bylo vyprovokováno – a zmínil v té souvislosti Glivice, kde došlo k provokaci vyvolané SS, aby Hitler mohl napadnout Polsko.

Myslel to snad tak, že Rusko napadlo Ukrajinu na základě takové provokace? Přirovnal Rusko k Hitlerovu Německu? Nebo to myslel naopak, jak by vyplývalo z celého jeho vystoupení. Ale nechejme Foldynu Foldynou.

Horší je, že poslanec ANO Vondráček stál vlastně na stejné straně. Shodl se s Foldynou na prospěšnosti zrušení Svobodné Evropy a Hlasu Ameriky (a odvolával se na čísla nákladů uváděná v Echo24), shodl se s ním na tom, že EU, resp. Británie, nemají co mluvit do jednání mezi USA a Ruskem. A hlavně se hodně oba opírali o to, že Trump něco vyjedná (jak dlouho se bude v argumentovat Trumpem, který nevykazuje žádné pokroky v jednání s Ruskem už několik týdnů?).

Trump jako silný vyjednávač, prý je třeba dát mu čas, musíme být trpěliví. Moderátorovi dalo velkou práci, aby Vondráčka dotlačil k tomu, aby uznal výsledky policejního vyšetřování ruského útoku ve Vrběticích (Foldyna šel mnohem dále: rozhodnout prý musí soud a Rusko prý bude spolupracovat; to ale není zdaleka to nejhorší, co vypustil z úst).

Bohužel zástupci opačné strany, ministr zahraničí Lipavský (kandiduje za ODS) a europoslankyně Nerudová (STAN) byli, zdá se mi, spíše v koutě. Co jim zbývá? Evropa a její jednání, schůze a vyhlášení, naděje v obranu, v nalezení právního základu pro zabavení ruského majetku atd.

Naděje je i v tom, že Orbán snad opět ustoupí ze svých vyhrožování. Nerudová mluvila o tom, jak padá newyorská burza kvůli Trumpovi, Lipavský zmínil, že vyjednávání o konci ruských útoků na Evropu neprobíhají, tedy Evropa se musí bez ohledu na jednání Rusko-USA zařídit sama. Snad se to nějak dojedná.

Na přetřes přišla i hádka o tom, kdo osvobodil Československo od nacistů. Je pozoruhodné, že paní Nerudová nedokázala na Foldynovu obhajobu jeho angažmá s nočními vlky reagovat jinak než odkazem na roli Američanů v osvobození Československa. Foldyna podle mě právem děkoval moderátorovi, že dává Nerudové prostor, protože prý ona svým chováním podporuje preference SPD.

Výmluvným kontextem celé této debaty byla závěrečná část pořadu, v němž diskutovali exministr školství Plaga a současný ministr školství Bek o duševním zdraví našich dětí. Situace se zdá velmi vážná, aspoň podle policie a odborníků. Podle ministra Beka by měla Sněmovna najít sílu a čas, aby bylo možné financovat školní psychology, prý se také bude řešit nárůst studentů v těchto oborech. Třeba se něco podaří vyřešit.

Mluvit o bezpečnosti, míru, Evropě, Ukrajině, dokonce o budování armády nebo vojenské službě, a mít dětskou populaci psychicky se rozpadající, to je opravdu možné asi jen v České republice. Že máme katastrofálně nízkou porodnost, to je jistě také jen takový drobný detail. Peníze nejsou ostatně vůbec na nic.

23. března 2025

Ministr spravedlnosti uklidňuje, že v Rakousku se taky perou ruské špinavé peníze

V Otázkách V. Moravce byli hosty tři právníci: ministr spravedlnosti Blažek (ODS), poslanec Michálek (piráti) a poslankyně Válková (ANO). Bohužel velmi často mluvili jeden přes druhého a výsledkem byl naprostý chaos.

Zejména byl ve skákání do řeči aktivní pan ministr, který nebyl spokojen s tím, že se mluví o České republice jako pračce špinavých peněz z Ruska. Problém je, že tyto veřejné informace pocházejí od policie (100 miliard ročně).

Blažek argumentoval tím, že se to děje i v Rakousku a jiných zemích. Nový zákon, který vláda připravuje už téměř dva roky, prý toho moc nezmění. Ministr si dal velmi záležet na tom, aby vysvětlil, proč to tak dlouho trvá, proč zákon bude schvalován nejdříve v říjnu

(Válková to komentovala slovy „bezpečně po volbách“). Ale k mému údivu nezmínil, že za to může Green Deal, jen hodil vinu na unijní směrnici.

Podobně nepřehledná debata byla také o zákonu proti agentům cizích mocností, na který podalo uskupení senátorů stížnost k Ústavnímu soudu. Michálek argumentoval ve prospěch zákona Vrběticemi, krtkem na ministerstvu zahraničí, prý nechce, aby v ČR pobíhali beztrestně cizí agenti. Jeho ostrý přístup mi principiálně mluvil z duše, ale měl znaky jakési předvolební křeče, nota bene při naprosté bezvýznamnosti pirátů, a navíc budil, aspoň ve mně, otázky, zda není kontraproduktivní.

Jestliže chci porazit Putina v realitě, neměl bych vypouštět tvrzení typu: právo zvládne všechno, stačí vůle. To pan poslanec za piráty řekl v souvislosti s tím, že bychom měli konfiskovat ruský majetek v EU. Není to ale výrok, který přesně vystihuje podstatu Putinova režimu?

Co když soudy budou ty konfiskované majetky vracet? Soudy jsou přece nezávislé, ne? Pan ministr připomněl, že by se nám taky mohl Putin nakonec smát. Navíc podle pana ministra existují těsné vazby mezi západní ekonomikou, kterou v 90. letech infiltrovali ruští oligarchové nakradeným majetkem, a současným Ruskem.

Prý není na západní straně skutečná vůle ten ruský majetek konfiskovat. Lze přijímat politické rezoluce, ale to nemá nic společného s právem. A to má bohužel ministr Blažek určitě pravdu. Ostatně sám ministr zahraničí Lipavský, který sice kandiduje za ODS, ale ideově je zřejmě více protiputinský než ministr Blažek, řekl minulý týden, že pro konfiskace je třeba najít právní základ, jinak to nepůjde. Ať už pan Michálek bude sebevíce opakovat, že válku a inflaci musí zaplatit Rusko svým konfiskovaným majetkem.

Na závěr zmíním úvodní téma dnešních Otázek V. Moravce, tedy zda poslat mírové sbory na Ukrajinu. Michálek to hned pojal jako obranné sbory, tedy sbory, které budou pomáhat chránit třeba elektrárny, aby Ukrajina mohla lépe válčit na frontě. Problém je, že nic takového není tématem, snad kromě pokusu Michálka na to nalákat pirátské voliče.

Válková zpochybňovala naše možnosti zajistit byt' jen účast na mírových sborech a uvítala Blažkovu zmínku o tom, že mírové sbory nedokázaly zabránit ani masakru v Serebrenici, takže Putin z nás ještě může mít jen legraci.

30. března 2025

Podle skutků a faktických postojů českých politiků je Rusko náš vzor i cíl

Tak jsme se to konečně dozvěděli: v Otázkách V. Moravce řekl pan poslanec Skopeček z ODS, že Česko chtělo úplně zrušit emisní povolenky, ale podporu našlo jen u Polska. V pořadu zaznělo také ze strany ministra životního prostředí, lidovce Hladíka, jak složitá jsou i dnes probíhající jednání na podobné téma. Možná se daří získat Francii, možná.

Tedy znovu a znovu: green deal a celá zelená politika je otázkou jednání národních států. Není to diktát z Bruselu, musejí se dohodnout národní státy. Pokud jsme jako kůl v plotě, je

asi něco špatně na naší straně. Pokud chceme být na green deal naštvaní, měli bychom stále mít na mysli, že jsou tu vyspělé státy, které jej hájí.

Proč by se měli retardovat na naši úroveň? Nadáváme tzv. Evropě, že nás málo chrání proti Rusku, a pak jim ještě nadáváme za to, že jsou lepší, vyspělejší, pokročilejší než my. Chceme je stáhnout to díry k nám dolů. Nepatříme tedy spíše do Ruska? Tam by přece všem těm bojovníkům proti zelené politice bylo krásně.

V nedělním studiu byli kromě Skopečka a Hladíka taky poslanci Juchelka (ANO) a Fiala (SPD). Shoda byla na tom (kromě odmítání zelené politiky, kterou hájil jen Hladík), že náklady na obranu nebudou hrazeny vyšším zadlužováním (to dělají masivně Poláci) nebo vyššími daněmi.

Dojemné bylo sledovat naději vládních politiků v to, že to zaplatí růst HDP, ale pokud ne to, pak se vezme z jiných programů. V pořadu jsme mohli slyšet „autoritativní“ prohlášení ministra financí Stanjury, že náklady na karbonizaci a obranu nelze zaplatit zároveň, prostě na to nemáme.

Hladík se snažil klimatickou politiku hájit, ale nakonec to bylo spíše trapné kličkování. Mluvil mimo jiné také o bezpečnosti, ale nezmínil, že potřebujeme integraci, federalizaci a technologický pokrok. Vládní prioritou je totiž na prvním místě nezvyšovat daně bohatým. Do Ruska to zapadá dokonale.

Jen na okraj zmíním skandál kolem uzavřeného jednání Sněmovny ve věci obrany. Ze strany vládních politiků ve studiu nebylo popřeno, že jednání bylo uzavřeno na poslední chvíli, ani prohlášení Juchelky, že podle pirátů se tam neprojednávalo prakticky nic tajného. Ve studiu jsme pak mohli sledovat nepřehledné hádání mezi politiky o tom, kdo má tematiku obrany jenom za předvolební cirkus, zatímco o skutečnou obranu mu nejde.

Podle mě to v dobré víře dovršil ministr Hladík, který mimochodem prohlásil, že zvyšování výdajů na obranu se bude řídit podle toho, jaké náklady jsou uznatelné v NATO. O obranu tedy nejde, jde o účetní vykázání procent. Hladík ale uznává, že je zcela legitimní bavit se veřejně o tom, zda ty peníze jsou utráceny smysluplně a řádně. Tak aspoň to. Třeba se toho jednou dočkáme jinak než v korupčních kauzách rozkrytých investigativní žurnalistikou.

Nakonec bych zmínil téma migrace. Vláda se podle ministra Hladíka rychle připravuje na novou německou vládu, abychom prý neměli mírnější migrační politiku než Německo. Tedy dominový efekt zavírání hranic a rozpadu Unie. Nic Putin nemůže vidět s větší radostí. Vláda v tom spěchá tak moc, že jsou z toho vedle i svazy zaměstnavatelů. Neměly žádnou šanci se vyjádřit.

6. dubna 2025

Trumpova cla v zrcadle českých politiků

V Otázkách V. Moravce se europoslanec Luděk Niedermayer (TOP09) pokusil identifikovat Trumpovu logiku v ekonomických otázkách. Jde prý o dva principy, oba absurdní. První

princip, jak se ostatně dlouhodobě ví, spočívá v tom, že Trump o cla stojí (což odporuje různým nadějím, že chce cla ve skutečnosti snižovat a jejich zvyšování je jen nátlak tímto směrem), a stojí o ně proto, aby vrátil průmysl do USA.

Problém je, že návrat k industrializaci nedává ekonomicky smysl. Mzdy tam podle Niedermayera nemohou konkurovat službám, navíc v USA není a hlavně nebude levná pracovní síla i z důvodu Trumpovy migrační politiky. Druhým principem je dostat z cel peníze potřebné ke snižování daní. Opět je jasné, že cla Trump prostě potřebuje. Pozoruhodné je, že poslanec Karel Havlíček z ANO, který Trumpa, ne ovšem přímo ta cla, v pořadu hájil, s Niedermayerovým popisem trumpismu souhlasil.

Ke kritikům cel Havlíčkovi a Niedermayerovi se přidal i ministr Martin Kupka (ODS), který věnoval hodně energie polemikám s eurposlancem Filipem Turkem (motoristé) i s poslancem Havlíčkem. Havlíček, Kupka a Turek se ovšem shodli na tom, že EU je moc zelená a přeregulovaná. Jak jinak že? Havlíček popisoval, jak to Unii škodí, jak klesá zejména ve srovnání s Čínou. Čína asi není zdaleka tak zaměřená na zelenou tranzici a není asi zdaleka tak přeregulovaná jako EU... nebo ne?

Ani panu Turkovi se Trumpova cla moc nelíbí, ale je to prý nástroj pozitivní politiky USA s ohledem na zlepšení obchodní bilance. Trump prý ukázal svou vstřícnost vůči Británii nebo Austrálii. EU je podle Trumpa trestaná za byrokracii a protekcionismus. Švýcarsko, Japonsko, Korea atd. asi taky. Polemiky o to, zda EU je protekcionistická, nebo není, a jak to vlastně bylo s TTIP, resp. jestli Trump ve skutečnosti chce nízká cla, byly také důležitou součástí pořadu. Uklidnit by diváky možná mohlo to, jak se prakticky všichni shodli na tom, že ta Trumpova cla nejsou pro nás zásadním ohrožením. Tedy možná. Zejména pokud nedojde k těžkému poškození světového obchodu.

13. dubna 2025

Třeba vojáci a policisté a hasiči budou mít na jídlo

Tak pan Witkoff bezprostředně po své návštěvě u Putina, jemuž vyjádřil téměř zbožnou úctu, dostal velikonoční dárek: brutální vraždění civilistů raketovým útokem Putinova režimu na ukrajinské město Sumy. Samý mír, kam se člověk jen podívá. Trump je úžasný, skvělý, kosmicky úspěšný diplomat. V tomto kontextu proběhly Otázky V. Moravce, kde byli hosty ministr Rakušan (STAN), exministr Bartoš (piráti) a senátorka / hejtmanka Mračková Vildumetzová.

Většinu první hodiny pořadu se diskutovalo téma zvyšování platů vojáků, policistů, hasičů atd. Náčelník generálního štábu veřejnost varoval, že vojáci nemají ze svých platů na to, aby zaplatili životní náklady. Inflation! Problém pro naše politiky ale je to, že vojákům mají růst platy až moc, takže ti ostatní budou mít ve srovnání s nimi málo. Nejsou peníze. Ale to není problém, který by byl v debatě jen naznačen. My to vyhrájeme i bez peněz přece.

Ministr Rakušan nás ujistil, že vláda dosáhla, navzdory vnějšímu zdání, kdy z jednání vlády odešel naštvaný ministr Válek (TOP9), velkého úspěchu, protože všechny tyto platy se budou

řešit zároveň v jednom balíku. Pan ministr nás také ujistil, že udělal první analýzu platů policistů a hasičů od roku 1993. A máme ještě jeden důvod k dobré náladě: minulý rok už od policie odešlo jen tolik lidí, kolik jich přišlo.

Exministr Bartoš pokládal, pokud mu bylo vůbec rozumět, obecnější otázky. Proč z jednání vlády odešel právě ministr zdravotnictví Válek? Nevíme. Bartoš si kromě toho stěžoval si na ministra financí Stanjuru (ODS), který prý vychází z toho, že čím méně státních zaměstnanců a čím méně peněz pro ně, tím lépe.

Škoda, že z tohoto zásadního tématu neudělali piráti zásadní téma už před několika lety tím, že by z tohoto důvodu sami odešli z vlády a postavili svou politiku mimo jiné právě na tomhle tématu. Takhle už vlastně oni sami ani to téma nikoho nezajímají. Ostatně jsme v situaci, kdy můžeme být rádi, že platy vojáků a těch ostatních – policistů, hasičů – se budou řešit jako jeden balík. To je přece skvělé, ne? To Putina určitě odradí. Ministr Rakušan navíc odmítl říci, odkdy ty platy budou navýšeny. Na samém konci volebního mandátu této vlády. Možná, třeba, určitě.

Zmíním se ještě krátce o závěrečných asi dvaceti minutách první hodiny nedělního pořadu v České televizi. Ostatně nestálo to za nic, ani hádka zmíněných hostů v druhé hodině o migračním paktu. Zaujalo mě video s Andrejem Babišem, kde označil Trumpovu celní politiku za nesmysl. Bartoš tvrdil, že Babišovi ukázaly průzkumy, že většina jeho voličů nemá z Trumpovy celní politiky radost. Myslím, že i ve studiu byla na tomhle shoda. Rakušan dokonce apeloval na to, že není dobré volit nevyzpytatelné politiky jako Trump, čímž myslel Babiše a spol. Kéž by to pomohlo. Trump v USA ale vyhrál zejména kvůli inflaci.

27. dubna 2025

Musíme prý být silní proti Rusku, ale naši politici ukazují veřejně, jak jsme slabí a hloupí

Protože tématem posledních dubnových Otázek V. Moravce byla ruská agrese na Ukrajině, ať tak či onak, začnu tím, že Rusko opět v noci ze soboty na neděli vraždilo na Ukrajině úderem na civilní cíle. A to bez ohledu na prohlášení prezidenta Trumpa, že ty útoky nelze omluvit (ještě nedávno v souvislosti se stejným vražděním v městě Sumy říkal, že šlo o omyl) a že Rusku hrozí sankcemi. Putin na Trumpa kašle. Tedy situace je vážná.

Ostatně i hosté zmíněného pořadu, ministryně obrany Černochová (ODS), místopředseda Sněmovny Havlíček (ANO) a náměstek pražského primátora Hříb (piráti), se shodli na tom, že Rusko u nás páchá teroristické útoky. Velká, zásadní hrozba. Hříb mluvil výslovně v tom smyslu, že je třeba zbrojit a snažit se o to, aby Rusko bylo odstrašeno. Pokud by ale někdo podával zprávu ruskému vedení o současném stavu České republiky na základě debaty ve studiu, muselo by se ruské vedení smát až k popukání.

Bohužel nejdůležitějším rysem diskuse ve studiu bylo překřikování, vzájemné obviňování se ze lži, urážky, zmatek, nesrozumitelnost. Černochová a Hříb byli sice jednoznačně proti Rusku, a to právem, zdůvodněně, ale celkový dojem bylo jen žvanění, jako by ve skutečnosti

nikomu z nich o bezpečnost nešlo. Neříkám, že neměli Havlíčkovi odporovat, ale nemělo by se to dělat jako na jarmarku. Úcta k vážnosti tématu naprosto chybí. Smějí se nám, když mluví o obraně, vážnosti hrozby, Rusku. Moderátor marně zdůrazňoval, že čekal věcnou debatu. Došel tak daleko, že řekl, že by potřeboval velké množství léků pro zklidnění hostů ve studiu. To řekl snad poprvé, co se na pořad dívám.

Havlíček se zastával proti české muniční iniciativě NATO, protože Rusko se prý nejvíce bojí silných USA. Jistě, zejména když je tam Trump, že? Pokud jde o Trumpa, paní ministryně vyjádřila naději, že po schůzce Zelenskyj-Trump ve Vatikánu se vrací na stůl reparace Ruska vůči Ukrajině a bezpečnostní záruky napadené zemi. Prý je konečně zase jasno, kdo je agresor. Vůbec nechápu, kde k tomu přišla. Suverénně také mluvil Hříb, který odmítl americký návrh na uznání anexe Krymu, a naopak pochválil mírový návrh tzv. koalice ochotných. To je jistě správně. Stejně jako je správně, že bychom se měli Rusku bránit. Ale sami, jak říkal Havlíček, to asi nevyhrajeme. Zejména ne ve stavu, v jakém jsme.

V druhé hodině se ministryně obrany výmluvně svěřila, že jí chybí čtrnáct tisíc vojáků, a co s tím prý má dělat. Několikrát se zeptala naléhavě: co mám dělat? Naléhavé zvolání v rámci debaty o tom, jak platit vojáky, policisty, hasiče. Samozřejmě je zásadní postavit proti sobě vojáky, hasiče a policisty: kdo si zaslouží více? Za co? Ministryně nám prozradila: vojákům se neplatí přesčasy, policistům ano! Hnusní policisté, co si to dovolují, že? Co se najde na hasiče? K čemu hasiči, že?

Co třeba zvednout daně bohatým? To bychom třeba mohli ty lidi zaplatit. Místo toho zase nepřehledná hádka. Havlíček, představitel politická formace, která spolu s ODS a SPD vypustila z rozpočtu více než sto miliard ročně pro vysokopříjmové, kritizoval Černochovou z ODS za to, že nedává do platů vojáků dost peněz. To je prostě ta naše Česká republika. Ministryně obrany se chlubila tím, že nechce po ministru financí nové prostředky. Věříte těm lidem, že berou opravdu nebezpečí, hrozící z Ruska, vážně? Skutečné priority jsou jinde.

4. května 2025

Ministr Výborný má radost, že ceny potravin u nás jsou stejné jako v Německu

Navzdory tomu, že paní Šichtařová (kandiduje za SPD) v Otázkách V. Moravce obdařila národ svými zaručenými vědomostmi získanými z rozhovorů s nejmenovanými farmáři a energetiky o zhoubnosti green dealu, diskuse ve studiu (hosty byli kromě paní Šichtařové ministr průmyslu Vlček ze STAN, ministr zemědělství Výborný a poslanec ANO Nacher) proběhla nezvykle klidně.

Podle Šichtařové došlo v minulých dnech k blackoutu na Pyrenejském poloostrově právě kvůli green dealu a tamní úřady to tají kvůli zelené ideologii. Jak to ví? Bavila se s „českými energetiky“. Ti to vědí na 99 procent! Ministr Vlček to pak jednoznačně odmítl. Nicméně uznal, že Šichtařová má pravdu, když tvrdí, že České republice hrozí na přelomu 20. a 30. let nedostatek elektřiny. Vlček pak vyjmenoval opatření, jak tomu vláda čelí. Tzv. lex plyn byl schválen ve Sněmovně dokonce jednomyslně. Nebyl, říkám si, jednomyslně nebo téměř jednomyslně schválen i fotovoltaický tunel?

Musím přiznat, že mě to moc neuklidnilo ani po energetické stránce. Leda že by se z jednomyslnosti dala vyrábět elektřina. Spíše doufám v dovoz elektřiny ze zeleného Německa, které nedávno drželo nad vodou i Francii, když musela dočasně vyřadit jaderné elektrárny.

Hlavním tématem pořadu ovšem byla opět a opět cena potravin, už mnoho let. Nejprve se zdálo, že je vše v pořádku, neboť pokuty udělované obchodním řetězcům rostou. Oba přítomní ministři si to pochvalovali. Nicméně Šichtařová rozjela otázku cen potravin a pořad ukázal oficiální data: u nás za poslední rok vzrostla cena potravin hned po Polsku nejvíce v Unii, asi o šest procent.

Ministr Výborný se radoval z toho, že máme ceny potravin stejné jako v Německu, jde zřejmě o pokles cen u nás. Později v pořadu jsem se pak dozvěděl, že máme jedny z nejdražších energií v Unii. Podle Šichtařové jde samozřejmě o selhání green dealu. Asi proto je na tom západní Evropa lépe, ta určitě nemá s green dealem nic společného. Podle Nachera, ale vlastně i podle Vlčka, musejí ve věci cen potravin být mnohem aktivnější zákazníci. Ve Francii vrostla cena potravin jen o půl procenta. Proč? Naše politiky to zjevně nezajímá. Zákazníci ať se starají!

Řeč přišla také na dostavbu Dukovan. Na tom, že je to dobře, byla ve studiu shoda. Na dnešní ceny jde o 400 miliard. Stát ponese 80 procent nákladů. Dojde ke zvýšení zadlužení, i když podle ministra Vlčka ne moc, protože to vykryje konec poplatků na solární tunel z roku 2009-10. Určitý nesoulad v celkové idylce přinesla otázka, kolik zakázek bude vlastně určeno pro české firmy. Chvíli se zdálo, že ministr Vlček v debatě s Nacherem skočil na běžné obviňování minulé vlády a kdo za co mohl. Ale trvalo to jen krátce. Debata byla skutečně kultivovaná. Pokud jde o jaderné bloky, třeba se mezi roky 2035-45 dočkáme, v té době asi budou zcela zbytečné. Nebo se to podaří zastavit dříve.

11. května 2025

Putin nabídne, nejspíše lživě, jednání a čeští politici jsou v rauši

Stačí, aby ruský prolhaný diktátor prohlásil, že chce přímá jednání s Ukrajinou bez podmínek, a někteří naši politici se dostanou do rauše. Bylo to hmatatelně jasné v Otázkách V. Moravce, kde jediný ze čtyř hostů, Alexandr Vondra (europoslanec za ODS), bral vážně to, že ze strany Putina může jít jenom o další lhaní.

Naopak europoslanec Farský (STAN) mluvil k mému nezměrnému údivu o úspěchu evropské diplomacie a o tom, že Trump začne tuhle válku skutečně řešit, a to z ješitnosti, jakmile pochopí, že se tzv. Evropa obejde bez něho. Neuvěřitelné. Méně překvapivé bylo, když si ve studiu notovali Vondráček (poslanec za ANO) a Šlachta (senátor za Přísahu). Podle nich došlo k průlomům a jde o úspěch prezidenta Trumpa. Stejně se žvanilo, když se sešly delegace Ruska a Spojených států v Saúdské Arábii. Od té doby nic, žádný pokrok. Ale žvaní se a žvaní.

Trumpa dokonce chválil i Vondra, protože to prý nejprve legitimně zkoušel tlakem na Ukrajinu, nyní ale konečně tlačí na Rusko. Jak na Rusko tlačí? Označil ho za agresora, obnovil vyšetřování zločinů, obnovil vojenskou pomoc Ukrajině aspoň na úrovni prezidenta Bidena? Ne. Ale tlačí. Třeba vytlačí. Vondráček zase tvrdil, a v tom se shodoval se Šlachtou, že je úžasné, že ukrajinský parlament jednomyslně odsouhlasil dohodu s USA o minerálech. Podle Vondráčka dokonce tím Zelenskyj dostal mandát k vyjednávání s Ruskem v Istanbulu. Putin dokáže naše politiky vyloženě dostat do naprostého omámení.

Moderátor marně upozorňoval, že Zelenskyj bude jednat jen v případě, že Rusko přistoupí na měsíční příměří. Taková nabídka na měsíční příměří vůči Rusku mimochodem leží na stole už dva měsíce a Rusko na ni nepřistoupilo. Co na tom, že? Pozitivní ovšem je, že se všichni politici ve studiu shodli na tom, že slovenský premiér Fico neměl jezdit do Moskvy, a také na tom, že je dobře, že budeme mít nového velvyslance v Moskvě. Nikdo také nechtěl navyšovat počet ruských diplomatů v Praze, protože půjde o špiony.

Spornějším tématem byl unijním komisařem navrhovaný zákaz nakupování ruského plynu zeměmi Unie. Moderátor připomněl, že asi dvacet procent plynu, který proudí do Unie, je z Ruska. Vondra tvrdil, že velkou část dovážejí po moři Francie, Nizozemsko, Belgie a Španělsko. Nečetl sice návrh nového opatření, ale mluvil o měření dvojitým metrem, jinak se prý měří Slovensku a Maďarsku na jedné straně a těm západním zemím na straně druhé. Farský upozornil, že ty západní země proti zákazu nákupů ruského plynu neprotestují, na což Vondra reagoval tím, že možná je ten zákaz formulován tak, že jim nevadí. Víme naopak, že Slovensku vadí hodně, tedy aspoň Ficovi.

18. května 2025

Slabost, fráze, ignorování reality na straně demokratů jsou vodou na mlýn Putinovi

V Otázkách V. Moravce jsem se mohl ze svého pohledu člověka, který se cítí ohrožen Putinem a jeho českými poskoky, nadít toho, že budu chráněn zejména proti paní europoslankyni Konečné (komunistka za Stačilo!) duem eminentních političek Němcová (senátorka za ODS) & Kovářová (poslankyně za STAN). Bohužel to byla pro mě ale strašná podívaná.

Ve studiu byla i předsedkyně tzv. socdem Maláčová, která fakticky stála na straně Konečné, i když na začátku prohlásila, že dohoda o koalici s komunisty skončila zejména na tom, že socdem nemůže souhlasit s referendy o vystoupení z NATO a EU. Bohužel Maláčová a Konečná si pak ale spíše už jen užívaly situaci, ve které se ocitly zastánkyně koalice svou vlastní vinou.

Velmi nepříjemně mě překvapila paní Kovářová, která několikrát vybuchla jako nějaká pavlačová nána. Dokonce smetla zmínku o práci Sabiny Slonkové v souvislosti s kauzou dozimetr tím, že jde o něco jako Čtyřlístek. Já bych přitom jako budoucí volič STANU velmi ocenil klidnou, věcnou, přesvědčivou odpověď. Bohužel platí fakt, že pokud jsou demokraté slabí a neschopní, velmi to prospívá Putinově páté koloně.

Výmluvné bylo, když si Němcová a Konečná navzájem vyčítaly podporu miliardáře, tj. Babiše. Němcová navíc k tomu šíleně moralizovala na téma vnitřní politiky i Ukrajiny. Konečná z toho měla, bohužel právem, legraci. Proti strašení návratem k padesátým letům vytáhla data ministerstva vnitra o tom, že většina voličů se bojí, že volby budou zfalšované touto vládou (nikdo to nerozporoval, moderátor se spíše snažil najít odpověď, proč tomu tak je). To je opravdu mnohem zásadnější téma než moralizování o tom, že nesmíme vrátit do padesátých let. Pokud se tam totiž vrátíme, pak právě kvůli tomu, že se něco děje se společností.

Němcová taky moralizovala nad tím, že dokud Trump nepochopí všechny ďábelské vlastnosti Putina, nebude mír. Ukrajina se prý nevzdá žádného území, pokud tento svět za něco stojí. Tak nevím. Maláčová i Konečná si užívaly otázku: jak toho chcete dosáhnout? Ta prázdnota a bezmoc demokracie z vystoupení paní Němcové vyloženě prosvítala. Pro demokrata opravdu strašný pohled.

Konečná si chválila jednání v Turecku, prý jde o začátek, prý si konečně sedly ty dvě země přímo za jednací stůl. To je samozřejmě proruský propagandistický nesmysl. Na druhou stranu když se vysmívala tomu, že procenta na zbrojení neříkají nic a mohou být utracena zcela nesmyslně, říkala vlastně v jádru něco velmi podobného, co řekl v souvislosti s posedlostí procenty i prezident Pavel. To jsou ty paradoxy.

25. května 2025

Osvěžující realismus pana Teličky a fata morgana Grahamových sankcí

Myslím, že vystoupení europoslankyně Bartůšek a poslance Kotena v první hodině dnešních Otázek V. Moravce můžeme pominout. Šlo jen o mlžení, plácání. Ti lidé nemají co říci. Nějak se jim ten jejich svět hroutí. Tématem první hodiny debaty byla hrozba cly ve výši 50 procent ze strany prezidenta Trumpa vůči EU a situace na Ukrajině, kde Putin právě provedl největší útok od začátku ruské agrese na Ukrajině.

Pokud jde o cla, vypíchl bych dva výroky jiných diskutérů. Ministr zahraničí Lipavský řekl, že je paradoxní, že globální kapitalismus hájí proti Spojeným státům komunistická Čína. Myslel jsem, že pan Lipavský je více ideolog než pozorovatel paradoxů, takže mi udělal radost. Když pak tvrdil, že EU je připravena okamžitě reagovat na Trumpovy sankce, ex-komisař Telička reagoval dalším výborným vyjádřením: počkejme dva dny, jestli si to Trump nerozmyslí.

Telička upozornil na to, že není pravda, že Trump prosazuje zájmy USA. Naopak, jak si myslím, lze to říci zcela tvrdě: jde proti nim ve jménu nějakých svých politických fantasmagorií. Telička to tak jasně neřekl, ale zjevně si to myslí. Je to osvěžující.

Ještě více mi udělal radost, když upozornil na to, že je dlouhodobě pro omezování regulací v EU, ale že to znamená, že podporuje green deal a regulace ze strany Evropské komise, protože hlavní problém – a to zejména v Česku, které je v tom podle něj jednou z nejhorších zemí – jsou regulace na úrovni národních států, a ty mohou být ze strany Bruselu omezovány.

Telička také řekl, že pokud se dusíme, dusíme se nikoli regulacemi, ale klimatickou změnou, a že odpůrci green dealu nemají žádnou realistickou aktivitu.

Pokud jde o Ukrajinu, velmi mě překvapilo tvrzení pana Lipavského, že pokud v USA Senát schválí Grahamovy sankce – a senátor Graham se tak podle Lipavského stává tvůrcem americké zahraniční politiky – Trump už s tím nic nenadělá, protože ta většina v Senátu je zdrcující (80 ze 100). Moc si neumím představit, že by Senát šel proti Trumpovi. A dokonce si neumím představit, že by USA vyhlásily tak brutální sankce proti Indii a Číně. Ale třeba se mýlím.

Ministr Lipavský i ex-komisař Telička stále opakují, že sankce fungují, ale vlastně řekli také to, že Rusko nebude účinně zasaženo, dokud nebudou sankce tak tvrdé, jak je navrhuje senátor Graham. Co si z toho vzít? Faktem je, že Rusko právě provedlo největší útok na Ukrajinu od začátku války. A zřejmě se chystá na velkou válku s NATO.

Ministr Lipavský zmínil, že hledat další sankce do osmnáctého balíčku v reakci na čerstvý ruský útok je obtížné, ale zároveň že by bylo záhodno odpojit desítky ruských bank od mezinárodního bankovního systému. To se ještě nestalo? Telička zdůraznil, že bychom měli mít na mysli ruské vraždění na Ukrajině. Dokonce vraždění dětí. Ale prý se toho už stalo hodně strašného a ty reakce vypadaly tak, jak vypadaly.

Podle Lipavského by Grahamovy sankce znamenaly mimo jiné také konec ruského plynu v EU a mohl by to být prý velký problém pro Maďarsko, protože západoevropské země, které stále kupují ruský plyn, mají lepší přístup k alternativám. Znovu se mi tedy zdá, že Graham by svými sankcemi Trumpa mohl opravdu naštvat.

1. června 2025

Blažek, praní drogových peněz a Česko jako kryptoměnová velmoc

Dnes začnu úplným závěrem první hodiny Otázek V. Moravce. Jde mi o prohlášení ekonoma Hampla, že za vysokou inflaci v ČR, o jejíž původ se ve studiu přeli poslanci Skopeček (ODS) a Havlíček (ANO), může z velké části snížení daní při zrušení superhrubé mzdy, tedy čin, ve kterém se spojily ANO s ODS a SPD (ve studiu byl přítomen za SPD poslanec Fiala). Prostě vysokopříjmoví měli více peněz.

Podle Hampla je celkový stav rozpočtu mnohem zásadnější téma než Blažkova kauza, o níž se ve studiu mluvilo asi tři čtvrtě hodiny. Vytkl tři problémy: konec levných energií z Ruska, konec levné bezpečnosti z USA, konec snadného uplatnění na globálním trhu. Na první pohled z hlediska ekonomiky je každé to téma jistě zásadnější než jedna miliarda od drogového dealera pro ministerstvo spravedlnosti.

Ale je to pravda? Bezpečnost, důvěryhodnost státu je přece pro ekonomiku také důležitá. Ostatně kdybych se chtěl věnovat tomu, co pan Hampl vytkl jako hlavní problémy, co naši politici vlastně nabízejí? Vždyť je to pořád dokola. A pan Strategická komunikace Foltýn tvrdí v rozhovoru na iRozhlase, že Češi na rozdíl od Finů nemají rádi svůj stát. A co vláda dělá reálně, aby se to změnilo? Komunikuje? Co tím lidem dala pro jejich reálný život?

Mimochodem podle komentáře Julie Hrstkové na Českém rozhlasu Plus jsou ve Finsku ceny bytů na úrovni roku 2010. U nás jedny z nejvyšších v Evropě a lidé nemají kde bydlet.

Ale já se musím vrátit k Blažkově aféře. Je to totiž naprosto šokující, co jsme mohli dnes v Otázkách V. Moravce slyšet. Jednak pan Hampl řekl, že Česko je kryptoměnová velmoc, v tom pozitivním smyslu jistě, takže tu budou vznikat nová pravidla, ve světě ještě neznámá, z nových zkušeností. Skopeček připustil, že by se asi mělo regulovat to, když stát přijímá peníze. Možná bychom tedy mohli světu oznámit vynález nového pravidla: nejasné peníze od drogových dealerů se neberou. To je objev, co? Svět bude žasnout a rychle implementovat českou cestu! Ale to je jen detail.

Jde totiž o celý příběh, který stále neznáme. Zdá se, že všichni tak nějak vědí a souhlasí, že o všem věděl premiér i ministr financí. Co se tedy stalo? Moderátor naznačil, že onen drogový dealer může nakonec skončit v roli oběti státu žádající o odškodné. Žasnete? Stát neumí dokázat, co jsou to za peníze, platí presumpce nevin, ergo dealer je státem poškozený. Skopeček nám vysvětlil, že všechno je v zásadě pořádku, protože celá akce ministra Blažka byla promyšlená a správná. Nikdo prý nevěděl, co je v bitcoinové peněžence, Blažek ji pomocí přijetí jedné miliardy otevřel, tím se ukázalo, co tam je, a zbytek stát získá taky, až se prokáže, že jde o kriminální peníze. Není ale jasné, ani Hampl to nedokázal vysvětlit, zda tam bylo / je miliard dvanáct nebo tři. Hampl mluvil o tajné smlouvě o darování miliardy ministerstvu spravedlnosti z konta drogového dealera, kterou čte dnes celá země. Prý je tam mnoho technických nejasností.

Samozřejmě opozice, tj. Havlíček a Fiala, měli jasno, že vláda napomáhá praní kriminálních peněz. Něco takového plyne ale i ze zjištění solidních novinářů. A premiér stále není schopen vnést do věci jasno. Zcela obscénně pohrdá veřejností a nechává ji napospas nových překvapení. Ale zkusme si shrnout, co jsme se dnes dozvěděli o naší bitcoinové supervelmoci: aby u nás bylo možné zjistit, co je obsaženo v bitcoinové peněžence drogového dealera, musí dealer darovat miliardu ministerstvu spravedlnosti. Policie a justice ale zřejmě ani tak nezvládnou – protože to nezvládly ani za deset let – prokázat, co jsou to za peníze. Mohly by propadnout státu všechny, což bylo bohužel cílem ministerstva, ale nakonec se ukáže, dealer byl státem poškozen a kromě legalizace svých miliard dostane odškodnění. A vrcholem všeho bude to, že svět se od nás naučí nová pravidla, pokud jde o regulaci fungování kryptoměn. Lidi samozřejmě za to budou státu vděční, začnou jej milovat a přestanou věřit Putinovi. A Putin sám ohromen naší genialitou si raději dá pozor, aby sem posílal nějaké dezinformace.

8. června 2025

Mordování demokracie v přímém přenosu

Pokud někdo sledoval dnešní Otázky V. Moravce, viděl v přímém přenosu mordování demokracie a právního státu. Těžko to lze nazvat jinak. Začnu tím, že senátor Lochman (STAN) tvrdil, že náměstek ministra spravedlnosti za STAN Dvořák „o tom“ nevěděl. Prý mu to opakovaně řekl. Snad přímo ze srdce do srdce. Všichni víme, „o čem“ je řeč, že?

Samozřejmě jde o kauzu Blažek. Ale o co konkrétně? To ve stále větším chaosu neví asi nikdo. Stát se nám hroutí před očima.

Bylo to nesmírně chaotické, skandální a děsivé, co jsme viděli. Dámy ve studiu mluvily jedna přes druhou. Absolutní chaos. Poslankyně Schillerová (ANO) tvrdila, že má mail, který dokazuje, že Dvořák „o tom věděl“. Budoucí ministryně spravedlnosti Decroix (ODS) mail potvrdila. Moderátor nedokázal potlačit údiv, že ho nemá policie, tedy ten mail. Jak to ví? Co ale z mailu plyne? Lochman tvrdil, že nic, protože se o něm dávno ví. Decroix vyjádřila pochybnosti o tom, zda to na ministerstvu spravedlnosti probíhalo, jak mělo. Ale musí to prošetřit, pokud bude ministryní. Zdá se, že všechno do té doby pohltní úplný chaos a hrůza.

Poslankyně Richterová (piráti) tvrdila, že ministři Blažek a Stanjura dostali už v roce 2024 oficiálně, v podobě dopisu, černé na bílém nabídku vyprat kriminální peníze s nabídkou odměny třiceti procent, aniž by upozornili policii. Na to pak navazuje celé další dění kolem přijetí miliardy od drogového dealera. Podle Richterové budou piráti hlasovat proti důvěře vládě, pokud Stanjura neodejde a pokud Decroix bude ministryní, ale prý to piráty mrzí, protože celá kauza nahrává ANO a SPD. Moderátor se případně zeptal, proč to nenahrává pirátům. Richterová na to neodpověděla, ale má zjevně jasno, že se tu kriminální peníze praly přes stát.

Decroix tomu chce čelit nezávislým auditem, veřejnou debatou o tom, jaké otázky by audit měl odpovědět, prý chce na ministerstvu nějakého nezpochybnitelného člověka, třeba bývalého soudce Ústavního soudu, jenže, říkám si, co když se zítra objeví nový mail? Moderátor se divil, že orgány činné v trestním řízení nechali onoho drogového dealera utéci do Asie. Schillerová si užívala, že „to“, tedy kauzu Blažek, ve které je stále větší chaos, prý vyšetřuje FBI, a moderátor kontroval, že tedy i FBI si nechala utéct toho kriminálního do Asie.

Moderátor se taky ptal Lochmana na to, zda postoj STAN ke kauze není dán kšeftem mezi ODS a STAN: my jsme byli hodní v dozimetru, vy jste hodní dnes. Lochman to samozřejmě odmítl. Lochman taky tvrdil, že vláda nemá padnout kvůli mezinárodní situaci. Asi to myslel tak, aby se Putin mohl déle kochat mordováním demokracie u nás. Z celého pořadu bylo samozřejmě jasné, že potřebujeme mít jasno v základních faktech. Jasno by měla mít vláda, zejména premiér, právě už kvůli mezinárodní situaci. Kvůli bazální bezpečnosti státu. Výsledek vidíme. Takovou hodnotou je pro premiéra ve skutečnosti demokracie.

15. června 2025

Odkaz na policii a justici má bránit veřejnosti zabývat se zjištěními médií

Problém kauzy Blažek z hlediska vlády jsou média. Vláda se to snaží hrát, jako by média nebyla. Mohli jsme to vidět dnes v Otázkách V. Moravce, kdy poslanci Skopeček (ODS) a Kovářová (STAN) volali po faktech a vyšetřování orgány činnými v trestním řízení. Jenže sám moderátor předvedl, co média dokážou: zpochybňoval práci policie a justice. Demokracie je taková a politici musí odpovídat médiím, pokud chtějí brát vážně veřejnost. Kabinetní intriky nepomohou.

Média v normální demokracii mohou donutit vládu k rezignaci bez ohledu na to, že by se jasně prokázala vina před soudem. Proč? Protože jde o veřejné mínění, o důvěru veřejnosti. A média u nás chrlí téměř denně nové hrůzy ohledně kauzy Blažek. Pro vládní politiky to ale neexistuje. Jejich štítem je odvolávání se na policii a vyšetřování. Samozřejmě opozice mediálních zpráv využívá a zneužívá. Ale když poslanec Juchelka (ANO) v Otázkách V. Moravce shrnul průběh vyjádření vládních politiků ke kauze, měl bohužel v zásadě pravdu. Média totiž přinášejí i vyjádření politiků a veřejnost z toho vychází. Veřejnost nemá přístup k vyšetřování policie – a není jisté, zda bude věřit výsledku vyšetřování, až třeba někdy bude, ba zda bude vědět ještě o tom, o jakou kauzu šlo.

Ano, celé je to odporné. Byl drogový dealer vlastně drogový dealer? Seděl za to ve vězení. Je to dost? Ministr Blažek jasně řekl, že dar je od kajícího se kriminálního. Nebo za co se kál? Že klel v hospodě? Vyšetřila to policie? Ale Babiš je přece horší, tak držte hubu. Jenže média jedou dále.

Justice nedokázala deset let prokázat původ těch peněz, které přijalo ministerstvo spravedlnosti jako dar od drogového dealera. Blažek dlouho argumentoval, že to znamená, že ty peníze jsou čisté. Skopeček zopakoval to, co už jsme dříve slýchali, že totiž stát přijetím daru od drogového dealera pomohl vyšetřování. Možná teď konečně policie prokáže kriminální původ peněz a stát je zabaví. Je právě naprosto zásadní, co k tomu politici ve veřejném prostoru říkají. Nelze čekat na nějaká krystalická fakta. Politici musejí reagovat na zprávy ve veřejném prostoru. A výsledek vidíme. Je příšerný. Ono kdyby nebylo médií, žádná kauza by nebyla. Vynesl to přece Deník N! Vyšetřila to policie? Co si to ta média dovolují!

Nechává-li premiér a s ním celá vláda iniciativu na médiích, je to ještě vyšší stupeň ohrožení státu a demokracie než samotné veřejně přiznané, oficiální přijetí miliardového daru od drogového dealera. Proč vlastně ten drogový dealer daroval ty peníze? Média přinášejí velmi silná zjištění o tom, že šlo o praní špinavých peněz ze strany státu. Co s tím? Vláda čeká na vyšetření a fakta. A média jedou dále. A veřejnost? Ať čeká a ať věří. Na co, komu? Proč by měl premiér brát ohled na to, co se objevuje v médiích, že?

29. června 2025

Začínáme objevovat, že stát nesmí přijímat dary od kriminálků

Hosty posledních Otázek V. Moravce v této sezóně (kdo ví, zda ještě někdy budou...) byli Karel Havlíček (ANO), Zbyněk Stanjura (ODS), Pavel Bělobrádek (lidovci) a Radim Fiala (SPD). Naprostou většinu toho, co jsem viděl, zabrala Blažkova kauza a pak částečně kauza Čapí hnízdo. Začnu Čapím hnízdem.

Naprosto souhlasím se Stanjurou a Bělobrádkem, že postoj Andreje Babiše a ANO k Čapímu hnízdu подрývá důvěru lidí v právní stát. Nicméně to neznámá, že ji mají подрývat také vládní strany. Nemohou se zaštiťovat tím, že opozice je ještě horší, což bohužel dělají.

Kouzelné bylo, jak Fiala upozorňoval na to, jak se ta kauza vleče, ačkoli mu zároveň vadí rozhodnutí soudkyně Vrchního soudu, učiněné, jak upozornil moderátor, na základě nálezu Ústavního soudu, aby došlo k omezení tzv. justičního ping-pongu.

Co je ale podstatné, je to, že Babiš po volbách bude mít zase imunitu, takže nová Sněmovna bude muset o jeho vydání hlasovat. A to dost možná vydán nebude. Asi už o své vydání znovu nepožádá. Záležet bude tedy na sněmovní většině. V tomto ohledu se toho moc v novém průzkumu Kantaru pro Českou televizi nic moc nemění. Vládní strany mohou být zatím klidné, pokud jde o vliv Blažkovy kauzy, protože vládní voliči stojí zatím podle všeho věrně za vládou. Nicméně v této kauze se stále objevují nové věci.

Ministr financí například v Otázkách V. Moravce řekl, že v podkladech pro jednání s ministrem Blažkem ohledně bitcoinového daru měl uvedeno, že ty peníze mohou být špinavé a že je problematické (kdo by to čekal!) přijímat dar od pravomocně odsouzeného člověka. Stanjura ale už prý neměl čas zabránit, aby dar byl přijat. Stát prý na rozdíl od směnárny neměl podle zákona povinnost jednat.

Pozoruhodné je, že přijetí daru od drogového dealera, který přišel z vězení, není hlavní téma, které samo o sobě by mělo vést k demisi vlády jako takové. Místo toho se pořád omílá, že se musí vyšetřovat. Ano, vyšetřovat ano, ale dar od drogového dealera přijat byl, tam není co vyšetřovat, a vláda to má veřejnosti vysvětlit s ohledem na důvěryhodnost demokracie a uznat, že to je fatální selhání a důvod k demisi vlády.

24. srpna 2025

Stále nevíme, co je obrana, i když je to slovně naprostá priorita

Po letní přestávce se vrátily na obrazovku České televize Otázky V. Moravce. Vracím se tedy i já ke svým komentářům k první hodině tohoto pořadu. Ta byla dnes rozdělena v zásadě na dvě části: první půlhodina se věnovala Blažkově kauze, druhá vztahům mezi politickými formacemi a státnímu rozpočtu.

Ve studiu byli kromě moderátora tři známé tváře: pánové Benda (ODS), Michálek (piráti), Juchelka (ANO) – a pro mě neznámý pan Cogan (STAN), kterému jsem moc nerozuměl ani po stránce artikulace, ani obsahu (zrovna STAN bych chtěl volit).

Pokud jde o Blažkovu kauzu, hodně se samozřejmě mluvilo o tom, že rozhodnout musí vyšetřování policie, o nutnosti se nějak vyrovnat s tím, že asi polovina drogovým dealerem státu darovaných bitcoinů je už prodána (podle mě podvedeným) investorům, kterým by se to mělo vrátit atd. Nejlépe nakonec podle mě mluvil Benda, který zmínil, že o případné neplatnosti darovací smlouvy a vracení peněz musí rozhodnout soud. Řešení kauzy je v nedohlednu. Juchelka zase sdělil, že ANO má dávno ve všem jasno, tedy stát se pokusil vyprat špinavé peníze. To Benda odmítl, že je vůbec možné. Nikdo, ani Michálek, nezmínil, že problém je především v tom, že stát přijal podezřelé peníze od drogového dealera, což je dávno nad slunce jasné.

Pokud jde o předvolební politiku, debatovalo se o tom, jak piráti vidí sliby koalice Spolu a hnutí STAN, že nepůjdou s Babišem. Podle Michálka to prý piráti berou vážně, je to prý skutečná práce, nikoli jen gesto na úrovni setkání kamarádů na pivu. Vztahy mezi piráty a vládními stranami prý zase až tak přátelské nejsou. Moderátor tlačil na Bendu, zda ODS půjde s ANO, pokud nebude Fiala předsedou, ale Benda to odmítal, jak jen mohl.

Mnohem zajímavější mi přišla debata o státním rozpočtu na příští rok. To je téma úplně zásadní pro všechny aspekty života celé země. Budou vůbec nějaké dotace? Podle moderátora nebudou žádné národní dotace. Nevíme. Benda tvrdil, že to je tajné právě proto, aby se nevedly takové debaty, kdo získal, kdo ztratil atd.

Benda plamenně hájil výdaje na obranu, prý je to ta nejvyšší priorita. Otázka je, zda považuje zemi, kterou by ovládl rozvrat a fašismus, za obranyschopnou. Zdálo se mi, že to mu zdaleka nevádí tolik jako nedostatek výdajů na zbraně. Dluh mu zase až tak moc nevádí, prý plníme dokonce i kritéria pro přijetí eura. Michálek upozornil, že výdaje na obranu jsou v pořádku, ale mělo by to být podle něj průhledné a vojenská policie by neměla podléhat ministryni, aby prý vyšetřila aspoň jeden skandál. Juchelka se zastával výdajů na sociální služby a sport, ačkoli sám opakoval, že neví, jak ten rozpočet bude vypadat a jak se k němu postaví nová Sněmovna.

Michálek zdůrazňoval, že je třeba šetřit na úřednících na ministerstvech – prý nejvíce ušetřil exministr Bartoš – a že je třeba stavět nové byty a zvýšit snížit odpočty na daních. Ve všech volbách v posledních čtyřech letech jsem volil piráty, ale nad tímhle se mi opravdu dělá nevolno. No, je to lepší volba než ANO nebo Spolu. Pořád tomu věřím. Ve smyslu, že jim nejde tolik o poškození této země, že ji poškozují jen jaksi nechtěně.

Výmluvná se mi zdála reakce Juchelky na obvinění ze strany moderátora, že ANO má blízko k SPD: prý třeba ve snížení daní při rušení superhrubé mzdy – u toho byla ovšem i ODS. Juchelka byl v mnohem větší tísní, když jej moderátor konfrontoval s prohlášením šéfa Stačilo k srpnu 1968. Zmohl se na to, že jemu se to nelíbí, jemu osobně, ale ANO je jiná věc – a karty rozdávají voliči. Voliči, ze kterých by Benda udělal demokraty asi nákupem zbraní.

To už jsme ale v druhé hodině pořadu, která byla ve své většině věnována dalším hostům, tématem bylo co... hádejte? Cena potravin. Pořád dokola. A prý se bude zdražovat dále. Ministr Výborný konstatoval, že jsou u nás potraviny o něco levnější než u západních sousedů (kde mají trojnásobné mzdy).

31. srpna 2025

Covid v politice, snižování počtu pojišťoven a pracující polymorbidní Češi

Ministr zdravotnictví Válek se označil za geneticky modifikovanou kukuřici. Samozřejmě z legrace. Stalo se to v dnešních Otázkách V. Moravce v reakci na to, že moderátor pořád tlačil do diskuse tvrzení slovenského vládního zmocněnce, že lidé, kteří jsou očkováni mRNA vakcínou, jsou geneticky modifikovanou kukuřicí. Účastnice debaty za SPD, paní Štefanová,

veřejnost ujistila, že ona sama nemá nic proti mRNA vakcínám, ale prý mnoho jiných lékařů a odborníků má jiný názor.

Z SPD se ozývají slova o covidovém teroru, covidové totalitě atd. Štefanová uznala, že by se mělo vyšetřovat, co se za covidu dělo a zda nedošlo ke zločinům. Exministr Vojtěch za ANO, který může být důvodem konfliktu mezi ANO a SPD po volbách, byl také přítomný ve studiu a kontroval, že policie už vyšetřovala a nic nenašla. Ministr Válek veřejnost ujistil, že povinné očkování byla prý velká chyba a že prý s tím žádný odborník nesouhlasil. Válek prý také odmítal zavírání škol. Zdá se, že covid má stále potenciál stát se významným politickým tématem i u nás v České republice. Vojtěch se hájil tím, že nebyl sám, kdo rozhodoval, že to bylo kolektivní a že nebyl k dispozici žádný manuál, protože ta situace tu byla poprvé po sto letech. Myslím, že je velmi pravděpodobné, že po volbách to tu bude jako na Slovensku. To bylo za Hegera také normálním státem.

Celkově byla debata ve studiu podle mě nezvykle korektní, zejména v první půlhodině. Někdy jsem až žasl nad tím, jak byli Vojtěch a Válek k sobě slušní, pak se už více překřikovali, ale bylo to věcné, o to více však pro laika nesrozumitelné. Za zmínku snad stojí, že podle Válka je vlastně ve zdravotnictví vše dobré a co není dobré, to už se řeší. Praktiků bude dost. Zde je třeba zmínit, že účastníci debaty byla i paní Šebelová ze STAN. Šebelová nabídla, že část práce praktiků by mohly převzít sestry, tedy v ordinaci praktika bude více sester. Později Válek oznámil, že nedostatek sester je ještě větší než praktiků. Pomoci by mohla digitalizace, kterou samozřejmě skvěle zvládáme, jen nemáme stále centrální přehled o čekacích dobách. V červenci bude. Červenec je magický měsíc. Většinu populace trápí podle aktuálních dat problém čekacích dob v neakutní péči. Ale podle Válka jsou lepší časy na dohled. Problém pro něj není ani financování zdravotnictví, ačkoli šéf VZP a šéf asociace pojišťoven to vidí naopak a varují před kolapsem.

Sotva Ministr Válek dokončil svou chválu našeho zdravotnictví dokonce ve srovnání s Finskem nebo Švýcarskem, paní Šebelová začala s tím, že u nás lidé ve věku nad 45 let jsou ve srovnání s vyspělým světem nezvykle moc nemocní, dokonce trpí několika nemocemi, preventabilními, naráz. Prý se do prevence dává málo peněz. Debata proběhla také o tom, zda je dost peněz na nová rezidenční místa pro praktiky. Tak jako tak je zvláštní, že paní Šebelová na začátku pořadu uváděla důchodovou reformu jako příklad, proč s Babišem STAN nemůže jít do vlády, a zároveň týmiž ústy veřejnosti sdělí, že u nás lidé od 45 let jsou polymorbidní, jistě tedy skvěle připravení na růst věku odchodu do důchodu.

Uzavřel bych tím, že v druhé polovině pořadu proběhla zajímavá diskuse o tom, že žádoucí snižovat počet zdravotních pojišťoven. Ministr Válek dokonce tvrdil, že stát musí na pojišťovny tvrdě tlačit, aby správně fungovaly. To měla zajistit soutěž mezi nimi, ne? Takhle celá ta fraška s pojišťovna po tolika letech blábolení o soutěži, jež povede ke kvalitě péče pro pacienty, skončila? A co si počneme s dramatickým nárůstem demence v populaci? Data prezentovaná v pořadu jsou skutečně děsivá. Rychle se to ale zamluvilo.

7. září 2025

Proškrťáváme se v nákladech na obsluhu státního dluhu ze sto na sto čtyřicet miliard ročně

V prvních zářijových Otázkách V. Moravce byli jako hosté ministr Kupka (ODS), ministr Vlček (STAN) a poslanci Havlíček (ANO) a Fiala (SPD). Debatovalo se o státním rozpočtu. Ani slovo nepadlo o daních (jen Havlíček zmínil, že nějaká daňová reforma je nutná, ale tím asi myslel, soudě podle Babišových vyjádření, snížení korporátních daní), nota bene o tom, že v ČR jsou prakticky všechny daně nastavené brutálně a neudržitelně ve prospěch bohatých.

Obsluha státního dluhu má být letos sto miliard a za pár let sto čtyřicet miliard. To ale politici úspěšně zamluvili a moderátor to nevracel do debaty. Odkud tedy vzít peníze? Shoda je na škrtnání státu a rušení byrokracie. Podle Havlíčka ale i to má své meze (pět procent ročně je prý maximum... spoléhám tedy na to, že jednou ve vysněné budoucnosti stát úplně zlikvidujeme, pak bude ráj). Velmi mě zaujalo, že podle něj lze ze šedé ekonomiky, kde je prý bilion korun, dostat maximálně třicet pět miliard (35!, to je opravdu směšné ve srovnání s tím, jak ANO dlouhodobě tento zdroj příjmů zdůrazňuje). Srovnajme si to s částkou, která chybí v návrhu rozpočtu na rok 2026 na dopravní infrastrukturu: šedesát miliard. Srovnajme si to s penězi na obsluhu dluhu nebo se sto padesáti miliardami – ano, už je to podle vyjádření ekonoma Münicha na ČRo Plus tak velké číslo – které vypustily ANO, ODS a SPD z rozpočtu při rušení superhrubé mzdy. Za tu dobu to stálo státní rozpočet už možná přes šest set (600) miliard korun, letos sto padesát a další rok nejméně tolik, další ještě více atd.

Fiala požadoval vyrovnaný rozpočet a navrhoval, jak jinak, za tím účelem zrušit green deal a snížit výdaje na obranu. Kritizoval zavedení inkluze ve školství, což je prý ten důvod, proč nemá vláda peníze na platy pro veřejnou sféru. Vlček chválil převedení nepedagogických pracovníků na zřizovatele škol, prý to povede ke zvýšení jejich platů. Vlček a Kupka obecně vládu chválili, jak to jen šlo, Havlíček zase, jak to jen šlo, oponoval. Často se shodli: potřebujeme vyšší HDP (ani nejvyšší ambice nemíří ani k třem procentům), lepší podnikatelské prostředí, musíme investovat do lidí, mít špičkový výzkum a vzdělání. Podle Kupky a Vlčka to vláda dělá, Havlíček jim oponoval. Vlček dokonce našel odvahu mluvit o bydlení (asi jako lékař, který vás při operaci téměř zabije, vykládá o skvělých vyhlídkách na další zákrok). Havlíček veřejnost ujistil, že ANO se chce řídit platným zákonem, zavedeným současnou vládou, a na konci (!) příštího volebního období se dostane na plat pro učitele ve výši sto třicet procent průměrné mzdy. Ani Kupka, ani Vlček to nekomentovali. Ani tvrzení, že dnes je to jen sto devět procent a klesá to, jim nestálo za komentář.

Když moderátor vytrvale tlačil na to, kde se vezme šedesát miliard na dopravní infrastrukturu, Vlček s Kupkou mlžili. Vlček si chválil, že vláda peníze investuje, tedy neprožírá. Oba ministři dokázali zdůrazňovat nízkou nezaměstnanost, dobrý růst HDP (podle Havlíčka nezdravý, protože prý stojí na tom, že si lidé berou moc hypotéky... o šíleném nárůstu hypoték se mluví už delší dobu a jsou to asi právě ty peníze, které chybí v rozpočtu, protože se nedaní, místo toho ženou cenu nemovitostí nahoru), rating, bezpečnost, růst mezd, usnadňování života podnikatelům. Kupka tvrdil, že v zemi je pozitivní nálada. Asi vidí pozitivně, že extremisté a populisté nejspíše uspějí ve volbách... nebo tou „zemí“ myslí

bohaté a chudí pro něj neexistují? Aha, ona vlastně u nás není chudoba. A proto samozřejmě ani bohatí. Orgie v braní hypoték jistě zachvátily celý národ, vždyť mzdy krásně rostou, nad očekávání!

14. září 2025

Co si podle ministryně obrany a ministra pro evropské záležitosti počneme, když nás Trump hodil přes palubu

Ve studiu Otázek V. Moravce byla dnes shoda napříč politiky v tom, že požadavek prezidenta Trumpa na konec ruské ropy a plynu ve všech zemích NATO, je nesplnitelný. U ministryně obrany Černochové (ODS) to vyvolalo tak silné hnutí, že veřejně vyjádřila své zklamání z prezidenta Trumpa.

Po Aljašce prý měla naději, že Trump splní svůj slib, že když Putin nebude jednat, bude postižen sankcemi. Najednou vidí, že Trump chce nemožné, několikrát dokonce zmínila jméno prezidenta Erdogana, který, jak zmínila, dováží masivně ruskou ropu i plyn. Co si počneme? Ministryně navrhovala, že EU je už tak rozložená Maďarskem, že je třeba vyměnit Maďarsko za Ukrajinu. Skvělé, že? Konečně mám pocit úlevy a naděje.

Ministr Dvořák (STAN) také vyjádřil zklamání, i když od Aljašky nic nečekal. Dvořák ale má pro Trumpa pochopení, protože Trump prý řeší Indii, Čínu, Pacifik, kdežto Evropa musí být silná a jednotná. Pan ministr říkal, že není, ale musí. Musí, ale není, není, ale musí. Taky úžasné, že?

Kupodivu se ministr Dvořák ve zhodnocení Trumpových údajně oprávněných priorit shodl europoslancem Dostálem (Stačilo!), který čile využíval ve studiu Trumpových výroků v souvislosti s Polskem k šíření ruské propagandy. V čem se ale Dvořák a Dostál shodli? No v tom, že Trump musí řešit Asii. Podle Dostála musíme vystoupit z NATO, z Unie vlastně taky (kvůli green dealu a povolenkám zejména) a dělat vlastní diplomacii s ohledem na Trumpa a hlavně Čínu. Není to překvapivé od představitele Stačilo!.

Nesmím samozřejmě pominout ani poslance Vondráčka (ANO). Jeho postoj byl, zdá se mi, patologicky kreativní. Na jedné straně apeloval na evropské politiky, aby dokázali brát vážně sankce a udělali si pořádek doma, pokud chtějí dostat Rusko do situace, kdy válku bude muset ukončit (musí se ale říci, že dokonce i ministr Dvořák se přiznal, že si klade otázky, proč se v Unii dělají nové a nové balíčky sankcí, proč se ty sankce nezavedou hned). Slyšel jsem v tom výsměch prozápadním politikům.

Zároveň se ale Vondráček připojil k souhlasu, že Trumpovy nové nároky na konec ruské ropy ve státech NATO jsou mimo realitu. A zároveň chválil Trumpa za to, že konečně s Ruskem jedná, a dokonce ocenil jeho politiku k Bělorusku, která znamená podle Vondráčka záchranu lidských osudů (měl na mysli propuštěné vězně). Vondráček navenek, veřejně stále sází ještě na jednání s Putinem. A samozřejmě Trump je jeho hrdina. Konečně někdo, kdo s Putinem jedná. Je třeba být trpělivý, trpělivý, trpělivý a slepý k realitě. Ale v něčem snad dokáže být i poslanec Vondráček realistický, třeba v tom, že odmítl referendum o členství v NATO a EU.

Prý pro to nejsou mandáty v parlamentu. Ministryni Černochové se v té souvislosti téměř vrátila její verva a optimismus.

21. září 2025

SPD a Trumpův doublethink o ropě a jak budeme sestřelovat ruské stíhačky v jednotě u táboráku kolem Čapího hnízda

V dnešních Otázkách V. Moravce došlo k výmluvně přelomové události: poslankyně SPD, paní Šafránková, se rozešla s Trumpem. Neuvěřitelné! Konkrétně šlo o odmítnutí požadavku na konec ruské ropy v Evropě. Asi by se v tom shodla s Orbánem. A vlastně i s Trumpem. To je ten paradox. Nerozumíte? To je situace, ve které žijeme. Je to přece jasné jak facka. Neříkali kdysi ti, kdo spojovali se zvolením Trumpa své naděje, že tzv. Evropa potřebuje profackovat?

Moderátor zmínil čerstvou analýzu Bloombergu, že Rusko měsíc po uvítání Putina na červeném koberci na Aljašce, výrazně přitvrdilo ve svých útocích na Ukrajinu. Putin chápe situaci tak, že může realizovat své cíle. Moderátor připomněl i ruské stíhačky nad Estonskem. Jedině paní Šafránková jakž takž hájila Putina, i když připustila právo Unie na obranu. Pozoruhodné bylo také sledovat, jak vysvětluje, že případné referendum o vystoupení z NATO a EU, bude připravováno tak, že vlastně nikdy nebude.

Poslanec Juchelka z ANO vypadal jako skalní zastávce našeho členství v NATO a EU. Ministr Jurečka, za sociální svědomí vlády KDU-ČSL, dokonce souhlasil s tím, že ruské stíhačky na území Unie bychom měl sestřelit. Podobně se vyjádřil i prezident Pavel. Ale kdo jsou ti „my“? Naše tři vrtulníky, které mají zachránit Polsko? A obranu proti balistickým raketám, připomínám, máme mít nejdříve za deset let. Pozoruhodný byl i Jurečkův apel na jednotu napříč politickým spektrem, pokud jde o obranu, a hned vytáhl, že Babiš je odsouzen soudem v kauze Čapí hnízdo a nemůže být premiérem. Následoval nepřehledný spor o tom, co soudy vlastně rozhodly, jak dlouho se kauza táhne, co je to dodržování pravidel atd.

Když se ale vrátím k obraně, Juchelka obvinil vládu, že jsme už v roce 2023 měli mít funkční protivzdušnou obranu, kdyby byly dodrženy projekty, které rozjel ministr obrany za ANO Metnar. Celou debatu místo věcného řešení, co je vlastně to, co nás zachrání, se rozjela kolečka dozimetrů, čapích hnízd a bitcoinů. Tématem byla i otázka, zda některé z formací, které kandidují ve volbách teď v říjnu, jsou koalice, nebo ne, zda pro ně platí vyšší procentní limit vstupu do Sněmovny, což bude řešit Ústavní soud. Objevilo se i téma, zda Babiš, lídr či spíše vlastník Hnutí ANO, je ve střetu zájmů, což má s Babišem brzy debatovat prezident republiky. Dozvěděli jsme se taky, že moderátora trápí, jak rychle se po volbách podaří sestavit vládu. Juchelka několikrát celkem spokojeně zmínil, že důležitý bude výsledek voleb.

Tématem byla i otázka, zda ministrem zahraničí v nové vládě bude Jaroslav Foldyna za SPD nebo dokonce Jindřich Rajchl z ještě šílenější formace. Tohle vyvolalo opravdu rozruch, dokonce smích. Šafránková odmítla sdělit, kdo to bude, pokud bude SPD mít tu šanci. Juchelka sdělil, že ANO samozřejmě chce ministra zahraničí. Zmínil poslance Vondráčka, který nedávno prohlásil, že chce do ČR pustit ruskou propagandu v plné síle.

Málem bych zapomněl na poslankyni Vaňkovou ze STAN. Ale ona toho vlastně nic moc neřekla, co by stále za pozornost. Vlastně, abych jí nekřivdil, to byla hlavně ona, kdo se postaral o to zpestření debaty v souvislosti s Foldynou a Rajchlem. Jinak se ale jen zastávala vládní politiky, to je asi tak vše. Možná trochu vybočila, když na začátku druhé hodiny pořadu zmínila, že Jurečkova superdávka by mohla ohrozit ty nejzranitelnější. Ministr Jurečka nás ujistil, že kalkulačka, pomocí níž si budeme moci vypočítat, jak na lidi superdávka dopadne, bude k dispozici v říjnu. Skvělé načasování, že? Na iRozhlase už od konce května je k dispozici analýza, co to ta Jurečkova superdávka vlastně je. Cituji: „Ze srovnání současného a nového modelu ale vychází, že reforma tvrdě zasáhne i řadu nízkopříjmových domácností.“ Bylo by to naprosto v logice toho, co tato vláda po celou dobu svého vládnutí dělala.

5. října 2025

Nová většina ve Sněmovně je jasná, postavená na krajní pravici, a nová vláda bude podle Havlíčka explicitně pravicová

V prvních Otázkách V. Moravce po sněmovních volbách 2025 nikdo nezpochybnil, že novou sněmovní většinu budou tvořit ANO, SPD a motoristé. Žádné námluvy Babiše a demokratů nebudou. Ani vteřinu, ani náznak. Hosty pořadu byli pánové Kupka (ODS), Hřib (piráti), Havlíček (ANO), Fiala (SPD). Zdá se, předsedou Sněmovny bude někdo z SPD. Na základě zmíněné většiny by to bylo logické. Pro ANO je podle Havlíčka důležitá dominance ve vládě a prosazování zejména ekonomické a zahraniční politiky tohoto hnutí. Havlíček taky jasně řekl, že nová vláda bude pravicová. A samozřejmě těch téměř 35 procent, které ANO získalo ve volbách, nejsou bývalí voliči pravice.

Obojí má jít proti současné podobě EU. Samozřejmě představitelé ANO pořád dokola opakují, že v Unii i v NATO chtějí zůstat. Jenže EU vyžaduje podle ANO zásadní reformu (stejně jako SPD a Orbán ANO opakuje témata migrace a green dealu) a NATO má stát na USA. Spojené státy jsou podle Havlíčka největší protivník Ruska, což plyne prý z toho, kolik má jaderných hlavic (druhým největším nepřítelem Putina je pak asi Čína). Je jasné, že pro ANO je skvělé, že prezidentem USA je Trump. Na něj se budou rádi odvolávat. Viktor Orbán taky nechce vystoupit ani z NATO, ani z EU. Stačí stát na straně krajní pravice.

Kupka a Hřib byli po volbách spokojeni. Zejména Hřib zářil radostí z koryta. Kupka musel připustit, že pro ODS bude výsledek voleb důvodem k sebereflexi a převolení vedení strany bude už v lednu. Naopak Fiala ani na opakovaný tlak moderátor neřekl nic konkrétního, pokud jde o reflexi volebního debaklu. Okamura asi dostane za odměnu místo šéfa Sněmovny. Pozoruhodné bylo sledovat Havlíčkův výlet do politologie: Sněmovna je prý rozdělena na konzervativce a progresivisty, do progresivistů patří prý i velká část poslanců z ODS. Načež proběhl spor mezi Kupkou a Fialou o tom, zda je ODS, resp. SPD, konzervativní (padlo i téma rodiny), a o tom, co je vlastenectví a nacionalismus. Myslím, že Havlíček už připravuje cestu k tomu, aby frustrovaná populace zapomněla na realitu pomocí fantasmagorií o progresivismu.

Mnohem vážnější je zřejmě shoda ANO a SPD na nutnosti auditu výdajů na obranu. Havlíček se oháněl zjištěním NKÚ a kritizoval posedlost procenty, která zakrývá skutečné potřeby. To samo znělo mým uším skvěle, jen se obávám – a na to upozornil i Kupka – že slova jsou slova, ale ve skutečnosti jsou plány úplně jiné. Kupka argumentoval tím, že vláda dávala peníze na obranu podle přání armády, na což Havlíček reagoval tím, že armáda by chtěla mnoho bez ohledu na efektivitu. Hřib nabízel reformu antimonopolního úřadu, protože dnes prý zakázky na obranu nejsou průhledné a může je snadno blokovat ruský vliv. Tak nevím.

Na závěr zmíním ukázkou projevu Václava Havla, která dnes v Otázkách V. Moravce zazněla. Podle Havla politika je řemeslo pro lidi zvláště skromné a poctivé. Co by asi Václav Havel řekl na to, že prezidentem USA je Donald Trump? Uvědomujeme si, jak strašlivě se změnil svět?

12. října 2025

Macinka nadiktoval Babišovi Turka a Vondráček se málem rozesmál štěstím

Babiš vyzval lidi, aby psali motoristům, že Turek by neměl být ve vládě, že by motoristé měli nominovat odborníky, ne politiky. Jak to okomentoval předseda motoristů Macinka dnes v Otázkách Václava Moravce? Lidi jim prý píšou, že podporují Turka. Myslíte, že Babiš opravdu chce vládu bez Turka? Pak by těžko mohl Macinka dnes ve zmíněném pořadu kategoricky trvat na tom, že vláda buď bude s Turkem jako ministrem, nebo nebude vůbec.

Macinka také neopomněl zdůraznit, že oni, motoristé, mají velmi blízko k Trumpovi. Možná by jej měli požádat o dopis na podporu Turka. Nicméně museli by americkému prezidentovi vysvětlit, že nemá hájit Turkovo právo na schvalování pokusu o upálení romské holčičky, protože Macinka podobně jako Turek odmítá, že by šlo o autentické Turkovy postoje. Prý v té věci bude podána žaloba na noviny a novináře.

Ve studiu byli také, pokud jde o hosty, Jurečka (lidovci), Vondráček (ANO) a Richterová (piráti). Vondráček v souvislosti se zmíněným tématem těžko ovládal nutkání ke smíchu. Ale s vážností řekl, že Turek by měl vážný problém, asi stát se ministrem, kdyby se ukázalo, že je opravdu autorem těch neonacistických výroků. Jen vážný problém, který by jistě byl překonán, kdyby nastal. Ale nenastane, protože bude probíhat vyšetřování, soudy atd. Třeba se za dvacet let něco dozvíme.

Rád bych zdůraznil, že představy o tom, že Babiš ve skutečnosti touží po vládě s demokracií, ale z nouze musí jít s Macinkou, Okamurou, Turkem atd., jsou zcela mimo realitu. Macinka ví, že Babiš po Turkovi a krajní pravici prahne. A Jurečka na přímou otázku moderátora, zda lidovci nechťejí Babiše osvobodit z jeho zajetí krajní pravicí, řekl, že do vlády s Babišem nepůjdou. Ono i kdyby chtěli, Babiš o ně zjevně nemá nejmenší zájem. A je to logické. On chce následovat Orbána. Pro tento směr je hajlující Turek ideální scénář. Samozřejmě jde o prozápadní orientaci, pro NATO, pro EU... tedy pro Trumpa, AfD atd. Kdo má tak blízko k Trumpovi jako motoristé? Třeba se ANO a SPD s nimi pohádají o to, kdo Trumpovi vleze hlouběji až do střev. Možná udělají soutěž v hajlování.

Richterová se snažila poukázat na to, že Turek je dlouhodobě a stále neonacista. Mluvila o vládě čapího a orlího (Hitlerovo sídlo v Alpách) hnízda. Podle Macinky nemá Richterová smysl pro černý humor a piráti jsou spojeni prý s teroristickou organizací Antifa (teroristickou podle Trumpa). Vondráček pobaveně podotkl, že existují dobří a špatní extrémisti, ale ANO je podle něj zárukou, že extrémisti nebudou ve vládě. Proto je Macinka s Turkem na koni. Jurečka mluvil o tom – v druhé hodině pořadu – že celá situace je na zbláznění. Vondráček mu do toho, opět s pobavením, vstoupil s kauzou dozimetr.

Ještě jedna poznámka k druhé hodině pořadu, kterou normálně nesleduji, tedy ani nekomentuji, Macinka prohlásil, že amnestie – abolice – z ledna 2013 je dílem Václava Klause, nikoho jiného, a říkal to s hrdostí jako jeho tehdejší spolupracovník. V té době znamenala abolice sjednocení národa proti Nečasově vládě (premiér Nečas ji podepsal), dnes se tím chlubí šéf strany, jejíž prezident je podle všeho neonacista. Nemáte smysl pro černý humor? Původně kontextem byla ovšem otázka jmenování údajného autora abolice Koudelky náměstkem ministra spravedlnosti. Vondráček, budoucí ministr spravedlnosti, se nechtěl jasně vyjádřit, ale ujistil nás o vysoké odborné úrovni Koudelky: byl to jeho, Vondráčkův, učitel.

Ale vraťme se k první hodině pořadu. Otázce, zda bude nacista ve vládě, byla věnována jen první polovina. Macinka to Babišovi nadiktoval: bude. Druhou půl hodinu zabralo handrkování o ministerstvu sportu. Opravdu. To je úžasné téma, že? Drží se ANO svého programu redukce počtu ministerstev (Vondráček neopomněl připomenout zrušení ministerstva pro unijní záležitosti a ministerstva pro vědu), budou tvrdě zdaněny energetické nápoje? Macinka snahu o vyšší zdanění energetických nápojů prohlásil za extrémně levicový postoj. Ujistil nás ovšem, že pan Šťastný jako budoucí ministr bude bojovat proti obezitě a civilizačním nemocem obecně. Co třeba zřídit nějaké Kuratorium pro mládež?

19. října 2025

Demokracie potřebuje pravdu, ale naši takzvaní demokraté ji nechtějí

Ve svém pravidelném komentáři k první hodině Otázek V. Moravce začnu od konce. V pořadu jsme mohli vidět záznam dvou prohlášení Andreje Babiše: změníme zákon o rozpočtové odpovědnosti vs. nezměníme jej. Když se moderátor ptal ve studiu přítomného Patrika Nachera (ANO), jak to tedy bude, dostal jasnou odpověď: nevím.

K tomu jsme mohli slyšet vyjádření Jindřicha Rajchla (poslanecký klub SPD), že nová vláda bude asi vystavena tomu, že v rozpočtu je velká díra, takže zákon bude muset být změněn, čili vláda vyřeší problém škrtáním. Neuvěřitelné? Odporuje si to?

Ano, no a? Rajchl se prohlásil za právníka a jako takový vynesl verdikt, že soudní proces s Babišem porušuje lidská práva, protože trvá už dlouho. Zdeněk Hřib (piráti) označil novou koalici za koalici čapího a orlího hnízda, protože to, o co v ní jde na prvním místě, je poslanecká imunita Babiše a Okamury, možná i Turka (Macinka, šéf motoristů, dnes prohlásil v jiném pořadu, že nevidí důvod, proč by měl navrhnout za ministra zahraničí někoho jiného než Turka).

Dále nemohu pominout dva výmluvné spory. První se vedl primárně mezi ministrem Výborným (lidovci) a Hříbem. Výborný hrál ovšem pozoruhodnou roli, zcela ohromující, i ve sporu druhém. Ten první spor se vedl o dotace, které dostal Agrofert od státu. Hříb velmi ostře obvinil Výborného z toho, že tzv. vymáhání těchto peněz zpět ministerstvem zemědělství bylo jen předvolební trik, že to Výborný měl dělat už dávno, že v tom, jak dostat peníze od Babiše zpět pro stát, uspěl jen Ivan Bartoš (tehdy ministr a předseda pirátů). Výborný se bránil a oba se obvinili ze lži.

Myslím, že to téma je zásadní a že v žádném případě nemá dojít ke shodě na tom, že to nebudeme řešit, abychom se neoslabovali v proti-babišovské opozici. Jenže co je pravda? To je pro demokracii zásadní. Ne že se domluvíme, že se nebudeme přít, ale že veřejnost bude znát pravdu. I za tu cenu, že to někoho bude hodně bolet. Chápou tohle demokraté? Pro Babiše a spol. je úplně dokonalé utopit veřejnost v domněnku, že všichni politici lžou a kradou a jsou to gauneři. Tak ostatně dnešní pořad jednoznačně vyzněl.

A to zejména v souvislosti s mnohem závažnějším tématem, než jsou dotace pro Babišův byznys. Jde o státní rozpočet. Ve veřejném prostoru vzbudilo pohoršení, např. i Miroslava Kalouska, bývalého ministra financí, že vláda odmítá poslat do nové Sněmovny návrh rozpočtu. Všechny minulé vlády to udělaly, nebylo to téma. Ministr Výborný se snažil tento inovativní postoj Fialovy vlády hájit různými zcela nepochopitelnými, děsivými „argumenty“.

Prý Sněmovna není, takže není kam to poslat. To si asi Kalousek a další kritici nevšimli. To přece není ten rozdíl mezi současnou vládou a minulými. Neuvěřitelné. Pak tvrdil, že rozpočet stejně visí na internetu. A taky opakoval, že Babiš považuje návrh rozpočtu za špatný (naopak asi rodící se Fialova koalice Babišův před čtyřmi lety považovala za dobrý). Nakonec byl Výborný dotlačen k tomu, že rozpočet by měl být nové Sněmovně předložen... ale prý on je pouze jeden ministr vlády a je to hlavně na ministru financí.

Dnes nemohu pominout poslední půlhodinu Otázek V. Moravce. Daniel Prokop (PAQ Research) tam vysvětloval návrh chytré reformy daní. Mimo jiné vysvětloval, že máme v Česku extrémní majetkovou nerovnost, pro růst HDP je prý zapotřebí snížit daně nízkopříjmovým lidem a naopak zdanit majetek a vysoké příjmy a zejména rušit daňové výjimky, které jsou zavedeny ve prospěch bohatých. Vybíráme o sto miliard ročně méně než srovnatelné vyspělé země. V něčem jsme prý zcela výjimeční na celém světě. Byla tam celkově shoda s Markétou Malou z Karlovy univerzity, která byla také hostem pořadu.

Nejvíce mě šokovalo, když se moderátor Prokopa ptal, proč se pořád nedaří ten celý systém daní reformovat správným směrem. Prokop vysvětloval, že ze jejich dat plyne, že lidé nevědí, jak ten systém vlastně funguje. Lidé prý nevědí, že člověk s minimální mzdou platí vyšší odvody než OSVČ s milionovými příjmy.

Do toho pak skvěle zapadá plán nové vlády postavení OSVČ s vysokými příjmy ještě vylepšit. Jak je možné, že lidé nevědí o té hrůze? Kde jsou všichni ti vzdělanci, novináři, osvětoví influenceři? Nebo by šli sami proti sobě, kdyby chudým lidem řekli, jak to je?

26. října 2025

Hraje se o většinu ve Sněmovně, programové prohlášení vlády je jen habadůra

V Otázkách Václava Moravce debatovali čtyři hosté, šéfové nových sněmovních klubů: Benda (ODS), Malá (ANO), Šťastný (motoristé) a Šebelová (STAN). Velmi mě překvapil, pozitivně, realismus pana Bendy. Klíčové podle něj bude to, zda se nová sněmovní většina projeví ve volbě šéfa krajní pravice Okamury do čela Sněmovny.

Ano, to je skutečně to zásadní. O to jde na prvním místě, o těch 108 poslanců. Pokud je Babiš má, má skutečnou moc. Bez nich je nic. Pravdu má Benda i v tom, že zákon o obecném referendu vyžaduje ústavní většinu, takže když Šťastný tvrdí, že v programovém prohlášení to bude, ale Sněmovna se k tomu pak nějak musí postavit, je to celé habadůra. Právě proto bude Okamura v čele Sněmovny, aby SPD měla, co skutečně potřebuje. Koryta. Psalo se, že i pro Turka se hledá nějaká dost plná koryta. Šťastný ale prohlásil, že motoristé jsou slušní lidé, tedy budou držet dohody. Proto, jak řekl Šťastný, zůstává Turek kandidátem na ministra zahraničí. Není prý důvod, zjevně z pohledu slušných lidí, na tom cokoli měnit.

Ještě více mě Benda překvapil tvrzením, že případné referendum o povolenkách by bylo asi stejně smysluplné jako referendum (české) o zrušení Evropského parlamentu. Protože povolenky jsou unijní legislativa. Škoda, že Fialova vláda nedělala od začátku osvětu v tom smyslu, že v Unii jsou zájmy i jiných, často mnohem vyspělejších států, než jsme my. Zejména ve věci zelené politiky. Že Unie se nemůže točit kolem tzv. českých národních zájmů, nota bene když to jsou zájmy stejně národní jako fotovoltaický tunel v režii téměř celé Sněmovny z roku 2010 (stojí nás to stále desítky miliard ročně do soukromých kapes).

Jinak ale podle mě naděje Bendy a Šebelové, že by nová koalice nemusela v testu volby Okamury do čela Sněmovny obstát, vypadá ve světle debaty ve studiu Otázek spíše iluzorně. Šťastný si pochvaloval, jak jednání o programovém prohlášení vlády proběhla hladce. Babiš byl připojen z dovolené. Babiš se podle Šťastného má rozhodnout, kdy bude výsledek komunikovat. Zjevně se čeká na to, aby sám rozhodl, co v tom textu bude.

Když totiž moderátor tvrdil, a stál si za tím, že součástí programové dohody nové koalice (Šťastný potvrdil, že má jít o klasickou koalici) je sloučení veřejnoprávních médií a zrušení koncesionářských poplatků, byl Šťastný poněkud nervózní, dokonce odmítal, že je dohoda už na stole (sic!), a šermoval tím, že motoristé chtějí nezávislost veřejnoprávních médií. Podobně zvláštní byla jeho vyjádření ohledně programových rozporů s Hnutím ANO v oblasti zdravotnictví. Všechno šlo hladce, ale vlastně nic není dohodnuto. Babiš byl přítomen, ale zjevně se čeká na jeho návrat a rozhodnutí.

Abych také řekl něco o poslankyni Malé, rád bych zdůraznil, že debata byla celkově klidná a kultivovaná, přičemž právě Malá byla moderátorem dokonce pochválena. Za co? Za to, že explicitně oznámila, že si nechce hrát na někoho, kdo ví všechno. Tím chtěla říci, že neví, jak to bude s rozpočtem, programem, prostě s ničím opravdu důležitým. Je vlastně úlevné mít v diskusním pořadu někoho skutečně bezvýznamného, kdo se nemusí trápit tím, aby něco věděl jako šéf největšího poslaneckého klubu nově se tvořící vlády o zásadních problémech této země. Důležité je, že Malá byla schopna novou většinu hájit a věřit v ní. Ujistila nás mj. o

tom, že byla ujištěna, že schodek bude dodržen a nová vláda v tom rozpočtu těch 80 miliard najde. Možná, nic prý není definitivního, leda smrt.

2. listopadu 2025

Nikdo neví, z čeho bude nová vláda platit byt' jen ty výdaje plánované starou vládou

V Otázkách V. Moravce dnes nebyli aktivní politici, s výjimkou staronového poslance Skopečka. Začnu koncem první hodiny: co si počít s plánem nové koalice snížit firemní daně? Odborář Středula zjevně nechtěl novou garnituru kritizovat, ale zjevně byl proti. Nejprve řekl, že jde o neutrální návrh, ale pak začal s kritikou. Prý ty peníze odejdou nejspíše za hranice, prý firmy chtějí zvyšování daní (to jsem jen zíral). Měla by se podle něj vést debata zejména o daňových výjimkách.

Moderátor se zeptal Skopečka, zda on bude pro snížení korporátních daní hlasovat. Prekérní situace! Skopeček tvrdil, že firmy snížení daní nepotřebují, prý naopak je zásadní rušení byrokracie a snížení cen energií, což obojí jde podle něj hlavně za Evropskou unií. I tak by se podle mě skvěle vyjímal v nové vládě, možná by tam mohl být klidně za SPD nebo motoristy jako „odborník“.

Pokud jde obecně o program nové koalice, bývalý ministr financí Kalousek upozornil, že je v něm velký rozpor mezi plánovanými výdaji (resp. ztrátami typu snížení firemních daní a snížení odvodů OSVČ) a deklarovanou rozpočtovou odpovědností. Není jasné, kde vláda chce vzít peníze na své výdaje. Podle Kalouska to neví ani odcházející vláda ohledně výdajů, které plánovala ona.

Šéf Národní rozpočtové rady Hampl mluvil o nastupující vládě podobným způsobem. Podle něj za podmínek dobré ekonomické situace, ve které prý jsme, je třeba pokračovat v konsolidaci státního rozpočtu do roku 2028, jak bylo plánováno. Středula upozornil na to, že současný solidní růst HDP je postaven na spotřebě domácností (to je, myslím, obecná shoda), tedy na mzdách, které by podle něj měly růst, jinak ekonomika začne zase haprovat.

Proběhla také, v tomto případě pro mě ne moc srozumitelná, debata o případném zestátnění ČEZu. Kalousek a Skopeček souhlasili, že se podmínky změnily, a že to tedy nemá smysl. Babišovo programové prohlášení to chce. Kalousek mluvil o tom, že je to jen jeho dojem, pokud říká, že to je chyba. Dobře si vzpomínám, jak před pár lety navrhoval utratit za zestátnění ČEZu 200 miliard. Podle Středuly tento programový bod nová vláda prostě opustí. Podle mě opustí mnoho slibů. Moderátor ostatně v druhé hodině citoval nové prohlášení Babiše, že po Fialově vládě zůstala spoušť. Tím snadno vysvětlí, byt' by měl manipulovat fakty, nebo vyloženě lhát, tvrdě pravicovou politiku.

Výmluvná byla debata o EET. Kalousek kdysi proti EET ve Sněmovně obstruoval. Nyní je podle něj hlavní argument proti zavedení EET to, že kontrola je možná jen v maloobchodě a stravování. Kdo prý nedostal od řemeslníka nabídku „bez faktury“, nežil v Česku. Stejně reagoval i Skopeček. Středula byl trochu v defenzívě, protože řekl, že to by přece nemělo znamenat, že nebudeme bojovat s šedou ekonomikou. Hlavní zdroj příjmů pro stát v této

oblasti viděl v boji s prací načerno. Debata byla uvedena prohlášením Svazu průmyslu Rafaje, že EET je dobré zavést. Moderátor citoval i negativní postoj NKÚ k rušení EET. Hampl řekl, že zavést EET byla chyba, že zrušit ho byla taky chyba, a že proto je třeba EET znovu zavést, protože není dobré pořád něco rušit.

Shoda snad byla na tom, že z EET se nedá dostat moc peněz. Připomenu, že sám Havlíček, hlavní expert ANO na tohle téma, nedávno připustil, že maximálně může jít z celé šedé ekonomiky 35 miliard (srovnejme to s tím, že nyní v návrhu rozpočtu na rok 2026 chybí 80 miliard a snížení daní v souvislosti s rušením superhrubé mzdy odsává z rozpočtu 150 miliard ročně).

9. listopadu 2025

Česká politika se stále a ostudně točí kolem Stanjurova trucování a koryt ve Sněmovně

Velkou část dnešních Otázek V. Moravce zabrala opět debata o tom, zda vláda v demisi pošle návrh rozpočtu do Sněmovny. Až dosud to bylo v dějinách České republiky samozřejmost. Dnes už to za samozřejmost považují zjevně i lidovci a STAN, aspoň tak to jasně a opakovaně řekli pánové Rakušan (předseda STAN, ministr vnitra v demisi) a Bartošek (lidovci) právě ve studiu Otázek. Jenže nemají dostatečný vliv ve vládě (v demisi), kde dominuje ODS.

Ze záznamu jsme mohli vidět podmínky, které si klade premiér (v demisi) Fiala (předseda ODS) a ministr financí (v demisi) Stanjura (první místopředseda ODS). Bartošek i Rakušan s podmínkami (jde o finance na obranu a Dukovany) souhlasí, jen by se o nich prý mělo jednat ve Sněmovně nad předloženým návrhem rozpočtu. Rakušan řekl jednu zásadní věc: končící vláda by měla předložit rozpočet, aby tento spor skončil a aby se debata mohla věnovat zásadním tématům. Úplně mě ohromilo, že si toho někdo z končící koalice všiml.

Pro novou většinu je samozřejmě trucování ministra Stanjury a to, že jej v tom ODS podporuje, velký dar, velká výhoda, což si pan Vondráček (ANO... ve studiu byl ještě pan Vondráček z motoristů, ale ten neřekl prakticky nic, co by stálo za pozornost, jen přizvukoval svému jmenovci) neopomněl užívat. Velkou výhodou je pro novou většinu i to, jak návrh rozpočtu zkritizovala, devastujícím způsobem, Národní rozpočtová rada.

Více mě ale zneklidnilo, protože to bylo něco nového, Vondráčkovu rozhořčení v souvislosti se vzájemným si vyčítáním minulosti ohledně voleb do vedení Sněmovny. Vondráček prohlásil, že jde o demagogii, která do televize nepatří. Není to náhodou začátek rétoriky, s jakou bude nová koalice měnit veřejnoprávní televizi k obrazu svému?

Pořad měl i úsměvné momenty. Zejména mi utkvěla dva. Bartošek tvrdil, že obsazení sněmovních výborů bylo stranám nadiktováno. Bylo mi lidovců najednou ukrutně líto, že nedopadli jako piráti, kterým nebylo nadiktováno nic. Žádný diktát, to je krása! Žádné koryto. Co si s těmi nadiktovanými koryty teď lidovci počnou? Druhým komickým číslem bylo Vondráčkovu tvrzení, že kandidát ODS nebyl zvolen místopředsedou Sněmovny, protože jde o tajnou volbu a převládly emoce. Moderátor to trefně okomentoval tím, že asi šlo o nějakou kolektivní emoci, která posedla snad všechny poslance nové koalice.

Tajná volba je holt tajná volba, to člověk nikdy neví, co se stane. Rakušan, zřejmě ve snaze pokračovat ve veselé tematice, prohlásil, že zvolena může být i kandidátka pirátů, protože tajná volba... Na druhou stranu, říkám si, piráti jistě nechtějí, aby jim bylo něco nadiktováno. Ale proč pak kandidují?

16. listopadu 2025

Nevratné rozhodnutí sudího Babiše a budeme čelit Německu placením tunelu

Dnešní komentář k Otázkám V. Moravce musím začít tím, že moderátor řekl, že prezident může jmenovat premiérem, pokud Babiš nesplnil jeho požadavky, třeba Havlíčka nebo Schillerovou. Musím připomenout, že prezident nemůže jmenovat premiérem nikoho proti jeho vůli. Prostě nemůže. Když Havlíček nebude chtít, nemůže být donucen. Nikdo ve studiu to nepřipomněl. Schillerová pouze zmínila, že ANO by bylo proti takovému kroku. To je ale překvapení, že?

Otázky V. Moravce měly dnes ve své první hodině v zásadě dvě hlavní témata. Prvním je Babišův střet zájmů. Ve studiu byli kromě Schillerové Rusnok, Marek a Jurečka. Všechna jména jsou dobře známa a nemusím se tedy u nich zdržovat. Rusnok mě velmi příjemně překvapil tím, jak jasně vysvětlil, v čem je problém Babišova střetu zájmů: je to jako by majitel fotbalového klubu pískal utkání svého týmu.

Jenže Schillerová vytáhla trumf: nevratnost. Babiš prý má řešení svého střetu zájmů, prý to vysvětlí veřejnosti, ale prý zatím ve střetu zájmů není, protože je stále jen řadový poslanec. Až bude jmenován premiérem, má prý podle zákona třicet dní na řešení střetu zájmů (a podotkl bych, že pokud poruší zákon, nic citelného mu nehrozí).

Problém je podle Schillerové v tom, že pokud Babiš udělá kroky k řešení střetu zájmů, budou to kroky nevratné, takže musí mít jistotu, že bude premiérem. Kromě toho Schillerová vytáhla na Jurečku, že jeho firma také brala státní dotace a že Jurečkovu řešení, tedy převést firmu na manželku, prý Babiš neudělá. Čili sudí píská zápas týmu své ženy, abych použil Rusnokovu metaforu. Z toho pak byl spor, v němž Jurečka vysvětloval, že jeho firma bere mnohem méně a že jeho rodina z těch dotací nežije, zatímco Babišova prý ano.

Dalším tématem byl rozpočet, nejprve v souvislosti s cenami elektřiny. Moderátor řekl, že Německo bude snižovat ceny elektřiny pro vybrané firmy o polovinu. Od prvního ledna. Podle Marka nová vláda, i kdyby splnila všechny sliby, tomu nemůže konkurovat. Podle Jurečky to Německu v Bruselu asi neprojde (třeba Polsko bude prý proti). Podle Schillerové bez ohledu na to nová vláda sníží ceny elektřiny tím, že z našich daní zaplatí kompletně fotovoltaický tunel (musí se platit kvůli rozhodnutí zákonodárců v roce 2010 až do roku 2030), což má být k třiceti miliardám ročně dalších osmnáct miliard ročně.

Nikdo ve studiu neřekl, co jsou to za peníze, že jde o tunel. Shoda byla snad jen na tom, že to nebude stačit. Moderátor naléhal, že Německo bude mít brutální (slovo Markovo) pokles cen elektřiny už od prvního ledna, takže nová vláda má málo času. Řekl bych, že tím hůře pro prezidenta. Rusnok podotkl, že by se měla cena elektřiny snižovat jen selektivně, prý jako

v Německu. Dokonce se pohoršoval nad tím, že by se tak měly dotovat prosperující firmy. Podle Marka by bylo dobré koordinovat postup s Německem, vejít s ním v kontakt v této oblasti. Mohli bychom třeba, říkám si, poprosit Němce, aby nám pomohli platit naše tunely.

Jurečka se rozohnil, pokud jde o stav elektrické sítě. Prý je to dluh Sobotkovy vlády. Prý s tím Fialova vláda taky nic neudělala. Ale brzy se rozohnil ještě více, když vysvětloval, že Fialova vláda je tak úžasná, že zvládá stavět dopravní infrastrukturu tak rychle, že na to bohužel chybějí peníze. Čili uznal, že tam chybí 37 miliard. Podle Jurečky je obecně problém, že rezorty pořád něco chtějí a že s takovou nelze rozpočet sestavit. Najednou jsem si uvědomil, že před snížením daní o 150 miliard ročně nebylo tedy možné žádný rozpočet sestavit. Pocítil jsem úlevu, že konečně to jde, že naše demokracie se konečně uzdravila. A jistě by se rozpočty sestavovaly mnohem lépe, kdyby byly příjmy nulové. Prostě by se řeklo rezortům, že pořád něco chtějí, a nic jim nedáme.

Schillerová samozřejmě útočila na Fialovu vládu, Jurečka ji hájil. Ze všech hádek bylo jasné, že chybějí peníze, strašně moc peněz chybí. A co? Nic. Vůbec nic. Není to téma. Podle Jurečky dopravní stavby prostě odložíme! Všechno se točí kolem toho, zda bude, nebo nebude, vyšší schodek, zda nová vláda splní své sliby atd. Marek a Rusnok se shodli, že nová vláda bude muset novelizovat zákon o státním rozpočtu. Schillerová prohlásila, rezolutně, že rozpočet 2026 je tak jako tak Stanjurův a nová sněmovní většina v něm nebude moci uplatnit svá opatření proti šedé ekonomice. Daně Babišovi samozřejmě budou sníženy a tunel placen bude. Není tohle ta demokracie (slovo z Krylovy písně Braniboři v Čechách), která má podle Krylovy písně ze začátku 90. let místo srdce tlamu?

Co byl vlastně ten solární tunel? Cituji z Investigace.cz:

„V březnu 2010 totiž padla Topolánkova vláda a vystřídal ji úřednický kabinet Jana Fischera s ministrem průmyslu Vladimírem Tošovským, nestraníkem nominovaným ČSSD. „Neměli většinu ve sněmovně, odmítali dělat zásadní změny,“ vysvětluje nepružnost kabinetu Němeček a dodává: „Říkali nám, spočítejte to, připravte, hledejte pro změnu zákona podporu ve sněmovně.“ Představitelé ERÚ pak podle něj žádali o audience v hospodářském výboru sněmovny, předkládali výpočty, scénáře. Když tenkrát na jaře mluvili o tom, že se v krátké době postaví elektrárny s výkonem 1 800 MW, nikdo jim nevěřil.

Hlavní boom začal v polovině roku 2010, každý, kdo měl peníze, stavěl. Pro spoustu lidí, kteří podnikali v jiném byznysu, byla solární elektrárna atraktivní příležitost, jak zhodnotit volné prostředky,“ popisuje Němeček. „Rozkřiklo se, že to funguje, je to garantované státem, tak do toho šli.“ Odhad ERÚ, kterému politici nechtěli věřit, byl nakonec ještě při zemi – do konce roku 2010 vznikly solární elektrárny s výkonem bezmála 2 000 MW.

„Politici to dlouho podceňovali, říkali nám, že jsme se zbláznili, že to nafukujeme. Přesvědčilo je, až když při svých cestách po Česku na vlastní oči viděli, jak fotovoltaických panelů přibývá,“ říká Němeček. „Navíc kdekdo z nich měl tehdy nějakého známého, který měl v tomto byznysu nějaký záměr, bylo to zřejmé.“ Když se zákon konečně měnil, poslanec ODS Ondřej Plašil například žádal, aby se nižší výkupní cena ještě nějakou dobu netýkala velkých elektráren.

Boom solárních elektráren navíc zvýšil cenu elektřiny pro konečné spotřebitele, firmy a domácnosti – právě ti platí příspěvek na podporu obnovitelných zdrojů – dvacetkrát. Z 28 korun za MWh v roce 2006 částka vyletěla až na 583 Kč v roce 2013. Stát později stanovil strop tohoto příspěvku na 495 k

Kč, zbytek se doplácí ze státního rozpočtu, celková částka pak ročně vyjde na víc než deset miliard korun. Solární elektrárny tak ukously tři čtvrtiny z podpory obnovitelných zdrojů – ve skutečnosti ale vyrábějí jen čtvrtinu energie.

Zákon se nakonec sice změnil, jenže pozdě a radikální snížení výkupní ceny stihl ERÚ vyhlásit až pro rok 2011. Policie se během následného vyšetřování zabývala i tím, zda politici nebyli pomalí právě proto, že solární elektrárny sami skrytě vlastnili. „Žádná velká zjištění tam nebyla,“ říká Radek Mezlík, který na Vrchním státním zastupitelství v Olomouci dozoroval řadu solárních kauz.“

23. listopadu 2025

Kdo řídil 17. listopad a Babišovi bude dobře, děj se co děj

Europoslanec Farský (STAN) dnes v Otázkách V. Moravce brilantně ukázal citlivý bod Hnutí ANO: vytáhl jejich etický kodex a poslanec Havlíček na to neměl odpověď kromě láteření o dozimetru, tedy házení špíny na STAN. Ne že by Havlíček neměl pravdu, že STAN mají máslo na hlavě, ale na věc samu neměl odpověď a byl v koutě.

Farský také tvrdil, že jmenování nové vlády zdržuje Babiš svým střetem zájmů. Podle Havlíčka všechno proběhne standardně, včas, podle zákona, prý mezi prezidentem a Babišem není žádný problém. Babišova firma je podle Havlíčka jedna z největších ve střední Evropě, velký zaměstnavatel, a tak to není snadná věc to řešení střetu zájmů. Na to, když Farský vytáhl zákon a nález Ústavního soudu, odpověděl, že nakonec budou rozhodovat soudy, ne Farský nebo soudci z lidu.

A podotkl bych, že soudy budou rozhodovat podle zákonů, které měla nastavit Fialova vláda (vzpomínáte na de-agrofertizaci), a proto je Babiš tak v pohodě. Havlíček nechtěl ani náznakem prozradit, jak ten svůj střet zájmů bude Babiš řešit. Ale prý to bude všechno v pořádku. Věřící tomu i poslanec Fiala z SPD, který byl ve studiu také přítomen. Andrej jim to slíbil. Prostě pocit bezpečí v právním prostředí, jaké zbylo po Fialově vládě.

Úvodním tématem pořadu bylo ovšem prohlášení poslance Turka (kandidáta na ministra zahraničí za motoristy), že události 17. listopadu 1989 řídil Gorbačov a KGB. Havlíček mluvil o tom, že to probíhalo v celém komunistickém bloku, tedy Gorbačov nějaký vliv měl. Moderátor připomněl, že jsme dokonce byli jedni z posledních. Ministr v demisi Kupka (ODS) vehementně protestoval proti Turkovi, že prý si všichni pamatujeme, jak to bylo, že studenti jednali spontánně, nebyli nikým řízeni. K pamětníkům se hlásil Havlíček i Fiala. K pamětníkům asi bude patřit i pan Cibulka, který tvrdí, že všechno dodnes řídí fizlové z GRU. Řeklo mu to siderické kyvadlo. Ono je to s těmi pamětníky prostě složité.

Pamětníky jsou jistě i příslušníci StB, kteří tam byli taky. Ostatně otázka je také, jak Turkův výrok vůbec chápat, podle Fialy prý chtěl jen říci, že StB byla aktivní. Fiala nakonec prohlásil dokonce to, že Turkovy nacistické a rasistické výroky jsou menší diplomatický problém než údajný výrok prezidenta Pavla vůči prezidentu Trumpovi (pro Trumpa jistě ano). Nicméně nedozvěděli jsme se, zda Turek bude kandidátem na ministra zahraničí. Tak uvidíme, už brzy. Snad, třeba, možná.

Nedozvěděli jsme se ani to, jak je tomu s rozpočtem. Přitom jde o veřejné peníze a velmi vážnou věc. Hosté ve studiu z toho měli tak akorát legraci. Kromě legrace jsme mohli vidět naprosto nepřehledný spor mezi Kupkou a Havlíčkem. Shodli se na tom, že v rozpočtu je třeba hledat peníze. Tak budou hledat a hledat. Tedy asi, možná, třeba. V případě nezbytí, k tomu se moderátorovi podařilo Havlíčka dotlačit, by Havlíček dal přednost zvýšení zadlužení než zastavení dopravních staveb. Ale co opravdu bude, není jasné, protože není jasné, kde kolik peněz chybí. Budou se asi hledat.

30. listopadu 2025

Už i Kalousek mluví o pěti stech miliardách, které vzaly nízké daně státnímu rozpočtu, ale politiky to nezajímá

Komentář k dnešním, prvním adventním, Otázkám V. Moravce začnu pozoruhodnou aktualitou. Možná vás hned napadne hrozící rozpad ODS spojený s exodem hejtmána Kuby a lidí jemu věrných. Možná to je právě ten správný kontext, do nějž je třeba zasadit to, co chci zmínit. A o co tedy jde?

Miroslav Kalousek rozjel „kampaň“, v níž tvrdí – zcela správně – že Petr Fiala, Tomio Okamura a Andrej Babiš (ODS, SPD a ANO) stojí za polovinou strukturálního deficitu státního rozpočtu, z něhož zatím vypustili více než pět set (500!) miliard. Jde samozřejmě o snížení daní bohatým při rušení superhrubé mzdy. Kalousek to označuje za populismus, byť to nízkopříjmovým, tedy chudým, nepřineslo nic, naopak největší hody z toho měli a mají a budou mít vysokopříjmoví. Už je to 150 miliard ročně!

Nejsmutnější na tom je ale to, že po celé čtyři roky Fialovy vlády to nebylo pro tzv. demokraty téma. Lidovci a STAN měli přitom ve Sněmovně obrovskou sílu, kterou mohli přitlačit ODS do kouta. Nestalo se. Takže více než 500 miliard. Každý další rok to bude o 150 miliard více. Za tři roky bilion. Kdepak ty peníze asi jsou? Co všechno za ně mohla Česká republika v době akutního ohrožení válkou mít?

Připomenu ještě to, že před volbami tři prestižní instituce dohromady vypracovaly návrh daňové reformy, která má vrátit chudým 40 miliard ročně a státnímu rozpočtu přinést 70 miliard ročně. Ani pes po tom už neštěkne. Andrej Babiš chce naopak snížit daně firmám, takže mínus dalších dvacet miliard. Podle Mojžíra Hampla z Národní rozpočtové rady to firmy ani nechťejí. Copak ale Babiš a jeho ANO nejsou fakticky firma? Agrofertu to jistě hodí nějakých sto mega ročně.

Nyní k Otázkám V. Moravce. Ve studii byl šéf motoristů Macinka, poslanec a kandidát na ministra práce asociálních věcí Juchelka (ANO), a poslankyně Richterová (piráti) a Kovářová (STAN). Témata první hodiny byla dvě, ostatně pořád se kolem nich točí zcela zmatená, nesrozumitelná veřejná debata. Stále více si myslím, že to má prostě jen zakrýt skutečné problémy a zájmy. Úvodní téma bylo skládání vlády, tedy Babišův střet zájmů a Turek jako kandidát na člena vlády.

Poslankyně Kovářová vysvětlila, v čem je problém, pokud jde o Babiše. Prý by podle zákona jeho byznys musel přestat brát státní dotace, pokud by byl premiérem. Což, řekl bych, je věci úředníků chráněných zákonem o státní službě. Ale on asi nikdo nevěří, že by úředníci mohli hájit veřejný zájem, takové máme přece zákony. Ostatně Juchelka se ve studiu oháněl tím, jak úředníci z ministerstev svědčí proti staré vládě, pokud jde o to, kolik peněz chybí na klíčové výdaje státu. Nejvíce mě zaujalo, když Juchelka řekl, že Babišův byznys ve skutečnosti bere tak nízké dotace, že to není v rozporu se zákonem. To možná bude ta finta. Nicméně samozřejmě Juchelka i Macinka odmítli, že by věděli něco konkrétního, jen naprosto věří Babišovi, že to vyřeší. Samozřejmě v souladu se zákonem. Macinka jen naznačil, že veřejnost bude překvapena.

Nerad bych úplně pominul poslankyni Richterovou, rád bych na ni spoléhal, jenže její mávání s QR kódem, který má Babišovi umožnit vrátit dotace, a prý pak bude na bydlení, mě tedy moc neuklidnilo. Ne že bych nesouhlasil s tím, když kritizovala Babiše i Turka, ale je to tak bezmocné morální gesto, že to je směšné. Je strašné, co prosazuje Babiš, Okamura, Macinka, ale demokraté mají proti nim jen kecy, neumějí dělat reálnou změnu, naopak. Ostatně Juchelka připomněl zkrachovalé stavební řízení. Jak to vlastně bylo se stavebním řízením? Dozvíme se to někdy?

Samozřejmě padla i zmínka o dozimetru. Macinka obvinil piráty z marx-leninismu. Richterová naopak neopomněla připomenout mantru pirátů, že to byli jen oni, kdo po Babišovi skutečně vymáhal dotace, což je systematický, trvalý útok na koaliční partnery z Fialovy vlády (proč proboha ale neřeší daně?). Na druhou stranu komentovala lidoveckou superdávku jako „rozpočtově neutrální“, čímž snad lidovce hájila... nebo vlastně proč dělat kolektivní trest vůči chudým dětem (tak to označuje Daniel Hůle z Člověka v tísní), když to dokonce nepřinese vůbec nic co rozpočtu?

Pokud jde u Turka, Macinka řekl, že motoristé udělali velký vstřícný krok, když jej stáhli ze zamini a chtějí z něj ministra životního prostředí. Prezident je prý zmaten tiskem, nechápe realitu, o které musí být poučen Macinkou. Prý neexistují žádné právní důvody Turka odmítat, jediné snad politické, ale ty nejsou a priori legitimní k takovému kroku. A prezident si podle Macinky musí vybrat, zda chce jít proti nové většině ve Sněmovně, nebo s ní spolupracovat.

Velký odstavec, několik odstavců by si samozřejmě zasloužil rozpočet. Jenže pořád jsou to jen nepřehledné hádky o číslech. Jediné, co je jasné, je to, že v rozpočtu chybí strašně moc peněz. Nová vláda bude asi škrtat a frustrovaným lidem ukáže na Fialovu vládu, že ta za to prý může právě ona. Frustrovaná veřejnost plná nenávisti se skvěle budou hodit Putinovi i

Babišovi. Jakákoli fakta se definitivně rozsypou, ostatně ani nejsou, takže se nemá co rozsypat.

Občas si vzpomenu na to, jaký důraz býval kladen, např. Václavem Havlem (vzpomínáte?), na to, jak při vzdoru vůči totalitě je třeba stavět proti lži pravdu. Dnes se to ukazuje zvláště akutně, protože krajní pravici, oligarchům, Putinovi nepůjde čelit bez pravdy. A kolik jsme se toho o boji proti totalitě nažvanili.

Bojovat na pódích, hrdě pnout hrud', to jsou velké, krásné výkony. Ale když jde o stovky miliard pro bohaté, situace se komplikuje. To nikdo nečekal. Chtějí demokraté, tedy ti politicky vlivní (to už bohužel není ani Kalousek), pravdu? Myslím, že se pravdy bohužel bojí více než fašismu nebo Putina.

7. prosince 2025

Musíme děkovat, že nemáme v politice jen samý tupý erár

Myslím, že vlivný poslanec za ANO Nacher to dnes v Otázkách V. Moravce shrnul velmi výstižně: ať udělá Babiš v souvislosti se svým majetkem cokoli, bude to vnímáno jako problém. Prý kdyby majetek prodal, může ho zase koupit zpět. Prý kdyby vládu řídil ze zákulisí, nebude to transparentní. Že by Babiš z politiky odešel úplně, to Nacher taktně nezmínil. Ale je jasné, že tato varianta nepřichází v úvahu. Volby nějak dopadly a mandát je jasný. To je podle mě ten hlavní problém: proč demokraté nevyhrávají volby? Jsou to přece pro demokraté, co by pro ně mělo být důležitější?

Ministr Vlček (STAN) v demisi označil Babiše za nedůvěryhodného systematicky, ve všem, Babišovo řešení označil za veřejné sdělení závěti, rozhodně sdělil, že on, Vlček, bude hájit hodnoty hnutí STAN (naštěstí nepadl dozimetr) – a prý věří tomu, že nová vláda bude pokračovat v dobývání miliard, které Babišův Agrofert podle soudů získal neprávem ze státních dotací. Čtyři roky byly pro Fialovu vládu málo, ale ta Babišova to asi zvládne. Vondra (ODS) naopak smekl před Babišem klobouk za jeho řešení střetu zájmů, jen je prý třeba bdít nad tím, jak to bude reálně provedeno. Nacher k tomu podotkl, že Babiš postupuje jako Reagan, Carter atd. A budoucí ministr sportu, poslanec Šťastný (motoristé) veřejnost ujistil, že se vlastního byznysu nezbavil, protože nebere dotace, a tedy není ve střetu zájmů.

Zákon o střetu zájmů je podle Šťastného třeba vykládat podle litery, ne excesivně. To sdělil ve velmi špatně srozumitelné debatě o tom, jak je u nás střet zájmů vlastně ošetřen. Vondra souhlasil s tím, že je ve veřejném zájmu mít v politice lidi, kteří jsou úspěšní byznysmeni, tedy kteří prý nežili jen z eráru a něco v životě dokázali. Říkal jsem si, že pokud nežili z eráru, nemusejí brát žádné dotace. Nebo jak to vlastně je? Téma, kdo vlastně bere, kdo nebere, dotace právem, je rozhodně velmi komplikované. Až překvapivě. Podle Šťastného smyslem zákona o střetu zájmů a jeho úprav je dostat Babiše a podnikatele z politiky. Že se to skvěle podařilo, že? Ono když v životě člověk něco dokázal, tak umí kdesi, nejlépe se uplatnit v politice. To není jen nějaký tupý erár, kde se z vědy přehazují peníze na kuchařky ve školách. Obojí, věda i školství, je samozřejmě prioritou vlády. Naprostá. Čím méně peněz,

tím větší priorita. Co by ti tupci chtěli? Co dokázali? Vařit oběd pro děti? Ať se stydí vedle Vondry, Nachera, Šťastného... ti opravdu něco dokázali. Vy to nevidíte!? Jste slepí?

V Otázkách V. Moravce se dnes samozřejmě řešilo i složení nové vlády (a rozpočet... o tom, že nás USA hodily přes palubu, ani slovo), tedy hlavně Filip Turek. Pořád dokola: může prezident odmítnout kandidáta na ministra, kterého mu předloží premiér, a jak to dělal Zeman atd. Kdo má více hlasů od voličů: sněmovní většina, Pavel, Zeman? Tak jako tak Vondra chválil prezidenta, jak to zařídil s Babišem.

Čerstvá data z průzkumu veřejného mínění ukázala, jak jsme viděli právě v Otázkách V. Moravce, že podle naprosté většiny respondentů prezident může odmítnout kandidáta na ministra a že by Filip Turek ministrem být neměl. Motoristé ale na Turkovi trvají. Kdyby prezident odmítl jej jmenovat, sejde se prý, podle Šťastného, koaliční rada. Motoristé podle něj jiného kandidáta nemají. Co mě zaujalo, to bylo Vondrovo tvrzení, asi docela přičetné, že i kdyby v tom rozhodoval Ústavní soud, nebude to univerzální odpověď do budoucnosti. Ve studiu byla shoda, že kompetenční žaloba není cesta. Pokud ji chce prezident, řekl Nacher, má ji podat sám na sebe. Moderátor kontroval, že prezident není šílený.